II

(Ne teisėkūros procedūra priimami aktai)

TARPTAUTINIAIS SUSITARIMAIS ĮSTEIGTŲ ORGANŲ PRIIMTI AKTAI

Pagal tarptautinę viešąją teisę juridinę galią turi tik JT EEK tekstų originalai. Šios taisyklės statusas ir įsigaliojimo data turėtų būti tikrinami pagal paskutinę statusą nurodančio JT EEK dokumento TRANS/WP.29/343 versiją, kurią galima rasti http://www.unece.org/trans/main/wp29/wp29wgs/wp29gen/wp29fdocstts.html

JT taisyklė Nr. 44 „Vienodos nuostatos dėl keleivių vaikų apsaugos priemonių variklinėse transporto priemonėse patvirtinimo (vaiko apsaugos sistemos)“ [2020/1223]

Įtrauktas visas galiojantis tekstas, įskaitant:

04 serijos pakeitimų 17 papildymą. Įsigaliojimo data – 2020 m. gegužės 29 d.

TURINYS

TAISYKLĖ

1. Taikymo sritis
2. Terminų apibrėžtys
3. Patvirtinimo paraiška
4. Ženklinimas
5. Patvirtinimas
6. Bendrosios specifikacijos
7. Konkrečios specifikacijos
8. Bandymų aprašymas
9. Tipo patvirtinimo ir gamybos tinkamumo bandymų ataskaitos
10. Vaiko apsaugos sistemos tipo patvirtinimo pakeitimas ir patvirtinto tipo išplėtimas
11. Gamybos tinkamumas
12. Gamybos atitiktis ir įprastiniai bandymai
13. Sankcijos už gamybos neatitiktį
14. Visiškas gamybos nutraukimas
15. Instrukcijos
16. Už patvirtinimo bandymus atsakingų techninių tarnybų ir tipo patvirtinimo institucijų pavadinimai bei adresai
17. Pereinamojo laikotarpio nuostatos

PRIEDAI

1. Pranešimas
2. Patvirtinimo ženklų išdėstymas

3. Atsparumo dulkėms bandymo aparatūros išdėstymas

4. Korozijos bandymas

5. Saugos diržo dilinimo ir trumpojo slydimo bandymai

6. Vežimėlio aprašymas

7. Vežimėlio lėtėjimo ar greitėjimo kreivė kaip laiko funkcija

8. Manekenų aprašymas

9. Priekinio susidūrimo su kliūtimi bandymas

10. Galinio susidūrimo bandymo procedūra

11. Papildomi tvirtinimo įtaisai, reikalingi pusiau universalios kategorijos vaiko apsaugos priemonėms pritvirtinti motorinėse transporto priemonėse

12. Kėdė

13. Standartinis saugos diržas

14. Tipo tvirtinimo schema (procedūros schema pagal standartą ISO 9002:2000)

15. Aiškinamosios pastabos

16. Gamybos atitikties kontrolė

17. Energiją sugeriančios medžiagos bandymas

18. Įrenginių su atlošais ir atgalinės krypties įrenginių srities, į kurią gali atsitrenkti galva, nustatymo metodas, nustatant mažiausią šoninių sparnų dydį

19. Tiesiai ant vaiko apsaugos priemonių montuojamų reguliatorių kondicionavimo aprašymas

20. Įprastas sagties tvirtumo bandymo įtaisas

21. Dinaminio susidūrimo bandymo įrenginys

22. Apatinės manekeno liemens dalies bandymas

23. Apkrovos įtaisai

24. Įmontuotoms vaiko apsaugos sistemoms skirtų medžiagų degumas

1. TAIKYMO SRITIS

1.1. Ši taisyklė taikoma vaiko apsaugos sistemoms, kurios yra pritaikytos variklinėms transporto priemonėms su trimis ar daugiau ratų, bet nėra skirtos naudoti su sulankstomosiomis (atlošiamosiomis) arba į šoną atsuktomis sėdynėmis.

2. TERMINU APIBREZTYS

Šioje taisyklėje vartojamų terminų apibrėžtys:

2.1. vaiko apsaugos sistema (apsaugos priemonė) – visuma sudedamųjų dalių, kurios gali būti sudarytos iš juostų arba lanksčių sudedamųjų dalių su apsaugine sagtimi, reguliavimo įtaisų, priedų, kai kuriais atvejais – iš papildomo įtaiso, pvz., nešiojamojo lopšio, kūdikio sėdynės, papildomos sėdynės ir (arba) apsauginio skydelio, kuriuos galima tvirtinti variklinėje transporto priemonėje. Apsaugos sistema sukonstruojama taip, kad apribotų asmens kūno judėjimą ir taip sumažintų pavojų susižeisti transporto priemonės susidūrimo arba staigaus stabdymo atveju.

ISOFIX – vaiko apsaugos sistemų tvirtinimo prie transporto priemonių sistema, sudaryta iš dviejų su transporto priemone sujungtų standžių tvirtinimo įtaisų, dviejų atitinkamų standžių priedų ant vaiko apsaugos sistemos ir vaiko apsaugos sistemos sukamojo svyravimo ribojimo priemonės.

2.1.1. Vaiko apsaugos priemonės skirstomos į penkias svorio grupes:

2.1.1.1 0 grupė skirta mažesnio kaip 10 kg svorio vaikams;

2.1.1.2 0+ grupė skirta mažesnio kaip 13 kg svorio vaikams;

2.1.1.3 I grupė skirta 9–18 kg svorio vaikams;

2.1.1.4 II grupė skirta 15–25 kg svorio vaikams;

2.1.1.5 III grupė skirta 22–36 kg svorio vaikams.

2.1.1.6 ISOFIX vaiko apsaugos sistemos grupuojamos į 7 ISOFIX dydžio klases, aprašytas JT taisyklės Nr. 16 17 priedo 2 priedėlyje:

A	–	ISO/F3	mažyliams skirta priekinės krypties viso aukščio VAS;
B	–	ISO/F2	mažyliams skirta priekinės krypties mažesnio aukščio VAS;
B1	–	ISO/F2X	mažyliams skirta priekinės krypties mažesnio aukščio VAS;
C	–	ISO/R3	mažyliams skirta atgalinės krypties viso aukščio VAS;
D	–	ISO/R2	mažyliams skirta atgalinės krypties mažesnio aukščio VAS;
E	–	ISO/R1	kūdikiams skirta atgalinės krypties VAS;
F	–	ISO/L1	kairioji šoninės krypties VAS (nešiojamasis lopšys);
G	–	ISO/L2	dešinioji šoninės krypties VAS (nešiojamasis lopšys).

Svorio grupė		ISOFIX dydžio klasės
0 – iki 10 kg	F	ISO/L1
	G	ISO/L2
	E	ISO/R1
0+ – iki 13 kg	C	ISO/R3
	D	ISO/R2
	E	ISO/R1
I – 9 iki 18 kg	A	ISO/F3
	B	ISO/F2
	B1	ISO/F2X
	C	ISO/R3
	D	ISO/R2

2.1.2. Vaiko apsaugos priemonės skirstomos į keturias kategorijas:

2.1.2.1 universaliosios kategorijos vaiko apsaugos priemonės, skirtos naudoti kaip apibrėžta 6.1.1, 6.1.3.1 ir 6.1.3.2 punktuose, su transporto priemonės sėdyne, nustatyta į beveik visas įmanomas padėtis, o ypač su tomis sėdynėmis, kurios buvo įvertintos pagal JT taisyklę Nr. 16 ir pripažintos suderinamomis su šios kategorijos vaiko apsaugos priemone;

2.1.2.2 ribotosios kategorijos vaiko apsaugos priemonės, skirtos naudoti, kaip apibrėžta 6.1.1 ir 6.1.3.1 punktuose, su nustatytomis tam tikrų tipų transporto priemonių sėdynių padėtimis, kaip nurodyta vaiko apsaugos įrenginio gamintojo arba transporto priemonės gamintojo:

2.1.2.3 pusiau universalios kategorijos vaiko apsaugos priemonės, skirtos naudoti kaip apibrėžta 6.1.1 ir 6.1.3.2 punktuose;

2.1.2.4 specialaus tipo transporto priemonės kategorijos vaiko apsaugos priemonės, skirtos naudoti:

2.1.2.4.1. specialaus tipo transporto priemonėse pagal 6.1.2 ir 6.1.3.3 punktus arba

2.1.2.4.2. kaip įmontuotos vaiko apsaugos priemonės.

2.1.3. Vaiko apsaugos priemonėse naudojamos vaiko prilaikymo priemonės gali būti dviejų klasių:

integruotosios klasės sistemos, kai vaiko prilaikymas apsaugos sistemoje užtikrinamas nenaudojant jokių tiesiogiai prie transporto priemonės tvirtinamų detalių;

neintegruotosios klasės sistemos, kai vaiko prilaikymas apsaugos sistemoje priklauso nuo bet kokių detalių, kurios tiesiogiai tvirtinamos prie transporto priemonės.

2.1.3.1 Dalinė apsaugos priemonė – įtaisas, pvz., paaukštinta sėdynė, kuri, naudojama kartu su suaugusiojo saugos diržu, juosiančiu vaiko kūną arba prilaikančiu įtaisą, kuriame vaikas yra pasodintas, sudaro sukomplektuotą vaiko apsaugos sistemą.

2.1.3.2 Paaukštinta sėdynė – kieta pagalvėlė, kuri gali būti naudojama su suaugusiojo saugos diržu.

2.2. Vaiko saugos sėdynė – vaiko apsaugos priemonė, kurios sudedamoji dalis yra sėdynė, kurioje laikomas pasodintas vaikas.

2.3. Diržas – vaiko apsaugos priemonė, kurią sudaro juostų derinys su saugos sagtimi, reguliavimo įtaisais ir priedais.

2.4. Sėdynė – konstrukcija, kuri yra sudedamoji vaiko apsaugos priemonės dalis, skirta laikyti vaiką sėdimojoje padėtyje;

2.4.1. Nešiojamasis lopšys – apsaugos sistema vaikui laikyti aukštielninkam arba kniūbsčiam, kad jo stuburas būtų statmenas išilginei transporto priemonės vidurio plokštumai. Lopšys sukonstruotas taip, kad per susidūrimą paskirstytų vaiko galvą ir kūną, išskyrus galūnes, veikiančias prilaikomąsias jėgas.

2.4.2. Nešiojamojo lopšio fiksatorius – įtaisas, naudojamas nešiojamajam lopšiui pritvirtinti prie transporto priemonės konstrukcijos.

2.4.3. Kūdikio kėdutė – apsaugos priemonė vaikui laikyti atgal atgręžtoje, pusiau gulimoje padėtyje. Ji sukonstruota taip, kad per susidūrimą paskirstytų vaiko galvą ir kūną, išskyrus galūnes, veikiančias prilaikomąsias jėgas.

2.5. Sėdynės atrama – vaiko apsaugos priemonės dalis, kurią naudojant gali būti pakelta sėdynė.

2.6. Vaiko atrama – vaiko apsaugos priemonės dalis, kurią naudojant sėdintis vaikas gali būti pakeltas tame įrenginyje.

2.7. Apsauginis skydelis – prieš vaiką tvirtinimas įtaisas, paskirstantis per visą vaiko ūgį didžiajai jo kūno daliai tenkančias per priekinį susidūrimą atsirandančias prilaikomąsias jėgas.

Kaip nurodyta 2.1.3 punkte, jie skirstomi į dvi klases:

A klasė: integruoti skydeliai;

B klasė: neintegruoti skydeliai.

2.8. Juosta – lanksti sudedamoji dalis, kurios paskirtis – perduoti jėgas.

2.8.1. Juosmens juosta – juosta, kuri, kaip sukomplektuotas diržas arba kaip tokio diržo sudedamoji dalis, iš priekio juosia ir tiesiogiai arba netiesiogiai prilaiko vaiko dubenį.

2.8.2. Pečių apsauga – diržo dalis, kuri sulaiko viršutinę vaiko liemens dalį.

2.8.3. tarpukojo juosta – juosta (arba į kelias dalis padalytos juostos, jei jos sudarytos iš dviejų ar daugiau diržo austinės juostos dalių), pritvirtinta prie vaiko apsaugos priemonės ir juosmens juostos taip, kad būtų tarp vaiko šlaunų; ji skirta neleisti vaikui įprastomis sąlygomis pasislinkti į priekį ir palįsti po juosmens juosta, o susidūrimo atveju neleisti juosmens diržui nuslysti nuo dubens.

2.8.4. Vaiką prilaikanti juosta – juosta, kuri yra sudedamoji diržo dalis ir sulaiko tik vaiko liemenį.

2.8.5. Vaiko apsaugos priemonės tvirtinimo juosta – juosta, kuria vaiko apsaugos priemonė pritvirtinama prie transporto priemonės konstrukcijos; ji gali būti transporto priemonės sėdynės apsaugos įtaiso dalis.

2.8.6. Diržų komplektas – diržų sąranka, sudaryta iš juosmens diržo, pečių apsaugos ir, jei įtaisyta, tarpukojo juostos.

2.8.7. Y formos diržas – diržas, kurio juostų derinys sudarytas taip, kad viena juosta eitų tarp vaiko kojų, antra – per vieną petį, o trečia – per kitą.

2.8.8. Kreipiamoji juosta – juosta arba įtaisas, kuris fiksuoja suaugusiojo saugos diržo pečių juostą vaikui tinkamoje padėtyje; tinkama pečių juostos padėtis gali būti reguliuojama įtaisu, kuris ant juostos patraukiamas aukštyn arba žemyn, pritaikant prie naudotojo peties, ir užfiksuojamas toje padėtyje. Ši kreipiamoji juosta nėra skirta didelei dinaminei apkrovai išlaikyti. Kreipiamoji juosta laikoma vaiko apsaugos sistemos dalimi ir jos negalima atskirai patvirtinti pagal šią taisyklę kaip vaiko apsaugos sistemos.

2.9. Sagtis – greitai atsegamas įtaisas, naudojamas vaikui apsaugos priemonėje laikyti arba apsaugos priemonei prie automobilio konstrukcijos pritvirtinti ir greitai atsegti. Sagtyje gali būti reguliavimo įtaisas.

2.9.1. Uždaras sagties atsegimo mygtukas – sagties atsegimo mygtukas, kuriuo sagties negalima atsegti naudojant 40 mm skersmens rutulį.

2.9.2. Atviras sagties atsegimo mygtukas – sagties atsegimo mygtukas, kuriuo sagtį galima atsegti naudojant 40 mm skersmens rutulį.

2.10. Reguliavimo įtaisas – prietaisas, kuriuo galima reguliuoti apsaugos priemonę arba jos priedus, norint pritaikyti prie naudotojo kūno sudėjimo, transporto priemonės konfigūracijos arba vieno ir kito. Reguliavimo įtaisas gali būti sagties dalis, diržo įtraukiklis ar kuri nors kita saugos diržo dalis.

2.10.1. Spartusis reguliatorius – reguliavimo įtaisas, kurį galima valdyti vienu lengvu rankos judesiu.

2.10.2. Reguliatorius, montuojamas ant vaiko apsaugos priemonės – vientisų diržų reguliatorius, montuojamas tiesiai ant vaiko apsaugos priemonės, o ne tiesiogiai laikomas austinės juostos, kurią turi reguliuoti.

2.11. Priedai – vaiko apsaugos priemonės dalys, įskaitant apsaugines dalis, kuriomis vaiko apsaugos priemonė tvirtai pritvirtinama tiesiogiai prie transporto priemonės konstrukcijos arba prie transporto priemonės sėdynės.

2.11.1. Atrama – prie vaiko apsaugos priemonės stacionariai pritvirtintas įtaisas, vaiko apsaugos priemonės spaudžiamąją apkrovą perduodantis transporto priemonės konstrukcijai, kad stabdant būtų išvengta poveikio sėdynės pagalvėlei; atrama gali būti reguliuojama.

2.12. Energijos sugertuvas – įtaisas, priklausantis vaiko apsaugos priemonei, skirtas išsklaidyti energiją savarankiškai arba kartu su juosta.

2.13. Diržo įtraukiklis – įtaisas, kuriuo įtraukiamas vaiko apsaugos priemonės diržas arba diržo dalis. Sąvoka taikoma šiems įtaisams:

2.13.1. automatinio fiksavimo diržo įtraukiklis – įtaisas, leidžiantis ištraukti norimo ilgio juostos dalį ir, užsegus sagtį, automatiškai pritaikantis juostos ilgį prie naudotojo sudėjimo; daugiau juostos ištraukti neįmanoma, nebent naudotojas tai darytų tyčia;

2.13.2. avarinio fiksavimo diržo įtraukiklis – įprastomis važiavimo sąlygomis naudotojo judėjimo laisvės nevaržantis įtaisas. Tokiame įtaise įrengti ilgio reguliavimo įtaisai, automatiškai reguliuojantys juostos ilgį pagal naudotojo kūno sudėjimą, ir fiksavimo mechanizmas, suveikiantis avariniu atveju:

2.13.2.1 sumažėjus transporto priemonės greičiui, ištraukus juostą iš diržo įtraukiklio arba automatiškai dėl kitų priežasčių (jautrumas vienam veiksmui); arba

2.13.2.2 kai kartu veikia keli veiksniai (jautrumas keliems veiksmams).

2.14. Apsaugos priemonės tvirtinimo įtaisai – transporto priemonės arba sėdynės konstrukcijos dalys, prie kurių tvirtinami vaiko apsaugos priemonės priedai.

2.14.1. Papildomas tvirtinimo įtaisas – transporto priemonės konstrukcijos arba transporto priemonės sėdynės konstrukcijos dalis ar bet kuri kita transporto priemonės dalis, prie kurios tvirtinama vaiko apsaugos priemonė, ir kuria papildomi tvirtinimo įtaisai, patvirtinti pagal JT taisyklę Nr. 14 arba JT taisyklę Nr. 145. Tai vežimėlio grindys, kaip aprašyta 6 priede, arba kiti specialios transporto priemonės (-ių) konstrukcijos elementai, kuriuos veikia atramos apkrova.

2.14.2. ISOFIX apatinis tvirtinimo įtaisas – vienas standus, apskrito skerspjūvio, horizontalus 6 mm skersmens strypas, besitęsiantis nuo transporto priemonės arba sėdynės konstrukcijos, skirtas ISOFIX vaiko apsaugos sistemai su ISOFIX priedais pritvirtinti ir laikyti.

2.14.3. ISOFIX tvirtinimo įtaisų sistema – sistema, sudaryta iš dviejų JT taisyklės Nr. 14 arba JT taisyklės Nr. 145 reikalavimus atitinkančių ISOFIX apatinių tvirtinimo įtaisų ir skirta ISOFIX vaiko apsaugos sistemai bei apsaugos nuo sukimosi įtaisui pritvirtinti.

2.14.4. Apsaugos nuo sukimosi įtaisas

a) universaliajai ISOFIX vaiko apsaugos sistemai skirtas apsaugos nuo sukimosi įtaisas, kurį sudaro ISOFIX viršutinis diržas;

b) pusiau universaliai ISOFIX vaiko apsaugos sistemai skirtas apsaugos nuo sukimosi įtaisas, kurį sudaro viršutinė juosta, transporto priemonės prietaisų skydas arba atrama, skirta tvirtinimo sistemos sukimuisi priekinio susidūrimo atveju apriboti;

c) transporto priemonės sėdynėse nėra apsaugos nuo sukimosi įtaiso, skirto universaliosios ir pusiau universalios kategorijų ISOFIX vaiko apsaugos sistemoms.

2.14.5. ISOFIX viršutinio diržo tvirtinimo įtaisas – JT taisyklės Nr. 14 arba JT taisyklės Nr. 145 reikalavimus atitinkantis įtaisas, pvz., nustatytoje zonoje įtaisytas strypas, prie kurio tvirtinama ISOFIX viršutinio diržo juostos jungtis ir kuris perduoda jos sulaikymo jėgą transporto priemonės konstrukcijai.

2.15. Priekinės krypties – atsukta įprasta transporto priemonės judėjimo kryptimi.

2.16. Atgalinės krypties – atsuktas priešinga kryptimi nei įprastinė transporto priemonės judėjimo kryptis.

2.17. Nuožulnioji padėtis – speciali kėdutės padėtis, leidžianti vaikui atsilošti.

2.18. Gulimoji, aukštielninka arba kniūbsčioji padėtis – vaiko padėtis apsaugos priemonėje, kai bent jo galva ir kūnas, išskyrus galūnes, yra ant horizontalaus paviršiaus.

2.19. Vaiko apsaugos priemonės tipas – vaiko apsaugos priemonių, nesiskiriančių toliau išvardytomis esminėmis savybėmis:

2.19.1. kategorija, svorio grupe (-ėmis), padėtimi ir įrengimo kryptimi (kaip apibrėžta 2.15 ir 2.16 punktuose), kurioms pritaikyta apsaugos priemonė;

2.19.2. vaiko apsaugos priemonės geometrija;

2.19.3. matmenimis, mase, medžiaga ir spalva:

a) sėdynės;

b) apmušalų ir

c) apsauginio skydelio;

2.19.4. juostų medžiaga, audinio pynimu, matmenimis ir spalva

2.19.5. standžiosiomis sudedamosiomis dalimis (sagtimis, priedais ir kt.).

2.20. Transporto priemonės sėdynė – konstrukcija, kuri gali būti neatsiejama nuo transporto priemonės konstrukcijos, arba atskira konstrukcija, parengta naudoti ir skirta sėdėti vienam suaugusiam asmeniui. Šioje taisyklėje:

2.20.1. transporto priemonės sėdynių grupė – arba daugiavietė neatskiriama, arba kelios atskiros, tačiau viena šalia kitos įrengtos sėdynės (t. y. įtaisytos taip, kad vienos sėdynės priekiniai tvirtinimo įtaisai būtų vienoje eilėje su priekiniais arba galiniais kitos sėdynės tvirtinimo įtaisais arba ties linija tarp tų tvirtinimo įtaisų); kiekviena sėdynė skirta vienam arba keliems suaugusiems asmenims;

2.20.2. daugiavietė neatskiriama transporto priemonės sėdynė – parengta naudoti konstrukcija, skirta sėdėti daugiau kaip vienam suaugusiam asmeniui;

2.20.3. priekinės transporto priemonės sėdynės – sėdynių grupė keleivių skyriaus priekyje, prieš kurią nėra jokių kitų sėdynių;

2.20.4. galinės transporto priemonės sėdynės – nejudamos, į priekį atgręžtos sėdynės, įtaisytos transporto priemonėje už kitos sėdynių grupės.

2.20.5. ISOFIX padėtis – sistema, leidžianti įtaisyti:

a) arba priekinės krypties universaliąją ISOFIX vaiko apsaugos sistemą, kaip apibrėžta šioje taisyklėje;

b) arba priekinės krypties pusiau universalią ISOFIX vaiko apsaugos sistemą, kaip apibrėžta šioje taisyklėje;

c) arba atgalinės krypties pusiau universalią ISOFIX vaiko apsaugos sistemą, kaip apibrėžta šioje taisyklėje;

d) arba šoninės krypties pusiau universalią ISOFIX vaiko apsaugos sistemą, kaip apibrėžta šioje taisyklėje;

e) arba specialios transporto priemonės kategorijos ISOFIX vaiko apsaugos sistemą, kaip apibrėžta šioje taisyklėje.

2.21. Reguliavimo sistema – sukomplektuotas įtaisas, kuriuo transporto priemonės sėdynė arba jos dalis gali būti reguliuojama norint ją pritaikyti prie suaugusio asmens kūno sudėjimo; šiuo įtaisu galima keisti sėdynės padėtį:

2.21.1. išilgine kryptimi ir (arba)

2.21.2. statmena kryptimi, taip pat (arba)

2.21.3. keisti polinkio kampą.

2.22. Transporto priemonės sėdynės tvirtinimo įtaisas – sistema, įskaitant susijusias transporto priemonės konstrukcijos dalis, kuria suaugusiam asmeniui skirta sėdynė, kaip vientisas darinys, pritvirtinama prie transporto priemonės konstrukcijos.

2.23. Sėdynės tipas – suaugusiems asmenims skirtų sėdynių, nesiskiriančių toliau išvardytomis esminėmis savybėmis, kategorija:

2.23.1. sėdynės konstrukcijos forma, matmenimis ir medžiagomis;

2.23.2. sėdynės reguliavimo ir fiksavimo sistemų tipais ir matmenimis ir

2.23.3. suaugusiojo saugos diržo tvirtinimo prie sėdynės įtaiso, sėdynės tvirtinimo įtaiso ir susijusių transporto priemonės konstrukcijos dalių tipu ir matmenimis.

2.24. Poslinkio sistema – įtaisas, kuriuo galima keisti suaugusiems asmenims skirtos sėdynės arba vienos iš jos dalių polinkio kampą arba padėtį išilgine kryptimi, bet neturintis fiksuotos tarpinės padėties, kad būtų lengviau įlipti ir išlipti keleiviams ar įdėti ir išimti daiktus.

2.25. Fiksavimo sistema – įtaisas, kuriuo užfiksuojamos suaugusiesiems skirtos sėdynės ir jos dalių naudojimo padėtys.

2.26. Fiksavimo įtaisas – prietaisas, užfiksuojantis vieną iš suaugusiojo saugos diržo austinės juostos dalių ir neleidžiantis jai judėti kitos to paties diržo austinės juostos dalies atžvilgiu. Šis įtaisas gali veikti suaugusiojo diržo įstrižąją arba juosmens dalį arba saugoti jas abi. Ši sąvoka skirta apibūdinti šių klasių įtaisams:

2.26.1. A klasės įtaisas – įtaisas, neleidžiantis vaikui iš diržo įtraukiklio ištraukti austinės juostos traukiant už juosmens juostos, kai suaugusiojo diržas tiesiogiai naudojamas vaikui laikyti.

2.26.2. B klasės įtaisas – įtaisas, kuriuo galima išlaikyti suaugusiojo saugos diržo juosmens dalies įtempimą, kai diržas naudojamas vaiko apsaugos priemonei laikyti. Austinę juostą sulaikantis įtaisas neleidžia jai išslysti per įtaisą iš diržo įtraukiklio, antraip sumažėtų įtempimas ir apsaugos priemonė atsidurtų neoptimalioje padėtyje.

2.27. Specialių poreikių turinčių vaikų apsaugos įrenginys – vaiko apsaugos sistema, sukurta vaikams, turintiems specialių poreikių dėl fizinės ar protinės negalios; šiame įtaise gali būti papildomų bet kuriai vaiko kūno daliai prilaikyti skirtų įtaisų, tačiau jame turi būti bent pagrindinės vaiko prilaikymo priemonės, atitinkančios šios taisyklės reikalavimus.

2.28. ISOFIX priedas – viena iš dviejų jungčių, atitinkanti šios taisyklės 6.3.2 punkto reikalavimus, pritvirtinta prie ISOFIX vaiko apsaugos sistemos konstrukcijos ir suderinama su ISOFIX apatiniu tvirtinimo įtaisu.

2.29. ISOFIX vaiko apsaugos sistema – vaiko apsaugos sistema, kuri turi būti pritvirtinta prie JT taisyklės Nr. 14 arba JT taisyklės Nr. 145 reikalavimus atitinkančios ISOFIX tvirtinimo įtaisų sistemos.

2.30. Sėdynės lenkmuo – sritis šalia transporto priemonės sėdynės pagalvėlės ir atlošo sankirtos.

2.31. Transporto priemonės sėdynės įtvaras (VSF) – prie ISOFIX dydžių klasių priderinamas įtvaras, kurio matmenys nurodyti JT taisyklės Nr. 16 17 priedo 2 priedėlio 1–6 paveiksluose ir kurį vaiko apsaugos priemonių gamintojas naudoja atitinkamiems ISOFIX vaiko apsaugos sistemos matmenims ir ISOFIX priedų vietai nustatyti.

2.32. ISOFIX viršutinio diržo jungtis – įtaisas, tvirtinamas prie ISOFIX viršutinio diržo tvirtinimo įtaiso.

2.33. ISOFIX viršutinio diržo kablys – ISOFIX viršutinio diržo jungtis, paprastai naudojama ISOFIX viršutiniam diržui pritvirtinti prie ISOFIX viršutinio diržo tvirtinimo įtaiso, kaip nurodyta JT taisyklės Nr. 14 arba JT taisyklės Nr. 145 3 paveiksluose.

2.34. ISOFIX viršutinė juosta – austinė juosta (arba lygiavertė), besitęsianti nuo vaiko apsaugos sistemos ISOFIX viršaus iki ISOFIX viršutinės juostos tvirtinimo įtaiso; joje įtaisytas reguliavimo įtaisas, įtempimo mažinimo įtaisas ir ISOFIX viršutinės juostos jungtis.

2.35. ISOFIX viršutinio diržo priedas – įtaisas ISOFIX viršutinio diržo juostai pritvirtinti prie ISOFIX vaiko apsaugos sistemos.

2.36. Diržo atpalaidavimo įtaisas – sistema, leidžianti atpalaiduoti įtaisą, kuriuo reguliuojamas ir užfiksuojamas ISOFIX viršutinio diržo juostos įtempimas.

2.37. Suaugusiojo saugos diržo kreiptuvas – įtaisas, per kurį slenka ir reikiama kryptimi nukreipiamas suaugusiojo saugos diržas ir kuris nekliudo austinei juostai nevaržomai slankioti.

2.38. Tipo patvirtinimo bandymas – bandymas, skirtas nustatyti, kuriuos reikalavimus atitinka tvirtinti pateiktas vaiko apsaugos sistemos tipas.

2.39. Gamybos tinkamumo bandymas – bandymas, skirtas nustatyti, ar gamintojas gali pagaminti vaiko apsaugos sistemą, kuri atitiktų tvirtinti pateiktą vaiko apsaugos sistemą.

2.40. Įprastinis bandymas – iš vienos gaminių partijos atrinkto tam tikro skaičiaus apsaugos sistemų bandymas, skirtas patikrinti, kiek jos atitinka reikalavimus.

2.41. Vaiko apsaugos sistemos poslinkio sistema – įtaisas, kuriuo galima keisti VAS arba vienos iš jos dalių polinkio kampą arba padėtį išilgine kryptimi.

2.42. Vaiko apsaugos sistemos fiksavimo sistema – įtaisas, kuriuo užfiksuojamos VAS ir jos dalių naudojimo padėtys.

2.43. Apkrovą ribojantis įtaisas – įtaisas, kuris tam tikromis apkrovos sąlygomis gali sulūžti arba užstrigti. Įtaisas turi būti specialiai sukonstruotas veikti tomis sąlygomis, o jo elgseną turi būti įmanoma atkurti ir objektyviai užregistruoti techniniuose dokumentuose.

3. PATVIRTINIMO PARAIŠKA

3.1. Vaiko apsaugos priemonės tipo patvirtinimo paraišką teikia prekės ženklo turėtojas arba jo tinkamai įgaliotas atstovas, o tvirtinimo procedūra turi atitikti 14 priede aprašytą tvirtinimo schemą.

3.2. Su patvirtinimo paraiška, susijusia su kiekvienu vaiko apsaugos priemonės tipu, pateikiama:

3.2.1. techninis vaiko apsaugos priemonės aprašymas, kuriame nurodomos naudojamos juostos ir kitos medžiagos, taip pat numatomos ir atkuriamos apkrovą ribojančių įtaisų elgsenos aprašymas. Kartu turi būti pateikiami vaiko apsaugos priemonę sudarančių dalių brėžiniai; jei yra diržo įtraukiklių – šių įtaisų ir jų jutiklių montavimo nurodymai, toksiškumo (6.1.5 punktas) ir degumo (6.1.6 punktas) deklaracijos; brėžiniuose turi būti parodyta patvirtinimo numeriui ir papildomam simboliui (-iams) numatyta vieta patvirtinimo ženklo apskritimo atžvilgiu. Apraše nurodoma tvirtinti teikiamo modelio spalva;

3.2.2. keturi vaiko apsaugos priemonės pavyzdžiai;

3.2.3. 10 metrų kiekvienos kategorijos juostos, naudojamos vaiko apsaugos priemonėje, ir

3.2.4. už bandymus atsakingos techninės tarnybos reikalavimu, papildomų pavyzdžių;

3.2.5. instrukcijos ir informacija apie pakuotę pagal toliau pateiktą 15 dalį;

3.2.6. nešiojamųjų lopšių atveju, jei nešiojamojo lopšio apsaugos priemonė gali būti naudojama su įvairių tipų nešiojamaisiais lopšiais, priemonės gamintojas pateikia tų tipų sąrašą.

3.3. Kai vaiko apsaugos priemonei pritvirtinti naudojamas patvirtintas suaugusiojo saugos diržas, patvirtinimo paraiškoje turi būti nurodyta naudotino suaugusiojo saugos diržo kategorija, pvz., nejudamieji juosmens diržai.

3.4. Susitariančiosios šalies tipo patvirtinimo institucija, prieš suteikdama tipo patvirtinimą, patikrina, ar taikomos nustatytus reikalavimus atitinkančios priemonės ir procedūros, kad būtų užtikrinta veiksminga vaiko apsaugos sistemų, įrenginių arba dalių gamybos atitikties patvirtintam tipui kontrolė.

4. ŽENKLINIMAS

4.1. Ant vaiko apsaugos priemonės pavyzdžių, pateiktų tvirtinti pagal 3.2.2 ir 3.2.3 punktų nuostatas, turi būti aiškiai ir nenutrinamai užrašytas gamintojo pavadinimas, inicialai arba prekės ženklas.

4.2. Ant vienos iš plastikinių vaiko apsaugos įtaiso dalių (pvz., korpuso, apsauginio skydelio, paaukštintos sėdynės ir kt.), išskyrus diržą (-us) arba diržų komplektą, turi būti aiškiai (nenutrinamai) nurodyti gamybos metai.

4.3. Jei apsaugos priemonė skirta naudoti su suaugusiojo saugos diržu, prie priemonės turi būti pritvirtintas brėžinys, kuriame aiškiai parodytas teisingas austinės juostos juosimo būdas. Jei apsaugos priemonė pritvirtinta suaugusiojo saugos diržu, ant gaminio sutartinėmis spalvomis turi būti aiškiai nurodytas austinės juostos juosimo būdas. Kai naudojama priekinės krypties priemonė, saugos diržo vyniojimo kryptis turi būti pažymėta raudona spalva, o kai atgalinės krypties – mėlyna spalva. Kai priemonės gali būti įrengiamos atgręžtos tiek į priekį, tiek į galą, nekeičiant diržo juosimo būdo (pvz., naudojant sukamą sistemą), naudojamos abi spalvos. Tos pačios spalvos taip pat naudojamos ant priemonės klijuojamuose etiketėse, kuriose parodomi naudojimo būdai.

Numatytos saugos diržo juosmens dalies ir įstrižosios dalies vyniojimo kryptys turi būti labai aiškiai atskirtos. Visos saugos diržo dalys pažymimos skirtinga spalva, žodžiais, jos gali būti skirtingų formų ir pan.

Visose gaminio diržo vyniojimo krypties schemose aiškiai nurodoma vaiko apsaugos priemonės įrengimo kryptis transporto priemonės atžvilgiu. Diržo juosimo būdo schemos, kuriose neparodyta transporto priemonės sėdynė, yra nepriimtinos.

Šiame punkte apibrėžtas ženklinimas turi būti matomas apsaugos priemonei esant transporto priemonėje. 0 grupės apsaugos priemonėse šis ženklinimas turi būti matomas ir atsisėdus vaikui.

4.4. Matomoje atgalinės krypties apsaugos priemonių vidinio paviršiaus (įskaitant šalia vaiko galvos esančius šoninius sparnus) vietoje, maždaug ten, kur į vaiko apsaugos sistemą remiasi vaiko galva, visam laikui pritvirtinama pavaizduota etiketė.

Bendri etiketės matmenys turi būti bent 120 x 60 mm arba panašūs.

Etiketė gali būti pakeista taip, kad vaizdas skirtųsi nuo pirmiau parodyto pavyzdžio, tačiau turinys turi atitikti tikslius reikalavimus. Be to, etiketėje neturi būti jokios kitos informacijos, nebent ji būtų už aiškiai pažymėto stačiakampio, kurio gabaritiniai matmenys bent jau turi atitikti pirmiau nurodytus reikalavimus, ribų. Nukrypstant nuo pirmiau minėtų nuostatų, ant etiketės galima nurodyti dalies numerį, brūkšninį kodą ar panašų atpažinties ženklą, kurio matmenys turi būti ne didesni kaip 8 x 35 mm arba panašūs.

Be to, turi būti užtikrinta, kad nebūtų nukrypimų nuo pateiktų simbolių formos ir pakreipimo, tai yra bet koks pateiktų simbolių atvaizdo priderinimas yra draudžiamas, išskyrus ranką su rodomuoju pirštu ir atverstu lankstinuku, kurio dešiniajame lape būtų i raidė, su sąlyga, kad šie atvaizdai būtų aiškiai atpažįstami.

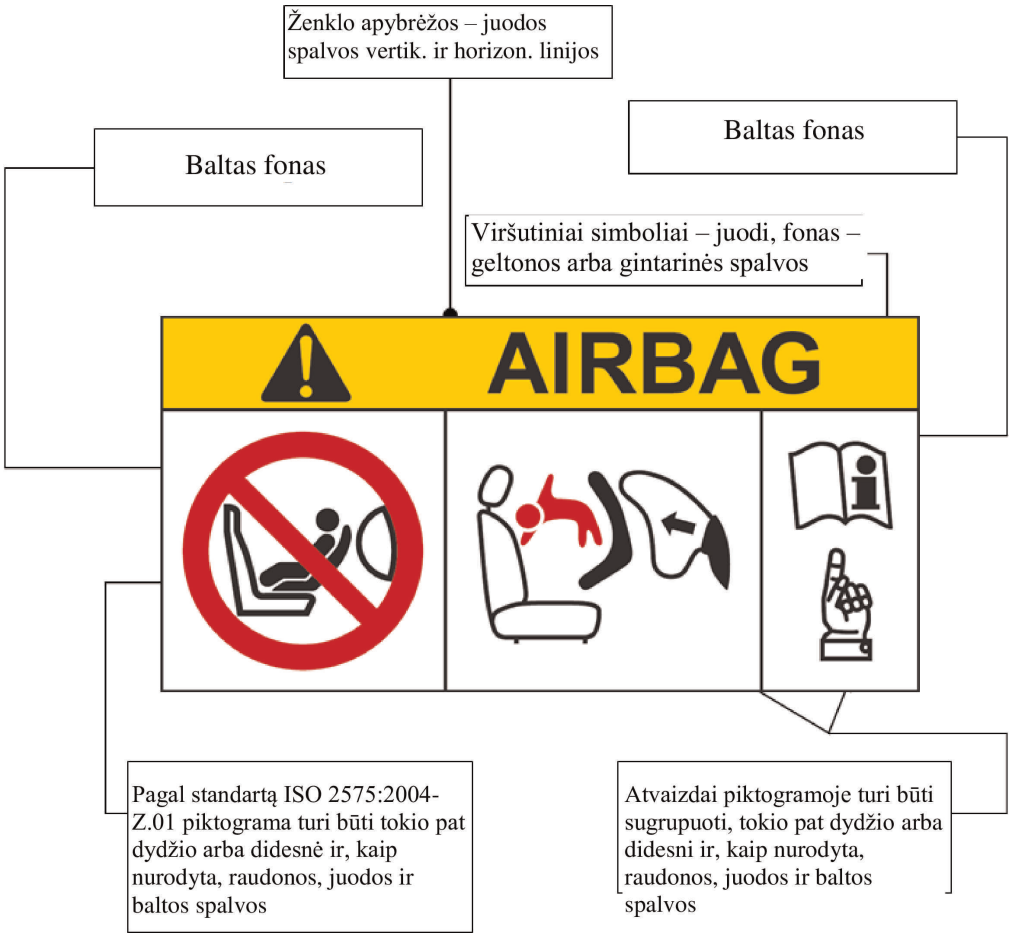
Leidžiami nedideli nukrypimai nuo linijos storio bei ženklo naudojimo reikalavimų ir atitinkami kiti gamybiniai nuokrypiai.

Etiketė tvirtinama prie dangos prisiuvant visus jos kraštus ir (arba) visam laikui priklijuojant prie dangos visą etiketės nugarėlės paviršių. Priimtini ir kiti tvirtinimo būdai, jeigu jie yra ilgalaikiai ir jeigu juos taikant etiketė neatsikabina nuo gaminio arba neišblunka. Griežtai draudžiama naudoti vėliavėlių tipo etiketes.

Jei vaiko apsaugos sistemos gamintojo tiekiamos apsaugos priemonės arba bet kurios jos priedų dalys gali užstoti etiketę, būtina pritvirtinti papildomą etiketę. Jei apsaugos priemonė yra parengta naudoti pasirinkus bet kokią konfigūraciją, viena įspėjamoji etiketė turi būti nuolat matoma esant bet kokiai priemonės padėčiai.

A pav.

Įspėjamoji etiketė



B pav.

Naudojama standarto ISO 2575:2004-Z.01 reikalavimus atitinkanti piktograma, kurios išorinis skersmuo turi būti ne mažesnis kaip 38 mm



C pav.

Piktograma, kurioje pavaizduota, koks pavojus gali kilti išsiskleidus naudojamai oro pagalvei, kurios plotis – 40 mm, aukštis – 28 mm arba kuri būtų proporcingai didesnė.



4.5. Tuo atveju, kai vaiko apsaugos priemonė gali būti naudojama ir priekine, ir atgaline kryptimi, vartojami žodžiai:

„SVARBU! PRIEMONĖS NEGALIMA ATGRĘŽTI Į PRIEKĮ, JEIGU VAIKAS SVERIA NE DAUGIAU KAIP ..... (žr. instrukcijas)“

4.6. Tuo atveju, jeigu vaiko apsaugos priemonėse naudojami alternatyvūs diržų juosimo būdai, turi būti pažymėti alternatyvūs apkrovos taškai tarp vaiko apsaugos priemonės ir suaugusiojo saugos diržo. Šis ženklas rodo, kad tai yra alternatyvus diržo juosimo būdas ir jis turi atitikti anksčiau pateiktus priekinės ir atgalinės krypčių sėdynių ženklinimo reikalavimus.

4.7. Jei vaiko apsaugos priemonėje numatyti alternatyvūs apkrovos taškai, į 4.3 punkte nurodytą ženklą turi būti įtraukta nuoroda, kad alternatyvus diržo juosimo būdas aprašytas instrukcijose.

4.8. ISOFIX ženklai

Jei gaminys yra su ISOFIX priedais, transporto priemonėje apsaugos priemonę montuojantiems asmenims nuolat turi būti matoma ši informacija:

ISO ISOFIX ženklas ir raidė (-s), rodanti (-čios), kokiai (-ioms) ISOFIX dydžio klasei (-ėms) gaminys yra skirtas. Būtina bent jau nurodyti ženklą, kurį sudaro ne mažesnis kaip 13 mm apskritimas, kuriame yra piktograma, aiškiai išsiskirianti apskritimo fone. Piktograma turi būti aiškiai matoma – tam galima naudoti išsiskiriančias spalvas arba, jei piktograma yra įspausta arba iškili, tinkamą reljefiškumą.



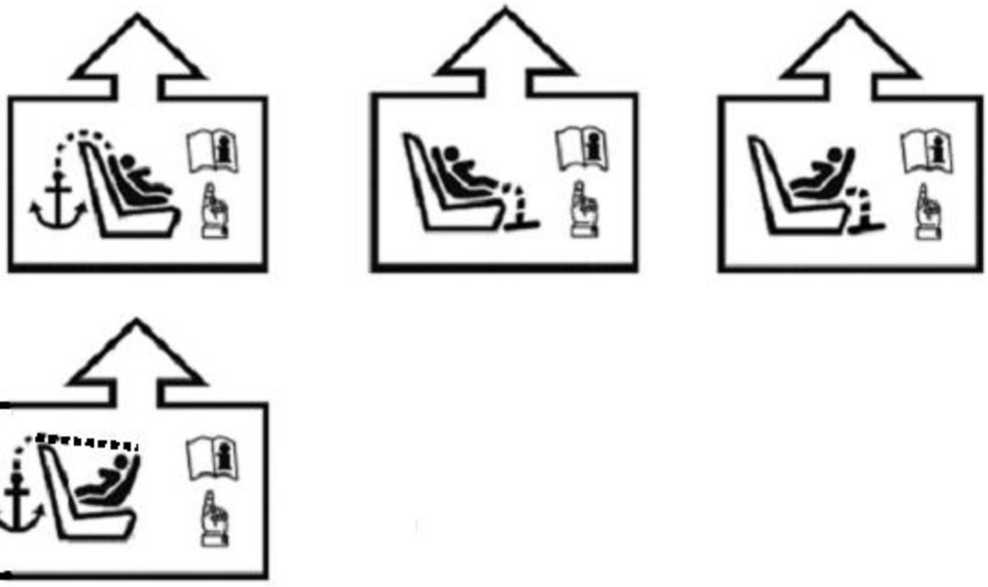
B, C ir F

Toliau nuodyta informacija gali būti pateikta piktogramomis ir (arba) tekstu. Ženklinant nurodoma:

a) svarbiausi pasirengimo veiksmai prieš sėdynės montavimą. Pavyzdžiui, turi būti paaiškintas ISOFIX fiksavimo sistemos įtempimo metodas;

b) paaiškinama kiekvieno rodiklio vieta, paskirtis ir reikšmė;

c) prireikus naudojant vieną iš toliau pateiktų ženklų, nurodoma viršutinių diržų arba kitų naudotojo reguliuojamų sėdynės sukimosi ribojimo priemonių vieta ir, jei reikia, diržų arba tų kitų priemonių padėtis;



d) nurodoma, kaip reguliuoti ISOFIX fiksavimo įtaisus, viršutinį diržą arba kitas naudotojo reguliuojamas sėdynės sukimosi ribojimo priemones;

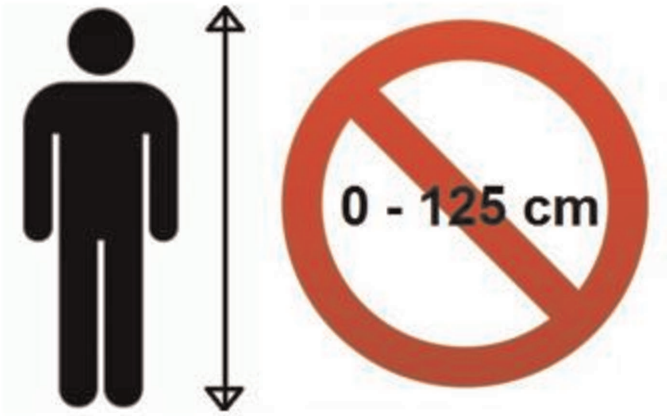
e) ženklai turi būti pritvirtinti visam laikui ir matomi sėdynę įrengiančiam asmeniui;

f) naudojant toliau nurodytą ženklą, prireikus galima pateikti nuorodą į vaiko apsaugos priemonės naudojimo instrukcijas ir informaciją, kur jas rasti.



4.9. Paaukštintos sėdynės be atlošo ženklinimas.

Jei gaminys yra paaukštinta sėdynė be atlošo, apsaugos priemonę transporto priemonėje montuojantiems asmenims ši etiketė turi būti nuolat matoma ir turi būti užmaskuojama, kai paaukštinta sėdynė naudojama su nuimamu atlošu:



5. PATVIRTINIMAS

5.1. Kiekvienas pagal 3.2.2 ir 3.2.3 punktus pateiktas pavyzdys visais atžvilgiais turi atitikti šios taisyklės 6–8 dalyse pateiktus reikalavimus; tik tuomet gali būti suteiktas patvirtinimas.

5.2. Kiekvienam patvirtintam tipui suteikiamas patvirtinimo numeris. Pirmaisiais dviem skaitmenimis (dabar įrašyti 04 atitinka 04 serijos pakeitimus, įsigaliojusius 1995 m. rugsėjo 12 d.) nurodoma pakeitimų, į kuriuos įtraukti patvirtinant tipą padaryti naujausi ir svarbiausi taisyklės techniniai pakeitimai, serija. Ta pati susitariančioji šalis negali suteikti to paties numerio kitam vaiko apsaugos priemonės tipui, kuriam taikoma ši taisyklė.

5.3. Pranešimas apie vaiko apsaugos priemonės patvirtinimą, patvirtinto tipo išplėtimą arba nepatvirtinimą pagal šią taisyklę perduodamas šią taisyklę taikančioms Susitarimo šalims naudojant šios taisyklės 1 priede pateikto pavyzdžio formą.

5.4. Be 4 dalyje nurodytų ženklų, prie kiekvienos vaiko apsaugos priemonės, atitinkančios pagal šią taisyklę patvirtintą tipą, tinkamoje vietoje turi būti pritvirtinamas ženklas su šia informacija:

5.4.1. tarptautinis patvirtinimo ženklas, kurį sudaro:

5.4.1.1 apskritimas, kuriame įrašyta raidė E ir tipą patvirtinusios šalies skiriamasis numeris ([1]);

5.4.1.2 patvirtinimo numeris;

5.4.2. šie papildomi simboliai:

5.4.2.1 žodis (-iai) „universalioji“, „ribotoji“, „pusiau universali“ arba „specialios transporto priemonės kategorijos“, atsižvelgiant į apsaugos priemonės kategoriją;

([1]) 1958 m. Susitarimo šalių skiriamieji numeriai yra nurodyti Suvestinės rezoliucijos dėl transporto priemonių konstrukcijos (R.E.3) 3 priede (dokumentas ECE/TRANS/WP.29/78/Rev. 6 - http://www.unece.org/trans/main/wp29/wp29wgs/wp29gen/wp29resolutions.html.

5.4.2.2. svorio kategorijos, kuriai skirtas vaikų apsaugos įrenginys:

0–10 kg; 0–13 kg 9-18 kg 15–25 kg 22–36 kg 0–18 kg 9–25 kg 15–36 kg 0–25 kg 9–36 kg 0–36 kg

5.4.2.3 raidė S (jei tai specialių poreikių turinčio vaiko apsaugos priemonė).

5.5. 5.4 punkte nurodytas patvirtinimo ženklas negali būti pakeičiamas 1958 m. susitarimo 5 apraše nurodytu unikaliuoju identifikatoriumi.

5.6. Šios taisyklės 2 priede pateiktas patvirtinimo ženklo išdėstymo pavyzdys.

5.7. 5.4 punkte nurodyta informacija turi būti aiškiai įskaitoma ir nenutrinama ir gali būti pateikta naudojant etiketę arba pažymėta tiesiogiai. Etiketė arba žymuo neturi nusitrinti.

5.8. 5.6 punkte nurodytas etiketes gali išduoti patvirtinimą suteikusi institucija arba tos institucijos leidimą turintis gamintojas.

6. BENDROSIOS SPECIFIKACIJOS

6.1. Išdėstymas ir tvirtinimas transporto priemonėje

6.1.1. Universaliosios, pusiau universalios ir ribotosios kategorijos vaiko apsaugos priemones leidžiama naudoti ant priekinės ir galinės sėdynių, jei priemonės įtaisomos pagal gamintojo instrukcijas.

6.1.2. Specialių transporto priemonių kategorijos vaiko apsaugos priemones leidžiama naudoti ant visų sėdynių, taip pat ir bagažo skyriuje, jei priemonės įtaisomos pagal gamintojo instrukcijas. Kai naudojama atgalinės krypties apsaugos priemonė, konstrukcija turi būti su atrama vaiko galvai, kai tik priemonė parengiama naudoti. Tai apibrėžiama kaip tiesė, statmena sėdynės atlošui ties akių linija; susikirtimo taškas turi būti nutolęs nuo atramos galvai ploto pradžios ne mažesniu kaip 40 mm atstumu.

6.1.3. Vaiko apsaugos priemonė tvirtinama prie transporto priemonės konstrukcijos arba sėdynės konstrukcijos, nelygu, kokia yra jos kategorija.

Galimi patvirtinimo variantai

Grupių ir kategorijų lentelė

Grupė ir kategorija		Universalioji (1)		Pusiau universali (2)		Ribotoji		Speciali transporto priemonė	
		VAS	ISOFIX VAS	VAS	ISOFIX VAS	VAS	ISOFIX VAS	VAS	ISOFIX VAS
0	Nešiojamasis lopšys	A (3)	NTK	TK (3)	TK (3)	TK(3)	NTK	TK(3)	TK (3)
	Atgalinės krypties	A (3)	NTK	TK (3)	TK (3)	TK(3)	NTK	TK(3)	TK (3)
0+	Atgalinės krypties	TK(3)	NTK	TK (3)	TK (3)	TK(3)	NTK	TK(3)	TK (3)

Grupė ir kategorija		Universalioji (1)		Pusiau universali (2)		Ribotoji		Speciali transporto priemonė	
		VAS	ISOFIX VAS	VAS	ISOFIX VAS	VAS	ISOFIX VAS	VAS	ISOFIX VAS
I	Atgalinės krypties	TK(3)	NTK	TK (3)	TK (3)	TK(3)	NTK	TK(3)	TK (3)
	Priekinės krypties (integruota)	TK(3)	TK (3)	TK (3)	TK (3)	TK(3)	NTK	TK(3)	TK (3)
	Priekinės krypties (neintegruota)	NTK	NTK	NTK	NTK	NTK	NTK	NTK	NTK
	Priekinės krypties (neintegruota, žr. 6.1.12 punktą)	TK(3)	NTK	TK (3)	NTK	TK(3)	NTK	TK(3)	TK (3)
II	Atgalinės krypties	TK(3)	NTK	TK (3)	NTK	TK(3)	NTK	TK(3)	TK (3)
	Priekinės krypties (integruota)	TK(3)	NTK	TK (3)	NTK	TK(3)	NTK	TK(3)	TK (3)
	Priekinės krypties (neintegruota)	TK(3)	NTK	TK (3)	NTK	TK(3)	NTK	TK(3)	TK (3)
III	Atgalinės krypties	TK(3)	NTK	TK (3)	NTK	TK(3)	NTK	TK(3)	TK (3)
	Priekinės krypties (integruota)	TK(3)	NTK	TK (3)	NTK	TK(3)	NTK	TK(3)	TK (3)
	Priekinės krypties (neintegruota)	TK	NTK	TK	NTK	TK	NTK	TK	TK

čia:

VAS: vaiko apsaugos sistema.

TK: Taikoma

NTK: netaikoma.

(1) Universalioji ISOFIX vaiko apsaugos sistema – priekinės krypties vaiko apsaugos priemonės, skirtos naudoti transporto priemonėse, kurių sėdynės turi ISOFIX tvirtinimo įtaisus ir ISOFIX viršutinio diržo tvirtinimo įtaisą.

(2) Pusiau universali ISOFIX vaiko apsaugos sistema:
- — turinčios atramą priekinės krypties apsaugos priemonės arba
- — turinčios atramą ar viršutinį diržą atgalinės krypties vaiko apsaugos priemonės, skirtos naudoti transporto priemonėse, kurių sėdynėse yra ISOFIX tvirtinimo įtaisai ir prireikus ISOFIX viršutinio diržo tvirtinimo įtaisai,
- — arba į transporto priemonės prietaisų skydelį besiremiančios atgalinės krypties apsaugos priemonės, skirtos naudoti keleivio sėdynės, kurioje yra ISOFIX tvirtinimo įtaisas, priekyje,
- — arba šoninės krypties apsaugos priemonės, kuriose prireikus sumontuotas apsaugos nuo sukimosi įtaisas, skirtos naudoti transporto priemonėse, kurių sėdynėse yra ISOFIX tvirtinimo įtaisai ir prireikus ISOFIX viršutinio diržo tvirtinimo įtaisai.

(3) Nauji patvirtinimai bus suteikiami, o patvirtinti tipai išplečiami pagal 17.16–17.21 punktus.

6.1.3.1. Universaliosios ir ribotosios kategorijų sistemos tvirtinamos suaugusiojo saugos diržu (su diržo įtraukikliu arba be jo), atitinkančiu JT taisyklės Nr. 16 reikalavimus (arba lygiaverčius) ir pritvirtintu prie tvirtinimo įtaisų, atitinkančių JT taisyklės Nr. 14 reikalavimus (arba lygiaverčius).

6.1.3.2. Universaliosios ISOFIX vaiko apsaugos sistemos tvirtinamos ISOFIX priedais ir ISOFIX viršutinio diržo juosta, atitinkančiais šios taisyklės reikalavimus ir pritvirtintais prie ISOFIX tvirtinimo sistemos ir ISOFIX viršutinio diržo tvirtinimo įtaisų, atitinkančių JT taisyklės Nr. 14 arba JT taisyklės Nr. 145 reikalavimus.

6.1.3.3. Pusiau universalios kategorijos atveju: JT taisyklėje Nr. 14 arba JT taisyklėje Nr. 145 nurodytose apatinėse tvirtinimo vietose ir papildomose tvirtinimo vietose, atitinkančiose šios taisyklės 11 priedo rekomendaciją.

6.1.3.4. Pusiau universalios ISOFIX vaiko apsaugos sistemos tvirtinamos naudojant ISOFIX priedus ir ISOFIX viršutinio diržo juostą ar atramą arba transporto priemonės prietaisų skydelį, atitinkančius šios taisyklės reikalavimus ir pritvirtintus prie ISOFIX tvirtinimo įtaisų ir (arba) ISOFIX viršutinio diržo tvirtinimo įtaisų, atitinkančių JT taisyklės Nr. 14 arba JT taisyklės Nr. 145 reikalavimus.

6.1.3.5. Specialios transporto priemonės kategorijos atveju: transporto priemonės gamintojo arba vaiko apsaugos priemonės gamintojo nurodytose tvirtinimo vietose.

6.1.3.6. Tuo atveju, kai vaiko apsaugos juostos arba apsaugos priemonės tvirtinimo juosta įtaisoma diržo tvirtinimo vietoje, kurioje jau įrengtas suaugusiojo diržas arba diržai, techninė tarnyba patikrina, ar:

tikroji suaugusiojo diržo tvirtinimo vieta atitinka vietą, patvirtintą pagal JT taisyklės Nr. 14 reikalavimus (arba lygiaverčius);

vienas įtaisas netrukdo veikti kitam įtaisui;

suaugusiojo diržo ir papildomos sistemos sagtys turi būti skirtingos.

Kai su vaiko apsaugos priemonėmis naudojami strypai arba papildomi įtaisai, pritvirtinti prie pagal JT taisyklę Nr. 14 patvirtintų tvirtinimo įtaisų, ir dėl to tikroji tvirtinimo vieta pasislenka už Taisyklėje Nr. 14 nurodytų ribų, taikomos šios nuostatos:

tokios priemonės bus patvirtintos tik kaip pusiau universalios arba specialios transporto priemonių kategorijos priemonės;

strypui ir tvirtinimo detalėms techninė tarnyba taiko šios taisyklės 11 priedo reikalavimus;

strypas bus įtrauktas į dinaminius bandymus – apkrova bus taikoma vidurinei strypo daliai, nustačius didžiausią ilgį, jei jis reguliuojamas;

neturi pablogėti tikroji bet kokio suaugusiojo diržo tvirtinimo vieta, kurioje tvirtinamas strypas, ir veikimas.

6.1.3.7. Jei vaiko apsaugos priemonė yra su atrama, ji gali būti patvirtinta tik kaip pusiau universalios arba specialios transporto priemonės kategorijos priemonė ir jam taikomi šios taisyklės 11 priedo reikalavimai. Vaiko apsaugos sistemos gamintojas turi įvertinti, ar tam, kad sistema tinkamai veiktų kiekvienoje transporto priemonėje, reikalinga atrama, ir pateikti šią informaciją.

6.1.4. Paaukštintą sėdynę, atlikus 8.1.4 punkte nurodytą bandymą, turi prilaikyti arba suaugusiojo diržas, arba kitos priemonės.

6.1.5. Vaiko apsaugos sistemos gamintojas turi raštu paskelbti, kad apsaugos sistemų gamybai naudojamų medžiagų ir priemonės prilaikomam vaikui pasiekiamų dalių medžiagų toksiškumo savybės atitinka susijusias EN 71-3:2013+A1:2014 dalis (specialūs reikalavimai, III kategorija – 2 lentelės 4.2 punktas, o 7.3.3 punktas – bandymų metodika). Bandymą atliekančios techninės tarnybos nuožiūra gali būti atliekami tokio pareiškimo pagrįstumą patvirtinantys bandymai. Šis punktas netaikomas II ir III grupių apsaugos priemonėms.

6.1.6. Patvirtinti pateiktų vaiko apsaugos sistemų degumas vertinamas taikant vieną iš šių metodų:

1 metodas taikomas tik neįmontuotoms vaiko apsaugos sistemoms, o 2 metodas – tik konkrečioms transporto priemonėms skirtoms įmontuojamoms vaiko apsaugos sistemoms.

1 metodas

Vaiko apsaugos sistemos gamintojas turi raštu paskelbti, kad vaiko apsaugos sistemų gamybai naudojamų medžiagų degumas atitinka EN 71-2:2011+A1:2014 5.4 dalyje nurodytus metodinius reikalavimus, pagal kuriuos liepsnos plitimo greitis neturi būti didesnis kaip 30 mm/s. Bandymą atliekančios techninės tarnybos nuožiūra gali būti atliekami tokio pareiškimo pagrįstumą patvirtinantys bandymai. Jei medžiagos komplektuojamos, jos turi būti išbandomos kaip sudėtinė medžiaga.

Sudėtinė medžiaga – medžiaga, sudaryta iš kelių panašių arba skirtingų medžiagų sluoksnių, visu medžiagos paviršiumi glaudžiai suklijuotų, sulydytų, suvirintų ar pan. Tokiu atveju medžiaga išbandoma kaip sudėtinė. Jeigu skirtingos medžiagos viena su kita sujungtos ne ištisiniu sluoksniu, jos nelaikomos sudėtinėmis ir išbandomos atskirai.

Bandymą atliekančios techninės tarnybos nuožiūra gali būti atliekami tokio pareiškimo pagrįstumą patvirtinantys bandymai.

2 metodas

Pareiškėjas raštu pareiškia, kad atliekant bandymus su medžiagomis pagal šios taisyklės 24 priedą naudojamos medžiagos neturi degti ar leisti liepsnai toliau sklisti paviršiumi didesniu kaip 100 mm per minutę greičiu. Visos vaiko apsaugos sistemos medžiagos turi atitikti šiuos reikalavimus. Tačiau reikalavimas dėl liepsnos fronto perdavimo netaikomas paviršiui, kuris gaunamas pagal 24 priedo reikalavimus bandymo tikslais pjaunant bandinį.

Šių reikalavimų turi būti laikomasi tiek tuo atveju, kai įmontuotos vaiko apsaugos sistemos padėtis yra naudojimo padėtis, tiek tuo atveju, kai sistema nenaudojama.

Jeigu, pradėjus skaičiuoti laiką, medžiaga nustoja degti greičiau nei per 60 sekundžių ir nuo laiko skaičiavimo pradžios sudega ne daugiau kaip 51 mm, laikoma, kad ji atitinka pirmiau nurodytą degimo greičio reikalavimą.

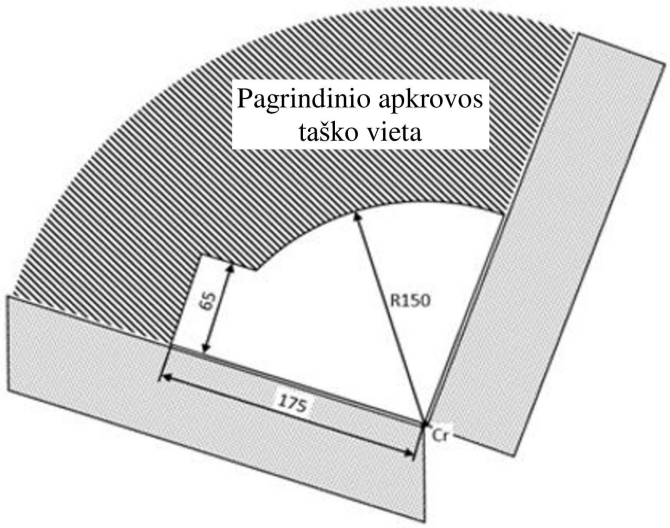
Bandymą atliekančios techninės tarnybos nuožiūra gali būti atliekami tokio pareiškimo pagrįstumą patvirtinantys bandymai.

6.1.7. Kai atgalinės krypties vaiko apsaugos priemonė yra atremta į transporto priemonės prietaisų skydelį, tvirtinant tipą pagal šią taisyklę laikoma, kad prietaisų skydelis pakankamai tvirtas.

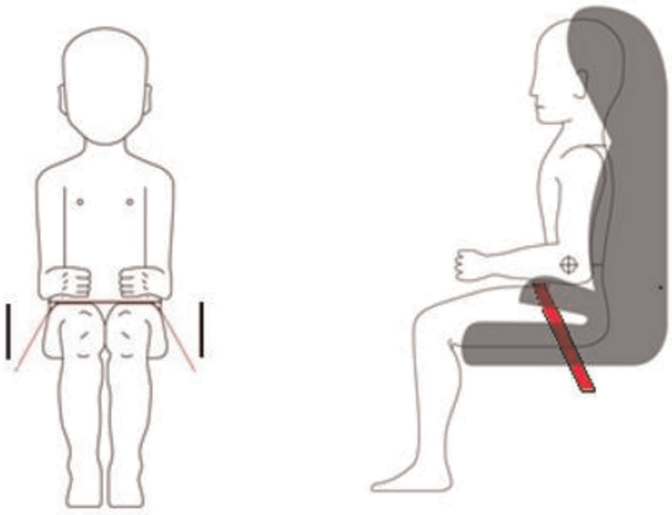
6.1.8. Universaliosios kategorijos integruotos vaiko apsaugos sistemos, išskyrus universaliąsias ISOFIX vaiko apsaugos sistemas, pagrindinis apkrovos taškas turi būti tarp vaiko apsaugos priemonės ir suaugusiojo saugos diržo austinės juostos. Kaip parodyta tolesniuose paveiksluose, matuojant ant dinaminio bandymo stendo pagal šios taisyklės 21 priedą įrengtą vaiko apsaugos priemonę (be manekeno), šis taškas nuo Cr ašies turi būti nutolęs ne mažiau kaip 150 mm spinduliu.

Universaliosios kategorijos neintegruotos vaiko apsaugos sistemos pagrindinis apkrovos taškas turi būti tarp vaiko apsaugos priemonės ir suaugusiojo saugos diržo austinės juostos. Kaip parodyta tolesniuose paveiksluose, matuojant ant dinaminio bandymo stendo pagal šios taisyklės 21 priedą įrengtą vaiko apsaugos priemonę (be manekeno), šis taškas turi būti vertikaliai nutolęs į viršų ne mažiau kaip 65 mm nuo bandymų stendo sėdynės pagalvėlės, o nuo Cr ašies jis turi būti nutolęs ne mažiau kaip 150 mm spinduliu.

Paveikslai, kuriuose paaiškinama matavimo procedūra



(visi matmenys – milimetrais)



Tikrinamos abi VAS pusės ir išilginė plokštuma, lygiagreti su VAS vidurio plokštuma.

Leidžiama naudoti papildomus alternatyvius diržo juosimo būdus. Jeigu yra alternatyvūs diržo juosimo būdai, gamintojas naudojimo instrukcijose pateikia specialią nuorodą, kaip reikalaujama 15 dalyje. Kai bandymas atliekamas naudojant alternatyvų diržo juosimo būdą (-us), apsaugos priemonė turi atitikti visus šios taisyklės reikalavimus.

6.1.9. Jeigu universaliosios kategorijos vaiko apsaugos priemonę reikia pritvirtinti suaugusiojo diržu, naudojant dinaminio bandymo stendą, didžiausias jo ilgis turi atitikti nustatytąjį šios taisyklės 13 priede.

Siekiant patikrinti, ar laikomasi šio reikalavimo, vaiko apsaugos priemonė 13 priede aprašytu tinkamu standartiniu saugos diržu pritvirtinama prie bandymo stendo. Į vaiko apsaugos priemonę manekenas nesodinamas, jeigu jos konstrukcija yra tokia, kad įsodinus manekeną reikėtų naudoti ilgesnį diržą. Kai sumontuojama vaiko apsaugos priemonė, diržas neįtempiamas, išskyrus tada, kai įtempiama standartiniu diržo įtraukikliu, jeigu jis įrengtas. Jeigu naudojamas diržo įtraukiklis, šio reikalavimo laikomasi, jeigu ant ritės lieka bent 150 mm diržo.

6.1.10. 0 ir 0+ grupių vaiko apsaugos priemonės neturi būti naudojamos atgręžtos į priekį.

6.1.11. 0 ir 0+ grupių vaiko apsaugos sistemos, išskyrus 2.4.1 punkte apibrėžtus nešiojamuosius lopšius, priskiriamos integruotosios klasės sistemoms.

6.1.12. I grupės vaiko apsaugos sistemos priskiriamos integruotosios klasės sistemoms, jeigu jose nėra B klasės apsauginio skydelio, apibrėžto šios taisyklės 2.7 punkte.

6.1.13. Paaukštinta sėdynė be atlošo patvirtinama tik kaip III grupės vaiko apsaugos sistema, kaip apibrėžta šios taisyklės 2.1.1.5 punkte (masė – nuo 22 iki 36 kg).

6.2. Konfigūracija

6.2.1. Apsaugos priemonės konfigūracija turi būti tokia, kad:

6.2.1.1. apsaugos priemonė suteiktų reikalingą apsaugą bet kurioje numatytoje apsaugos sistemos naudojimo padėtyje; jeigu tai specialių poreikių turinčio vaiko apsaugos priemonė, pagrindinės jos priemonės turi suteikti reikalingą apsaugą bet kurioje numatytoje apsaugos sistemos padėtyje be galimų papildomų apsaugos įtaisų;

6.2.1.2. vaiką būtų lengva greitai įsodinti ir iškelti; vaiko apsaugos sistemos, kurioje vaikas apsaugomas diržų komplektu arba Y formos diržu be įtraukiklio, kiekvieno peties apsauga ir juosmens juosta turi judėti viena kitos atžvilgiu atliekant 7.2.1.4 punkte nurodytą procedūrą.

Tokiais atvejais vaiko apsaugos sistemos diržų sąranka gali būti sukonstruota su dviem arba daugiau jungiamųjų dalių. Jeigu tai yra specialių poreikių turinčio vaiko apsaugos priemonė, dėl papildomų apsaugos įtaisų vaiko įsodinimas ir iškėlimas gali ir užtrukti. Tačiau papildomi įtaisai turi būti sukonstruoti taip, kad juos būtų galima kuo greičiau atlaisvinti;

6.2.1.3. jeigu yra galimybė pakeisti apsaugos priemonės polinkį, neturi būti privaloma rankiniu būdu iš naujo reguliuoti juostų. Kad būtų galima pakeisti apsaugos priemonės polinkį, turi užtekti lėto rankų judesio;

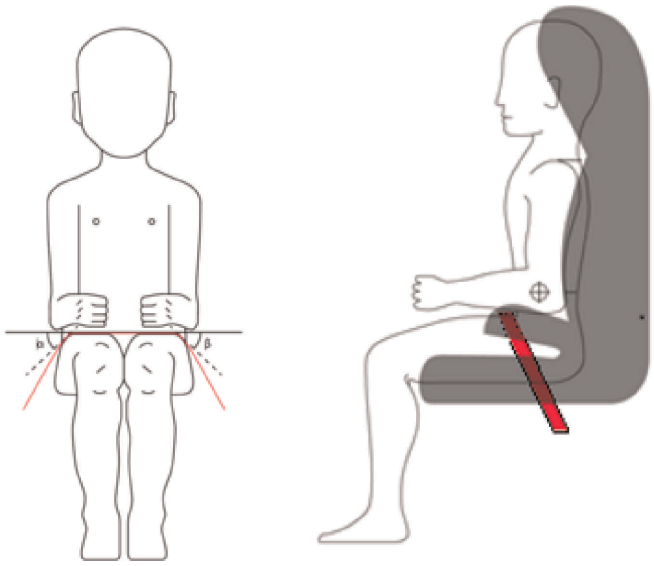
6.2.1.4. 0, 0+ ir I grupių apsaugos sistemose vaiko padėtis turi užtikrinti tinkamą apsaugą net tada, kai jis miega;

6.2.1.5. kad nebūtų galimybės paslysti po diržu (tiek dėl susidūrimo, tiek dėl muistymosi), visose priekinės krypties I grupės apsaugos priemonėse su integruota diržų komplekto sistema būtina tarpukojo juosta.

6.2.2. Visose apsaugos priemonėse naudojama juosmens juosta turi būti valdoma tiesiogiai ir vienodai iš abiejų šonų, kad būtų užtikrinta, jog juosmens juostos perduodama apkrova tektų dubens sričiai. Įrenginys neturi pernelyg spausti silpnų vaiko kūno vietų (pilvo, tarpukojo ir kt.).

Paaukštintoms sėdynių pagalvėlėms ir paaukštintoms sėdynėms naudojama suaugusiųjų saugos diržo juosmens juosta turi būti valdoma tiesiogiai ir vienodai iš abiejų šonų, kad būtų užtikrinta, jog suaugusiojo juosmens juostos perduodama apkrova tektų dubens sričiai. Įsodinus vaiką, tiesiogiai sureguliuojama dubens srities apkrova; dubens srities apkrova turi būti tiesiogiai valdoma iš karto įsodinus vaiką; juosmens diržas juosiamas virš šlaunų taip, kad vos liestų susilenkimo vietą ties dubeniu. Kampai α ir β tarp liestinės, ties kuria diržas liečia šlaunis, ir horizontalės turi būti didesni kaip 10°.

Paveikslai, kuriuose vaizduojamas apjuostas vaikas



6.2.2.1. Pritvirtinus tarpukojo juostą ir ją kuo labiau prailginus (jei ji reguliuojama), juosmens juostos turi būti neįmanoma nustatyti taip, kad ji būtų tiek virš didžiausio, tiek virš mažiausio tų svorio grupių, kurios įtrauktos į patvirtinimą, manekeno dubens. Jei naudojamos priekinės krypties vaiko apsaugos priemonės, juosmens juostos turi būti neįmanoma nustatyti taip, kad ji būtų tiek virš didžiausio, tiek virš mažiausio tų svorio grupių, kurios įtrauktos į patvirtinimą, manekeno dubens.

6.2.2.2. Atliekant 8.1.3. punkte nurodytą dinaminį bandymą, prieš įvykstant didžiausiam horizontaliam galvos polinkiui, juosmens juosta neturi visiškai apjusti manekeno dubens. Naudojantis greituoju būdu įrašoma vaizdo medžiaga atliekamas vertinimas.

6.2.3. Visų apsaugos priemonės juostų padėtis turi būti tokia, kad įprastai naudojama juosta nekeltų nepatogumo ar pavojaus naudotojui. Atstumas nuo pečių juostų iki kaklo turėtų būti bent jau atitinkamo manekeno kaklo pločio.

6.2.4. Konstrukcija turi būti tokia, kad susidūrimo atveju vaiko pakaušio neveiktų gniuždymo apkrova.

6.2.4.1. Atgalinės ir šoninės krypčių vaiko apsaugos sistemose (nešiojamuosiuose lopšiuose) gali būti naudojami tik Y formos diržai.

6.2.5. Vaiko apsaugos priemonė turi būti sukonstruota ir sumontuota taip, kad:

6.2.5.1. būtų kuo labiau sumažintas vaiko ir kitų transporto priemonės keleivių sužeidimo aštriais kraštais ar iškyšomis pavojus (pavyzdžiui, kaip apibrėžta JT taisyklėje Nr. 21);

6.2.5.2. nebūtų atvirų aštrių kraštų ar iškyšų, galinčių kelti pavojų transporto priemonės sėdynių užvalkalams arba keleivių drabužiams;

6.2.5.3. silpnų vaiko kūno vietų (pilvo, tarpukojo ir kt.) neveiktų papildomos inercijos jėgos;

6.2.5.4. lietimosi su juostomis vietose standžiosios dalys neturėtų juostas galinčių brūžinti aštrių kraštų.

6.2.6. Visos atskiriamos detalės, skirtos sudedamosioms dalims pritvirtinti ir atskirti, turi būti sukonstruotos taip, kad jas būtų galima kuo paprasčiau sumontuoti ir naudoti. Specialių poreikių turinčio vaiko apsaugos priemonėse gali būti papildomų apsaugos įtaisų; jie turi būti sukonstruoti taip, kad būtų lengvai sumontuojami ir kad avarijos atveju jų atlaisvinimo ir veikimo būdai iš karto būtų aiškūs gelbėtojui.

6.2.7. Kai I ir II grupėms bei derinamoms I ir II grupėms skirtoje vaiko apsaugos priemonėje yra sėdynės atlošas, vidinis jo aukštis, nustatytas pagal 12 priede pateiktą schemą, turi būti ne mažesnis kaip 500 mm.

6.2.8. Gali būti naudojami tik automatinio fiksavimo arba avarinio fiksavimo diržo įtraukikliai.

6.2.9. I grupei skirtose priemonėse pasodintam vaikui turi būti neįmanoma lengvai atlaisvinti dubens sritį saugančios priemonės dalies; šiuo tikslu laikomasi 7.2.5 punkto (fiksavimo įtaisai) reikalavimų; bet koks šiam tikslui numatytas įtaisas turi būti visam laikui pritvirtintas prie vaiko apsaugos sistemos.

6.2.10. Vaiko apsaugos priemonė gali būti skirta naudoti daugiau kaip vienai svorio grupei ir (arba) daugiau kaip vienam vaikui su sąlyga, kad ji atitinka kiekvienai susijusiai grupei nustatytus reikalavimus. Universaliosios kategorijos vaiko apsaugos priemonė turi atitikti visų tos kategorijos svorio grupių, kurioms buvo patvirtinta naudoti, reikalavimus.

6.2.11. Vaiko apsaugos priemonės su diržo įtraukikliu

Tuo atveju, kai vaiko apsaugos priemonėje yra diržo įtraukiklis, pastarasis turi atitikti 7.2.3 punkte nustatytus reikalavimus.

6.2.12. Jeigu naudojamos paaukštintos sėdynės, patikrinama, ar suaugusiojo diržo juostos ir liežuvis lengvai praeina per tvirtinimo taškus. Tai taikoma visų pirma paaukštintoms sėdynėms, skirtoms naudoti ant automobilių priekinių sėdynių, kurios gali turėti ilgas pusiau standžias kojeles. Fiksuota sagtis neturi išsikišti už paaukštintų sėdynių nustatytų taškų, o diržo padėtis neturi labai skirtis nuo padėties, buvusios bandymo vežimėlyje.

6.2.13. Jei vaiko apsaugos priemonė sukonstruota daugiau kaip vienam vaikui, kiekviena apsaugos sistema turi būti visiškai nepriklausoma apkrovos paskirstymo ir reguliavimo požiūriu.

6.2.14. Vaiko apsaugos priemonės su pripučiamomis sudedamosiomis dalimis turi būti sukonstruotos taip, kad jų naudojimo sąlygos (slėgis, temperatūra, drėgmė) neturėtų poveikio jų atitikčiai šios taisyklės reikalavimams.

6.3. ISOFIX apsaugos priemonių specifikacijos

6.3.1. Bendrosios charakteristikos

6.3.1.1. Matmenys

Didžiausius ISOFIX vaiko apsaugos priemonės ilgio, aukščio ir pločio matmenis ir ISOFIX tvirtinimo sistemos vietas, prie kurių turi būti prijungiami šios sistemos priedai, ISOFIX vaiko apsaugos sistemos gamintojas nustato pagal transporto priemonės sėdynės įtvarą, apibrėžtą šios taisyklės 2.31 punkte.

6.3.1.2. Masė

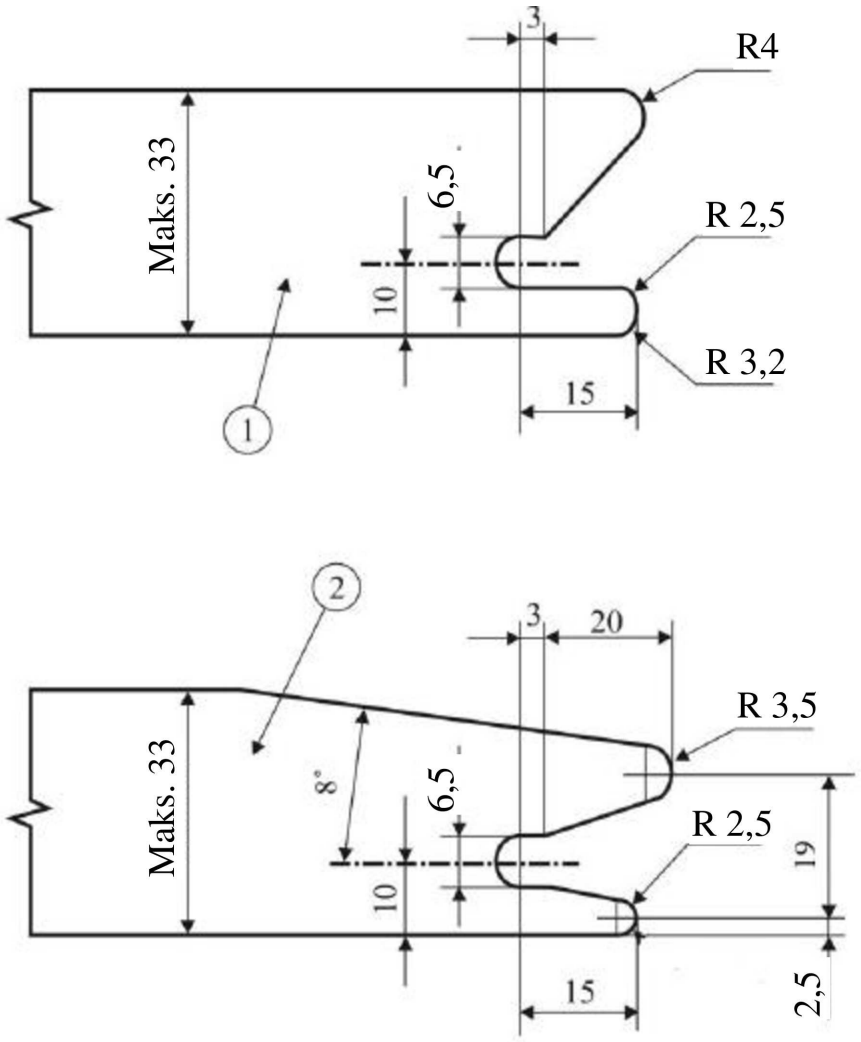
Universaliosios ir pusiau universalios kategorijų bei 0, 0 + ir 1 masės grupių ISOFIX vaikų apsaugos priemonių masė neturi būti ne didesnė kaip 15 kg.

6.3.2. ISOFIX priedai

6.3.2.1. Tipas

ISOFIX priedai gali būti pagaminti pagal 0 paveikslo a dalyje pateiktus pavyzdžius arba kitus atitinkamus projektus ir yra standaus mechanizmo su ISOFIX vaiko apsaugos sistemos gamintojo nustatyto tipo reguliatoriumi dalis.

0 pav. a dalis



Matmenys nurodyti milimetrais

Paaiškinimai

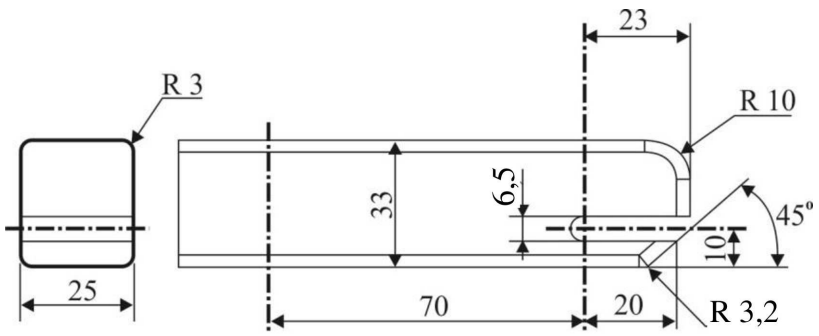
1 ISOFIX vaiko apsaugos sistemos priedas. 1 pavyzdys.

2 ISOFIX vaiko apsaugos sistemos priedas. 2 pavyzdys.

6.3.2.2. Matmenys

ISOFIX vaiko apsaugos sistemos priedo dalies, prie kurios prijungiama ISOFIX tvirtinimo sistema, matmenys turi neviršyti didžiausių matmenų, apibrėžtų 0 paveikslo b dalyje pateikta gaubtine.

0 pav. b dalis



Matmenys nurodyti milimetrais

6.3.2.3. Dalinio fiksavimo nuoroda

ISOFIX vaiko apsaugos sistemoje turi būti įrengtos priemonės, aiškiai rodančios, kad abu ISOFIX priedai buvo visiškai užfiksuoti atitinkamais apatiniais ISOFIX tvirtinimo įtaisais. Šios nuorodos gali būti garsinės, lytimosios arba dviejų ar daugiau priemonių derinys. Jei naudojama vaizdinė nuoroda, ji turi būti matoma esant įprastam apšvietimui.

6.3.3. ISOFIX vaiko apsaugos priemonės viršutinio diržo specifikacijos

6.3.3.1. Viršutinio diržo jungtis

Viršutinio diržo jungtis turėtų būti ISOFIX viršutinio diržo kablys, kaip parodyta 0 paveikslo c dalyje, arba įtaisai, kuriuos galima sumontuoti 0 paveikslo c dalyje pateiktoje gaubtinėje.

6.3.3.2. ISOFIX viršutinio diržo savybės

ISOFIX viršutinis diržas turi būti tvirtinamas austine (arba lygiaverte) juosta ir turėti įtempimo reguliavimo ir atpalaidavimo priemonę.

6.3.3.2.1. ISOFIX viršutinio diržo ilgis

ISOFIX vaiko apsaugos priemonės viršutinis diržas turi būti ne trumpesnis kaip 2 000 mm.

6.3.3.2.2. Įtempimo rodiklis

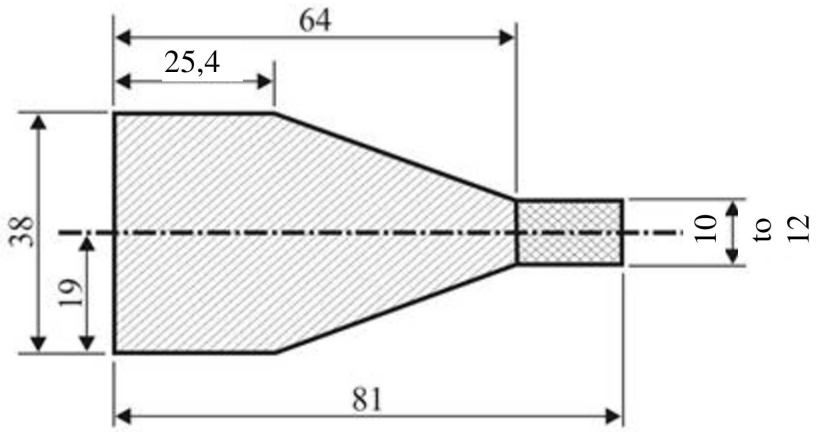
ISOFIX viršutinis diržas arba ISOFIX vaiko apsaugos priemonės sėdynė turi būti su įtaisu, rodančiu, kad neliko neįtemptų diržo dalių. Šis įtaisas gali būti įtempimo reguliavimo ir atpalaidavimo įtaiso dalis.

6.3.3.2.3. Matmenys

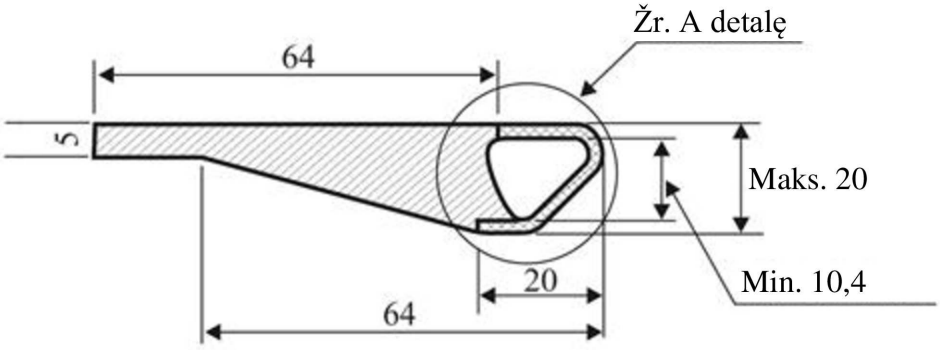
ISOFIX viršutinio diržo kablių jungčių matmenys parodyti 0 paveikslo c dalyje.

0 pav. c dalis

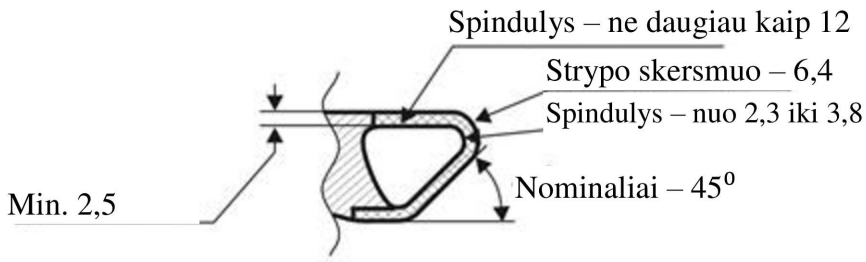
ISOFIX viršutinio diržo jungties (kablio tipo) matmenys



Vaizdas iš viršaus



Vaizdas iš šono



A detalė

Matmenys milimetrais

Paaiškinimai

Gaubiamoji konstrukcija (jei ji yra)

Plotas, kuriame turi būti visas diržo juostos kablio paviršiaus profilis

6.3.4. Reguliavimo nuostatos

ISOFIX priedai arba pati ISOFIX vaiko apsaugos sistema turi būti reguliuojama, kad ją būtų galima pritaikyti prie įvairių ISOFIX tvirtinimo įtaisų, aprašytų JT taisyklėje Nr. 14 arba JT taisyklėje Nr. 145.

6.4. Ženklinimo kontrolė

6.4.1. Už patvirtinimo bandymus atsakinga techninė tarnyba patikrina, ar ženklinimas atitinka 4 dalies reikalavimus.

6.5. Montavimo ir naudojimo instrukcijų patikrinimas

6.5.1. Už patvirtinimo bandymus atsakinga techninė tarnyba patikrina, ar montavimo ir naudojimo instrukcijos atitinka 15 dalies reikalavimus.

7. KONKREČIOS SPECIFIKACIJOS

7.1. Apsaugos priemonės sąrankai taikomos nuostatos

7.1.1. Atsparumas korozijai

7.1.1.1. Su sukomplektuota vaiko apsaugos priemone arba jos dalimis, kurias gali paveikti korozija, turi būti atliktas 8.1.1 punkte nustatytas korozijos bandymas.

7.1.1.2. Atlikus korozijos bandymą, kaip nurodyta 8.1.1.1 ir 8.1.1.2 punktuose, kvalifikuotam stebėtojui plika akimi neturi matytis nusidėvėjimo požymių, galinčių pakenkti tinkamam vaiko apsaugos priemonės veikimui, ir akivaizdžių korozijos požymių.

7.1.2. Energijos sugertis

7.1.2.1. Visus įtaisus su atlošais bandant pagal 17 priedą šios taisyklės 18 priede nurodytuose plotuose turi būti gautas mažesnis nei 60 g maksimalus pagreitis. Šis reikalavimas taip pat taikomas apsauginių skydelių plotams toje vietoje, kur per susidūrimą atsitrenkia galva.

7.1.2.2. Jei tai vaiko apsaugos sistemos su mechaniškai pritvirtintais reguliuojamais stacionariais galvos atramos įtaisais, kuriuose suaugusiojo saugos diržo arba vaiko diržų komplekto aukštis tiesiogiai valdomas reguliuojama galvos atrama, 18 priede nustatytų zonų, kurių neliečia manekeno galva, t. y. už galvos atramos esančias zonų, energijos sugerties medžiaga galima nedengti.

7.1.3. Apvertimas

7.1.3.1. Vaiko apsaugos priemonė bandoma taip, kaip nurodyta 8.1.2 punkte; per bandymą manekenas negali visai iškristi iš įtaiso, o bandymo stendui apsivertus apačia į viršų, manekeno galva neturi vertikaliai pajudėti iš savo pradinės padėties daugiau kaip 300 mm nuo bandomosios sėdynės, kai tik pašalinama taikoma apkrova.

7.1.4. Dinaminis bandymas

7.1.4.1. Bendrosios nuostatos. Su vaiko apsaugos priemone pagal 8.1.3 punktą turi būti atliekamas dinaminis bandymas.

7.1.4.1.1. Universaliosios, pusiau universalios ir ribotosios kategorijų vaiko apsaugos priemonės bandomos ant bandymo vežimėlio, naudojant 6 dalyje nurodytą bandomąją sėdynę ir laikantis 8.1.3.1 punkto reikalavimų.

7.1.4.1.2. Specialios transporto priemonės kategorijos vaiko apsaugos priemonės bandomos su kiekvienu transporto priemonės modeliu, kuriam jos yra skirtos. Už bandymus atsakinga techninė tarnyba gali sumažinti bandomų transporto priemonių modelių skaičių, jei modeliai mažai skiriasi 7.1.4.1.2.3 punkte išvardytais aspektais. Vaiko apsaugos priemonė gali būti bandoma taikant vieną iš šių metodų:

7.1.4.1.2.1. įrengiant sukomplektuotoje transporto priemonėje, kaip nurodyta 8.1.3.3 punkte;

7.1.4.1.2.2. įrengiant transporto priemonės kėbulo konstrukcijoje ant bandymo vežimėlio, kaip nurodyta 8.1.3.2 punkte, arba

7.1.4.1.2.3. naudojant su pakankamu kiekiu transporto priemonės kėbulo konstrukcijos dalių, atstojančių transporto priemonės konstrukciją ir smūgio metu veikiamus paviršius. Jei vaiko apsaugos priemonė skirta naudoti ant galinės sėdynės, reikalingas priekinės sėdynės atlošas, galinė sėdynė, grindys, B ir C statramsčiai bei stogas. Jei vaiko apsaugos priemonė skirta naudoti ant priekinės sėdynės, reikalingas prietaisų skydelis, A statramstis, priekinis stiklas, visos grindyse ar prietaisų skyde įtaisytos svirtys arba rankenėlės, priekinė sėdynė, grindys ir stogas. Be to, jei vaiko apsaugos priemonė skirta naudoti kartu su suaugusiojo saugos diržu, naudojamas ir atitinkamas suaugusiojo saugos diržas (-ai). Už bandymus atsakinga techninė tarnyba gali leisti minėtų sudedamųjų dalių nenaudoti, jei manoma, kad jos nereikalingos. Bandymai turi vykti taip, kaip nurodyta 8.1.3.2 punkte.

7.1.4.1.3. Dinaminis bandymas atliekamas su vaiko apsaugos priemonėmis, kurios anksčiau nebuvo veikiamos apkrovos.

7.1.4.1.4. Atliekant dinaminius bandymus, neturi lūžti nė viena vaiką tinkamoje padėtyje turinti išlaikyti apsaugos priemonės dalis, neturi atsilaisvinti arba lūžti sagtys, fiksavimo sistema arba poslinkio sistema, neturi lūžti, atsilaisvinti arba sulinkti atrama, išskyrus atvejus, kai nurodyta, kad tai yra apkrovą ribojantis įtaisas. Bet koks apkrovą ribojantis įtaisas turi būti aiškiai nurodytas gamintojo techniniame aprašyme, kaip apibrėžta šios taisyklės 3.2.1 punkte.

7.1.4.1.5. Neintegruoto tipo saugos diržo atveju turi būti naudojamas standartinis diržas ir jo tvirtinimo kronšteinai, nurodyti šios taisyklės 13 priede. Tai nėra taikoma patvirtinimams, susijusiems su specialios transporto priemonės kategorija, – tuomet naudojamas tikrasis transporto priemonės diržas.

7.1.4.1.6. Jei specialios transporto priemonės kategorijos vaiko apsaugos sistema įtaisyta už toliausiai gale esančių priekinės krypties suaugusiojo sėdynių (pavyzdžiui, bagažo skyriuje), turi būti atliktas vienas bandymas su didžiausiu manekenu (-ais), įtaisytu sukomplektuotoje transporto priemonėje, kaip nurodyta 8.1.3.3.3 punkte. Kaip nurodyta 8.1.3.2 punkte, gali būti atliekami kiti bandymai, įskaitant gamybos atitiktį, jei to pageidauja gamintojas.

7.1.4.1.7. Visi šioje taisyklėje apibrėžti specialių poreikių turinčių vaikų apsaugos priemonės dinaminiai bandymai su kiekviena svorio grupe atliekami du kartus: pirmąjį kartą – naudojant pagrindines apsaugos priemones, o antrąjį – su visais apsaugos įtaisais. Atliekant šiuos bandymus, ypatingas dėmesys kreipiamas į 6.2.3 ir 6.2.4 dalių reikalavimus.

7.1.4.1.8. Atliekant dinaminius bandymus, standartinis saugos diržas, naudojamas montuojant vaiko apsaugos priemonę, neturi atsilaisvinti nuo jokio kreiptuvo ar fiksavimo įtaiso, naudojamo atliekant bandymą.

Atliekant dinaminius bandymus, vaiko apsaugos priemonei sumontuoti naudojamas standartinis saugos diržas neturi atsilaisvinti nuo jokio kreiptuvo ar fiksavimo įtaiso, naudojamo atliekant bandymą. Tačiau tai, ar standartinis saugos diržas atsilaisvino pečių srityje, nustatoma dar prieš įvykstant didžiausiam horizontaliam manekeno galvos polinkiui. Be to, atliekant neintegruotos vaiko apsaugos priemonės dinaminį bandymą, priimtino pečių diržo judėjimo riba yra tokia: standartinio saugos diržo pečių dalies apatinis kraštas neturi būti žemiau kaip manekeno alkūnė, kai manekeno galva pasiekia didžiausią horizontalų polinkį.

7.1.4.1.9. Vaiko apsaugos priemonės su atrama bandymai atliekami taip:

a) pusiau universalios kategorijos atveju priekinio susidūrimo bandymai atliekami su atrama, nustatyta į abi kraštines padėtis, atitinkančias vežimėlio grindų padėtį. Galinio susidūrimo bandymai atliekami esant techninės tarnybos parinktai nepalankiausiai padėčiai. Bandymų metu atrama turi būti atremta į vežimėlio grindis, kaip aprašyta 6 priedo 3 priedėlio 2 paveiksle. Jei tarp mažiausio ilgio atramos ir aukščiausio grindų lygio yra tarpas, atrama turi būti priderinta prie grindų, kurių lygis būtų 140 mm žemiau Cr. Jei didžiausio ilgio atrama yra žemiau nei ji galėtų būti naudojama atsižvelgiant į žemiausią grindų lygį, atrama priderinama prie to žemiausio grindų lygio, kurių lygis būtų 280 mm žemiau Cr. Jei atrama yra su reguliuojamomis pakopomis, atramos ilgis turi būti nustatytas pasirenkant kitą reguliavimo padėtį, kad atrama remtųsi į grindis;

b) jei atramos nėra simetrijos plokštumoje, bandymai atliekami esant techninės tarnybos parinktai nepalankiausiai padėčiai;

c) specialių transportų priemonių kategorijos atveju turi būti nustatyta vaiko apsaugos priemonės gamintojo nurodyta atramos padėtis.

7.1.4.1.10. Vaiko apsaugos priemonės, kuriai naudojama ISOFIX tvirtinimo sistema ir apsaugos nuo sukimosi įtaisas, jei jie yra, dinaminis bandymas atliekamas taip:

7.1.4.1.10.1. ISOFIX VAS A, B ir B1 dydžių klasių atveju:

7.1.4.1.10.1.1. naudojant apsaugos nuo sukimosi įtaisą ir

7.1.4.1.10.1.2. nenaudojant apsaugos nuo sukimosi įtaiso. Kai apsaugos nuo sukimosi įtaisas yra atrama, kurią galima visiškai užlenkti po VAS arba įstumti į jos korpusą, bandymas atliekamas atramą atitinkamai užlenkus arba nuėmus. Kai įtaiso į korpusą visiškai įstumti neįmanoma, bandymas atliekamas nustačius trumpiausią įtaiso ilgį, o vežimėlio grindis nuleidus žemiausiai.

Šis reikalavimas netaikomas, jei kaip apsaugos nuo sukimosi įtaisas naudojama stacionari nereguliuojama atrama;

7.1.4.1.10.2. jei tai kitų ISOFIX vaiko apsaugos sistemos dydžių klasės, naudojant apsaugos nuo sukimosi įrenginį.

7.1.4.2. Krūtinės pagreitis ([2])

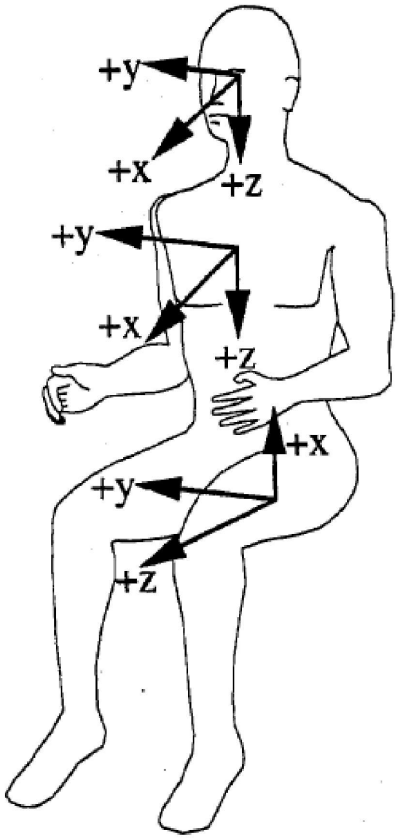
7.1.4.2.1. Atstojamasis krūtinės pagreitis neturi viršyti 55 g, išskyrus laikotarpius, kurių metu gauta suma neviršija 3 ms.

7.1.4.2.2. Laikantis šio dokumento 8.5 punkte nustatytos matavimo procedūros, stačioji pagreičio dedamoji nuo pilvo galvos link -z neturi viršyti 30 g, išskyrus laikotarpius, kurių metu gauta suma neviršija 3 ms. Šio dokumento 8.5 punkte aprašytos matavimo procedūros atitinka nustatytąsias standartu ISO 6487 kartu su Kelio ženklų konvencija SAE J211, kaip parodyta A paveiksle.

([2]) Krūtinės pagreičio apribojimai netaikomi naudojant naujagimio manekeną, nes jame neįrengti matavimo prietaisai.

A pav.

Kelio ženklų konvencija SAE J211



7.1.4.3. Pilvo pažeidimas ([3])

7.1.4.3.1. Atliekant 8 priedo 1 priedėlio 5.3 punkte aprašytą tikrinimą, neturi būti jokių matomų bet kurios apsaugos priemonės dalies poveikio pilvo dangai ženklų.

7.1.4.4. Manekeno poslinkis

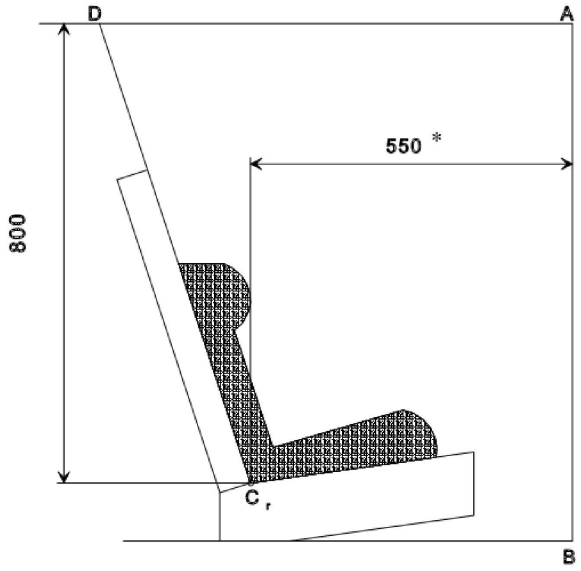
7.1.4.4.1. Universaliosios, pusiau universalios ir ribotosios kategorijų vaiko apsaugos priemonės:

7.1.4.4.1.1. Priekinės krypties vaiko apsaugos priemonės: manekeno galva neturi išsikišti už BA ir DA plokštumų ribų, kaip parodyta 1 paveiksle, išskyrus paaukštintas sėdynes, kai naudojamas didžiausias manekenas P10, o su DA plokštuma siejama vertė yra 840 mm.

([3]) Naujagimio manekeno pilve nėra įtaisyta jokios įrangos. Todėl norint nustatyti pilvo pažeidimą, gali būti naudojama tik subjektyvi analizė.

1 pav.

Išdėstymas bandant priekinės krypties įrenginį



Matmenys nurodyti milimetrais

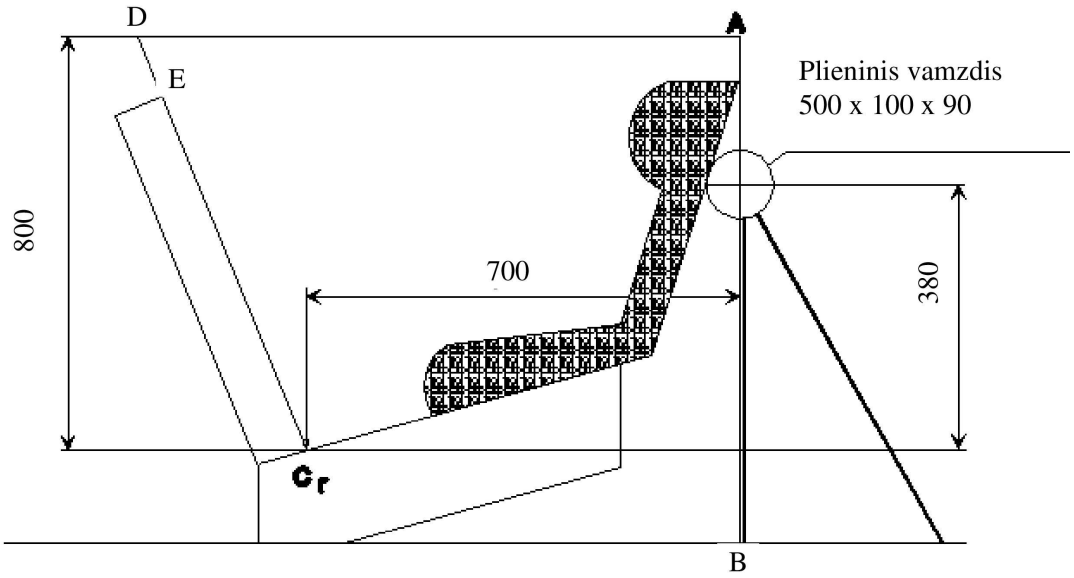
* Atliekant 7.1.4.1.10.1.1 punkte nurodytą bandymą, šis matmuo turi būti 500 mm.

7.1.4.4.1.2. Atgalinės krypties vaiko apsaugos priemonės

7.1.4.4.1.2.1. Į prietaisų skydelį besiremiančios vaiko apsaugos priemonės: manekeno galva neturi išsikišti už AB, AD ir DCr plokštumų, kaip parodyta toliau pateiktame 2 paveiksle. Tai turi būti įvertinta per 300 ms arba iki to momento, kai manekenas visiškai nustoja judėti, nelygu, kas įvyksta anksčiau.

2 pav.

Išdėstymas bandant atgalinės krypties įrenginį

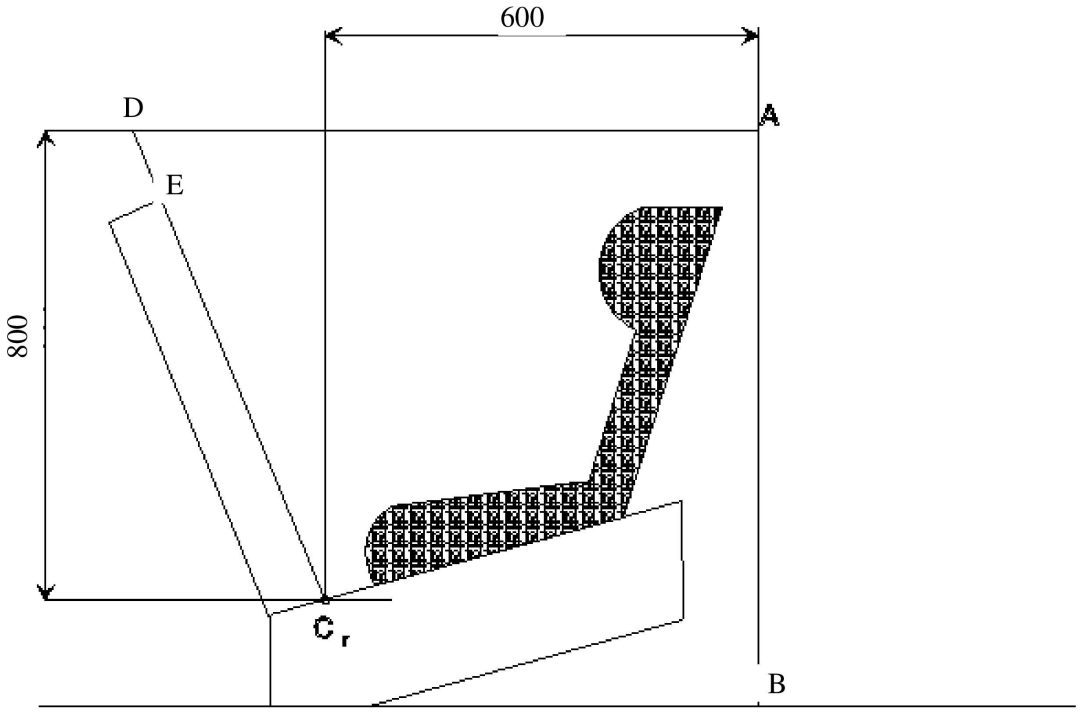


Matmenys nurodyti milimetrais

7.1.4.4.1.2.2. Į prietaisų skydelį nesiremiančios 0 grupės vaiko apsaugos priemonės ir nešiojamieji lopšiai: manekeno galva neturi išsikišti iš AB, AD ir DE plokštumų ribų, kaip parodyta 3 paveiksle. Tai turi būti įvertinta per 300 ms arba iki to momento, kai manekenas visiškai nustoja judėti, nelygu, kas įvyksta anksčiau.

3 pav.

Į prietaisų skydelį nesiremiančių 0 grupės vaiko apsaugos priemonių bandymo procedūra



Matmenys nurodyti milimetrais

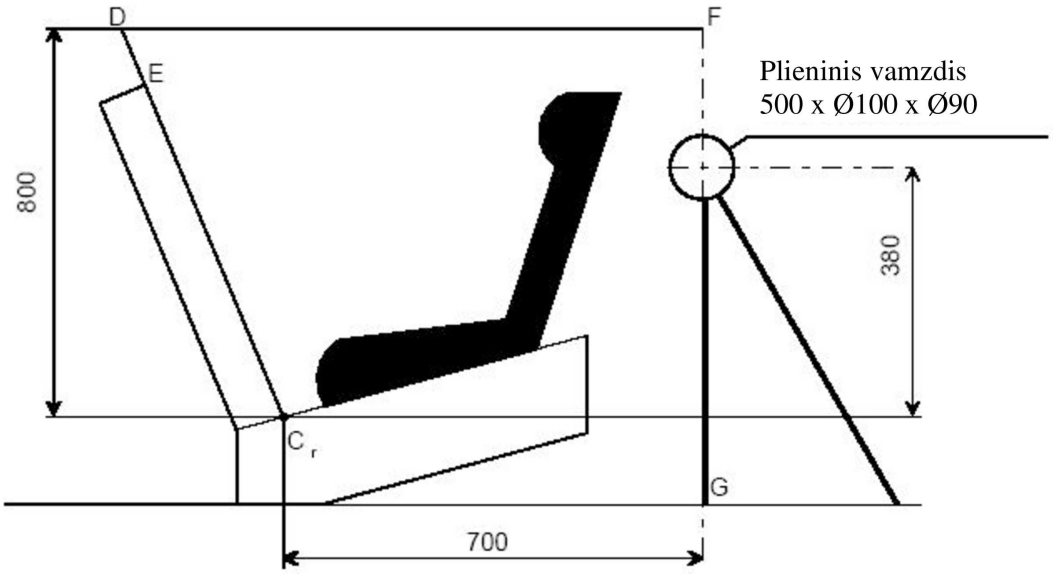
7.1.4.4.1.2.3. Į prietaisų skydelį nesiremiančios kitų grupių, išskyrus 0 grupę, vaiko apsaugos priemonės:

manekeno galva neturi išsikišti už FD, FG ir DE plokštumų ribų, kaip parodyta 4 paveiksle, ir neturi tiesiogiai liestis su strypu. Tai nustatoma per 300 ms arba iki to momento, kai manekenas visiškai nustoja judėti, nelygu, kas įvyksta anksčiau.

Tuo atveju, kai vaiko apsaugos priemonė liečia 100 mm skersmens strypą ir laikomasi visų veiksmingumo kriterijų, reikalingas dar vienas dinaminis bandymas (priekinio susidūrimo), atliekamas su sunkiausiu manekenu, tinkamu tokiai vaiko apsaugos priemonei, bet be 100 mm skersmens strypo; reikalaujama, kad per tokį bandymą būtų laikomasi visų kriterijų, išskyrus priekinio poslinkio kriterijų.

4 pav.

Išdėstymas bandant į prietaisų skydelį nesiremiančius atgalinės krypties įrenginius, išskyrus 0 grupę



Matmenys nurodyti milimetrais

7.1.4.4.2. Specialios transporto priemonės kategorijos vaiko apsaugos priemonės: kai bandoma sukomplektuotoje transporto priemonėje arba transporto priemonės kėbulo konstrukcijoje, galva neturi paliesti jokios transporto priemonės dalies. Tačiau, jei sąlytis yra, galvos smūgio greitis turi būti mažesnis kaip 24 km/h, o paliesta dalis turi atitikti energijos sugerties bandymo reikalavimus, nustatytus JT taisyklės Nr. 21 4 priede. Po bandymų su sukomplektuotomis transporto priemonėmis turi būti įmanoma ištraukti manekenus iš vaiko apsaugos priemonės nenaudojant jokių įrankių.

7.1.5. Atsparumas temperatūrai

7.1.5.1. Su sagčių mechanizmais, diržų įtraukikliais, reguliavimo ir fiksavimo įtaisais, kuriuos gali paveikti temperatūra, atliekamas 8.2.8. punkte aprašytas temperatūros bandymas.

7.1.5.2. Atlikus temperatūros bandymą, kaip nurodyta 8.2.8.1 punkte, kvalifikuotam stebėtojui plika akimi neturi būti matoma nusidėvėjimo požymių, galinčių pakenkti tinkamam vaiko apsaugos priemonės veikimui.

7.2. Atskiroms apsaugos priemonės sudedamosioms dalims taikomos nuostatos

7.2.1. Sagtis

7.2.1.1. Sagtis turi būti sukonstruota taip, kad nebūtų įmanoma jos naudoti netinkamai. Tai reiškia, be kita ko, kad sagtis jokiu atveju neturi būti užsegta tik iš dalies; turi būti neįmanoma netyčia sukeisti sagties dalių, kai sagtis užsegama; sagtis turi užsisegti tik tada, kai sujungiamos visos dalys. Sagties ir (arba) liežuvėlio vietos, susiliečiančios su vaiku, neturi būti siauresnės nei mažiausias juostos plotis, apibrėžtas 7.2.4.1.1 punkte. Šis punktas netaikomas diržų sąrankoms, kurios jau patvirtintos pagal JT taisyklę Nr. 16 arba lygiavertį galiojantį standartą. Specialių poreikių turinčio vaiko apsaugos priemonėje tik pagrindinių vaiko prilaikymo priemonių sagtis turi atitikti visus 7.2.1.1–7.2.1.9 punktų reikalavimus.

7.2.1.2. Nesvarbu kokioje padėtyje sagtis būtų veikiama apkrovos, ji turi likti užsegta. Sagtį turi būti lengva naudoti ir suimti. Ji turi būti atsegama paspaudus mygtuką arba panašų įtaisą. Kai mygtukas yra atsegimo padėtyje, o jėga nukreipiama į plokštumą, statmeną pradinei mygtuko judėjimo krypčiai, spaudžiamasis paviršius turi būti tokių matmenų: uždarų įtaisų – ne mažesnis kaip 4,5 cm^2, o plotis ne mažesnis kaip 15 mm; atvirų įtaisų –2,5 cm^2, o plotis ne mažesnis kaip 10 mm. Pasirenkamas mažesnysis iš abiejų plotą apibrėžiančių matmenų, matuojamas statmenai atsegimo mygtuko judėjimo krypčiai.

7.2.1.3. Sagties atsegimo zona turi būti raudonos spalvos. Jokia kita sagties dalis negali būti šios spalvos.

7.2.1.4. Vaiką iš apsaugos priemonės turi būti įmanoma iškelti sagtį paspaudus vieną kartą. Iš 0 ir 0+ grupių priemonių vaiką leidžiama iškelti kartu su įtaisais, pvz., vaikiška kėdute, nešiojamuoju lopšiu, nešiojamojo lopšio apsaugos priemonėmis, jei vaiko apsaugos sistema gali būti atlaisvinama atsegus ne daugiau kaip dvi sagtis.

7.2.1.4.1. Laikoma, kad užspaudžiamoji jungtis tarp diržų komplekto pečių juostų neatitinka vadinamojo vieno veiksmo kriterijaus, nurodyto 7.2.1.4 punkte.

7.2.1.5. II ir III grupių priemonėse sagtis turi būti vaikui pasiekiama. Be to, visų grupių priemonėse sagties padėtis turi būti tokia, kad jos paskirtis ir veikimo būdas avarijos atveju iš karto būtų aiškūs gelbėtojui.

7.2.1.6. Atsegus sagtį, turi būti įmanoma vaiką iškelti, kad ir kokia būtų kėdutės, kėdutės rankenos arba apsauginio skydelio (jei įtaisyta) padėtis, o jeigu įtaise yra ir tarpukojo juosta, ji turi būti atlaisvinama ta pačia sagtimi.

7.2.1.7. Sagtis turi atitikti 8.2.8.1 punkte pateiktus temperatūros bandymo ir kartotinio naudojimo reikalavimus; prieš atliekant 8.1.3 punkte nurodytus dinaminius bandymus turi būti atliktas 5 000 ± 5 atsegimo ir užsegimo ciklų įprastomis sąlygomis bandymas.

7.2.1.8. Su sagtimi atliekami toliau nurodyti atsegimo bandymai.

7.2.1.8.1. Bandymas veikiant apkrovai

7.2.1.8.1.1. Šiam bandymui turi būti naudojama vaiko apsaugos priemonė, su kuria jau atliktas 8.1.3 punkte nurodytas dinaminis bandymas.

7.2.1.8.1.2. Atliekant 8.2.1.1 punkte nurodytą bandymą, sagčiai atsegti reikalinga jėga turi būti ne didesnė kaip 80 N.

7.2.1.8.2. Bandymas neveikiant apkrovai

7.2.1.8.2.1. Šiam bandymui naudojama sagtis, kuri anksčiau nebuvo veikiama apkrovos. Atliekant 8.2.1.2 punkte nurodytus bandymus, sagčiai atsegti reikalinga jėga turi būti nuo 40 iki 80 N.

7.2.1.9. Tvirtumas

7.2.1.9.1. Atliekant bandymą pagal 8.2.1.3.2 punktą, neturi sulūžti (nutrūkti) arba atsiskirti jokia sagties dalis arba gretimos juostos ar reguliatoriai.

7.2.1.9.2. 0 ir 0+ svorio grupių priemonių diržų komplekto sagtis turi išlaikyti 4 000 N apkrovą.

7.2.1.9.3. I ir didesnio svorio grupių priemonių diržų komplekto sagtis turi išlaikyti 10 000 N apkrovą.

7.2.1.9.4. Tipo patvirtinimo institucija gali nereikalauti atlikti sagties tvirtumo bandymo, jei turima informacija rodo, kad bandymas nereikalingas.

7.2.2. Diržo reguliavimo įtaisas

7.2.2.1. Reguliavimo intervalas turi būti toks, kad jo pakaktų tinkamai sureguliuoti vaiko apsaugos priemonę visiems svorio grupės, kuriai skirtas įrenginys, manekenams ir kad įrenginį būtų galima sumontuoti visuose nustatytuose transporto priemonių modeliuose.

7.2.2.2. Visi reguliavimo įtaisai turi būti greito reguliavimo tipo, išskyrus tuos, kurie naudojami pirmą kartą montuojant apsaugos priemonę transporto priemonėje; tie reguliavimo įtaisai gali būti kitokio tipo.

7.2.2.3. Greito reguliavimo tipo įtaisai turi būti lengvai pasiekiami, kai vaiko apsaugos priemonė tinkamai sumontuojama, o vaikas arba manekenas yra reikiamoje padėtyje.

7.2.2.4. Greito reguliavimo tipo įtaisas turi būti lengvai reguliuojamas pagal vaiko kūno sudėjimą. Visų pirma, atliekant bandymą pagal 8.2.2.1 punktą, ranka valdomam įtaisui reguliuoti reikalinga jėga turi būti ne didesnė kaip 50 N.

7.2.2.5. Du vaiko apsaugos priemonių reguliavimo įtaisų pavyzdžiai bandomi vadovaujantis 8.2.8.1 ir 8.2.3 punktuose pateiktais temperatūros bandymo reikalavimais.

7.2.2.5.1. Vienam reguliavimo įtaisui tenkanti juostos slinktis neturi būti didesnė kaip 25 mm, o visiems reguliavimo įtaisams – ne didesnė kaip 40 mm.

7.2.2.6. Atliekant bandymą pagal 8.2.2.1 punktą, įtaisas neturi sulūžti arba atsiskirti.

7.2.2.7. Tiesiai ant vaiko apsaugos priemonės sumontuotas reguliatorius turi sugebėti išlaikyti daugkartinį naudojimą, o prieš 8.1.3 punkte aprašytą bandymą su juo turi būti atliktas 5 000 ± 5 ciklų bandymas, kaip apibrėžta 8.2.7 punkte.

7.2.3. Diržo įtraukikliai

7.2.3.1. Automatinio fiksavimo diržo įtraukikliai

7.2.3.1.1. Saugos diržo su automatinio fiksavimo diržo įtraukikliu juosta tarp įtraukiklio fiksavimo padėčių neturi išsivynioti daugiau kaip 30 mm. Naudotojui pasislinkus atgal, diržas turi likti pradinėje padėtyje arba grįžti į tą padėtį automatiškai, kai naudotojas vėl pasislenka į priekį.

7.2.3.1.2. Jeigu diržo įtraukiklis yra juosmens diržo dalis, juostos įtraukimo jėga, pagal 8.2.4.1 punktą matuojama laisvoje diržo atkarpoje tarp manekeno ir įtraukiklio, turi būti ne mažesnė kaip 7 N. Jeigu diržo įtraukiklis yra krūtinės apsaugos priemonės elementas, tokiu pat būdu matuojama juostos įtraukimo jėga turi būti ne mažesnė kaip 2 N arba ne didesnė kaip 7 N. Jei juosta eina per kreiptuvą arba skriemulį, įtraukimo jėga matuojama laisvoje atkarpoje tarp manekeno ir kreiptuvo arba skriemulio. Jeigu sąrankoje yra rankiniu arba automatiniu būdu valdomas įtaisas, neleidžiantis juostos įtraukti iki galo, atliekant šiuos matavimus, jis neturi veikti.

7.2.3.1.3. Juosta 8.2.4.2 punkte aprašytu būdu pakartotinai ištraukiama iš diržo įtraukiklio ir įtraukiama, kol bus atlikta 5 000 ciklų. Tuomet su diržo įtraukikliu atliekamas 8.2.8.1 punkte nurodytas temperatūros bandymas, 8.1.1 punkte nurodytas korozijos bandymas ir 8.2.4.5 punkte nurodytas atsparumo dulkėms bandymas. Po jų turi būti sėkmingai atliekama dar 5 000 ištraukimo ir įtraukimo ciklų. Atlikus pirmiau nurodytus bandymus, diržo įtraukiklis turi veikti tinkamai ir atitikti 7.2.3.1.1 ir 7.2.3.1.2 punktų reikalavimus.

7.2.3.2. Avarinio fiksavimo diržo įtraukikliai

7.2.3.2.1. Atliekant bandymus pagal 8.2.4.3 punktą, avarinio fiksavimo diržo įtraukiklis turi atitikti toliau išdėstytas sąlygas.

7.2.3.2.1.1. Jis turi užsifiksuoti, kai transporto priemonės lėtėjimo vertė yra 0,45 g.

7.2.3.2.1.2. Jis neturi užsifiksuoti, kai juostos ištraukimo ašyje matuojamas juostos pagreitis yra mažesnis kaip 0,8 g.

7.2.3.2.1.3. Įtaisas neturi užsifiksuoti, kai jo jutiklis nuo gamintojo nustatytos įrengimo padėties bet kuria kryptimi pakrypęs ne daugiau kaip 12°.

7.2.3.2.1.4. Įtaisas turi užsifiksuoti, kai jo jutiklis nuo gamintojo nustatytos įrengimo padėties bet kuria kryptimi pakrypęs daugiau kaip 27°.

7.2.3.2.2. Jeigu diržo įtraukiklio veikimas priklauso nuo išorinio signalo arba maitinimo šaltinio, konstrukcija turi užtikrinti, kad įvykus gedimui arba tam signalui ar maitinimui nutrūkus, diržo įtraukiklis užsifiksuotų automatiškai.

7.2.3.2.3. Avarinio fiksavimo diržo įtraukiklis, reaguojantis į kelis veiksnius, turi atitikti anksčiau išdėstytus reikalavimus. Be to, jei vienas iš jautrumo veiksnių yra susijęs su juostos ištraukimu, diržo įtraukiklis turi užsifiksuoti tada, kai juostos ištraukimo ašyje matuojamas juostos pagreitis yra 1,5 g.

7.2.3.2.4. Atliekant 7.2.3.2.1.1 ir 7.2.3.2.3 punktuose nurodytus bandymus, prieš diržo įtraukikliui užsifiksuojant, juosta gali būti ištraukta ne daugiau kaip 50 mm, skaičiuojant nuo 8.2.4.3.1 punkte nurodyto išsivyniojusios juostos ilgio. Atliekant 7.2.3.2.1.2 punkte nurodytą bandymą, įtaisas neturi užsifiksuoti, kol bus ištraukta 50 mm juostos, skaičiuojant nuo 8.2.4.3.1 punkte nurodyto išsivyniojusios juostos ilgio.

7.2.3.2.5. Jeigu diržo įtraukiklis yra juosmens diržo dalis, juostos įtraukimo jėga, pagal 8.2.4.1 punktą matuojama laisvoje atkarpoje tarp manekeno ir diržo įtraukiklio, turi būti ne mažesnė kaip 7 N. Jeigu diržo įtraukiklis yra krūtinės apsaugos priemonės elementas, tokiu pat būdu matuojama juostos įtraukimo jėga turi būti ne mažesnė kaip 2 N arba ne didesnė kaip 7 N. Jei juosta eina per kreiptuvą arba skriemulį, įtraukimo jėga matuojama laisvoje atkarpoje tarp manekeno ir kreiptuvo arba skriemulio. Jeigu sąrankoje yra rankiniu arba automatiniu būdu valdomas įtaisas, neleidžiantis juostos įtraukti iki galo, atliekant šiuos matavimus, jis neturi veikti.

7.2.3.2.6. Juosta 8.2.4.2 punkte aprašytu būdu pakartotinai ištraukiama iš diržo įtraukiklio ir įtraukiama, kol bus atlikta 40 000 ciklų. Tuomet su diržo įtraukikliu atliekamas 8.2.8.1 punkte nurodytas temperatūros bandymas, 8.1.1 punkte nurodytas korozijos bandymas ir 8.2.4.5 punkte nurodytas atsparumo dulkėms bandymas. Po jų turi būti sėkmingai atliekama dar 5 000 ciklų (iš viso 45 000). Atlikus pirmiau nurodytus bandymus, diržo įtraukiklis turi veikti tinkamai ir atitikti 7.2.3.2.1–7.2.3.2.5 punktų reikalavimus.

7.2.4. Juostos

7.2.4.1. Plotis

7.2.4.1.1. Mažiausias 0, 0+ ir I grupių vaiko apsaugos priemonių juostų, liečiančių manekeną, plotis turi būti 25 mm, o II ir III grupių turi būti 38 mm. Šie matmenys matuojami atliekant 8.2.5.1 punkte nurodytą juostos tvirtumo bandymą, nesustabdant mašinos ir taikant apkrovą, lygią 75 proc. juostos trūkimo apkrovos.

7.2.4.2. Tvirtumas, atlikus kondicionavimą kambario temperatūroje

7.2.4.2.1. Kai pagal 8.2.5.2.1 punktą kondicionuojami du juostų pavyzdžiai, juostos trūkio apkrova nustatoma pagal 8.2.5.1.2 punktą.

7.2.4.2.2. Dviejų pavyzdžių trūkio apkrovų skirtumas neturi viršyti 10 proc. didesniosios iš abiejų išmatuotųjų trūkio apkrovų.

7.2.4.3. Tvirtumas po specialaus kondicionavimo

7.2.4.3.1. Dviejų juostų pavyzdžių, kondicionuotų pagal vieną iš 8.2.5.2 punkto nuostatų (išskyrus 8.2.5.2.1 punktą), trūkio apkrova turi būti ne mažesnė kaip 75 proc. vidutinės apkrovos, nustatytos atliekant 8.2.5.1 punkte nurodytą bandymą.

7.2.4.3.2. Be to, 0, 0+ ir I grupių apsaugos priemonių trūkio apkrova turi būti ne mažesnė kaip 3,6 kN, II grupės – 5 kN, o III grupės –7,2 kN.

7.2.4.3.3. Tipo patvirtinimo institucija gali nuspręsti, jog vienas ar daugiau iš šių bandymų yra nebūtini, jei naudojamos medžiagos sudėtis arba turima informacija rodo, kad šis bandymas arba bandymai nereikalingi.

7.2.4.3.4. 8.2.5.2.6. punkte nurodyta 1 tipo kondicionavimo dilinimu procedūra atliekama tik tada, jei 8.2.3 punkte nurodyto trumpojo slydimo bandymo rezultatas 50 proc. viršija 7.2.2.5.1 punkte nurodytą ribą.

7.2.4.4. Turi būti neįmanoma ištraukti visos juostos pro reguliatorius, sagtis arba tvirtinimo vietas.

7.2.5. Fiksavimo įtaisas

7.2.5.1. Fiksavimo įtaisas turi būti tvirtai pritvirtintas prie vaiko apsaugos priemonės.

7.2.5.2. Fiksavimo įtaisas neturi mažinti suaugusiojo diržo patvarumo ir turi išlaikyti 8.2.8.1 punkte nurodytą temperatūros bandymą.

7.2.5.3. Fiksavimo įtaisas neturi kliudyti greitai išlaisvinti vaiką.

7.2.5.4. A klasės įtaisai.

Po 8.2.6.1 punkte nurodyto bandymo austinės juostos poslinkis turi neviršyti 25 mm.

7.2.5.5. B klasės įtaisai.

Po 8.2.6.2 punkte nurodyto bandymo austinės juostos poslinkis turi neviršyti 25 mm.

7.2.6. ISOFIX priedų specifikacijos

ISOFIX priedai ir fiksavimo rodikliai turi patikimai veikti nuolatinio naudojimo sąlygomis; prieš atliekant 8.1.3 punkte nurodytą dinaminį bandymą, su jais atliekamas 2 000 ± 5 atsegimo ir užsegimo ciklų įprastomis naudojimo sąlygomis bandymas.

7.2.7. ISOFIX priedai turi turėti fiksavimo mechanizmą, atitinkantį a arba b punktuose išdėstytus reikalavimus:

a) sukomplektuotos sėdynės fiksavimo mechanizmui atsegti reikia dviejų nuoseklių veiksmų, iš kurių vieno nebaigus antrasis vis dar atliekamas; arba

b) atliekant 8.2.9 punkte aprašytą bandymą ISOFIX priedui atsegti reikia bent 50 N jėgos.

8. BANDYMŲ APRAŠYMAS ([4])

8.1. Sumontuotos apsaugos priemonės bandymai

8.1.1. Korozija

8.1.1.1. Vaiko apsaugos priemonės metalinės sudedamosios dalys bandymo kameroje turi būti išdėstytos taip, kaip nustatyta 4 priede. Kai vaiko apsaugos priemonėje yra diržo įtraukiklis, turi išsivynioti visa juosta ir likti tik 100 ± 3 mm. Išskyrus trumpas pertraukas, kurios gali būti reikalingos, pavyzdžiui, norint patikrinti ir papildyti druskos tirpalą, bandymas be perstojo atliekamas 50 ±0,5 val.

8.1.1.2. Atlikus šį poveikio bandymą, metalinės vaiko apsaugos priemonės sudedamosios dalys atsargiai nuplaunamos arba pakišamos po švariu tekančiu ne aukštesnės kaip 38 °C temperatūros vandeniu, kad būtų pašalintos galėjusios susidaryti druskos nuosėdos; tuomet prieš patikrinant, kaip nurodyta 7.1.1.2 punkte, 24 ± 1 val. paliekama džiūti 18–25 °C kambario temperatūroje.

8.1.2. Apvertimas

8.1.2.1. Manekene turi būti įtaisytas vienas iš atitinkamų apkrovos įtaisų, aprašytų 23 priede. Manekenas įtaisomas pagal šią taisyklę sumontuotose apsaugos priemonėse, atsižvelgiant į gamintojo instrukcijas ir įprastai atlaisvinus diržą, kaip apibrėžta 8.1.3.6 punkte (šis reikalavimas vienodai taikomas visoms sistemoms).

8.1.2.2. Apsaugos priemonė turi būti pritvirtinta prie bandomosios sėdynės arba transporto priemonės sėdynės. Visa sėdynė apsukama aplink horizontalią ašį vidurinėje išilginėje sėdynės plokštumoje 540 ± 5° kampu 2–5 laipsnių per sekundę greičiu ir sustabdoma toje padėtyje. Atliekant šį bandymą, įrenginiai, kuriuos ketinama naudoti specialiuose automobiliuose, gali būti pritvirtinti prie 6 priede aprašytos bandomosios sėdynės.

8.1.2.3. Šioje statinėje apverstoje padėtyje masė, keturis kartus didesnė už manekeno masę su 0–5 proc. leidžiamuoju nuokrypiu nuo vardinės manekenų masės, nukreipiama žemyn link plokštumos, statmenos sukimosi ašiai, o manekenas veikiamas 23 priede aprašytu apkrovos įtaisu. Apkrova didinama palaipsniui, neviršijant 400 mm/min. gravitacinio pagreičio. Nurodyta didžiausia apkrova išlaikoma 30 sekundžių su 0–5 sekundžių paklaida.

8.1.2.4. Apkrova mažinama palaipsniui, neviršijant 400 mm/min., ir išmatuojamas poslinkis.

8.1.2.5. Visa sėdynė pasukama 180° ir grąžinama į pradinę padėtį.

8.1.2.6. Šis bandymo ciklas pakartojamas sukant priešinga kryptimi. Sukimosi ašiai esant horizontalioje plokštumoje per 90° nuo dviejų ankstesnių bandymų padėčių, procedūra pakartojama abiem sukimosi kryptimis.

8.1.2.7. Šie bandymai atliekami naudojant tinkamą mažiausią ir didžiausią grupės, kuriai skirta apsaugos priemonė, manekeną.

Atliekant visą bandymo ciklą neleidžiama keisti nei manekeno, nei vaiko apsaugos priemonės.

([4]) Jei nenurodyta kitaip, matmenų leidžiamieji nuokrypiai negalioja ribiniams dydžiams.

Matmenų intervalas (mm)	mažiau kaip 6	nuo 6 iki 30	nuo 30 iki 120	nuo 120 iki 315	nuo 315 iki 1 000	daugiau kaip 1 000
Leidžiamieji nuokrypiai (mm)	±0,5	± 1	±1,5	± 2	±3	± 4

Leidžiamieji kampiniai nuokrypiai, jei nenurodyta kitaip: ± 1°.

8.1.3. Dinaminiai bandymai

8.1.3.1. Bandymai, atliekami naudojant vežimėlį ir bandomąją sėdynę

8.1.3.1.1. Priekinės krypties padėtis

8.1.3.1.1.1. Dinaminiam bandymui naudojamas vežimėlis ir bandomoji sėdynė turi atitikti šios taisyklės 6 priedo reikalavimus, o dinaminio susidūrimo bandymo procedūra atliekama pagal 21 priedą.

8.1.3.1.1.2. Lėtėdamas ar greitėdamas vežimėlis turi išlikti horizontalioje padėtyje.

8.1.3.1.1.3. Lėtėjimo arba greitėjimo įtaisai

Pareiškėjas savo nuožiūra naudoja vieną iš toliau nurodytų dviejų įtaisų.

8.1.3.1.1.3.1. Lėtėjimo bandymo įtaisas

Vežimėlis stabdomas naudojant šios taisyklės 6 priede nurodytą įrenginį arba bet kokį kitą lygiaverčius rezultatus užtikrinantį įtaisą. Šio įrenginio veikimas turi atitikti šios taisyklės 8.1.3.4 punkte ir kituose punktuose nurodytas sąlygas.

Priekinio susidūrimo atveju vežimėlis varomas taip, kad bandymo pradžioje jo greitis būtų 50 + 0–2 km/h, o jo greitėjimo kreivė būtų 7 priedo 1 priedėlyje pateikto grafiko brūkšniniame plote.

Galinio susidūrimo atveju vežimėlis varomas taip, kad bandymo pradžioje jo greitis būtų 30 + 2–0 km/h, o jo greitėjimo kreivė būtų 7 priedo 2 priedėlyje pateikto grafiko brūkšniniame plote.

Didesniu greičiu ir (arba) pagreičiu, viršijančiu viršutinę brūkšninio ploto ribą, atliktų bandymų rezultatai laikomi tinkamais, jei vaiko apsaugos sistema atitinka bandymo veiksmingumo reikalavimus.

Mažesniu greičiu ir (arba) pagreičiu atliktų bandymų rezultatai laikomi tinkamais, tik jeigu pagreičio kreivė apatinę brūkšninio ploto ribą viršija iš viso ne daugiau kaip 3 ms.

Siekdama atitikties šiems reikalavimams, techninė tarnyba naudoja didesnę nei 380 kg vežimėlio (su įrengta sėdyne) masę, kaip nurodyta 6 priedo 1 punkte.

8.1.3.1.1.3.2. Greitėjimo bandymo įtaisas

Dinaminio bandymo sąlygos

Priekinio susidūrimo atveju vežimėlis varomas taip, kad atliekant bandymą jo suminis greičio pokytis ΔV būtų 52 + 0–2 km/h, o jo greitėjimo kreivė būtų 7 priedo 1 priedėlyje pateikto grafiko brūkšniniame plote ir liktų virš segmento, apibrėžiamo koordinatėmis (5 g, 10 ms) ir (9 g, 20 ms). Susidūrimo pradžia (T0) yra apibrėžta pagal ISO 17373 esant 0,5 g pagreičiui.

Galinio susidūrimo atveju vežimėlis turi būti varomas taip, kad atliekant bandymą jo suminis greičio pokytis ΔV būtų 32 + 2–0 km/h, o jo greitėjimo kreivė būtų 7 priedo 2 priedėlyje pateikto grafiko brūkšniniame plote ir liktų virš segmento, apibrėžiamo koordinatėmis (5 g, 5 ms) ir (10 g, 10 ms). Susidūrimo pradžia (T0) yra apibrėžta pagal ISO 17373 esant 0,5 g pagreičiui.

Nepaisydama minėtų reikalavimų įvykdymo, kaip nurodyta 6 priedo 1 punkte, techninė tarnyba naudoja vežimėlio (su jame sumontuota sėdyne) masę, didesnę nei 380 kg.

Tačiau jeigu minėti bandymai atliekami esant didesniam greičiui ir (arba) greitėjimo kreivei išeinant už viršutinės brūkšninio ploto ribos bei vaiko apsaugos priemonei atitinkant reikalavimus, bandymas gali būti laikomas patenkinamu.

8.1.3.1.1.4. Atliekami šie matavimai:

8.1.3.1.1.4.1. vežimėlio greičio prieš pat susidūrimą (tik lėtėjimo bandymo įrenginių, reikalingų stabdymo atstumui apskaičiuoti);

8.1.3.1.1.4.2. stabdymo atstumo (tik lėtėjimo bandymo įrenginių), kuris gali būti apskaičiuojamas naudojant užregistruoto poslinkio lėtėjimo dvigubą integralą;

8.1.3.1.1.4.3. manekeno galvos poslinkio vertikalia ir horizontalia kryptimis, neatsižvelgiant į galūnes, I, II ir III bei 0 ir 0 + grupių įrenginiuose;

8.1.3.1.1.4.4. krūtinės lėtėjimo trimis statmenomis viena kitai kryptimis, išskyrus naujagimio manekeną;

8.1.3.1.1.4.5. visų matomų pilvo pažeidimų (žr. 7.1.4.3.1 punktą), išskyrus naujagimio manekeną;

8.1.3.1.1.4.6. vežimėlio greitėjimo ar lėtėjimo bent per pirmąsias 300 ms.

8.1.3.1.1.5. Po susidūrimo vaiko apsaugos priemonė apžiūrima neatsegus sagties, kad būtų nustatyta, ar yra kokių nors gedimų ar lūžių.

8.1.3.1.2. Atgalinės krypties padėtis

8.1.3.1.2.1. Atliekant bandymą, bandomoji sėdynė turi būti apsukta 180° kampu pagal galinio susidūrimo bandymo reikalavimus.

8.1.3.1.2.2. Kai bandoma atgalinės krypties vaiko apsaugos priemonė, naudojama priekinėje sėdynėje, transporto priemonės prietaisų skydelis turi būti pakeistas standžiu prie vežimėlio pritvirtintu strypu; strypas turi būti pritvirtintas taip, kad visą energiją sugertų vaiko apsaugos priemonė.

8.1.3.1.2.3. Lėtėjimo sąlygos turi atitikti 8.1.3.1.1.3.1 punkto reikalavimus.

Greitėjimo sąlygos turi atitikti 8.1.3.1.1.3.2 punkto reikalavimus.

8.1.3.1.2.4. Atliekami matavimai turi būti panašūs į 8.1.3.1.1.4–8.1.3.1.1.4.6 punktuose išvardytus matavimus.

8.1.3.2. Bandymas vežimėlyje ir transporto priemonės kėbulo konstrukcijoje

8.1.3.2.1. Priekinės krypties padėtis

8.1.3.2.1.1. Dėl transporto priemonės pritvirtinimo metodo atliekant bandymą neturėtų padidėti transporto priemonės sėdynių tvirtinimo vietų, suaugusiojo saugos diržų ir papildomų tvirtinimo vietų, reikalingų vaiko apsaugos priemonei pritvirtinti arba įprastai konstrukcijos deformacijai sumažinti, tvirtumas. Neturi būti jokios transporto priemonės detalės, kuri, ribodama manekeno judėjimą, sumažintų vaiko apsaugos priemonę per bandymą veikiančią apkrovą. Pašalintos konstrukcijos detalės gali būti pakeistos tokio pat tvirtumo detalėmis su sąlyga, kad jos netrukdys manekenui judėti.

8.1.3.2.1.2. Įtvirtinimo įtaisas laikomas atitinkančiu reikalavimus, jeigu nedaro poveikio konstrukcijai per visą jos plotį ir jei transporto priemonė arba konstrukcija yra įtvirtinta arba užfiksuota priekyje ne mažesniu kaip 500 mm atstumu nuo apsaugos sistemos tvirtinimo įtaiso. Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi 8.1.3.2.1.1 punkto reikalavimų, gale konstrukcija įtvirtinama pakankamu atstumu už tvirtinimo įtaisų.

8.1.3.2.1.3. Transporto priemonės sėdynė ir vaiko apsaugos priemonė turi būti sumontuotos ir įtaisytos patvirtinimo bandymus atliekančios techninės tarnybos parinktoje vietoje stengiantis, kad tvirtumo požiūriu būtų kuo nepalankesnės sąlygos, atitinkančios manekeno montavimą transporto priemonėje. Transporto priemonės sėdynės atlošo ir vaiko apsaugos priemonės padėtis nurodoma ataskaitoje. Transporto priemonės sėdynės atlošas, jeigu jo polinkis reguliuojamas, turi būti užfiksuotas laikantis gamintojo nurodymų arba, jei specifikacijų nėra, nustatomas tikrasis atlošo polinkio kampas, kuo artimesnis 25°.

8.1.3.2.1.4. Jeigu montavimo ir naudojimo instrukcijose nereikalaujama kitaip, priekinė sėdynė, ant kurios bus tvirtinama vaiko apsaugos priemonė, pastumiama kuo labiau į priekį, kiek tai atitinka įprastai naudojamą padėtį, o galinė sėdynė atitraukiama kuo labiau atgal, kiek tai atitinka įprastai naudojamą padėtį.

8.1.3.2.1.5. Lėtėjimo sąlygos turi atitikti 8.1.3.4 punkto reikalavimus. Bandomoji sėdynė – tai tikrosios transporto priemonės sėdynė.

8.1.3.2.1.6. Atliekami šie matavimai:

8.1.3.2.1.6.1. vežimėlio greičio prieš pat susidūrimą (tik lėtėjimo bandymo įrenginių, reikalingų stabdymo atstumui apskaičiuoti);

8.1.3.2.1.6.2. stabdymo atstumo (tik lėtėjimo bandymo įrenginių), kuris gali būti apskaičiuojamas naudojant užregistruoto poslinkio lėtėjimo dvigubą integralą;

8.1.3.2.1.6.3. bet kokio manekeno galvos sąlyčio su transporto priemonės kėbulo konstrukcija;

8.1.3.2.1.6.4. krūtinės lėtėjimo trimis statmenomis viena kitai kryptimis, išskyrus naujagimio manekeną;

8.1.3.2.1.6.5. visų matomų pilvo pažeidimų (žr. 7.1.4.3.1 punktą), išskyrus naujagimio manekeną.

8.1.3.2.1.6.6. vežimėlio ir transporto priemonės kėbulo konstrukcijos greitėjimo ar lėtėjimo bent per pirmąsias 300 ms.

8.1.3.2.1.7. Po susidūrimo vaiko apsaugos priemonė apžiūrima neatsegus sagties, kad būtų nustatyta, ar yra kokių nors gedimų.

8.1.3.2.2. Atgalinės krypties padėtis

8.1.3.2.2.1. Atliekant galinio susidūrimo bandymus, transporto priemonės kėbulo konstrukcija ant bandymo vežimėlio turi būti apsukta 180° kampu.

8.1.3.2.2.2. Taikomi tie patys reikalavimai, kaip atliekant priekinio susidūrimo bandymą.

8.1.3.3. Komplektinės transporto priemonės bandymai

8.1.3.3.1. Lėtėjimo sąlygos turi atitikti 8.1.3.4 punkto reikalavimus.

8.1.3.3.2. Priekinio susidūrimo bandymų procedūra nustatyta šios taisyklės 9 priede.

8.1.3.3.3. Galinio susidūrimo bandymų procedūra nustatyta šios taisyklės 10 priede.

8.1.3.3.4. Atliekami šie matavimai:

8.1.3.3.4.1. transporto priemonės ir (arba) smogtuvo greičio prieš pat susidūrimą;

8.1.3.3.4.2. bet kokio manekeno galvos sąlyčio (0 grupės atveju neatsižvelgiama į manekeno galūnes) su transporto priemonės vidaus įranga;

8.1.3.3.4.3. krūtinės pagreičio trimis statmenomis viena kitai kryptimis, išskyrus naujagimio manekeną;

8.1.3.3.4.4. visų matomų pilvo pažeidimų (žr. 7.1.4.3.1 punktą), išskyrus naujagimio manekeną.

8.1.3.3.5. Priekinės sėdynės, jeigu jų polinkis reguliuojamas, turi būti užfiksuotos laikantis gamintojo nurodymų arba, jei specifikacijų nėra, nustatomas tikrasis atlošo polinkio kampas, kuo artimesnis 25 °.

8.1.3.3.6. Po susidūrimo vaiko apsaugos priemonė apžiūrima neatsegus sagties, kad būtų nustatyta, ar yra kokių nors gedimų ar lūžių.

8.1.3.4. Dinaminio bandymo sąlygos apibendrinamos šioje lentelėje:

		PRIEKINIS SUSIDŪRIMAS			GALINIS SUSIDŪRIMAS		
Bandomasis	Apsaugos priemonė	Greitis (km/h)	Bandomasis impulsas	Stabdymo kelias atliekant bandymą (mm)	Greitis (km/h)	Bandomasis impulsas	Stabdymo kelias atliekant bandymą (mm)
Vežimėlis su bandomąja sėdyne	Priekinės krypties priekinės ir galinės sėdynės, universaliosios, pusiau universalios ar ribotosios kategorijos (*)	50 + 0 – 2	1	650 ± 50	–	–	–
	Atgalinės krypties priekinės ir galinės sėdynės, universaliosios, pusiau universalios ar ribotosios kategorijos (**)	50 + 0 – 2	1	650 ± 50	30 + 2 – 0	2	275 ± 25
Transporto priemonės kėbulas ant vežimėlio	Priekinės krypties padėtis (*)	50 + 0 – 2	1 arba 3	650 ± 50	–	–	–
	Atgalinės krypties (**)	50 + 0 – 2	1 arba 3	650 ± 50	30 + 2 – 0	2 arba 4	275 ± 25
Visos transporto priemonės susidūrimo su kliūtimi bandymas	Priekinės krypties	50 + 0 – 2	3	nėra nurodyta	–	–	–
	Atgalinės krypties	50 + 0 – 2	3	nėra nurodyta	30 + 2 – 0	4	nėra nurodyta

(*) Atliekant kalibravimą stabdymo kelias turėtų būti 650 ± 30 mm.
(**) Atliekant kalibravimą stabdymo kelias turėtų būti 275 ± 20 mm.

Pastaba. Visos 0 ir 0+ grupių apsaugos sistemos bandomos atgręžtos atgal, atliekant priekinio ir galinio susidūrimų bandymus.

Paaiškinimai
Bandomasis impulsas Nr. 1. Kaip nustatyta 7 priede: priekinis susidūrimas.
Bandomasis impulsas Nr. 2. Kaip nustatyta 7 priede: galinis susidūrimas.
Bandomasis impulsas Nr. 3. Transporto priemonės lėtėjimo impulsas, atliekant priekinio susidūrimo bandymą.
Bandomasis impulsas Nr. 4. Transporto priemonės lėtėjimo impulsas, atliekant galinio susidūrimo bandymą.

8.1.3.5. Vaiko apsaugos priemonės su integruotais papildomais tvirtinimo įtaisais

8.1.3.5.1. 8.1.3.4 punkte nustatytas vaiko apsaugos priemonių su integruotais papildomais tvirtinimo įtaisais, skirtų naudoti kaip nustatyta 2.1.2.3 punkte, priekinio susidūrimo bandymas atliekamas toliau aprašyta tvarka.

8.1.3.5.2. Įtaisų su trumpomis viršutinio tvirtinimo juostomis, pvz., skirtų tvirtinti prie galinės bagažo lentynos, viršutinių tvirtinimo vietų konfigūracija ant bandymo vežimėlio turi būti tokia, kaip nustatyta 6 priedo 3 priedėlyje.

8.1.3.5.3. Įtaisų su ilgomis viršutinio tvirtinimo juostomis, pvz., skirtų naudoti ten, kur nėra tvirtos bagažo lentynos, o viršutinės tvirtinimo juostos tvirtinamos prie transporto priemonės grindų, tvirtinimo bandymo vežimėlyje įtaisai turi būti tokie, kaip nustatyta 6 priedo 3 priedėlyje.

8.1.3.5.4. 8.1.3.5.2 ir 8.1.3.5.3 punktuose nustatyti įtaisų, skirtų naudoti su abiem konfigūracijomis, bandymai atliekami taikant išimtį, kad pagal 8.1.3.5.3 punkte išdėstytus reikalavimus atliekant bandymą gali būti naudojamas tik sunkesnis manekenas.

8.1.3.5.5. Atgalinės krypties įrenginių apatinės tvirtinimo vietos bandymo vežimėlyje turi būti tokios, kaip nustatyta 6 priedo 3 priedėlyje.

8.1.3.5.6. Jei nešiojamiesiems lopšiams naudojamos papildomos juostos, tvirtinamos prie dviejų suaugusiojo saugos diržų, ir kai apkrova per suaugusiojo saugos diržą tiesiogiai perduodama suaugusiojo saugos diržo apatiniams tvirtinimo įtaisams, tvirtinimo ant bandymo vežimėlio įtaisai turi būti tokie, kaip nurodyta 6 priedo 3 priedėlio 7 punkte (A1, B1). Įrenginys ant bandymo stendo turi būti sumontuotas taip, kaip nurodyta 21 priedo 5 pastaboje. Ši sistema turi tinkamai veikti net su atsegtais suaugusiojo diržais ir yra laikoma universalia, jei ji atitinka 6.1.8 punkto reikalavimus.

8.1.3.6. Bandomieji manekenai

8.1.3.6.1. Vaiko apsaugos priemonė ir manekenai montuojami pagal 8.1.3.6.3 punkto reikalavimus.

8.1.3.6.2. Vaiko apsaugos priemonė bandoma naudojant šios taisyklės 8 priede nurodytus manekenus.

8.1.3.6.3. Manekeno montavimas

8.1.3.6.3.1. Manekenas įtaisomas taip, kad tarp manekeno nugaros ir apsaugos priemonės būtų tarpas. Nešiojamajame lopšyje manekenas įtaisomas tiesioje horizontalioje padėtyje, kuo arčiau centrinės nešiojamojo lopšio linijos.

8.1.3.6.3.2. Vaiko sėdynė padedama ant bandomosios sėdynės.

Į vaiko sėdynę pasodinamas manekenas.

Jei tai apsaugos priemonės arba juostos, kurios tiesiogiai veikia įtraukiklį arba tritaškio tvirtinimo suaugusiojo saugos diržą, kai nenaudojamas joks fiksavimo įtaisas ar kitokia sistema, galinti neleisti suveikti įtraukikliui:

a) diržas pritaikomas pagal gamintojo instrukcijas;

b) vaiko sėdynė galiausiai sumontuojama ant bandomosios sėdynės pagal šios taisyklės 21 priedo nuostatas.

Visų kitų apsaugos priemonių atveju:

a) tarp manekeno ir sėdynės atlošo įtaisoma atlenkiama plokštė arba panašus lankstus 2,5 cm storio, 6 cm pločio ir pečių aukščiui lygaus ilgio (8 priedas, sėdimoji padėtis), atėmus centrinės klubų dalies aukštį (sėdimoji padėtis, 8 priedas, pakinklių aukštis sudėtas su puse šlaunies aukščio, sėdimoji padėtis), atsižvelgiant į bandomojo manekeno dydį, įtaisas. Plokštė turi kuo labiau sutapti su sėdynės išlinkiu, o jos apatinis galas turėtų būti manekeno klubo sąnario aukštyje;

b) diržas sureguliuojamas pagal gamintojo instrukcijas, bet įtempimas turi būti 250 ± 25 N didesnis už reguliatoriaus galią, o juostos nuokrypio kampas ties reguliatoriumi turi būti 45 ± 5° arba toks, kokį yra nurodęs gamintojas;

c) vaiko sėdynė galiausiai sumontuojama ant bandomosios sėdynės pagal šios taisyklės 21 priedo nuostatas;

d) lankstus įtaisas pašalinamas.

8.1.3.6.3.3. Manekeno centrinę liniją kertanti išilginė plokštuma turi būti nustatyta viduryje tarp dviejų apatinių diržo tvirtinimo įtaisų, tačiau turi būti atkreiptas dėmesys ir į 8.1.3.2.1.3 punktą. Kai vaiko apsaugos priemonės bandomos su 10 metų vaiką atitinkančiu manekenu, manekeno centrinę liniją kertanti išilginė plokštuma turi būti nustatoma iki 80 mm atstumu nuo tvirtinimo C taško tarp dviejų apatinių diržo tvirtinimo įtaisų. Šio poslinkio dydį nustato techninė tarnyba, kad būtų galima optimizuoti manekeno peties diržo juosimo būdą.

8.1.3.6.3.4. Jei naudojamos priemonės, kurioms reikalingas standartinis diržas, prieš atliekant dinaminį bandymą, peties diržo juosimo būdas gali būti išlaikytas ant manekeno panaudojant ne ilgesnę kaip 250 mm ir ne platesnę nei 20 mm lengvą maskuojamąją juostą. Jeigu naudojamos atgalinės krypties priemonės, galva gali būti atremta į apsaugos priemonės atlošą panaudojant pakankamo ilgio ir ne platesnę kaip 20 mm lengvą maskuojamąja juostą.

8.1.3.7. Naudotino manekeno kategorija

8.1.3.7.1. 0 grupės priemonė: bandymas atliekamas naudojant naujagimio manekeną ir 9 kg svorio manekeną;

8.1.3.7.2. 0+ grupės priemonė: bandymas atliekamas naudojant naujagimio manekeną ir 11 kg svorio manekeną;

8.1.3.7.3. I grupės priemonė: bandymai atliekami naudojant 9 kg ir 15 kg svorio manekenus;

8.1.3.7.4. II grupės priemonė: bandymai atliekami naudojant 15 kg ir 22 kg svorio manekenus;

8.1.3.7.5. III grupės priemonė: bandymai atliekami naudojant 22 kg ir 32 kg svorio manekenus.

8.1.3.7.6. Jei vaiko apsaugos sistema tinkama dviem ar daugiau svorio grupių, bandymai atliekami naudojant lengviausią ir sunkiausią iš anksčiau atitinkamoms grupėms nurodytų manekenų.

8.1.3.7.7. Jei vaiko apsaugos sistema sukurta dviem arba daugiau vaikų, vienas bandymas atliekamas į visas sėdimas vietas įtaisius sunkiausius manekenus. Antras bandymas atliekamas su pirmiau nurodytais lengviausiu ir sunkiausiu manekenais. Bandymai atliekami naudojant bandomąją sėdynę, kaip parodyta 6 priedo 3 priedėlio 3 paveiksle. Bandymus atliekanti laboratorija, jei atrodo tikslinga, gali įtraukti trečią bandymą su bet kokiu manekenų arba tuščių sėdynių deriniu.

8.1.3.7.8. Jei 0 arba 0+ grupės vaiko apsaugos priemonėje numatytos įvairios konfigūracijos, atsižvelgiant į vaiko masę, kiekviena reguliavimo padėtis turi būti išbandyta su abiem atitinkamos masės grupės manekenais.

8.1.3.7.9. Jei ISOFIX vaiko apsaugos sistema naudojama su viršutiniu diržu, vienas bandymas atliekamas su mažiausiu manekenu ir trumpesniu viršutiniu diržu (tvirtinimo vieta G1). Antras bandymas atliekamas su sunkesniu manekenu ir ilgesniu viršutiniu diržu (tvirtinimo vieta G2). Viršutinis diržas sureguliuojamas taip, kad būtų užtikrinama 50 ± 5 N apkrova.

8.1.3.7.10. 7.1.4.1.10.1.2 punkte nurodytas bandymas atliekamas tik su didžiausiu manekenu, kuriam yra pritaikyta vaiko apsaugos priemonė. Jei yra galimos kelios vaiko apsaugos priemonės konfigūracijos (pvz., stati ir (arba) atlošta), atliekant šį bandymą naudojama ta konfigūracija, kurią taikant galva pasiekia didžiausią horizontalų polinkį.

8.1.4. Apsaugos priemonė su paaukštinta sėdyne

Ant bandymų stendo sėdimojo paviršiaus padedama medvilninio audinio skiautė. Paaukštinta sėdynė padedama ant bandymų stendo, žemutinė liemens dalis padedama ant sėdimojo paviršiaus, kaip parodyta 22 priedo 1 paveiksle, trijose vietose tvirtinamas suaugusiojo saugos diržas pritaisomas ir prisegamas, o tada įtempiamas kaip nurodyta 21 priede. Ant 25 mm pločio arba panašia austine juosta apvyniotos paaukštintos sėdynės A rodyklės kryptimi palei bandymų stendo sėdimąjį paviršių taikoma 250 ± 5 N apkrova (žr. 22 priedo 2 pav.).

8.2. Atskirų sudedamųjų dalių bandymai

8.2.1. Sagtis

8.2.1.1. Atsegimo bandymas veikiant apkrovai

8.2.1.1.1. Šiam bandymui naudojama vaiko apsaugos priemonė, su kuria jau atlikti 8.1.3 punkte nurodyti dinaminiai bandymai.

8.2.1.1.2. Vaiko apsaugos priemonė, neatsegus sagties, išimama iš bandymo vežimėlio arba transporto priemonės. Sagčiai taikoma 200 ± 2 N apkrova. Jei sagtis sujungta su standžia dalimi, jėga turi veikti tuo pačiu kampu, kuris per dinaminį bandymą susidaro tarp sagties ir standžiosios dalies galo.

8.2.1.1.3. Sagties atsegimo mygtuko geometrinis centras veikiamas apkrova 400 ± 20 mm/min. greičiu išilgai fiksuotos ašies, lygiagrečios su pradine mygtuko judėjimo kryptimi; geometrinis centras yra ta sagties paviršiaus dalis, į kurią nukreipta atsegimo jėga. Taikant sagčiai atsegti reikalingą jėgą, sagtis turi remtis į standžią atramą.

8.2.1.1.4. Sagties atsegimo jėga, sukuriama dinamometru arba panašiu įtaisu, turi veikti įprastu būdu ir įprasta kryptimi. Sąlyčio galas yra šlifuoto metalo 2,5 ±0,1 mm spindulio pusrutulis.

8.2.1.1.5. Išmatuojama sagties atsegimo jėga ir užregistruojami visi sagties gedimai.

8.2.1.2. Atsegimo bandymas be apkrovos

8.2.1.2.1. Sagties mechanizmas, kuriam prieš tai apkrova nebuvo taikoma, įrengiamas taip, kad jo padėtis atitiktų sąlygas, kuriomis apkrova neveikia.

8.2.1.2.2. Sagties atsegimo jėgos matavimo metodas turi būti toks, kaip nurodyta 8.2.1.1.3 ir 8.2.1.1.4 punktuose.

8.2.1.2.3. Išmatuojama sagties atsegimo jėga.

8.2.1.3. Tvirtumo bandymas

8.2.1.3.1 Tvirtumo bandymui turi būti naudojami du bandiniai. Bandomi visi reguliatoriai, išskyrus tiesiogiai ant vaiko apsaugos priemonės montuojamus reguliatorius.

8.2.1.3.2. 20 priede parodytas tipiškas įtaisas sagties tvirtumo bandymui atlikti. Sagtis padedama įtaiso viduje ant viršutinės apvalios plokštelės A. Visos susijusios juostos yra ne mažiau kaip 250 mm ilgio ir pakabinamos ant viršutinės plokštės, atsižvelgiant į jų padėtį sagties atžvilgiu. Tada laisvi juostų galai apvyniojami aplink apatinę apvalią plokštelę B, kol išlenda pro plokštelės vidinę angą. Visos juostos tarp A ir B turi būti vertikalios. Tada apvali prispaudimo plokštelė C lengvai prispaudžiama prie apatinio paviršiaus B, tačiau tarp jų esanti juosta turi šiek tiek judėti. Naudojantis tempimo mašina, juostos įtempiamos ir traukiamos nedidele jėga tarp B ir C, kol jas ima veikti apkrova pagal jų sureguliavimą. Atliekant šį veiksmą ir patį bandymą, sagtis turi likti atskirai nuo plokštelės A ar kurių nors prie jos esančių dalių. Tuomet plokštelės B ir C tvirtai suspaudžiamos, o tempimo jėga didinama 100 ± 20 mm/min. skersiniu greičiu, kol gaunami reikalingi dydžiai.

8.2.2. Diržo reguliavimo įtaisas

8.2.2.1. Reguliavimo patogumas

8.2.2.1.1. Atliekant rankinio reguliavimo įtaiso bandymą, juosta pro jį traukiama tolygiai 100 ± 20 mm/min. greičiu, atsižvelgiant į įprastas naudojimo sąlygas, ir jai pasislinkus pirmuosius 25 ± 5 mm, išmatuojama didžiausia jėga, suapvalinta iki artimiausio sveikojo N skaičiaus.

8.2.2.1.2. Atliekant bandymą, juosta pro įtaisą traukiama abiem kryptimis, o prieš matavimą su juosta turi būti atlikta 10 visos eigos ciklų.

8.2.3. Trumpojo slydimo bandymas (žr. 5 priedo 3 paveikslą)

8.2.3.1. Sudedamosios dalys arba įtaisai, su kuriais bus atliekamas trumpojo slydimo bandymas, bent 24 valandas iki bandymo laikomi 20 ± 5 °C temperatūros ir 65 ± 5 proc. santykinio drėgnio aplinkoje. Bandymas atliekamas 15–30 °C temperatūroje.

8.2.3.2. Laisvasis juostos galas paliekamas tokioje padėtyje, kaip naudojant priemonę transporto priemonėje, ir neturi būti tvirtinamas prie jokios kitos dalies.

8.2.3.3. Reguliavimo įtaisas statomas ant vertikalios juostos dalies, kurios vieną galą veikia 50 ±0,5 N apkrova (valdoma taip, kad svarmuo nesiūbuotų ir juosta nesusisuktų). Laisvasis juostos galas nuo reguliavimo įtaiso nukreipiamas vertikaliai aukštyn arba žemyn, kaip ir transporto priemonėje. Kitas galas turi aplenkti velenėlį, kurio horizontali ašis yra lygiagreti su apkrova veikiamos juostos dalies plokštuma; pro velenėlį einanti dalis yra horizontali.

8.2.3.4. Bandomasis įtaisas turi būti įtaisytas taip, kad jo centras aukščiausioje padėtyje, iki kurios jis gali būti pakeltas, būtų 300 ± 5 mm nuo atraminio stalo, o 50 N svarmuo turi būti 100 ± 5 mm virš to stalo.

8.2.3.5. Prieš bandymą atliekami 20 ± 2 ciklai ir dar atliekami 1 000 ± 5 ciklai 30 ± 10 ciklų per minutę dažniu; visos amplitudės dydis turi būti 300 ± 20 mm arba kaip nustatyta 8.2.5.2.6.2 punkte. 50 N apkrovos jėga taikoma tokį laikotarpį, per kurio kiekvieną pusę įvyksta 100 ± 20 mm poslinkis. Trumpasis slydimas matuojamas esant padėčiai, kuri susidaro prieš bandymą atliktų 20 ciklų pabaigoje.

8.2.4. Diržo įtraukiklis

8.2.4.1. Įtraukimo jėga

8.2.4.1.1. Įtraukimo jėgos matuojamos, kai saugos diržų sąranka yra pritaisyta prie manekeno taip, kaip atliekant 8.1.3 punkte nurodytą dinaminį bandymą. Juostos įtempis matuojamas sąlyčio su manekenu (bet šiek tiek toliau nuo jo) taške, juostą įtraukiant apytiksliai 0,6 m/min. greičiu.

8.2.4.2. Diržo įtraukiklio mechanizmo patvarumas

8.2.4.2.1. Juosta ištraukiama ir įtraukiama tol, kol ne didesniu kaip 30 ciklų per minutę dažniu bus atliktas reikiamas ciklų skaičius. Bandant avarinio fiksavimo diržo įtraukiklius, kas penktą ciklą atliekamas užsifiksavimą sukeliantis krestelėjimas. Trūktelima po tiek pat kartų, ištraukus penkių skirtingų ilgių juostos atkarpas, t. y. 90, 80, 75, 70 ir 65 proc. viso įtraukiklyje likusios suvyniotos juostos ilgio. Tačiau jei juosta yra ilgesnė negu 900 mm, nurodytieji procentiniai dydžiai taikomi galutinei 900 mm ilgio juostos atkarpai, kuri gali būti ištraukta iš įtraukiklio.

8.2.4.3. Avarinio fiksavimo diržo įtraukiklių fiksavimas

8.2.4.3.1. Vieną kartą išbandoma, ar diržo įtraukiklis užsifiksuoja, juostą išvyniojus iki galo taip, kad liktų 300 ± 3 mm.

8.2.4.3.2. Jeigu diržo įtraukiklis užsifiksuoja dėl juostos judesio, juosta ištraukiama kryptimi, įprasta, kai diržo įtraukiklis įrengtas transporto priemonėje.

8.2.4.3.3. Kai bandomas diržo įtraukiklių jautrumas transporto priemonės greitėjimui, įtraukikliai bandomi traukiant pirmiau nurodyto ilgio juostą abiem kryptimis išilgai dviejų viena kitai statmenų ašių, kurios yra horizontalios, jeigu diržo įtraukikliai transporto priemonėje įrengti pagal vaiko apsaugos priemonės gamintojo nurodymus. Jeigu ta padėtis nenurodyta, bandymus atliekanti institucija turi pasikonsultuoti su vaiko apsaugos priemonės gamintoju. Patvirtinimo bandymus atliekanti techninė tarnyba pasirenka vieną iš šių bandymo krypčių, kad, atsižvelgiant į fiksavimo mechanizmo įsijungimą, sudarytų nepalankiausias sąlygas.

8.2.4.3.4. Naudojamo aparato konstrukcija turi leisti pasiekti reikalaujamą pagreitį, kai vidutinis pagreičio didėjimas yra ne mažesnis kaip 25 g/s ([5]).

8.2.4.3.5. Siekiant patikrinti, ar laikomasi 7.2.3.2.1.3 ir 7.2.3.2.1.4 punktų reikalavimų, diržo įtraukiklis montuojamas ant horizontalaus stalo, o stalas kreipiamas ne didesniu kaip 2° per sekundę greičiu, kol įtraukiklis užsifiksuoja. Kad būtų užtikrintas reikalavimų laikymasis, bandymas kartojamas kreipiant kitomis kryptimis.

8.2.4.4. Korozijos bandymas

8.2.4.4.1. Korozijos bandymas yra aprašytas 8.1.1 punkte.

8.2.4.5. Atsparumo dulkėms bandymas

([5]) $g = 9{,}81\ m/s^2$.

8.2.4.5.1. Diržo įtraukiklis dedamas į bandymo kamerą, kaip aprašyta šios taisyklės 3 priede. Montavimo kryptis turi būti panaši į jo montavimo transporto priemonėje kryptį. Bandymo kameroje turi būti dulkių, kaip nurodyta 8.2.4.5.2 punkte. Iš diržo įtraukiklio ištraukiama 500 mm juostos; ji laikoma ištraukta, išskyrus tada, kai per vieną ar dvi minutes po kiekvieno dulkių sukėlimo iki galo atliekama 10 įtraukimo ir ištraukimo ciklų. Penkias valandas kas 20 minučių dulkės maišomos penkias sekundes sausu suslėgtu oru be alyvos, kuris leidžiamas pro 1,5 ±0,1 mm skersmens angą taikant 5,5 ±0,5 baro slėgį.

8.2.4.5.2. Atliekant 8.2.4.5.1 punkte aprašytą bandymą naudojamos dulkės turi būti sudarytos iš maždaug 1 kg sauso kvarco. Dalelės turi būti tokio dydžio:

a) tilpti pro 150 μm angą, vielos skersmuo – 104 μm: 99–100 proc.;

b) tilpti pro 105 μm angą, vielos skersmuo – 64 μm: 76–86 proc.;

c) tilpti pro 75 μm angą, vielos skersmuo – 52 μm: 60–70 proc.

8.2.5. Statinis juostų bandymas

8.2.5.1. Juostos tvirtumo bandymas

8.2.5.1.1. Kiekvienas bandymas atliekamas su dviem naujais juostos bandiniais, kondicionuotais pagal 7.2.4 punkto reikalavimus.

8.2.5.1.2. Kiekviena juosta sugriebiama tempimo tvirtumo bandymo mašinos spaustuvais. Spaustuvai turi būti sukonstruoti taip, kad juose arba prie jų laikoma juosta nenutrūktų. Skersinio poslinkio greitis turi būti 100 ± 20 mm/min. Bandymo pradžioje laisvoji bandinio atkarpa tarp aparato spaustuvų turi būti 200 ± 40 mm ilgio.

8.2.5.1.3. Tempiama vis stipriau, kol juosta nutrūksta, tada užfiksuojama trūkimo apkrova.

8.2.5.1.4. Jeigu juosta nuslysta arba nutrūksta viename iš spaustuvų arba 10 mm atstumu nuo jo, bandymas negalioja ir turi būti atliekamas kitas naujo bandinio bandymas.

8.2.5.2. Juostų bandiniai, kaip nurodyta 3.2.3 punkte, kondicionuojami toliau nurodytais būdais.

8.2.5.2.1. Kondicionavimas kambario sąlygomis

8.2.5.2.1.1. Juosta 24 ± 1 val. laikoma 23 ± 5 °C temperatūros ir 50 ± 10 proc. santykinio drėgnio aplinkoje. Jei iš karto po kondicionavimo bandymas nėra atliekamas, bandinys iki bandymo pradžios laikomas hermetiškai uždarytoje talpykloje. Trūkimo apkrova nustatoma per 5 minutes nuo juostos išėmimo iš kondicionavimo aplinkos arba iš talpyklos.

8.2.5.2.2. Kondicionavimas šviesa

8.2.5.2.2.1. Taikomos Rekomendacijos ISO/105-B02(1978) nuostatos. Juosta laikoma šviesoje tol, kol etaloniniai mėlyni dažai Nr. 7 išbluks tiek, kad jų atspalvis pustonių skalėje bus 4 laipsnio.

8.2.5.2.2.2. Palaikyta šviesoje juosta bent 24 valandas laikoma 23 ± 5 °C temperatūros ir 50 ± 10 proc. santykinio drėgnio aplinkoje. Trūkimo apkrova nustatoma per penkias minutes nuo juostos išėmimo iš kondicionavimo įrenginio.

8.2.5.2.3. Kondicionavimas šalčiu

8.2.5.2.3.1. Juosta bent 24 valandas laikoma 23 ± 5 °C temperatūros ir 50 ± 10 proc. santykinio drėgnio aplinkoje.

8.2.5.2.3.2. Tada juosta 90 ± 5 min. laikoma ant lygaus paviršiaus žemos temperatūros kameroje, kurioje oro temperatūra yra −30 ± 5 °C. Tuomet juosta sulankstoma ir pakišama po iš anksto iki −30 ± 5 °C temperatūros atšaldytu 2 ±0,2 kg svarmeniu. Apkrovos veikiamą juostą 30 ± 5 min. palaikius toje pačioje žemos temperatūros kameroje, svarmuo pašalinamas ir per penkias minutes nuo juostos išėmimo iš žemos temperatūros kameros išmatuojama trūkimo apkrova.

8.2.5.2.4. Kondicionavimas karščiu

8.2.5.2.4.1. Juosta 180 ± 10 min. laikoma šildymo kameroje 60 ± 5 °C temperatūros ir 65 ± 5 proc. santykinio drėgnio aplinkoje.

8.2.5.2.4.2. Trūkimo apkrova nustatoma per penkias minutes nuo juostos išėmimo iš šildymo kameros.

8.2.5.2.5. Veikimas vandeniu

8.2.5.2.5.1. Juosta 180 ± 10 min. laikoma visiškai panardinta į 20 ± 5 °C temperatūros distiliuotą vandenį, į kurį įpilta šiek tiek drėkiklio. Galima naudoti bet kokį bandomam pluoštui tinkamą drėkiklį.

8.2.5.2.5.2. Trūkimo apkrova nustatoma per 10 minučių nuo juostos ištraukimo iš vandens.

8.2.5.2.6. Kondicionavimas dilinimu

8.2.5.2.6.1. Sudedamosios dalys arba įtaisai, su kuriais bus atliekamas dilinimo bandymas, mažiausiai 24 valandas iki bandymo laikomi 23 ± 5 °C temperatūros ir 50 ± 10 proc. santykinio drėgnio aplinkoje. Atliekant bandymą patalpos temperatūra turi būti 15–30 °C.

8.2.5.2.6.2. Toliau pateiktoje lentelėje nurodytos kiekvienos dilinimo procedūros bendrosios sąlygos.

	Apkrova [N]	Ciklai per minutę	Ciklų skaičius
1 tipo procedūra	60 ±0,5	30 ± 10	1 000± 5
2 tipo procedūra	10 ±0,1	30 ± 10	5 000± 5

8.2.5.2.6.3. Konkrečios bandymo sąlygos

8.2.5.2.6.3.1. 1 tipo procedūra taikoma, kai juosta slysta per greitojo reguliavimo įtaisą. Turi būti taikoma 10 N apkrova; jei reikia, apkrovą galima didinti po 10 N, kad juosta galėtų tinkamai slysti, tačiau ne daugiau kaip iki 60 N. Tokia apkrova juostos nuolat veikiamos vertikalia kryptimi. Horizontali juostos dalis slysta per greitojo reguliavimo įtaisą, prie kurio ji pritvirtinta; ji turi būti pritvirtinta prie įtaiso, kuris traukia austinę juostą pirmyn ir atgal. Greitojo reguliavimo įtaisas ant horizontalios juostos įtaisomas taip, kad austinė juosta liktų įtempta (žr. 5 priedo 1 pav.). Greitojo reguliavimo įtaisas įjungiamas, juostas traukiant tokia kryptimi, kad diržo komplektas atsilaisvintų, ir išjungiamas, juostas traukiant tokia kryptimi, kad diržo komplektas įsitemptų.

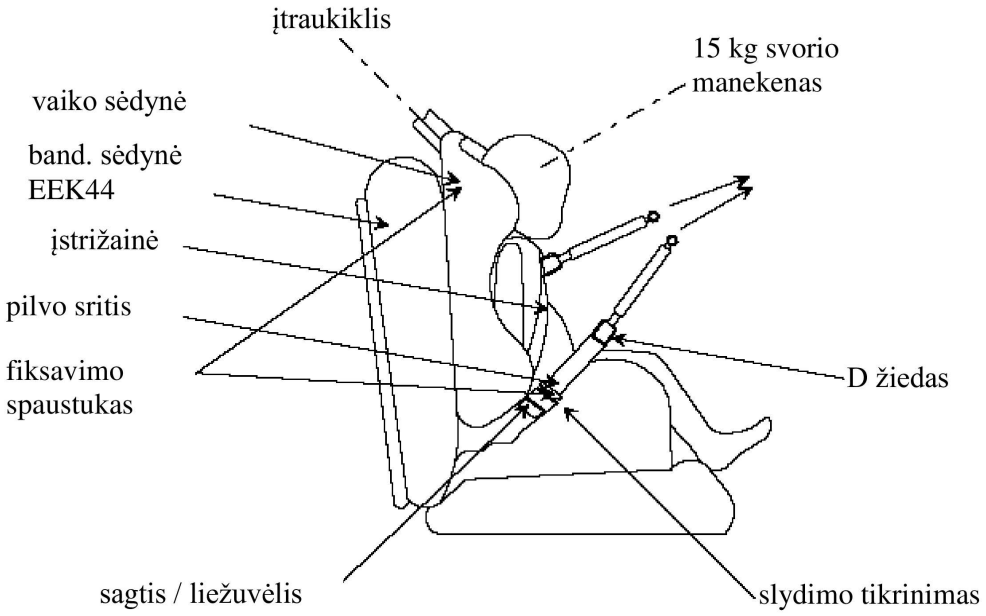
8.2.5.2.6.3.2. 2 tipo procedūra taikoma, kai kinta per standžią dalį slenkančios juostos kryptis. Atliekant šį bandymą austinė juosta turi slysti per standžiąją dalį, kuriai ji skirta, o bandymo schema turi atitikti tikrosios įrangos išdėstymo kampus (trijų matmenų) (pavyzdžių žr. 5 priedo 2 pav.) Turi būti taikoma pastovi 10 N apkrova. Jeigu per standžią dalį slenkanti juosta keičia kryptį daugiau nei vieną kartą, 10 N apkrova gali būti didinama po 10 N, kad juosta per tą standžią dalį tinkamai praslinktų nustatytą 300 mm atstumą.

8.2.6. Fiksavimo įtaisai

8.2.6.1. A klasės įtaisai

Vaiko apsaugos priemonė ir didžiausias tai priemonei tinkantis manekenas turi būti įtaisyti taip, kaip parodyta 5 paveiksle. Naudojama šios taisyklės 13 priede nurodyta austinė juosta. Fiksavimo įtaisas visiškai užfiksuojamas, o ant diržo pažymima, kurioje vietoje jis fiksuojamas. Jėgos matuokliai tvirtinami prie diržo per D žiedą, ir bent vieną sekundę taikoma dvigubai (±5 proc.) už sunkiausio I grupės manekeno masę didesnė jėga. Apatinė padėtis naudojama fiksuojant diržą A padėtyje, o viršutinė padėtis – B padėtyje. Jėga turi veikti dar 9 kartus. Ant diržo toliau pažymima, kurioje vietoje jis fiksuojamas ir išmatuojamas atstumas tarp dviejų žymų. Atliekant šį bandymą diržo įtraukiklis turi būti atsegtas.

5 pav.



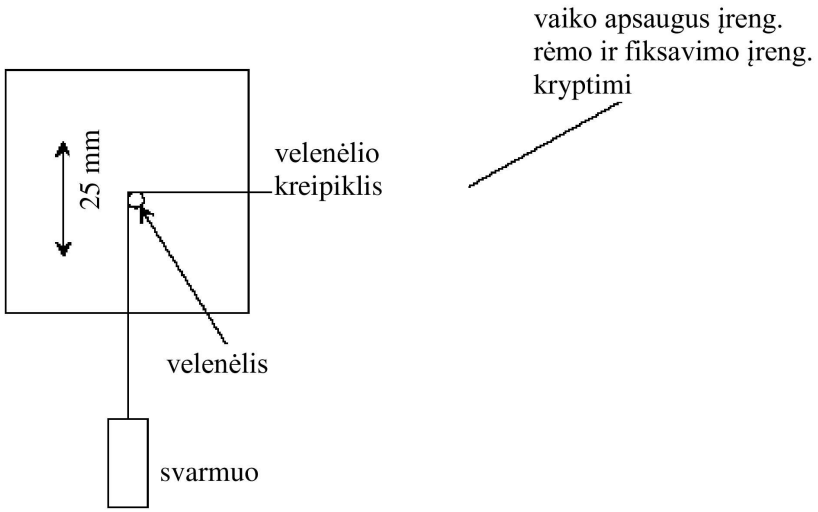
8.2.6.2. B klasės įtaisai

Vaiko apsaugos priemonė turi būti stipriai pritvirtinta, o austinė juosta, kaip apibrėžta šios taisyklės 13 priede, turi eiti per fiksavimo įtaisą ir rėmą pagal gamintojo instrukcijose aprašytą juosimo būdą. Diržas išbandomas bandymų įranga, kaip aprašyta 6 paveiksle, ir veikiamas 5,25 ±0,05 kg svarmeniu. Tarp svarmens ir vietos, kur austinė juosta nuslenka nuo rėmo, turi būti 650 ± 40 mm laisvos austinės juostos. Fiksavimo įtaisas visiškai užfiksuojamas, o ant diržo pažymima, kurioje vietoje jis fiksuojamas. Svarmuo turi būti pakeltas ir paleistas taip, kad laisvai kristų 25 ± 1 mm. Tai kartojama 100 ± 2 kartus 60 ± 2 ciklų per minutę dažniu, siekiant imituoti vaiko apsaugos priemonės trūkčiojimus automobilyje. Ant diržo toliau pažymima, kurioje vietoje jis fiksuojamas ir išmatuojamas atstumas tarp dviejų žymų.

Kai fiksavimo įtaisas yra įtaisytas ir yra sumontuotas 15 kg svorio manekenas, įtaisas turi apimti visą austinės juostos plotį. Šis bandymas atliekamas naudojant tokius pačius austinės juostos kampus, kokie susidaro įprastai naudojant. Laisva juosmens diržo dalis turi nejudėti. Bandymas atliekamas vaiko apsaugos sistemą stipriai pritvirtinus prie bandymų stendo, naudojamo atliekant apvertimo ar dinaminį bandymus. Apkraunama juosta gali būti pritvirtinta prie imituojamos sagties.

6 pav.

B klasės fiksavimo įtaiso bandymo schema



Svorio metimo aukštis – 25 mm.

Atstumas nuo velenėlio iki velenėlio kreiptuvo – 300 mm.

Naudojama standartiniam saugos diržui skirta austinė juosta, kaip apibrėžta 13 priede.

8.2.7. Tiesiai ant vaiko apsaugos priemonės montuojamų reguliatorių kondicionavimo bandymas

Įtaisomas didžiausias apsaugos priemonei skirtas manekenas, kaip ir atliekant dinaminį bandymą, neįtempiant diržo, kaip apibrėžta 8.1.3.6 punkte. Ant austinės juostos toje vietoje, kur laisvas jos galas patenka į reguliatorių, pažymima atskaitos linija.

Manekenas išimamas, o apsaugos priemonė įdedama į 19 priedo 1 paveiksle parodytą kondicionavimo įrenginį.

Per reguliatorių ištraukiamas ne trumpesnis kaip 150 mm ilgio austinės juostos gabalas. Juostos judėjimas turi būti toks, kad mažiausiai atskaitos linijos pusėje laisvo juostos galo link esanti 100 mm ilgio juostos dalis ir įtaisyto diržų komplekto atskaitos linijos pusėje esantis judėjimo atstumo likutis (apytiksliai 50 mm) judėtų per reguliatorių.

Jeigu austinės juostos ilgio nuo atskaitos linijos iki laisvo austinės juostos galo nepakanka anksčiau aprašytam judėjimui atlikti, 150 mm ilgio atkarpa per reguliatorių ištraukiama tada, kai diržų komplektas yra visiškai prailgintas.

Ciklo dažnis turi būti 10 ± 1 ciklų/min., kai B klasės greitis yra 150 ± 10 mm/sek.

8.2.8. Temperatūros bandymas

8.2.8.1. 7.1.5.1 punkte nurodytos sudedamosios dalys ne trumpiau kaip 24 valandas be pertraukos laikomos virš vandens paviršiaus uždaroje erdvėje, kai aplinkos temperatūra ne mažesnė kaip 80 °C, o paskui atvėsinamos ne aukštesnės kaip 23 °C temperatūros aplinkoje. Atvėsinus nedelsiant iš eilės atliekami trys 24 valandų trukmės ciklai, kurių kiekvieną turi sudaryti ši nuoseklių veiksmų seka:

a) be pertraukos 6 valandas palaikoma ne žemesnė kaip 100 °C aplinkos temperatūra; tokios aplinkos sąlygos turi būti sukurtos per 80 minučių nuo ciklo pradžios; tuomet

b) ne aukštesnė kaip 0 °C aplinkos temperatūra palaikoma be pertraukos 6 valandas; tokios aplinkos sąlygos turi būti sukurtos per 90 minučių; tuomet

c) per paskutinę 24 valandų trukmės ciklo dalį palaikoma ne aukštesnė kaip 23 °C aplinkos temperatūra.

8.2.9. Sukomplektuota sėdynė arba sudedamoji dalis su sumontuotais ISOFIX priedais (pvz., ISOFIX pagrindu), jei ji turi atsegimo mygtuką, stipriai pritvirtinama prie bandymo įrenginio taip, kad ISOFIX jungtys būtų suderintos, kaip parodyta 7 paveiksle. Prie ISOFIX jungčių pritvirtinamas 6 mm skersmens ir 350 mm ilgio strypas. Strypo galai veikiami 50 ± 1 N jėga.

8.2.9.1. Atsegimo mygtukui arba rankenai taikoma atsegimo jėga, lygiagreti nejudamai ašiai, nukreiptai pradine mygtuko arba rankenos judėjimo kryptimi; geometrinis centras yra ta sagties paviršiaus dalis, į kurią nukreipta atsegimo jėga.

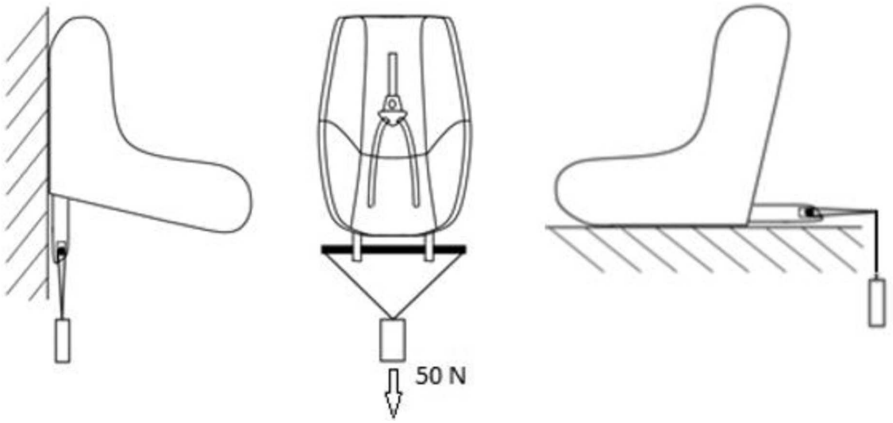
8.2.9.2. ISOFIX priedo atsegimo jėga, sukuriama dinamometru arba panašiu įtaisu, turi veikti įprastu būdu ir gamintojo parengtose naudotojo instrukcijose nurodyta kryptimi. Kontaktinis paviršius yra šlifuoto metalo 2,5 ±0,1 mm spindulio pusrutulis (atsegimo mygtuko atveju) arba šlifuoto metalo 25 mm spindulio metalinis kablys.

8.2.9.3. Jei 8.2.9.1 ir 8.2.9.2 punktuose aprašytos procedūros neįmanoma taikyti dėl vaiko apsaugos priemonės konstrukcijos, galima naudoti alternatyvų metodą, jei tam pritaria bandymus atliekanti techninė tarnyba.

8.2.9.4. Matuojama ISOFIX priedo atsegimo jėga, reikalinga pirmajai jungčiai atsegti.

8.2.9.5. Bandymas atliekamas su nauja sėdyne ir pakartojamas su sėdyne, kuriai taikytas 7.2.6 punkte nurodytas bandymų ciklas.

7 pav.



8.3 Bandymų stendo sėdynės pagalvėlės sertifikavimas

8.3.1. Turi būti sertifikuojama nauja bandymų stendo sėdynės pagalvėlė, kad būtų nustatytos didžiausios smūgio lėtėjimo vertės; po to sertifikuojama kaskart atlikus 50 dinaminių bandymų arba bent kas mėnesį, nelygu, kas įvyksta anksčiau.

8.3.2. Sertifikavimo ir matavimo procedūros turi atitikti nurodytąsias naujausioje ISO 6487 redakcijoje; matavimo įranga turi atitikti duomenų perdavimo kanalo, kurio atrankos filtrų klasė yra CFC 60, technines sąlygas.

Naudojant šios taisyklės 17 priede apibrėžtą bandymo įtaisą, ant stendo pagrindo, paruošto pagal 6 priedo nuostatas, putplastį padengus tekstilės medžiaga, atliekami 3 bandymai: ant centrinės linijos 150 ± 5 mm atstumu nuo priekinio pagalvėlės krašto ir kiekviena kryptimi 150 ± 5 mm atstumu nuo centrinės linijos.

Stendo sėdynės pagalvėlė padedama vertikaliai ant lygaus tvirto paviršiaus. Įtaisas įrengiamas vertikaliai virš kontrolinio taško, svarmuo pakeliamas į 500 ± 5 mm aukštį ir paleidžiamas laisvai kristi, kad atsitrenktų į sėdynės paviršių. Užregistruojama lėtėjimo kreivė.

8.3.3. Užregistruotos pradinės didžiausios smūgio lėtėjimo vertės turi būti 18 ± 3 g, o vėliau užregistruotos didžiausios vertės nuo pradinių verčių neturi nukrypti daugiau kaip 15 proc.

8.4. Dinaminių savybių registravimas

8.4.1. Tam, kad būtų nustatyta manekeno elgsena ir jo poslinkiai, visi dinaminiai bandymai registruojami laikantis toliau nurodytų sąlygų.

8.4.1.1. Filmavimo ir įrašymo sąlygos:

a) kadrų dažnis turi būti ne mažesnis kaip 500 kadrų per sekundę;

b) bandymas turi būti įrašytas į kino juostą, vaizdo juostą ar skaitmeninę duomenų laikmeną.

8.4.1.2. Paklaidų vertinimas

Bandymų laboratorijos turi parengti ir taikyti manekeno galvos poslinkio matavimo paklaidų vertinimo procedūras. Paklaida neturi būti didesnė kaip ± 25 mm.

Šių procedūrų tarptautinių standartų pavyzdžiai yra Europos akreditavimo organizacijos standartas EA-4/02, ISO 5725:1994 arba bendroji paklaidų vertinimo (BPV) metodika.

8.5. Matavimo procedūros turi atitikti nustatytąsias standartu ISO 6487: 2002. Kanalo dažnio klasės:

Matavimo tipas	CFC(F_H)	Ribinis dažnis (F_N)
Vežimėlio pagreitis	60	žr. ISO 6487:2002 A priedą
Diržo apkrovos	60	žr. ISO 6487:2002 A priedą
Krūtinės pagreitis	180	žr. ISO 6487:2002 A priedą
Galvos pagreitis	1 000	1 650

Atrankos dažnis turėtų būti bent 10 kartų didesnis už kanalo dažnio klasę (t. y. įrangoje su 1 000 klasės atrankos filtrais tai atitinka apytiksliai bent 10 000 bandinių per sekundę dažnį, skaičiuojant vienam kanalui).

9. TIPO PATVIRTINIMO IR GAMYBOS TINKAMUMO BANDYMŲ ATASKAITOS

9.1. Bandymų ataskaitoje pateikiami visų bandymų ir matavimų rezultatai, taip pat šie bandymų duomenys:

a) bandymui naudoto įtaiso tipas (greitėjimo ar lėtėjimo įtaisas);

b) bendras greičio pokytis;

c) vežimėlio greitis prieš pat smūgį (tik lėtėjimo bandymo įrenginių);

d) greitėjimo ar lėtėjimo kreivė viso vežimėlio greičio pokyčio metu ir ne trumpiau kaip 300 ms;

e) laikas (ms), per kurį manekeno galva maksimaliai pasislenka atliekant dinaminį bandymą;

f) šie manekeno kriterijai: atstojamasis krūtinės pagreitis, vertikalusis krūtinės pagreitis ir bendra jų trukmė, kai viršijamos nustatytos ribos;

g) sagties užimama vieta bandymų metu, jei ji gali keistis; ir

h) laboratorijos, kurioje buvo atlikti bandymai, pavadinimas ir adresas;

i) bet kokie gedimai ar lūžiai.

9.2. Jei neatsižvelgiama į šios taisyklės 6 priedo 3 priedėlyje pateiktas su tvirtinimo įtaisais susijusias nuostatas, bandymo ataskaitoje turi būti aprašyta, kaip vaiko apsaugos priemonė yra sumontuota, taip pat turi būti apibrėžti svarbūs kampai ir matmenys.

9.3. Kai vaiko apsaugos priemonė bandoma transporto priemonėje ar transporto priemonės konstrukcijoje, bandymo ataskaitoje turi būti apibūdintas transporto priemonės konstrukcijos tvirtinimo prie vežimėlio būdas, vaiko apsaugos priemonės ir transporto priemonės sėdynės padėtys bei transporto priemonės sėdynės atlošo polinkis.

9.4 Tipo patvirtinimo ir gamybos tinkamumo bandymų ataskaitose užregistruojami ženklinimo patikrinimai ir montavimo bei naudojimo instrukcijų patikrinimai.

10. VAIKO APSAUGOS SISTEMOS TIPO PATVIRTINIMO PAKEITIMAS IR PATVIRTINTO TIPO IŠPLĖTIMAS

10.1. Apie kiekvieną vaiko apsaugos priemonės pakeitimą pranešama vaiko apsaugos priemonę patvirtinusiai tipo patvirtinimo institucijai. Tuomet ši institucija gali:

10.1.1. manyti, kad pakeitimai greičiausiai neturės pastebimo neigiamo poveikio ir kad bet kokiu atveju vaiko apsaugos priemonė vis tiek atitinka reikalavimus; arba

10.1.2. reikalauti iš techninės tarnybos, atsakingos už bandymus, kitos bandymų ataskaitos;

10.1.3. jei reikia papildomos bandymų ataskaitos, palyginti horizontalaus galvos polinkio rezultatą su blogiausiu iš visų anksčiau užregistruotų rezultatų:

a) jei galvos polinkis yra didesnis, reikia atlikti naują gamybos tinkamumo bandymą;

b) jei galvos polinkis yra mažesnis, naujo gamybos tinkamumo bandymo atlikti nereikia.

10.2. Apie patvirtinimą arba nepatvirtinimą, nurodant pakeitimus, šią taisyklę taikančioms Susitarimo šalims pranešama 5.3 punkte aprašyta tvarka.

10.3. Patvirtintą tipą išplėtusi tipo patvirtinimo institucija suteikia išplėtimo serijos numerį ir praneša apie tai kitoms šią taisyklę taikančioms 1958 m. Susitarimo šalims, naudodama šios taisyklės 1 priede pateikto pavyzdžio pranešimo formą.

11. GAMYBOS TINKAMUMAS

11.1. Tam, kad įsitikintų, ar gamintojo gamybos sistema atitinka nustatytus reikalavimus, tipo patvirtinimo bandymus atlikusi techninė tarnyba pagal 11.2 punkto reikalavimus atlieka gamybos tinkamumo bandymus.

11.2. Vaiko apsaugos sistemų gamybos tinkamumo bandymas

Turi būti atlikti kiekvieno naujo patvirtinto universaliosios, pusiau universalios ir ribotosios kategorijų vaiko apsaugos sistemos tipo gamybos tinkamumo bandymai. Pagal 10.1.3 punktą gali būti taikomi papildomi gamybos tinkamumo reikalavimai.

Šiuo tikslu tipo patvirtinimo bandymus atlikusi techninė tarnyba, tipo patvirtinimo institucijos, kuri suteiks tipo patvirtinimą, paskirta techninė tarnyba arba pati tipo patvirtinimo tarnyba iš pirmosios gaminių partijos atsitiktinės atrankos tvarka atrenka 5 vaiko apsaugos sistemų pavyzdžius.

Jeigu 11.2.1.1 punkte aprašytam bandymui atlikti parinkta 7.1.4.4.1.2.3 punkte nurodyta bandymo sąlyga, atsitiktinės atrankos tvarka galima atrinkti šešis pavyzdžius.

Pirmąja gaminių partija laikoma pirmoji vienarūšių gaminių grupė, kurią sudaro ne mažiau kaip 50 ir ne daugiau kaip 5 000 vaiko apsaugos sistemų.

11.2.1. Dinaminiai bandymai

11.2.1.1. Su penkiomis vaiko apsaugos sistemomis atliekamas dinaminis bandymas pagal 8.1.3 punktą. Tipo patvirtinimo bandymus atlikusi techninė tarnyba nustato sąlygas, kuriomis tipo patvirtinimo bandymų metu horizontalusis galvos polinkis buvo didžiausias, išskyrus sąlygas, aprašytas 7.1.4.4.1.2.3 punkte, o tai reiškia tik bandymą be 100 mm strypo, ir 7.1.4.1.10.1.2 punkte nurodytas sąlygas. Visų penkių vaiko apsaugos priemonių bandymai atliekami vienodomis sąlygomis.

Jeigu bent per vieną iš penkių bandymų VAS paliečia strypą, atliekamas dar vienas bandymas 7.1.4.4.1.2.3 punkte aprašytomis sąlygomis, kurios taikomos atliekant bandymą be 100 mm strypo. Šio papildomo bandymo negalima naudoti 11.2.1.3 punkto a papunktyje aprašytoms vertėms apskaičiuoti.

11.2.1.2. Per kiekvieną 11.2.1.1 punkte aprašytą bandymą išmatuojamas horizontalus galvos polinkis ir krūtinės pagreičiai.

11.2.1.3. a) Didžiausio horizontalaus galvos polinkio matavimo rezultatai turi atitikti šiuos du reikalavimus:

nė viena vertė neturi viršyti 1,05 L ir

X + S neturi viršyti L;

Čia: L – priskirta ribinė vertė,

X – verčių vidurkis,

S – standartinis verčių nuokrypis.

b) Krūtinės pagreičio matavimo rezultatai turi atitikti 7.1.4.2.1 punkto reikalavimus, be to, 11.2.1.3 punkto a papunktyje nustatyta X + S sąlyga turi būti taikoma neapribotiems 3 ms trukmės atstojamojo krūtinės pagreičio matavimo rezultatams (kaip apibrėžta 7.1.4.2.1 punkte), ir pirmiau minėti rezultatai užfiksuojami tik informacijai.

11.2.2. Ženklinimo kontrolė

11.2.2.1. Už patvirtinimo bandymus atsakinga techninė tarnyba patikrina, ar ženklinimas atitinka 4 dalies reikalavimus.

11.2.3. Montavimo ir naudojimo instrukcijų patikrinimas

11.2.3.1. Už patvirtinimo bandymus atsakinga techninė tarnyba patikrina, ar montavimo instrukcijos ir naudojimo instrukcijos atitinka 15 dalies reikalavimus.

12. GAMYBOS ATITIKTIS IR ĮPRASTINIAI BANDYMAI

Gamybos atitikties kontrolės procedūros turi atitikti nustatytąsias Susitarimo 1 priedėlyje (E/ECE/TRANS/505/Rev.6) ir jas taikant galioja toliau nurodyti reikalavimai.

12.1. Visos pagal šią taisyklę patvirtintos vaiko apsaugos sistemos turi būti pagamintos taip, kad atitiktų tipą, kuris patvirtintas pagal 6–8 punktuose nustatytus reikalavimus.

12.2. Turi būti laikomasi būtinųjų gamybos atitikties kontrolės procedūrų, nustatytų šios taisyklės 16 priede.

12.3. Tipo patvirtinimą suteikusi institucija gali bet kada patikrinti, kaip kiekvienoje gamybos įmonėje taikomi atitikties kontrolės metodai. Paprastai tokie patikrinimai atliekami du kartus per metus.

13. SANKCIJOS UŽ GAMYBOS NEATITIKTĮ

13.1. Pagal šią taisyklę vaiko apsaugos priemonei suteiktas patvirtinimas gali būti panaikintas, jei vaiko apsaugos priemonės, paženklintos 5.4 punkte nurodyta informacija, atsitiktinių 11 dalyje aprašytų patikrinimų rezultatai yra nepriimtini arba neatitinka patvirtinto tipo.

13.2. Jeigu šią taisyklę taikanti Susitarimo šalis panaikina savo anksčiau suteiktą patvirtinimą, ji apie tai kitoms šią taisyklę taikančioms susitariančiosioms šalims nedelsdama praneša naudodama šios taisyklės 1 priede pateikto pavyzdžio pranešimo formą.

14. VISIŠKAS GAMYBOS NUTRAUKIMAS

14.1. Visiškai nutraukęs pagal šią taisyklę patvirtinto tipo vaiko apsaugos priemonių gamybą, tipo patvirtinimo sertifikato turėtojas apie tai informuoja tipą patvirtinusią instituciją. Tokį pranešimą gavusi institucija apie tai praneša kitoms šią taisyklę taikančioms Susitarimo šalims, naudodama šios taisyklės 1 priede pateikto pavyzdžio pranešimo formą.

15. INSTRUKCIJOS

15.1. Prie visų vaiko apsaugos priemonių pridedamos tos šalies, kurioje įrenginys parduodamas, kalba surašytos instrukcijos su toliau nurodyta informacija.

15.2. Montavimo instrukcijose pateikiama toliau nurodoma informacija.

15.2.1. Pardavimo vietose ant universaliosios kategorijos vaiko apsaugos priemonių, neišpakavus gaminio, turi būti aiškiai matoma tokia etiketė:

Įspėjimas

Tai yra universalioji vaiko apsaugos priemonė. Ji patvirtinta pagal JT taisyklę Nr. 44, su 04 serijos pakeitimais, yra skirta bendrai naudoti transporto priemonėse ir tiks daugumai, bet ne visoms transporto priemonių sėdynėms.

Ją bus galima tinkamai sumontuoti, jei transporto priemonės gamintojas transporto priemonės naudotojo vadove yra nurodęs, kad transporto priemonėje galima montuoti šios amžiaus grupės universaliąją vaiko apsaugos priemonę.

Ši vaiko apsaugos priemonė priskirta universaliajai kategorijai laikantis griežtesnių sąlygų nei buvo taikomos senesnės konstrukcijos įrenginiams, ant kurių nėra šio įspėjimo.

Jei kyla klausimų, kreipkitės į vaiko apsaugos priemonės gamintoją arba pardavėją.

15.2.2. Pardavimo vietose ant ribotosios ir pusiau universalios kategorijos vaiko apsaugos priemonių, neišpakavus gaminio, turi būti aiškiai matoma bent jau ši fizinio pavidalo informacija:

Ši vaiko apsaugos priemonė priskiriama ribotajai ir (arba) pusiau universaliai kategorijai ir yra tinkama montuoti šių automobilių sėdynėse:

AUTOMOBILIS	PRIEKYJE	GALE
	Išorėje	Per vidurį
(Modelis)	Taip	Taip Ne

Kitų automobilių sėdynės taip pat gali būti tinkamos šiai vaiko apsaugos priemonei. Jei kyla klausimų, kreipkitės į vaiko apsaugos priemonės gamintoją arba pardavėją.

15.2.3. Pardavimo vietose ant specialios transporto priemonės kategorijos vaiko apsaugos priemonės, neišpakavus gaminio, turi būti aiškiai matoma informacija apie tinkamą transporto priemonę.

15.2.4. Jeigu priemonė turi būti naudojama su suaugusiojo saugos diržu, pardavimo vietose ant neišpakuoto gaminio turėtų būti aiškiai matoma ši informacija:

„Tinkamas naudoti tik tada, kai patvirtintose transporto priemonėse yra įtaisyti šio tipo diržai: juosmens / 3 taškų / nejudami / su diržo įtraukikliu, ir jie yra patvirtinti pagal JT taisyklę Nr. 16 arba kitus lygiaverčius standartus.“ Išbraukti, kas netaikoma.

Jeigu įrenginys yra skirtas nešiojamiesiems lopšiams, turėtų būti pateiktas nešiojamųjų lopšių, kuriems jis skirtas, sąrašas.

15.2.5. Vaiko apsaugos priemonės gamintojas ant pakuotės turi nurodyti fizinio arba skaitmeninio pavidalo adresą, kuriuo klientas galėtų kreiptis, norėdamas gauti išsamesnės informacijos apie vaiko apsaugos priemonės montavimą specialiuose automobiliuose.

15.2.6. Montavimo metodas, parodytas nuotraukose ir (arba) labai aiškiuose brėžiniuose.

15.2.7. Naudotojas turi būti įspėtas, kad standžios ir plastikinės vaiko apsaugos priemonės dalys turi būti padėtos ir sumontuotos taip, kad nuolat naudojant transporto priemonę jų neprispaustų pastumta transporto priemonės sėdynė arba durys.

15.2.8. Naudotojas turėtų būti įspėtas, kad nešiojamieji lopšiai turi būti naudojami statmenai išilginei transporto priemonės ašiai.

15.2.9. Pirkėjas turi būti įspėtas nenaudoti atgalinės krypties sistemų tose sėdimosiose vietose, kuriose įtaisyta oro pagalvė. Ši informacija turi būti aiškiai matoma pardavimo vietose, neišpakavus gaminio.

15.2.10. Pardavimo vietose ant specialių poreikių turinčio vaiko apsaugos priemonių, neišpakavus gaminio, turi būti aiškiai matoma ši informacija:

> Ši specialių poreikių turinčio vaiko apsaugos priemonė sukonstruota taip, kad padėtų sėdėti vaikams, kuriems įprastose sėdynėse sunku tinkamai sėdėti. Norėdami įsitikinti, ar ši vaiko apsaugos priemonė jūsų vaikui tinka, visada pasitarkite su gydytoju.

15.2.11. Pardavimo vietose ant ISOFIX vaiko apsaugos sistemos, neišpakavus gaminio, turi būti aiškiai matoma ši etiketė:

> *Įspėjimas*
>
> 1. Tai yra ISOFIX VAIKO APSAUGOS SISTEMA. Ji patvirtinta pagal JT taisyklę Nr. 44 su 04 serijos pakeitimais bendram naudojimui transporto priemonėse, kuriose įrengtos ISOFIX tvirtinimo sistemos.
>
> 2. Ji tinka transporto priemonėms, kurių sėdynių padėtys yra patvirtintos kaip ISOFIX padėtys (išsamiau nurodyta transporto priemonės naudotojo vadove), atsižvelgiant į vaiko sėdynės kategoriją ir į tvirtinimo vietas.
>
> 3. Ši priemonė skirta šiai svorio grupei ir ISOFIX dydžio klasei: ……

15.3. Naudojimo instrukcijose turi būti pateikta toliau nurodyta informacija.

15.3.1. Svorio grupė ir tvirtinimo vieta, kurioms skirta ši priemonė.

15.3.2. Kai priemonė naudojama kartu su suaugusiojo saugos diržais, vartojama ši formuluotė: Tinkama tik tada, jei išvardytose transporto priemonėse įtaisyti juosmens / 3 taškų / nejudami / su diržo įtraukikliu diržai, patvirtinti pagal JT taisyklę Nr. 16 arba kitus lygiaverčius standartus. Išbraukti, kas netaikoma.

15.3.3. Naudojimo būdas turi būti parodytas nuotraukose ir (arba) labai aiškiuose brėžiniuose. Tuo atveju, kai sėdynės gali būti naudojamos atgręžtos ir į priekį, ir atgal, turi būti aiškus įspėjimas, kad apsaugos priemonė turi būti laikoma atgręžta atgal, kol vaiko svoris padidės iki nustatytos ribos arba bus galima laikytis kito matmens.

15.3.4. Turi būti suprantamai paaiškintas sagties ir reguliatorių veikimas.

15.3.5. Turi būti nurodyta, kad visos apsaugos priemonę prie transporto priemonės laikančiosios juostos turi būti įtemptos, vaiką prilaikančios juostos turi būti sureguliuotos pagal vaiko kūną ir neturi būti susisukusios.

15.3.6. Svarbu pabrėžti, kad bet kokia juosmens juosta turi būti apjuosiama žemai, kad dubuo būtų tvirtai prilaikomas.

15.3.7. Turi būti nurodyta, kad po eismo įvykio juostai stipriai įsitempus įrenginį reikėtų pakeisti.

15.3.8. Turi būti pateiktos valymo instrukcijos.

15.3.9. Naudotojui turi būti pateiktas bendras įspėjimas apie pavojų, kuris kiltų, pakeitus įtaisą arba papildžius jį priedais, prieš tai negavus tipo patvirtinimo institucijos pritarimo, ir pavojų, kuris kiltų, jei nebūtų laikomasi vaiko apsaugos priemonės gamintojo instrukcijų.

15.3.10. Jei sėdynė nepadengta tekstiline danga, rekomenduojama ją laikyti atokiau nuo saulės šviesos, nes uždangalas gali tapti per karštas vaiko odai.

15.3.11. Rekomenduojama vaikų nepalikti be priežiūros vaiko apsaugos sistemose.

15.3.12. Rekomenduojama tinkamai pritvirtinti bagažą arba kitus objektus, galinčius sužeisti susidūrimo atveju.

15.3.13. Rekomenduojama:

a) nenaudoti vaiko apsaugos priemonės be uždangalo;

b) sėdynės uždangalas negali būti keičiamas jokia kita danga, išskyrus gamintojo rekomenduojama, nes uždangalas yra neatsiejama apsaugos priemonės techninių savybių dalis.

15.3.14. Turi būti pateiktas tekstas arba schema, rodanti, kaip naudotojas gali nustatyti, kad suaugusiojo saugos diržo sagtis, palyginti su pagrindiniais apsaugos priemonės apkrovos taškais, yra netinkamoje padėtyje. Jei dėl to kyla klausimų, naudotojui patariama kreiptis į vaiko apsaugos priemonės gamintoją.

15.3.15. Jei vaiko apsaugos priemonėje yra pakaitinis apkrovos taškas, turi būti aiškiai aprašyta, kaip juo naudotis. Naudotojas turi būti informuotas, kaip nustatyti, kad šis alternatyvus juosimo būdas yra tinkamas. Jei dėl to kyla klausimų, naudotojui patariama kreiptis į vaiko apsaugos priemonės gamintoją. Naudotojui turi būti aiškiai patariama pradėti vaiko apsaugos priemonės montavimą transporto priemonės sėdimosiose vietose, transporto priemonės naudotojo vadove priskiriamose universaliajai kategorijai, nuo pagrindinio diržo juosimo būdo.

15.3.16. Turi būti pasirūpinta, kad instrukcijos ant vaiko apsaugos priemonės išliktų visą naudojimo laiką, o įmontuotų apsaugos priemonių instrukcijos būtų transporto priemonės vadove.

15.3.17. Turi būti pateiktas aiškus įspėjimas, nenaudoti jokių kitų apkrovos taškų, išskyrus tuos, kurie aprašyti instrukcijose ir paženklinti vaiko apsaugos priemonėje.

15.3.18. ISOFIX vaiko apsaugos priemonės instrukcijose turi būti nurodyta perskaityti automobilio gamintojo parengtą naudotojo vadovą.

16. UŽ PATVIRTINIMO BANDYMUS ATSAKINGŲ TECHNINIŲ TARNYBŲ IR TIPO PATVIRTINIMO INSTITUCIJŲ PAVADINIMAI BEI ADRESAI

16.1. Šią taisyklę taikančios Susitarimo šalys Jungtinių Tautų Sekretoriatui praneša už patvirtinimo bandymus atsakingų techninių tarnybų ir tipo patvirtinimo institucijų, kurios tvirtina tipą ir kurioms turi būti siunčiami pranešimai apie kitose šalyse patvirtintą tipą, patvirtinto tipo išplėtimą, tipo nepatvirtinimą ar patvirtinimo panaikinimą, pavadinimus ir adresus.

17. Pereinamojo laikotarpio nuostatos

17.1. Nuo oficialios 03 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos nė viena šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis neturi atsisakyti patvirtinti tipų pagal šią taisyklę su 03 serijos pakeitimais.

17.2. Praėjus 12 mėnesių nuo įsigaliojimo, šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys patvirtina tipus, tik jei tvirtintinas vaiko apsaugos sistemos tipas atitinka šios taisyklės su 03 serijos pakeitimais reikalavimus.

17.3. 12 mėnesių nuo 03 serijos pakeitimų įsigaliojimo šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys tvirtina tik tuos vaiko apsaugos sistemų tipus, kurie atitinka šios taisyklės su 02 serijos pakeitimais reikalavimus.

17.4. Tuo pačiu 12 mėnesių laikotarpiu šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys neturi atsisakyti išplėsti pagal ankstesnę šios taisyklės pakeitimų seriją patvirtintų tipų.

17.5. Nuo 03 serijos pakeitimų įsigaliojimo šios taisyklės 16 priedo nuostatos taikomos ir vaiko apsaugos priemonėms, kurių tipas jau patvirtintas pagal 02 serijos pakeitimus.

17.6. Nuo 03 serijos pakeitimų įsigaliojimo šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys gali atsisakyti leisti parduoti tokio tipo vaiko apsaugos priemones, kurios neatitinka 03 serijos pakeitimais patvirtintų 6.2.2 ir 6.2.14 punktuose nurodytų reikalavimų.

17.7. Praėjus 36 mėnesiams nuo šios taisyklės 03 serijos pakeitimų įsigaliojimo, šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys gali atsisakyti leisti parduoti vaiko apsaugos sistemas, kurios neatitinka šios taisyklės su 03 serijos pakeitimais reikalavimų.

17.8. Nuo 03 serijos pakeitimų 2 papildymo įsigaliojimo datos šios taisyklės 4.5 punkte nurodyta etiketė turi būti tvirtinama prie visų naujų vaiko apsaugos priemonių, pagamintų pagal šią taisyklę.

17.9. Nuo oficialios 04 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos nė viena šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis negali atsisakyti patvirtinti tipų pagal šią taisyklę su pakeitimais, kurių serijos numeris yra 04.

17.10. Praėjus 12 mėnesių nuo 04 serijos pakeitimų įsigaliojimo, šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys patvirtina tipus, tik jei tvirtintinas vaiko apsaugos sistemos tipas atitinka šios taisyklės su 04 serijos pakeitimais reikalavimus.

17.11. 12 mėnesių nuo 04 serijos pakeitimų įsigaliojimo šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys tvirtina tik tuos vaiko apsaugos sistemų tipus, kurie atitinka šios taisyklės su 03 serijos pakeitimais reikalavimus.

17.12. 36 mėnesius nuo šios taisyklės 04 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys negali atsisakyti išplėsti pagal ankstesnės šios taisyklės serijos pakeitimus patvirtintus tipus.

17.13. Praėjus 48 mėnesiams nuo šios taisyklės 04 serijos pakeitimų įsigaliojimo, šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys gali atsisakyti leisti parduoti vaiko apsaugos sistemas, kurios neatitinka šios taisyklės su 04 serijos pakeitimais reikalavimų.

17.14. Praėjus šešiems mėnesiams nuo 04 serijos pakeitimų 4 papildymo įsigaliojimo datos, nustoja galioti patvirtinimai, suteikti pagal 03 ar 04 serijos pakeitimus 0, 0+ ar I grupės vaiko apsaugos sistemoms, kurios neatitinka 6.1.11 ar 6.1.12 punktų reikalavimų.

17.15. Nuo šios taisyklės 04 serijos pakeitimų 4 papildymo įsigaliojimo datos, nukrypstant nuo susitariančiųjų šalių įsipareigojimų, 17.14 punkte nustatytu pereinamuoju laikotarpiu, remiantis Europos bendrijos deklaracija, paskelbta jai prisijungus prie 1958 m. Susitarimo (Deponavimo pranešimas C.N.60.1998. TREATIES-28), Europos bendrijos valstybės narės gali drausti teikti rinkai vaiko apsaugos sistemas, kurios neatitinka šios taisyklės 04 serijos pakeitimų 4 papildymo reikalavimų.

17.16. Nuo 2017 m. rugsėjo 1 d. pagal šią taisyklę netvirtinami nauji integruotos klasės 0, 0+ ir 1 grupės vaiko apsaugos sistemų su ISOFIX priedais (kaip nurodyta šios taisyklės 6.3.2 punkte) tipai. VAS, iš kurių yra sudarytos kelių grupių vaikų apsaugos sistemos, kurios, remiantis patvirtinimu, skirtos ne žemesnei nei 2 grupei, ši nuostata netaikoma iki 2020 m. rugsėjo 1 d.

17.17. Nuo 2020 m. rugsėjo 1 d. pagal šią taisyklę neišplečiami nauji integruotos klasės 0, 0+ ir I grupės vaiko apsaugos sistemų su ISOFIX priedais (kaip nurodyta šios taisyklės 6.3.2 punkte) tipai. VAS, iš kurių yra sudarytos kelių grupių vaikų apsaugos sistemos, kurios, remiantis patvirtinimu, skirtos ne žemesnei nei 2 grupei, ši nuostata netaikoma iki 2022 m. rugsėjo 1 d.

17.18. Nuo 2019 m. rugsėjo 1 d. pagal šią taisyklę netvirtinami nauji neintegruotų priekinės krypties 2 grupės arba 2/3 grupės vaiko apsaugos sistemų tipai. VAS, iš kurių yra sudarytos kelių grupių vaikų apsaugos sistemos, kurios, remiantis patvirtinimu, skirtos ne žemesnei nei 1 grupei, ši nuostata netaikoma iki 2020 m. rugsėjo 1 d.

17.19. Nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. pagal šią taisyklę neišplečiami neintegruotos klasės priekinės krypties 2 grupės arba 2/3 grupės vaiko apsaugos sistemų tipai. VAS, iš kurių yra sudarytos kelių grupių vaikų apsaugos sistemos, kurios, remiantis patvirtinimu, skirtos ne žemesnei nei 1 grupei, ši nuostata netaikoma iki 2022 m. rugsėjo 1 d.

17.20. Nuo 2020 m. rugsėjo 1 d. pagal šią taisyklę netvirtinami nauji vaiko apsaugos sistemų, išskyrus 3 grupę, tipai.

17.21. Nuo 2022 m. rugsėjo 1 d. pagal šią taisyklę neišplečiami vaiko apsaugos sistemų, išskyrus 3 grupę, tipai.

1 PRIEDAS

Pranešimas

(Didžiausias formatas: A4 (210 × 297 mm))



pateikė: Institucijos pavadinimas
.....
.....
.....

Dėl keleivių vaikų apsaugos priemonių varikliniėse transporto priemonėse: (2)
patvirtinimo
patvirtinto tipo išplėtimo
tipo nepatvirtinimo
patvirtinimo panaikinimo
visiško gamybos nutraukimo

pagal JT taisyklę Nr. 44.

Patvirtinimo Nr. ..... Išplėtimo Nr. .....

1.1. Priekinės krypties vaiko apsaugos priemonė / atgalinės krypties vaiko apsaugos priemonė / nešiojamasis lopšys;

1.2. Integruota / neintegruota / dalinė apsaugos priemonė / paaukštinta sėdynė;

1.3. Diržo tipas:
trijose vietose tvirtinamas (suaugusiojo) diržas,
(suaugusiojo) juosmens diržas,
specialaus tipo diržas / diržo įtraukiklis;

1.4. Kitos savybės: kėdutės sąranka / apsauginis skydelis .....

2. Prekės pavadinimas arba ženklas .....

3. Gamintojo nurodytas vaiko apsaugos priemonės pavadinimas .....

4. Gamintojo pavadinimas .....

5. Gamintojo atstovo, jei jis yra, pavadinimas .....

6. Adresas .....

7. Pateikta tvirtinti: .....

8. Patvirtinimo bandymus atliekanti techninė tarnyba .....

9. Įtaiso tipas: lėtėjimo / greitėjimo (2)

(1) Tipą patvirtinusios / patvirtintą tipą išplėtusios / tipo nepatvirtinusios / tipo patvirtinimą panaikinusios (žr. patvirtinimo nuostatas šioje taisyklėje) šalies skiriamasis numeris.
(2) Netaikomą įrašą išbraukti.

10. Techninės tarnybos pateiktos bandymų ataskaitos data .....

11. Techninės tarnybos pateiktos bandymų ataskaitos numeris .....

12. Tipas patvirtintas / patvirtintas tipas išplėstas / tipas nepatvirtintas / tipo patvirtinimas panaikintas[2]: skirta naudoti 0, 0+, I, II arba III grupių priemonėse, universaliosios, pusiau universalios / ribotosios kategorijos ar specialios transporto priemonės kategorijos priemonėse arba specialių poreikių turinčio vaiko apsaugos priemonėse, montuojamoms transporto priemonėje

13. Ženklų padėtis ir pobūdis .....

14. Vieta .....

15. Data .....

16. Parašas .....

17. Prie šio pranešimo pridedami šie pirmiau nurodytu patvirtinimo numeriu pažymėti dokumentai:

    a) vaiko apsaugos priemonės, įskaitant įtaisytus diržo įtraukiklius, kėdutės sąranką ir apsauginį skydelį, brėžiniai, schemos ir planai;

    b) transporto priemonės ir sėdynės konstrukcijos, taip pat reguliavimo sistemos ir priedų, įskaitant sumontuotus energijos sugertuvus, brėžiniai, schemos ir planai;

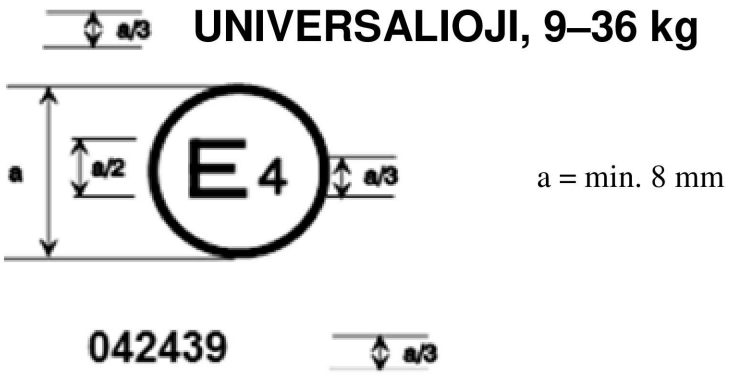
    c) vaiko apsaugos priemonės ir (arba) transporto priemonės bei sėdynės konstrukcijos nuotraukos;

    d) montavimo ir naudojimo instrukcijos;

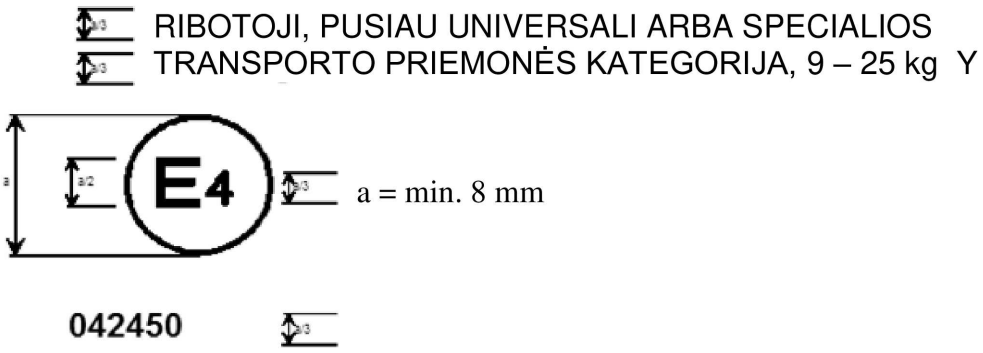
    e) transporto priemonių, kurioms skirta apsaugos priemonė, sąrašas.

2 PRIEDAS

Patvirtinimo ženklų išdėstymas



Minėtu patvirtinimo ženklu paženklinta vaiko apsaugos sistema yra priemonė, kurią galima montuoti bet kokioje transporto priemonėje ir naudoti 9–36 kg svorio vaikams (I–III grupės); ji patvirtinta Nyderlanduose (E4), patvirtinimo numeris 042439. Patvirtinimo numeris rodo, kad tipas patvirtintas pagal taisyklės dėl keleivių vaikų apsaugos priemonių variklinėse transporto priemonėse patvirtinimo (vaiko apsaugos sistema) su 04 serijos pakeitimais reikalavimus.



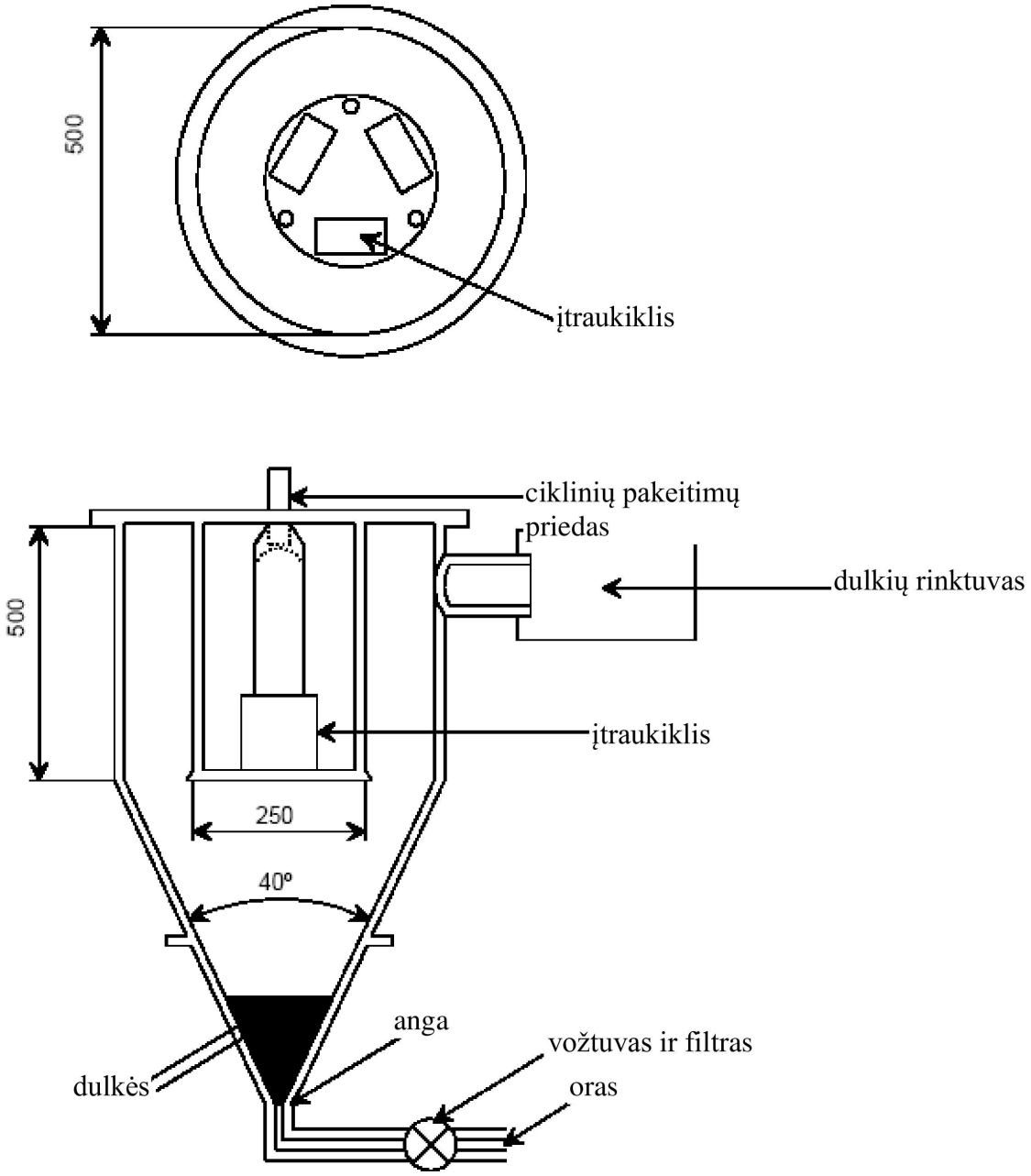
Minėtu patvirtinimo ženklu paženklinta vaiko apsaugos sistema yra priemonė, kurią galima montuoti ne visose transporto priemonėse ir galima naudoti 9–25 kg svorio vaikams (I ir II grupės); ji patvirtinta Nyderlanduose (E4), patvirtinimo numeris 042450. Patvirtinimo numeris rodo, kad tipas patvirtintas pagal taisyklės dėl keleivių vaikų apsaugos priemonių variklinėse transporto priemonėse patvirtinimo (vaiko apsaugos sistema) su 04 serijos pakeitimais reikalavimus.

Pastaba: Patvirtinimo numeris ir papildomas simbolis (-iai) tvirtinami prie apskritimo, virš raidės E, po ja, į kairę arba į dešinę nuo jos. Patvirtinimo numerio skaitmenys turi būti toje pačioje raidės E pusėje ir išdėstyti ta pačia kryptimi. Papildomas (-i) simbolis (-iai) turi būti diametraliai priešingoje patvirtinimo numeriui padėtyje. Patvirtinimo numeriams nenaudotini romėniški skaitmenys, kad būtų išvengta painiavos su kitais simboliais.

3 PRIEDAS

Atsparumo dulkėms bandymo aparatūros išdėstymas

(matmenys milimetrais)



4 PRIEDAS

Korozijos bandymas

1. Bandymo įranga

1.1. Aparatūra turi būti sudaryta iš dulksnos kameros, druskos tirpalo talpyklos, tinkamai kondicionuoto suslėgto oro tiekimo sistemos, vieno ar kelių purkštukų, bandinių laikiklių, kameros šildymo įrangos ir reikalingų valdiklių. Aparatūros dydis ir tiksli konstrukcija pasirenkami laisvai su sąlyga, kad laikomasi bandymo sąlygų.

1.2. Svarbu užtikrinti, kad ant kameros lubų ar dangčio susikaupę tirpalo lašai nekristų ant bandomųjų pavyzdžių.

1.3. Nuo bandomųjų pavyzdžių lašantys tirpalo lašai neturi būti grąžinami į rezervuarą, kad vėl būtų išpurškiami.

1.4. Aparatas negali būti pagamintas iš medžiagų, kurios darytų įtaką dulksnos korozinėms savybėms.

2. Bandomųjų pavyzdžių išdėstymas dulksnos kameroje

2.1. Bandiniai, išskyrus diržo įtraukiklius, atremiami arba pakabinami 15–30° kampu nuo vertikalės ir, pageidautina, lygiagrečiai su pagrindine dulksnos horizontaliojo srauto kryptimi kameroje, atsižvelgiant į pagrindinį bandomą paviršių.

2.2. Diržo įtraukikliai atremiami arba pakabinami taip, kad ričių, ant kurių suvyniojama juosta, ašys būtų statmenos pagrindinei horizontaliai dulksnos srauto krypčiai kameroje. Diržo įtraukiklyje esanti juostos anga taip pat atsukama šia pagrindine kryptimi.

2.3. Visi bandiniai padedami taip, kad ant jų visų dulksna galėtų nusėsti laisvai.

2.4. Kiekvienas bandinys padedamas taip, kad druskos tirpalas nuo vieno bandinio nelašėtų ant kito.

3. Druskos tirpalas

3.1. Druskos tirpalas paruošiamas 5 ± 1 natrio chlorido masės dalį ištirpinant 95 dalyse distiliuoto vandens. Druska – natrio chloridas iš esmės be nikelio ir vario priemaišų, kuriame (išdžiovinus) yra ne daugiau kaip 0,1 proc. natrio jodido, o bendras priemaišų kiekis ne didesnis kaip 0,3 proc.

3.2. Tirpalas turi būti toks, kad, jį išpurškus 35 °C temperatūroje ir surinkus, pH būtų nuo 6,5 iki 7,2.

4. Suslėgtas oras

4.1. Į purkštuką arba purkštukus druskos tirpalui purkšti tiekiamas suslėgtas oras turi būti be alyvos ir nešvarumų ir tiekiamas 70–170 kN/m^2 slėgio sąlygomis.

5. Sąlygos dulksnos kameroje

5.1. Dulksnos kameros poveikio zonoje palaikoma 35 ± 5 °C temperatūra. Poveikio zonoje padedami bent du švarūs dulksnos rinktuvai, kad nesikauptų nuo bandomųjų pavyzdžių arba kitų šaltinių lašantys tirpalo lašai. Rinktuvai turi būti padėti prie bandomųjų pavyzdžių: vienas – kuo arčiau kurio nors purkštuko, o kitas – kuo toliau nuo visų purkštukų. Dulksna turi būti tokia, kad kiekviename 80 cm^2 dydžio horizontalaus surinkimo plote kiekvienu rinktuvu per valandą būtų surenkama vidutiniškai 1,0–2,0 ml tirpalo, skaičiuojant vidutiniškai bent per 16 valandų.

5.2. Purkštukas arba purkštukai nukreipiami arba sureguliuojami taip, kad nepurkštų tiesiai į bandomuosius pavyzdžius.

5 PRIEDAS

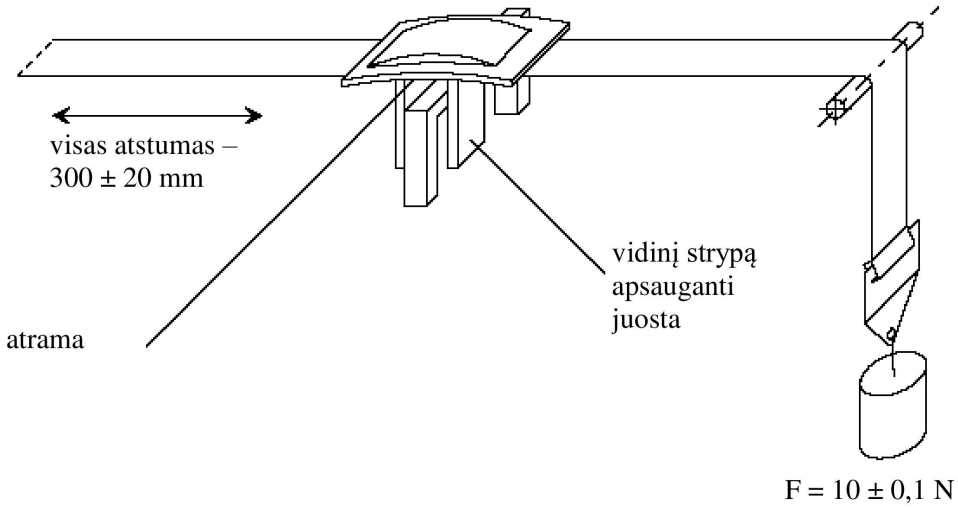
Saugos diržo dilinimo ir trumpojo slydimo bandymai

1 pav.

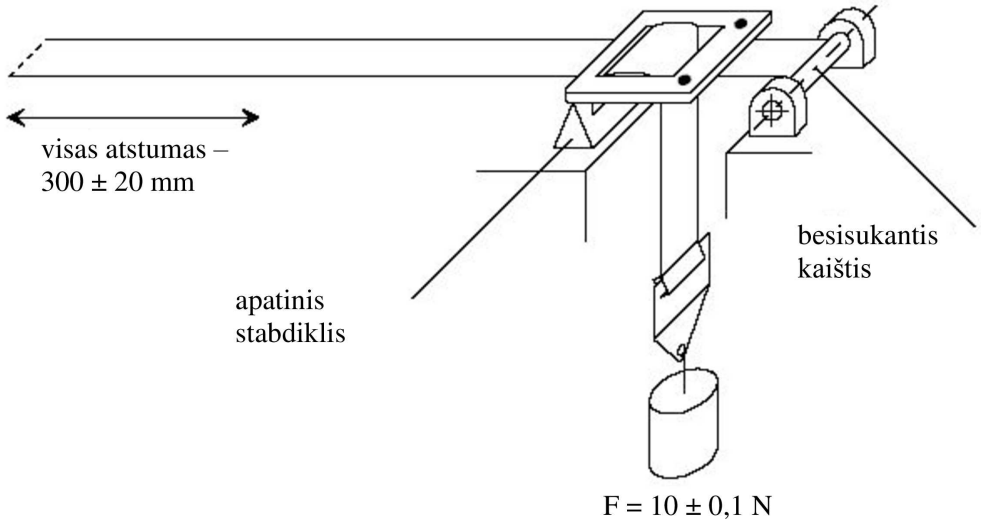
1 tipo procedūra

Reguliavimo įtaiso tipą atitinkantys bandymų įrangos pavyzdžiai

a pavyzdys



b pavyzdys



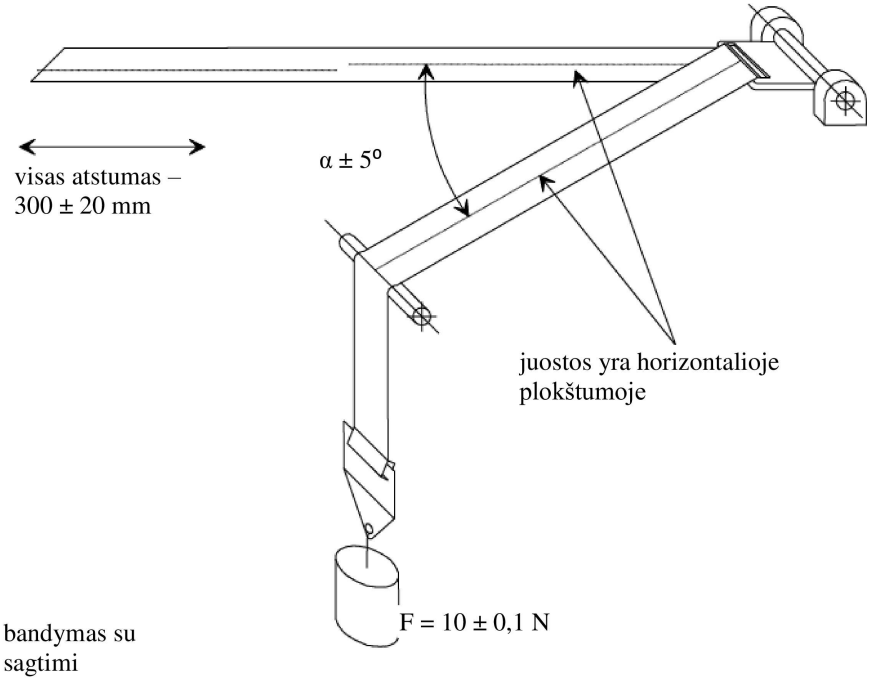
Pastaba. F = 10 ±0,1 N, galima padidinti iki F = 60 ±0,5 N

2 pav.

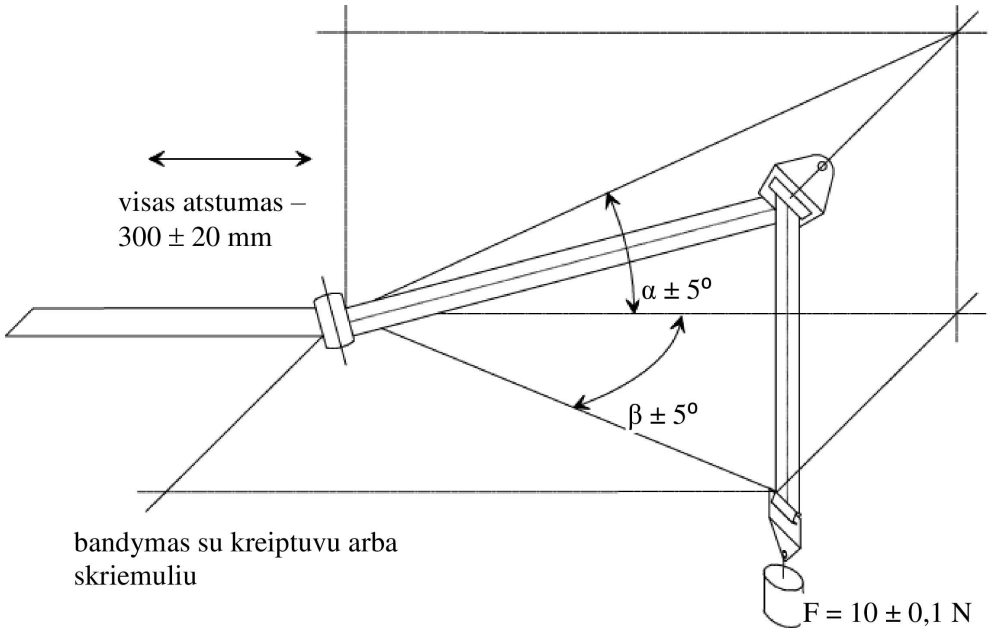
2 tipo procedūra

Du bandymų schemų pavyzdžiai

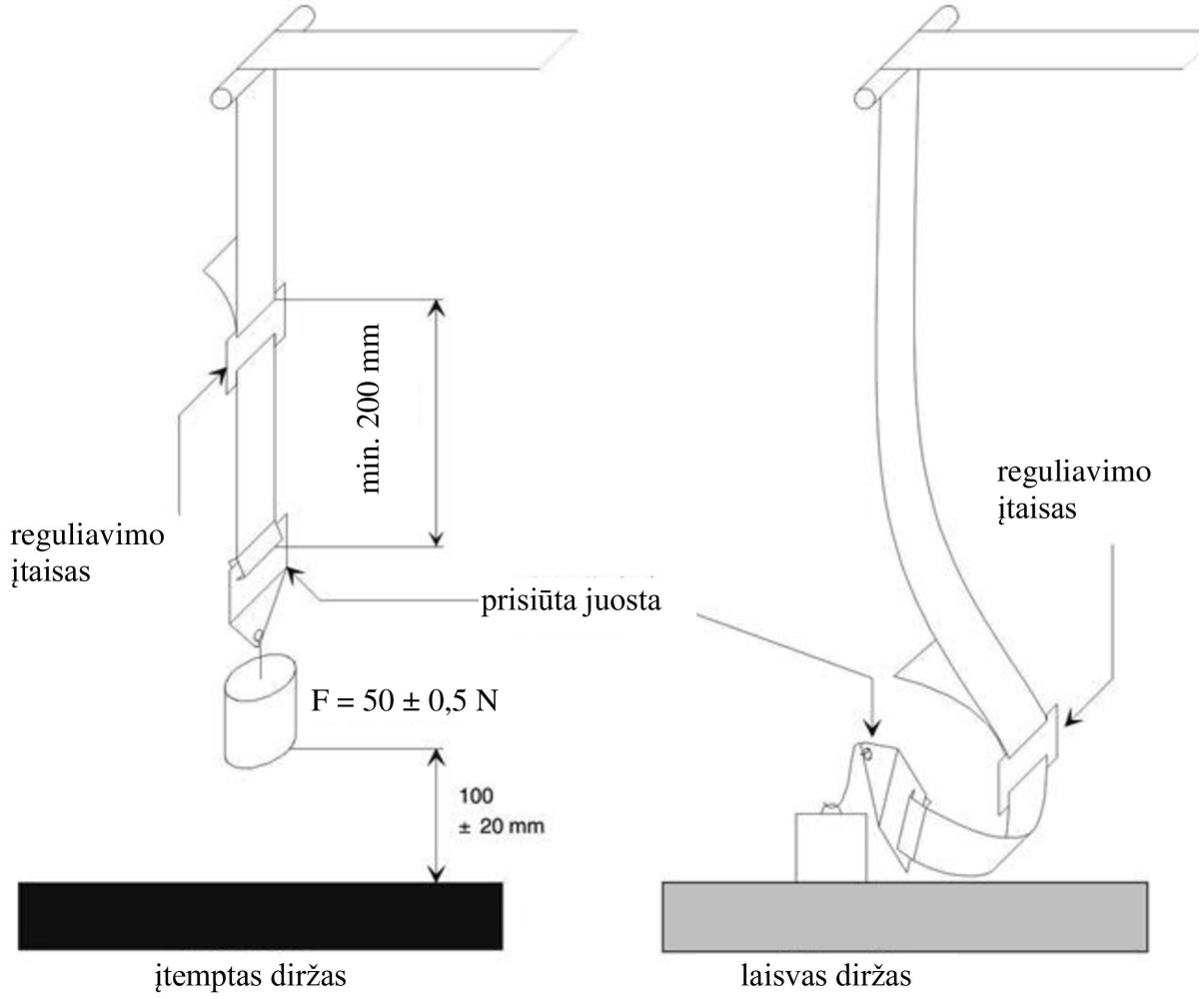
1 pavyzdys



2 pavyzdys



Čia – α ir β atitinka tikrosios įrangos išdėstymo kampus (trijų matmenų).



50 N apkrovą sukuriantis svarmuo bandymo įtaise turi būti nukreiptas vertikaliai taip, kad svarmuo nesiūbuotų, o juosta nesusisuktų. Tvirtinimo įtaisas prie 50 N apkrovą sukuriančio svarmens pritvirtinamas tokiu pat būdu, kaip ir transporto priemonėje.

6 PRIEDAS

Vežimėlio aprašymas

1. Vežimėlis

1.1. Atliekant bandymus su vaiko apsaugos priemonėmis, vežimėlis, kuriame yra tik sėdynė, turi sverti daugiau nei 380 kg. Bandant specialios transporto priemonės kategorijos vaiko apsaugos priemones, vežimėlis su prikabinta transporto priemonės dalimi turi sverti daugiau nei 800 kg.

2. Kalibravimo ekranas

2.1. Kalibravimo ekranas turi būti stipriai pritvirtintas prie vežimėlio, ant kurio aiškiai pažymima ribinė judėjimo linija, kad būtų galima laikytis judėjimo į priekį kriterijų, nustatytų iš fotografinių duomenų.

3. Sėdynė

3.1. Sėdynė turi būti sukonstruota taip:

3.1.1. standus fiksuotas atlošas, kurio matmenys pateikti šio priedo 1 priedėlyje. Apatinė ir viršutinė dalys pagamintos iš 20 mm skersmens vamzdžio;

3.1.2. standi sėdimoji dalis, kurios matmenys pateikti šio priedo 1 priedėlyje. Sėdimosios dalies galinė dalis pagaminta iš standaus metalo plokštės, kurios viršutinis kraštas yra 20 mm skersmens vamzdis. Sėdimosios dalies priekinė dalis taip pat pagaminta iš 20 mm skersmens vamzdžio;

3.1.3. sėdimosios dalies gale turi būti padarytos priėjimo prie tvirtinimo kronšteinų angos, kaip nurodyta šio priedo 1 priedėlyje;

3.1.4. sėdynės plotis turi būti 800 mm;

3.1.5. atlošas ir sėdimoji dalis turi būti padengti poliuretano putplasčiu, kurio charakteristikos pateiktos 1 lentelėje. Sėdynės pagalvėlės matmenys pateikti šio priedo 1 priedėlyje;

1 lentelė

Tankis pagal standartą ISO 485 (kg/m³)	40 -0/+5
Atsparumas gniuždymui pagal standartą ISO 2439B (N)	
p – 25 proc. p – 40 proc.	125 155
Atsparumo gniuždymui veiksnys pagal standartą ISO 3386 (kPa) Pailgėjimas po trūkio pagal standartą ISO 1798 (%)	4 180
Trūkstamasis stiprumas pagal standartą ISO 1798 (kPa)	100
Nustatytasis gniuždymas pagal standartą ISO 1856 (proc.)	3

3.1.6. poliuretano putplastis turi būti aptrauktas nuo saulės apsaugančiu audeklu, pagamintu iš poliakrilato pluošto, kurio charakteristikos pateiktos 2 lentelėje.

2 lentelė

Savitoji masė (g/m²)	290
Trūkstamasis stiprumas pagal DIN 53587 su 50 mm pločio bandiniu: išilgai (kg): skersai (kg):	120 80

3.1.7. Sėdynės ir atlošo danga ([1])

3.1.7.1. Iš keturkampio putplasčio bloko (800 × 575 × 135 mm) pagaminto sėdynės putplasčio posluoksnio (žr. šio priedo 1 priedėlio 1 pav.) forma turi būti panaši į aliumininės apatinės plokštės, kuri apibrėžta šio priedo 1 priedėlio 2 paveiksle, formą.

3.1.7.2. Apatinėje plokštėje išgręžiamos šešios skylės, kad ją varžtais būtų įmanoma pritvirtinti prie vežimėlio. Skylės gręžiamos išilgai ilgojoje plokštės dalyje, po tris kiekvienoje pusėje; jų padėtis priklauso nuo vežimėlio konstrukcijos. Į skyles įkišami šeši varžtai. Varžtus rekomenduojama priklijuoti tinkamais klijais prie plokštės. Tada varžtai priveržiami su veržlėmis.

3.1.7.3. Dangos medžiaga (1 250 × 1 200 mm, žr. šio priedo 1 priedėlio 3 pav.) kerpama per visą plotį taip, kad medžiaga atitiktų dangos plotą. Tarp dangos medžiagos kraštų turėtų būti maždaug 100 mm dydžio tarpelis. Todėl medžiaga turi būti nukirpta maždaug ties 200 mm ilgio riba.

3.1.7.4. Dangos medžiaga paženklinama dviem skersai per visą plotį nubrėžtomis linijomis. Jos nubrėžiamos 375 mm atstumu nuo dangos medžiagos centrinės linijos (žr. šio priedo 1 priedėlio 3 pav.).

3.1.7.5. Sėdynės putplasčio posluoksnis padedamas ant dangos medžiagos viršumi į apačią, kad aliumininė apatinė plokštė būtų viršuje.

3.1.7.6. Abiejose pusėse dangos medžiaga ištempiama tiek, kad ant jos nubrėžtos linijos sutaptų su aliumininės apatinės plokštės kraštais. Ties kiekvienu varžtu padaromos nedidelės įpjovos, ir ant tų varžtų užtraukiama dangos medžiaga.

3.1.7.7. Dangos medžiaga turėtų būti įrėžta ties grioveliais apatinėje plokštėje ir putplastyje.

3.1.7.8. Danga prie aliumininės plokštės priklijuojama elastingais klijais. Prieš klijuojant, veržlės turi būti nusukamos.

3.1.7.9. Šonuose nukarusios medžiagos dalys užlenkiamos po plokšte ir taip pat priklijuojamos.

3.1.7.10. Į griovelius nukarusios medžiagos dalys įspaudžiamos į vidų ir užklijuojamos stipria juosta.

3.1.7.11. Elastingi klijai turi džiūti ne trumpiau nei 12 valandų.

3.1.7.12. Sėdynės atlošas aptraukiamas lygiai tokiu pačiu būdu kaip sėdimoji dalis, tik linijos dangos medžiagoje (1 250 × 850 mm) brėžiamos 320 mm atstumu nuo medžiagos centrinės linijos.

3.1.8. Linija Cr sutampa su kirtimosi linija tarp sėdynės viršutinės plokštumos ir atlošo priekinės linijos.

([1]) Informacijos apie šiam procesui naudotas medžiagas galima gauti iš TNO (Kelių transporto priemonių tyrimo institutas), Schoemakerstraat 97, 2628 VK Delft, Nyderlandai.

3.2. Atgalinės krypties įrenginių bandymas

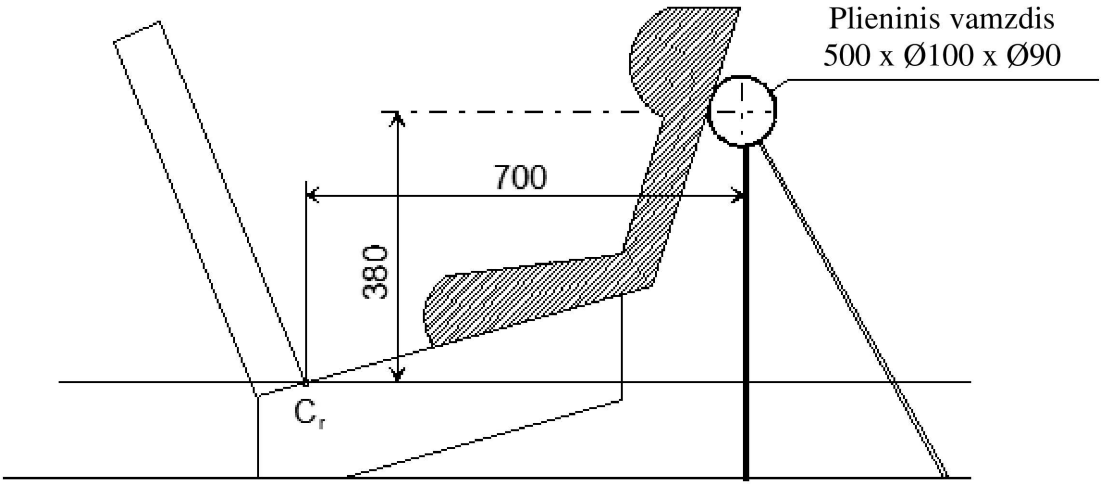
3.2.1. Ant vežimėlio pritaisomas specialus rėmas, kad prilaikytų vaiko apsaugos priemonę, kaip parodyta 1 paveiksle.

3.2.2. Plieno vamzdis stipriai pritvirtinamas prie vežimėlio: horizontaliai į vamzdžio centrinę dalį nukreipta 5 000 ± 50 N apkrova neturi sukelti didesnio kaip 2 mm poslinkio.

3.2.3. Vamzdžio matmenys: 500 x 100 x 90 mm.

1 pav.

Išdėstymas bandant atgalinės krypties įrenginį



Matmenys nurodyti milimetrais

3.3. Vežimėlio grindys

3.3.1. Vežimėlio grindys turi būti pagamintos iš vienodo storio ir vienodos sudėties metalinių plokščių (žr. šio priedo 3 priedėlio 2 pav.).

3.3.1.1. Vežimėlio grindys standžiai pritvirtinamos prie vežimėlio. Grindų aukštis Cr ašies projekcijos taško atžvilgiu – X matmuo ([2]) 2 paveiksle – turi būti sureguliuotas taip, kad atitiktų 7.1.4.1.9 punkto reikalavimus.

3.3.1.2. Grindys turi būti sukonstruotos taip, kad paviršiaus kietumas būtų ne mažesnis kaip 120 HB, kaip nustatyta standarte EN ISO 6506-1:1999.

3.3.1.3. Grindys turi išlaikyti vertikalią koncentruotą 5 kN apkrovą, nepasislinkti vertikaliai nuo Cr ašies daugiau kaip 2 mm ir būti atsparios liekamajai deformacijai.

3.3.1.4. Grindų paviršiaus šiurkštis neturi būti didesnis nei 6,3 Ra, kaip nustatyta standarte ISO 4287:1997.

3.3.1.5. Grindys turi būti sukonstruotos taip, kad po dinaminio vaiko apsaugos sistemos bandymo, kaip nustatyta šioje taisyklėje, liktų atsparios liekamajai deformacijai.

([2]) X matmuo turi būti 210 mm, reguliavimo intervalas – ±70 mm.

4. Stabdymo įtaisas

4.1. Įtaisas turi būti sudarytas iš dviejų vienodų lygiagrečiai sumontuotų energijos sugertuvų.

4.2. Jei reikia, kiekvieną kartą 200 kg padidinus vardinę masę, naudojamas papildomas amortizatorius. Kiekvienas amortizatorius yra sudarytas iš:

4.2.1. iš plieninio vamzdžio padarytas išorinis korpusas,

4.2.2. iš poliuretano pagamintas energiją sugeriantis vamzdis,

4.2.3. į amortizatorių įterptas ovalo formos poliruoto plieno mygtukas ir

4.2.4. velenas ir smūgiuojamoji plokštė.

4.3. Įvairių šio energijos sugertuvo dalių matmenys pateikiami šio priedo 2 priedėlio schemoje.

4.4. Energiją sugeriančios medžiagos charakteristikos pateikiamos šio priedo 3 ir 4 lentelėse.

4.5. Prieš šios taisyklės 7 priede aprašytus kalibravimo bandymus stabdymo įtaisas bent 12 valandų laikomas 15–25 °C temperatūroje. Per kiekvieno tipo bandymą stabdymo įtaisas turi atitikti veiksmingumo reikalavimus, išdėstytus 7 priedo 1 ir 2 priedėliuose. Prieš dinaminius vaiko apsaugos priemonės bandymus stabdymo įtaisas bent 12 valandų laikomas toje pačioje temperatūroje (±2 °C) kaip prieš kalibravimo bandymą. Priimtinas bet koks kitas įtaisas, kurį naudojant gaunami lygiaverčiai rezultatai.

3 lentelė

Energiją sugeriančios A medžiagos charakteristikos ([3])

(Jei nenurodyta kitaip, taikomas ASTM D 735 metodas)		
Medžiagos kietumas pagal Šorą, išmatuotas taikant A skalę:		95 ± 2, 20 ± 5 °C temperatūroje
Trūkstamasis atsparumas:		$R_o \geq 350$ kg/cm^2
Mažiausias pailgėjimas:		$A_o \geq 400$ proc.
Modulis	pailgėjus 100 proc.:	≥110 kg/cm^2
	pailgėjus 300 proc.:	≥240 kg/cm^2
Trapumas žemoje temperatūroje (ASTM D 736 metodas):		5 valandos –55 °C temperatūroje
Nustatytasis gniuždymas (B metodas):		22 valandos 70 °C temperatūroje ≤45 proc.
Tankis 25 °C temperatūroje:		1,05–1,10
Sendinimas ore (ASTM D 573 metodas):		
70 valandų 100 °C temperatūroje		Medžiagos kietumas pagal Šorą: didžiausias pokytis ±3 Trūkstamasis atsparumas: pailgėjimas: sumažėja <10 proc. R_o vertės pailgėjimas: sumažėja <10 proc. A_o vertės svoris – sumažėja <1 proc.

([3]) Atitinkamus ASTM standartus galima gauti šiuo adresu: ASTM, 1916 Race Street, Philadelphia, USA PA 19 103.

Panardinimas į alyvą (ASTM metodas, alyva Nr. 1):	
70 valandų 100 °C temperatūroje	Medžiagos kietumas pagal Šorą: didžiausias pokytis ±4 Trūkstamasis atsparumas: pailgėjimas:sumažėja <15 proc. R_o vertės pailgėjimas: sumažėja <10 proc. A_o vertės tūris: pabrinksta <5 proc.
Panardinimas į alyvą (ASTM metodas, alyva Nr. 3):	
70 valandų 100 °C temperatūroje	Trūkstamasis atsparumas: pailgėjimas: sumažėja <15 proc. R_o vertės pailgėjimas: sumažėja <15 proc. A_o vertės tūris: pabrinksta <20 proc.
Panardinimas į distiliuotą vandenį: Trūkstamasis atsparumas: pailgėjimas: sumažėja <35 proc. R_o vertės 1 savaitė 70 °C temperatūroje: pailgėjimas: sumažėja <20 proc. A_o vertės	

4 lentelė

Energiją sugeriančios B medžiagos charakteristikos

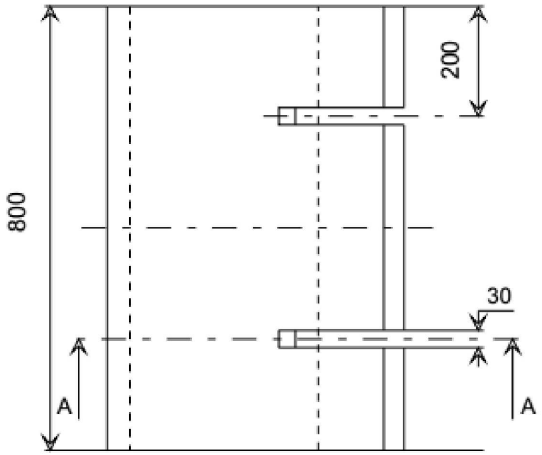
(Jei nenurodyta kitaip, taikomas ASTM 2000 (1980 m.) metodas)		
Medžiagos kietumas pagal Šorą, išmatuotas taikant A skalę:		88 ± 2, 20 ± 5 °C temperatūroje
Trūkstamasis atsparumas:		$R_o \geq 300$ kg/cm^2
Mažiausias pailgėjimas:		$A_o \geq 400$ proc.
Modulis	pailgėjus 100 proc.:	≥70 kg/cm^2
	pailgėjus 300 proc.:	≥130 kg/cm^2
Trapumas žemoje temperatūroje (ASTM D 736 metodas):		5 valandos –55 °C temperatūroje
Nustatytasis gniuždymas (B metodas):		22 valandos 70 °C temperatūroje ≤45 proc.
Tankis 25 °C temperatūroje:		1,08–1,12
Sendinimas ore (ASTM D 573 metodas (1981 m.)):		
70 valandų 100 °C temperatūroje		Medžiagos kietumas pagal Šorą: didžiausias pokytis ±3 Trūkstamasis atsparumas: pailgėjimas: sumažėja <10 proc. R_o vertės pailgėjimas: sumažėja <10 proc. A_o vertės svoris – sumažėja <1 proc.
Panardinimas į alyvą (ASTM metodas D 471 (1979 m.), alyva Nr. 1):		
70 valandų 100 °C temperatūroje		Medžiagos kietumas pagal Šorą: didžiausias pokytis ±4 Trūkstamasis atsparumas: pailgėjimas: sumažėja <15 proc. R_o vertės pailgėjimas: sumažėja <10 proc. A_o vertės tūris: pabrinksta <5 proc.

Panardinimas į alyvą (ASTM metodas D 471 (1979 m.), alyva Nr. 3):	
70 valandų 100 °C temperatūroje	Trūkstamasis atsparumas: pailgėjimas: sumažėja <15 proc. R_o vertės
	pailgėjimas: sumažėja <15 proc. A_o vertės
	tūris: pabrinksta <20 proc.
Panardinimas į distiliuotą vandenį:	Trūkstamasis atsparumas: pailgėjimas: sumažėja <35 proc. R_o vertės
1 savaitė 70 °C temperatūroje:	pailgėjimas: sumažėja <20 proc. A_o vertės

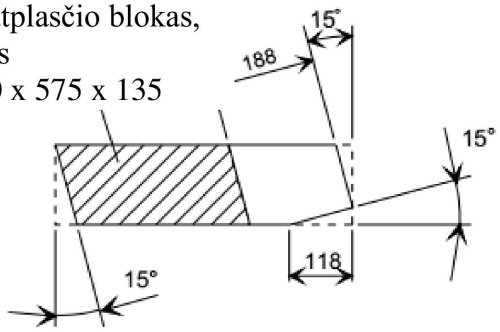
6 priedo 1 priedėlis

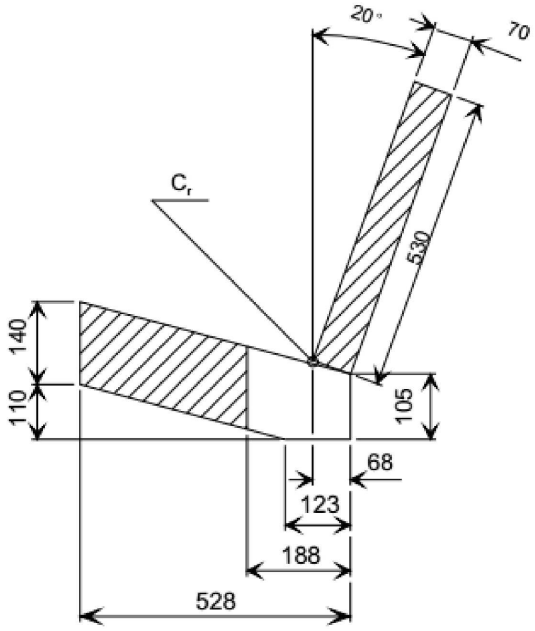
1 pav.

Sėdynės ir sėdynės pagalvėlių matmenys



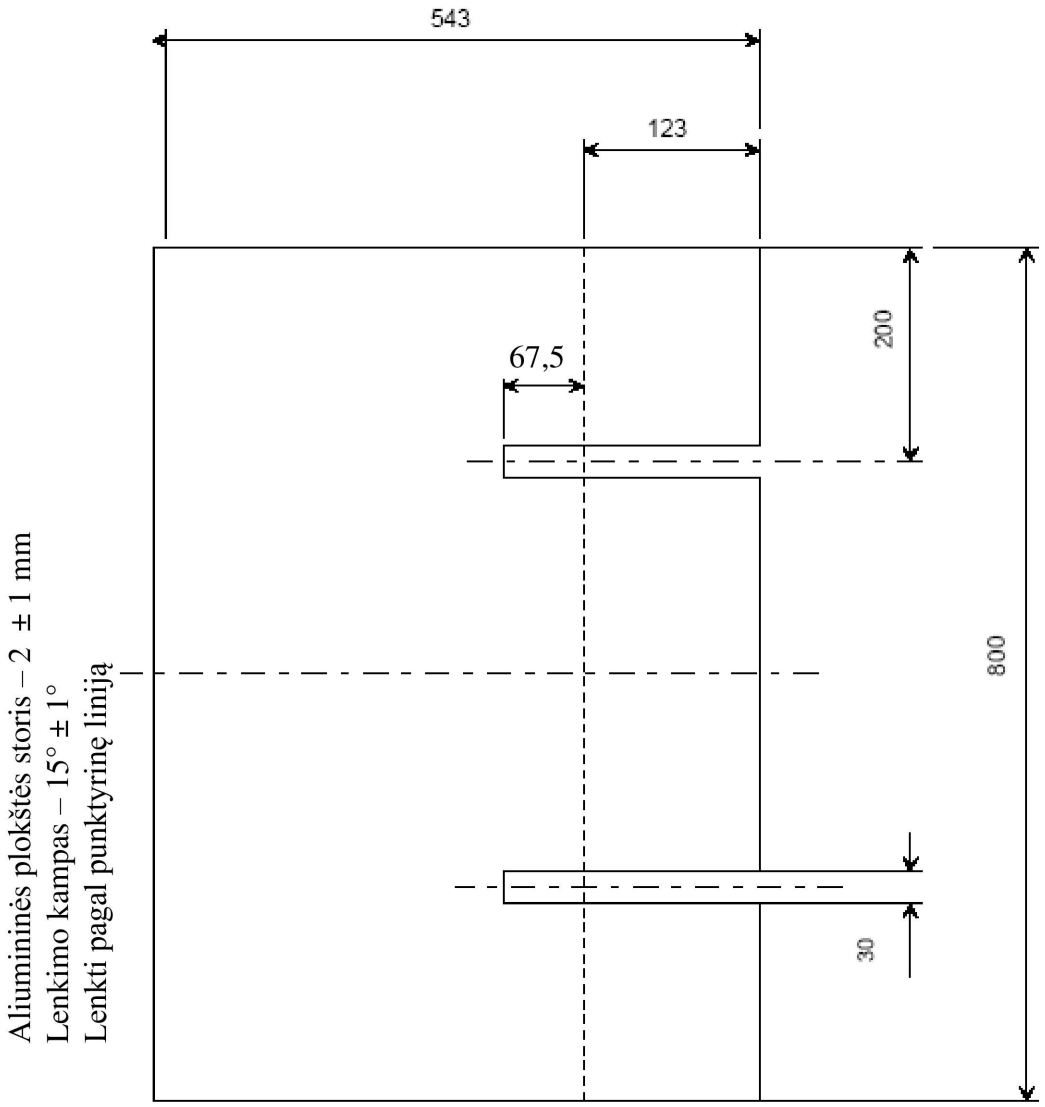
Keturkampis putplasčio blokas,
A–A skerspjūvis
Matmenys –800 x 575 x 135





2 pav.

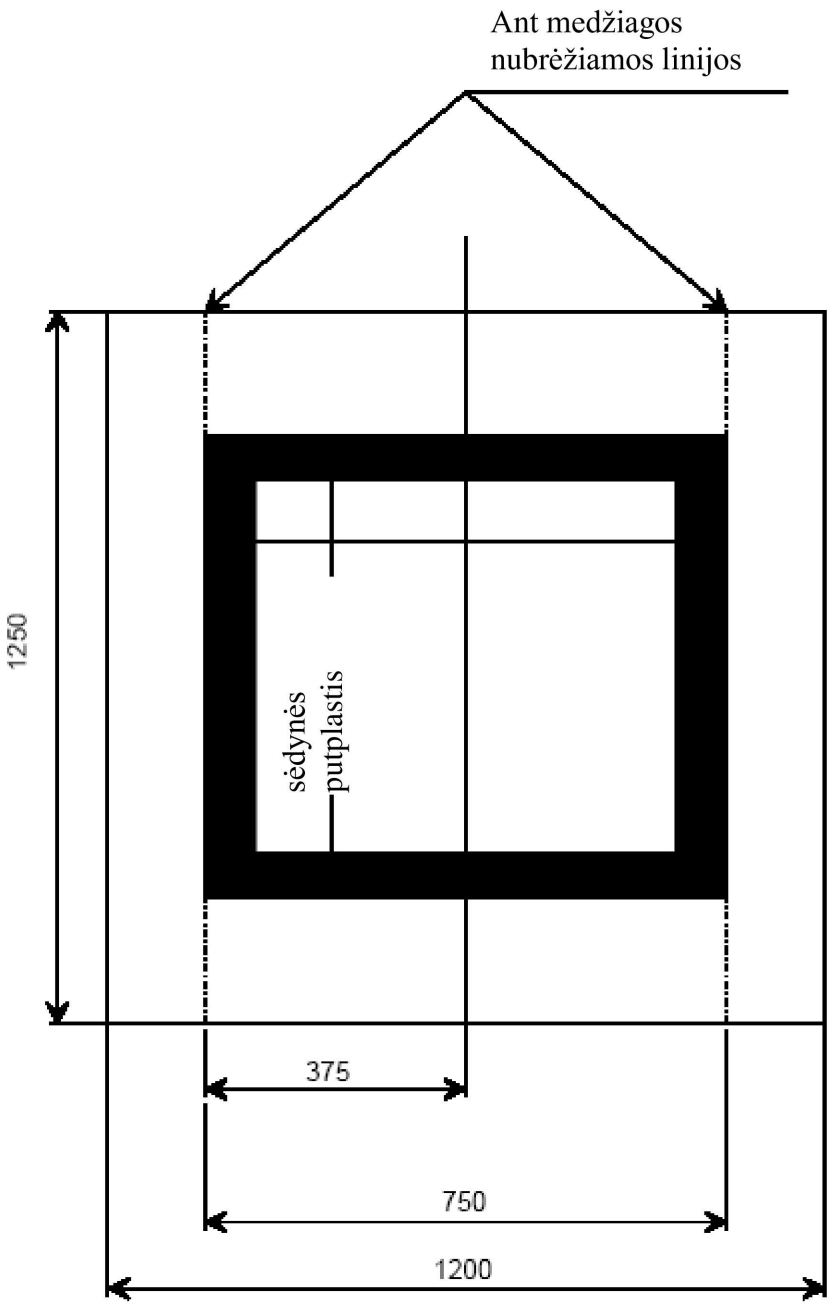
Aliumininės apatinės plokštės matmenys



Matmenys nurodyti milimetrais

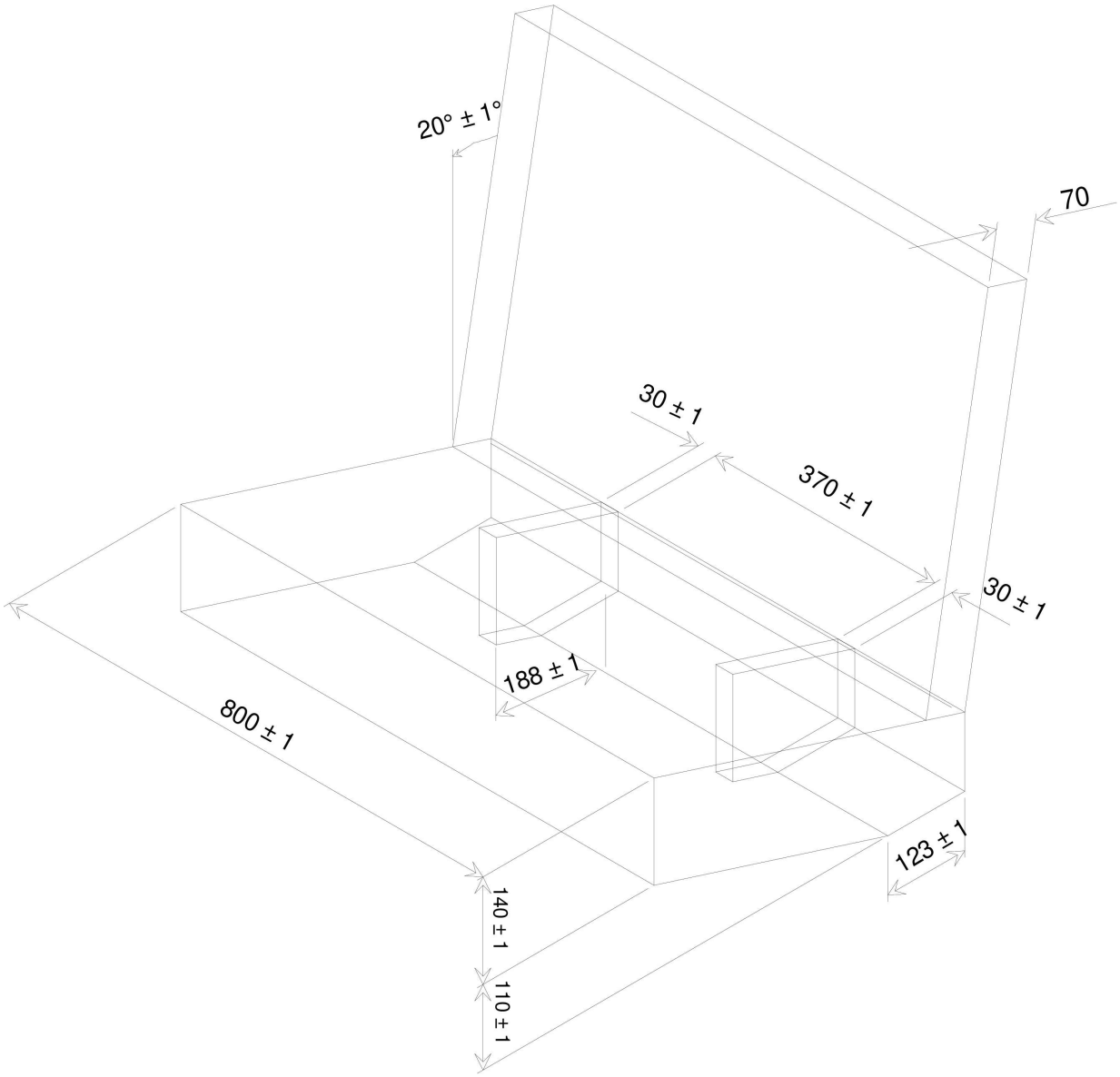
3 pav.

Dangos medžiagos matmenys



4 pav.

Trimatis sėdynės vaizdas

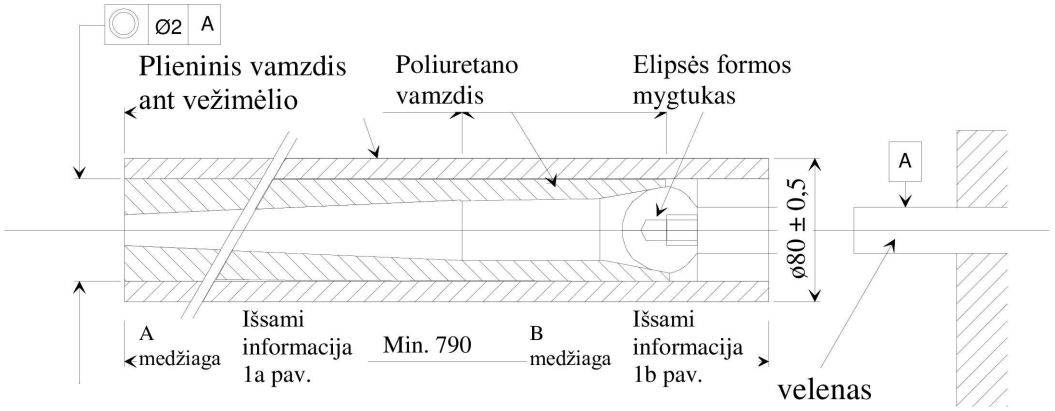


6 priedo 2 priedėlis

Stabdymo įtaisas

Priekinio susidūrimo paviršiaus matmenys (mm)

1 pav.

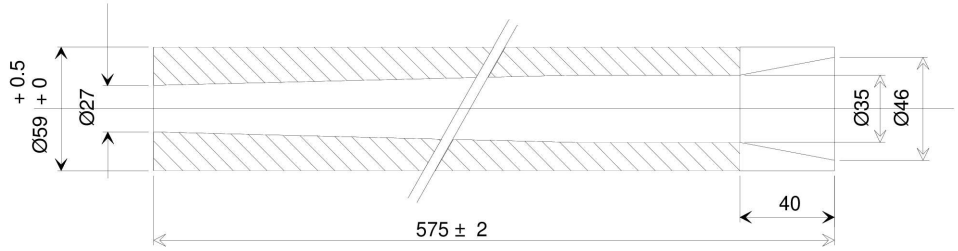


Pagal išorinį poliuretano vamzdžio skersmenį nustatytas tarpas (kad būtų lengva įstumti)

3,2 paviršiaus apdaila

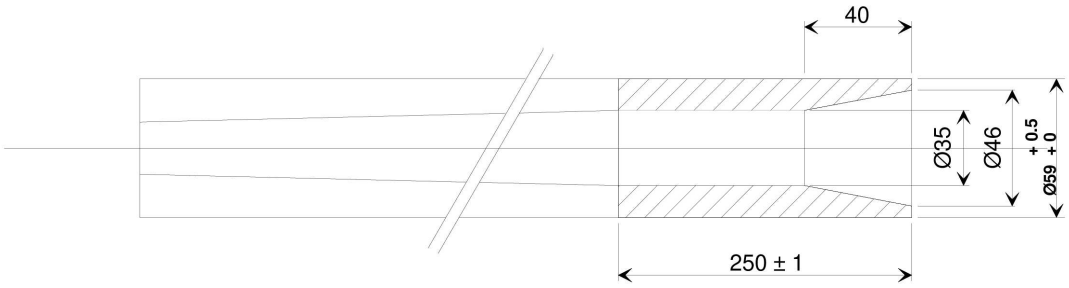
1a pav.

A medžiaga



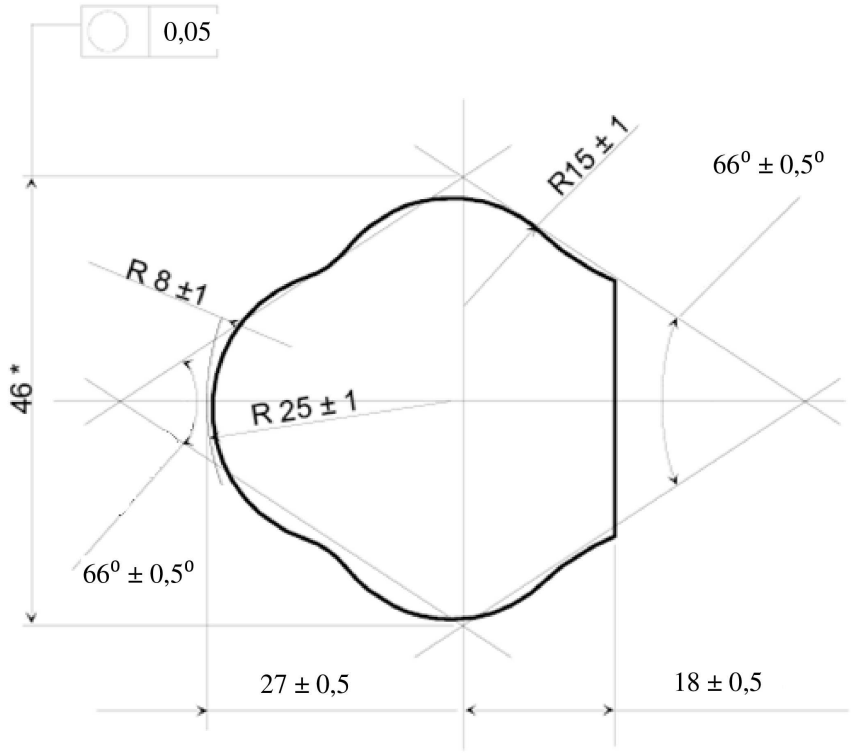
1b pav.

B medžiaga



2 pav.

Stabdymo įtaiso elipsės formos mygtukas

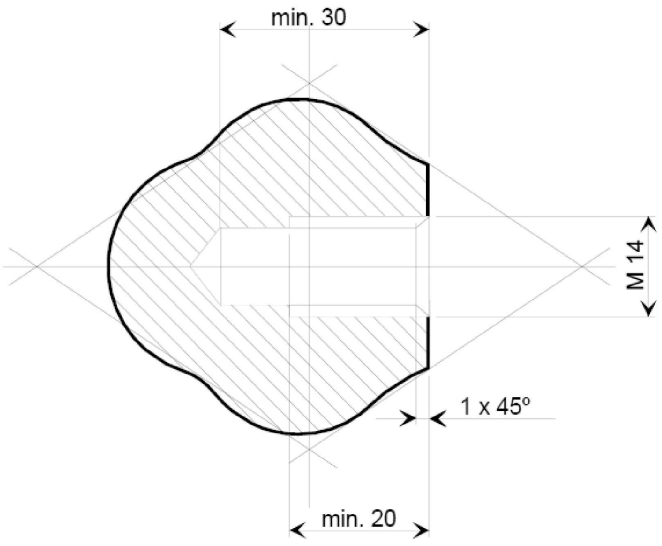


* Šis matmuo gali įvairuoti nuo 43 iki 49 mm.

Matmenys nurodyti milimetrais

3 pav.

Stabdymo įtaiso elipsės formos mygtukas



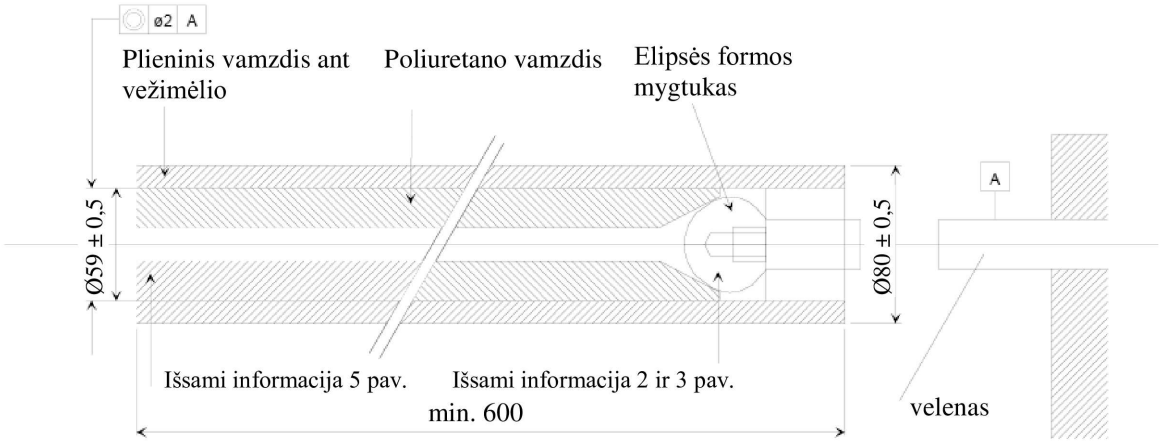
Matmenys nurodyti milimetrais

Galinio susidūrimo paviršiaus matmenys (mm)

4 pav.

Stabdymo įtaisas (sumontuotas)

Galinis susidūrimas Matmenys nurodyti milimetrais



Pagal išorinį poliuretano vamzdžio skersmenį nustatytas tarpas (kad būtų lengva įstumti)

5 pav.

Stabdymo įtaisas

Poliuretano vamzdis

Galinis susidūrimas Matmenys nurodyti milimetrais



6 priedo 3 priedėlis

Tvirtinimo įtaisų išdėstymas bandymų vežimėlyje ir tų įtaisų naudojimas

1. Tvirtinimo įtaisai turi būti išdėstyti taip, kaip parodyta toliau pateiktame brėžinyje.

   Standartinė plokštelė prie A ir B arba B0 tvirtinimo taškų tvirtinama varžtais skersine horizontalia kryptimi nuožulniuoju paviršiumi į vidų taip, kad laisvai sukiotųsi apie savo ašį.

2. Universaliosios ir ribotosios kategorijų vaiko apsaugos priemonėms turi būti naudojamos šios tvirtinimo vietos:

2.1. vaiko apsaugos priemonėms, kurioms naudojami juosmens diržai, – A ir B taškai;

2.2. vaiko apsaugos priemonėms, kurioms naudojami juosmens ir įstriži diržai, – A, BO ir C taškai;

2.3. vaiko apsaugos priemonėms, kurioms naudojamas ISOFIX priedas, – galiniai H1 ir H2 taškai.

3. A, B ir (arba) (galiniai) H_1 H_2 ir D tvirtinimo taškai naudojami tik pusiau universalios kategorijos vaiko apsaugos priemonėms, turinčioms tik vieną papildomą viršutinį tvirtinimo įtaisą.

4. A, B ir (arba) (galiniai) H_1 H_2, E ir F tvirtinimo taškai naudojami tik pusiau universalios kategorijos vaiko apsaugos priemonėms, turinčioms tik vieną papildomą viršutinį tvirtinimo įtaisą.

5. R_1, R_2, R_3, R_4 ir R_5 tvirtinimo taškai yra papildomi taškai, skirti atgalinės krypties pusiau universalios kategorijos vaiko apsaugos sistemoms, turinčioms vieną arba daugiau papildomų tvirtinimo įtaisų (žr. šios taisyklės 8.1.3.5.3 punktą).

6. Išskyrus C tašką (statramsčio kilpos padėtis), tvirtinimo įtaisų išdėstymą atitinkantys taškai rodo, kur diržo galai turi būti prijungti prie vežimėlio arba prie apkrovos matuoklio, atsižvelgiant į aplinkybes. Konstrukcija, prie kurios pritaisomi tvirtinimo įtaisai, turi būti standi. Viršutiniai tvirtinimo įtaisai, išilgai veikiami 980 N apkrovos, ta kryptimi neturi pasislinkti daugiau kaip 0,2 mm. Vežimėlis turi būti sukonstruotas taip, kad dalyse, kuriose įtaisyti tvirtinimo įtaisai, per bandymą nebūtų liekamosios deformacijos.

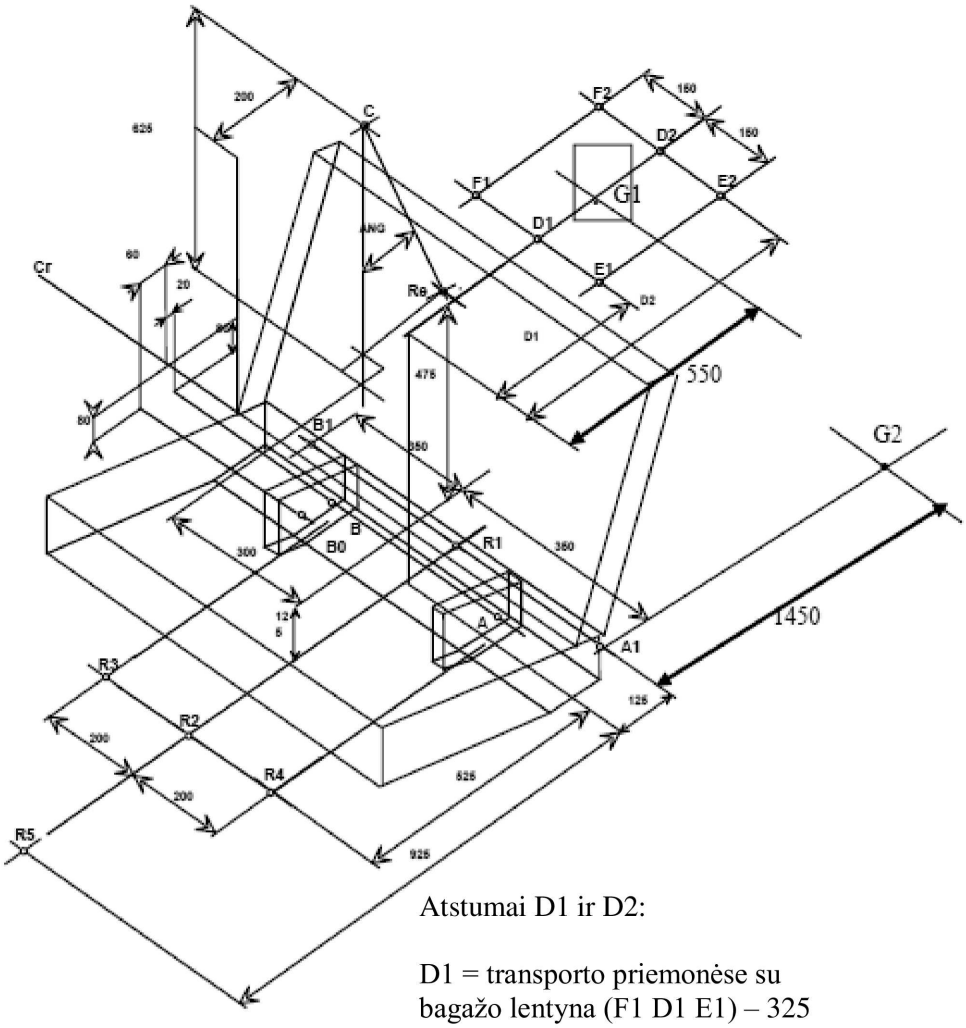
7. 0 grupės nešiojamiesiems lopšiams gali būti naudojami pakaitiniai A_1 ir (arba) B_1 taškai, kaip nustatyta apsaugos sistemų gamintojo. A_1 ir B_1 taškai yra 350 mm atstumu nuo R_1, o R_1 turi kirsti skersinė linija.

8. Bandant universaliosios ir ribotosios kategorijų vaiko apsaugos priemones, prie bandomosios sėdynės turi būti pritaisytas standartinis įtraukiamasis diržas, kaip nustatyta 13 priede. Tarp įtraukiklio ir standartinio saugos diržo A_1 tvirtinimo plokštelės naudojama austinė juosta prieš kiekvieną dinaminį bandymą atnaujinama.

9. Bandant vaiko apsaugos priemones su viršutiniu diržu, naudojama G_1 arba G_2 tvirtinimo vieta.

10. Vaiko apsaugos priemonėms, kurioms naudojama atrama, techninė tarnyba pagal 2, 3, 4 arba 5 punktą parenka tvirtinimo vietas, naudotinas su atrama, kuri sureguliuojama pagal šios taisyklės 7.1.4.1.9 punktą.

1 pav.



Matmenų, atsižvelgiant į Cr, leidžiamasis nuokrypis – ± 2 mm, išskyrus atstumą nuo grindų iki Cr – ± 10 mm

Atstumas C – Re = 550 mm
Kampas ANG = daugiausia 30°

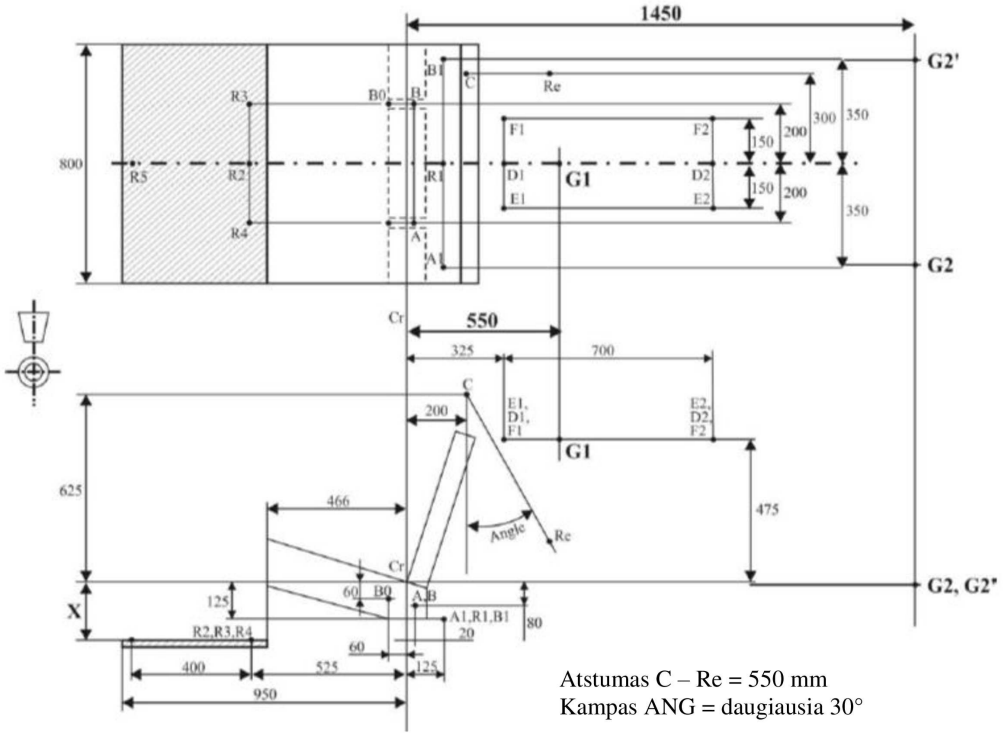
Atstumai D1 ir D2:

D1 = transporto priemonėse su bagažo lentyna (F1 D1 E1) – 325 mm

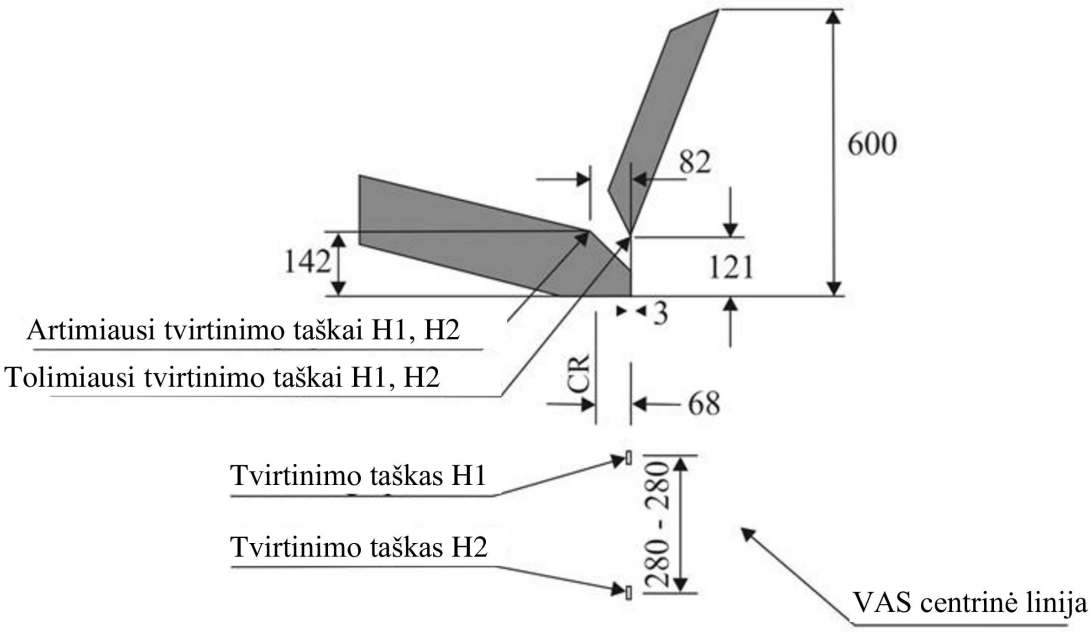
D2 = transporto priemonėse su atlošiamosiomis galinėmis sėdynėmis (universalaus tipo kėbulas) (F2 D2 E2) – 1025 mm

2 pav.

Grindų plotas yra subrūkšniuotas



3 pav.



Tvirtinimo taškai H1 ir H2 – 6 ± 0,1 mm

7 PRIEDAS

Vežimėlio lėtėjimo ar greitėjimo kreivė kaip laiko funkcija

Visais atvejais kalibravimo ir matavimo procedūros turi atitikti apibrėžtąsias tarptautiniame standarte ISO 6487:2002; matavimo įranga turi atitikti duomenų perdavimo kanalo, kurio atrankos filtrų klasė yra CFC 60, technines sąlygas.

7 priedo 1 priedėlis

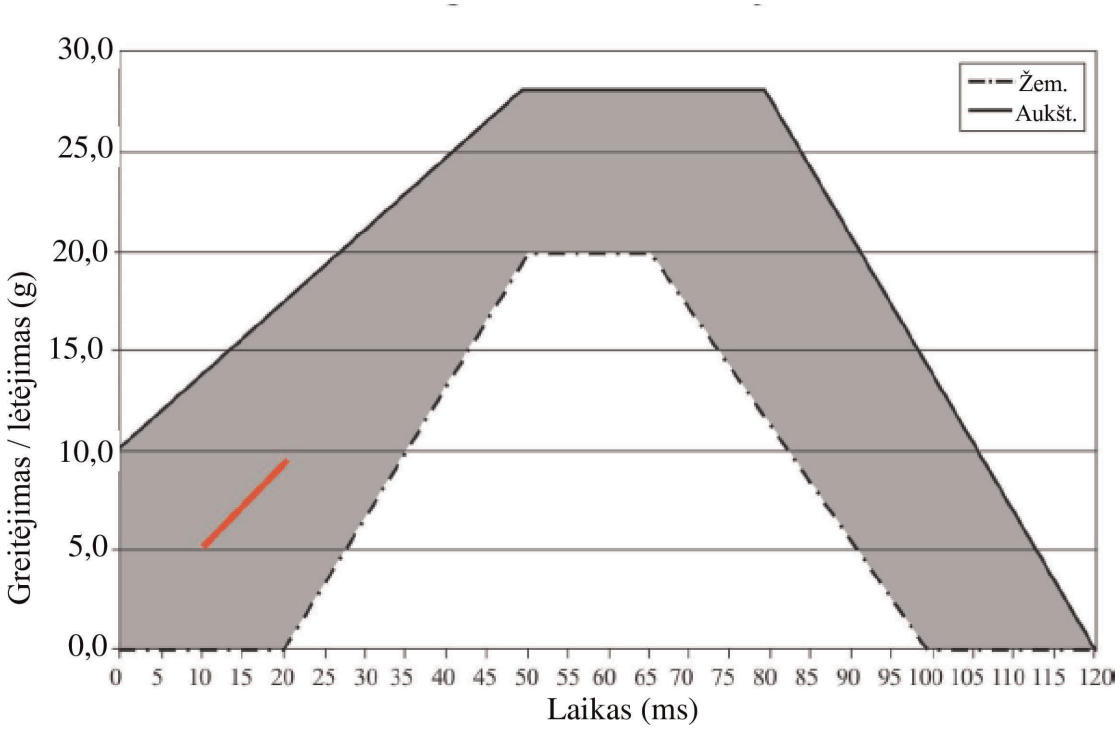
Vežimėlio lėtėjimo ar greitėjimo kreivė kaip laiko funkcija

Priekinis smūgis

Įvairių kreivių apibrėžtis

Laikas (ms)	Pagreitis (g) Žemoji dalis	Pagreitis (g) Aukštoji dalis
0	–	10
20	0	–
50	20	28
65	20	–
80	–	28
100	0	–
120	–	0

JT taisyklė Nr. 44. Priekinis susidūrimas



Papildomas segmentas (žr. šios taisyklės 8.1.3.1.1.3.2 punktą) taikomas tik pagreičio poslinkiui.

7 priedo 2 priedėlis

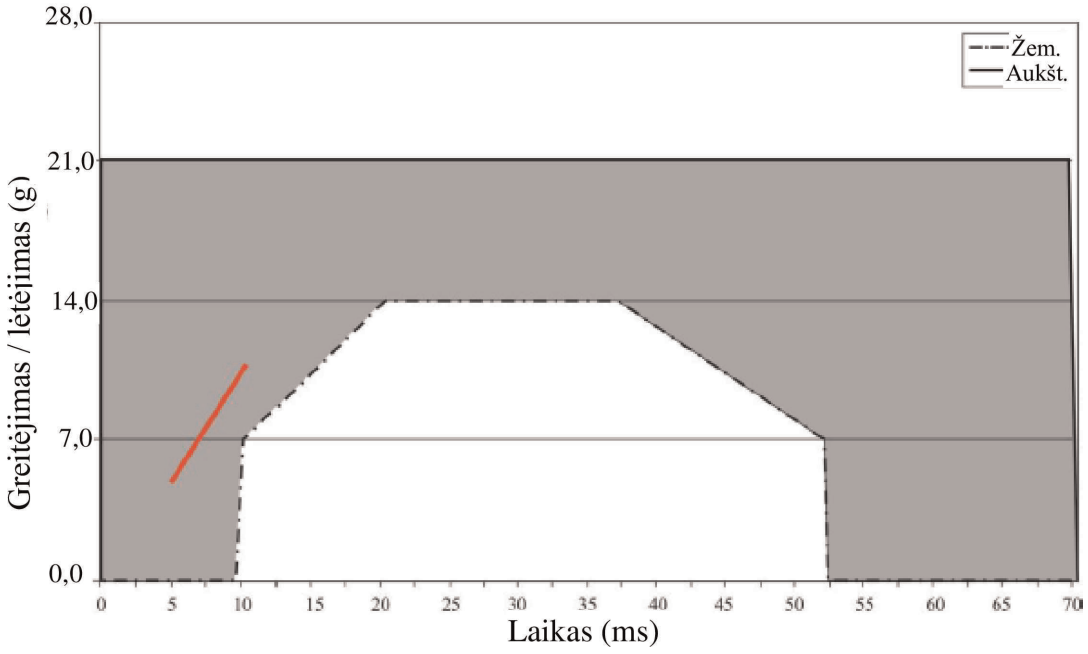
Vežimėlio lėtėjimo ar greitėjimo kreivė kaip laiko funkcija

Galinis susidūrimas

Įvairių kreivių apibrėžtis

Laikas (ms)	Pagreitis (g) Žemoji dalis	Pagreitis (g) Aukštoji dalis
0	–	21
10	0	
10	7	–
20	14	–
37	14	–
52	7	–
52	0	
70	–	21
70	–	0

JT taisyklė Nr. 44. Galinis susidūrimas



Papildomas segmentas (žr. šios taisyklės 8.1.3.1.1.3.2 punktą) taikomas tik pagreičio poslinkiui.

8 PRIEDAS

Manekenų aprašymas

1. Bendroji dalis

1.1. Šioje taisyklėje nurodyti manekenai yra aprašyti šio priedo 1–3 priedėliuose ir iliustruojami techniniais brėžiniais, pateiktais TNO (Kelių transporto priemonių tyrimo institutas), Schoemakerstraat 97, 2628 VK Delft, Nyderlandai.

1.2. Gali būti naudojami kiti manekenai, jeigu:

1.2.1. tipo patvirtinimo institucijai gali būti įrodytas jų lygiavertiškumas ir

1.2.2. jų naudojimas užfiksuotas bandymo ataskaitoje ir pranešimo formoje, kuri aprašyta šios taisyklės 1 priede.

8 priedo 1 priedėlis

9 mėnesių kūdikį ir 3, 6 bei 10 metų vaikus atitinkančių manekenų aprašymas

1. Bendroji dalis

Toliau aprašytų manekenų matmenys ir masė pagrįsti 50 procentilių 9 mėnesių kūdikių ir 3, 6 bei 10 metų vaikų antropometrijos duomenimis.

1.2. Manekenai yra pagaminti iš metalo ir poliesterio griaučių su lietomis sudedamosiomis dalimis iš poliuretano.

1.3. Išsamus manekeno vaizdas pateiktas 9 paveiksle.

2. Konstrukcija

2.1. Galva

2.1.1. Galva pagaminta iš poliuretano ir sutvirtinta metalo juostomis. Galvoje, ant sunkio centre esančio poliamido bloko, galima įtaisyti matavimo įrangą.

2.2. Slanksteliai

2.2.1. Kaklo slanksteliai

2.2.1.1. Kaklas padarytas iš 5 poliuretano žiedų su šerdimi iš sudedamųjų dalių iš poliamido. Kaklo pirmo slankstelio ir ašies sąranka pagaminta iš poliamido.

2.2.2. Juosmens slanksteliai

2.2.2.1. Penki juosmens slanksteliai pagaminti iš poliamido.

2.3. Krūtinė

2.3.1. Krūtinės griaučiai pagaminti iš vamzdinio plieninio rėmo, prie kurio montuojamos rankų jungtys. Stubure yra plieninis kabelis su keturiomis sriegtosiomis angomis.

2.3.2. Griaučiai padengti poliuretanu. Krūtinės ertmėje gali būti įtaisyta matavimo įranga.

2.4. Galūnės

2.4.1. Rankos ir kojos taip pat pagamintos iš poliuretano, sustiprintos keturbriauniais vamzdžiais, juostomis ir plokštelėmis. Keliuose ir alkūnėse yra įtaisytos reguliuojamos lankstinės jungtys. Žastuose ir šlaunyse yra įtaisytos reguliuojamos šarnyrinės ir lankstinės jungtys.

2.5. Dubuo

2.5.1. Dubuo pagamintas iš stiklo pluoštu sustiprinto poliesterio, taip pat padengto poliuretanu.

2.5.2. Jautrumo pilvo apkrovai požiūriu yra svarbi viršutinės dubens pusės forma, kuo labiau imituojanti vaiko dubens formą.

2.5.3. Klubų jungtys yra tiesiogiai po dubeniu.

2.6. Manekeno montavimas

2.6.1. Kaklo, krūtinės ir dubens sąranka

2.6.1.1. Juosmens slanksteliai ir dubuo įsriegiami į plieninį kabelį, o jų įtempimas reguliuojamas veržle. Kaklo slanksteliai montuojami ir reguliuojami tokiu pačiu būdu. Kadangi plieninis kabelis gali sunkiai judėti krūtinės srityje, gali būti neįmanoma sureguliuoti juosmens slankstelių įtempimo nuo kaklo pusės arba atvirkščiai.

2.6.2. Galvos ir kaklo sąranka

2.6.2.1. Galva gali būti pritaisyta ir sureguliuota varžtu ir veržle, kuriais suveržiama kaklo pirmojo ir antrojo slankstelių sąranka.

2.6.3. Liemens ir galūnių sąranka

2.6.3.1. Rankos ir kojos gali būti pritaisytos prie juosmens ir reguliuojamos šarnyrinėmis bei movinėmis jungtimis.

2.6.3.2. Rankų jungtys prijungiamos prie liemens; kojų jungtys prijungiamos prie kojų.

3. Pagrindinės charakteristikos

3.1. Masė

1 lentelė

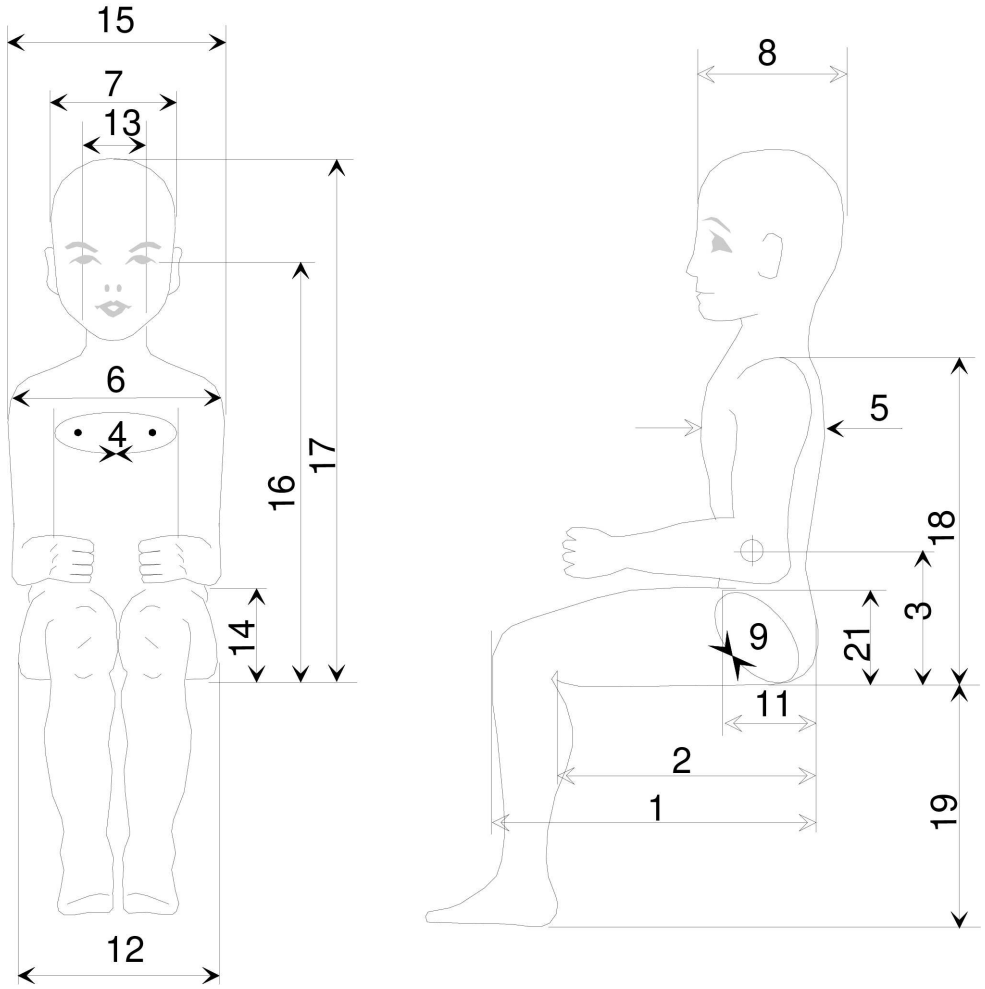
Sudedamoji dalis	Masė kilogramais pagal amžiaus grupę			
	9 mėn.	3 metų	6 metų	10 metų
Galva ir kaklas	2,20 ±0,10	2,70 ±0,10	3,45 ±0,10	3,60 ±0,10
Liemuo	3,40 ±0,10	5,80 ±0,15	8,45 ±0,20	12,30 ±0,30
Žastas (2x)	0,70 ±0,05	1,10 ±0,05	1,85 ±0,10	2,00 ±0,10
Dilbis (2x)	0,45 ±0,05	0,70 ±0,05	1,15 ±0,05	1,60 ±0,10
Šlaunis (2x)	1,40 ±0,05	3,00 ±0,10	4,10 ±0,15	7,50 ±0,15
Blauzda (2x)	0,85 ±0,05	1,70 ±0,10	3,00 ±0,10	5,00 ±0,15
Iš viso	9,00 ±0,20	15,00 ±0,30	22,00 ±0,50	32,00 ±0,70

3.2. Pagrindiniai matmenys

3.2.1. Pagrindiniai matmenys, remiantis šio priedo 1 paveikslu, pateikti 2 lentelėje.

1 pav.

Pagrindiniai manekeno matmenys



2 lentelė

Nr.	Matmenys	Matmenys milimetrais pagal amžiaus grupę			
		9 mėn.	3 metų	6 metų	10 metų
1	Atstumas nuo galinės sėdynės dalies iki kelio priekio	195	334	378	456
2	Atstumas nuo galinės sėdynės dalies iki pakinklių sėdint	145	262	312	376
3	Sėdynės svorio centras	180	190	190	200
4	Krūtinės apimtis	440	510	500	660
5	Krūtinės storis	102	125	135	142
6	Atstumas tarp menčių	170	15	230	295
7	Galvos plotis	125	137	141	141
8	Galvos ilgis	166	174	175	181

Nr.	Matmenys	Matmenys milimetrais pagal amžiaus grupę			
		9 mėn.	3 metų	6 metų	10 metų
9	Klubų apimtis sėdint	10	590	668	780
10	Klubų apimtis stovint (neparodyta)	70	550	628	740
11	Klubų storis (sėdint)	125	147	168	180
12	Klubų plotis sėdint	166	206	229	255
13	Kaklo plotis	60	71	79	89
14	Sėdynė iki alkūnės	135	155	155	186
15	Pečių plotis	216	249	295	345
16	Akių aukštis sėdint	350	460	536	625
17	Aukštis sėdint	450	560	636	725
18	Pečių aukštis sėdint	280	335	403	483
19	Atstumas nuo padų iki pakinklių sėdint	125	205	283	355
20	Ūgis (neparodyta)	708	980	1 166	1 376
21	Šlaunų aukštis sėdint	70	85	95	106

4. Jungčių reguliavimas

4.1. Bendroji dalis

4.1.1. Tam, kad naudojant manekenus būtų gaunami atkuriami rezultatai, svarbu apibrėžti ir sureguliuoti trintį įvairiose jungtyse, kaklo ir juosmens kabelių įtempimą ir pilvo įdėklo standumą.

4.2. Kaklo kabelio reguliavimas

4.2.1. Liemuo guldomas nugara ant horizontalios plokštumos.

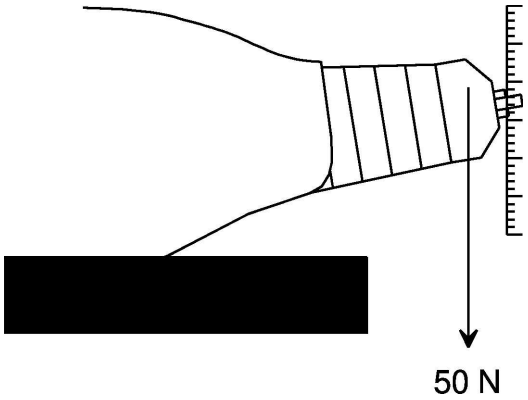
4.2.2. Pritaisoma kaklo sąranka be galvos.

4.2.3. Priveržiama kaklo pirmojo ir antrojo slankstelių sąrankos įtempiklio veržlė.

4.2.4. Į kaklo pirmojo ir antrojo slankstelių sąranką įkišamas tinkamas strypas arba varžtas.

4.2.5. Kai kaklo pirmojo ir antrojo slankstelių sąrankos strypą ar varžtą veikia žemyn nukreipta 50 N apkrova, įtempiklio veržlė atlaisvinama tiek, kad kaklo pirmojo ir antrojo slankstelių sąranka būtų nuleista 10 ± 1 mm (žr. 2 pav.).

2 pav.



4.3. Pirmojo kaklo slankstelio ir ašies jungtis

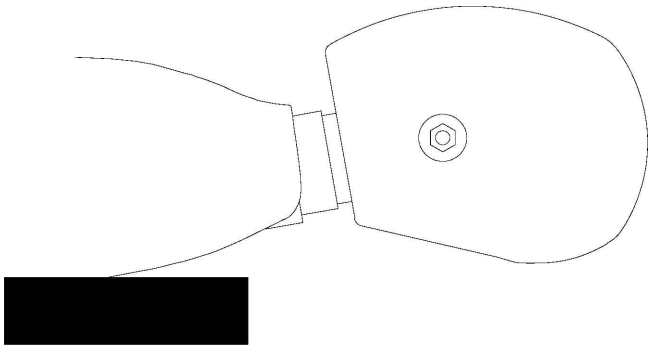
4.3.1. Liemuo guldomas nugara ant horizontalios plokštumos.

4.3.2. Pritaisoma visa kaklo ir galvos sąranka.

4.3.3. Galvai esant horizontalioje padėtyje, priveržiamas galvos ir kaklo pirmojo ir antrojo slankstelių sąrankos varžtas bei reguliavimo veržlė.

4.3.4. Reguliavimo veržlė atlaisvinama tiek, kad galva pradėtų judėti (žr. 3 pav.).

3 pav.



4.4. Klubų jungtis

4.4.1. Dubuo guldomas priekiu ant horizontalios plokštumos.

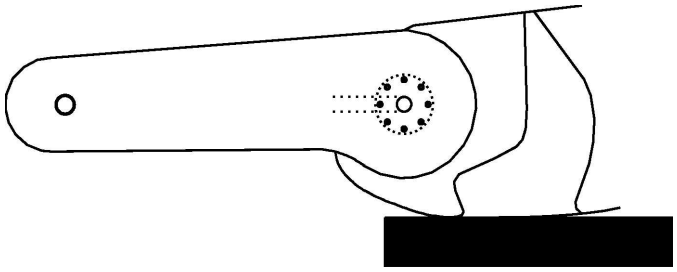
4.4.2. Pritaisoma šlaunis be blauzdos.

4.4.3. Priveržiama reguliavimo veržlė, šlauniai esant horizontalioje padėtyje.

4.4.4. Reguliavimo veržlė atlaisvinama tiek, kad šlaunis pradėtų judėti.

4.4.5. Klubo jungtis pradiniuose etapuose turėtų būti dažnai tikrinama dėl lankstymosi problemų (žr. 4 pav.).

4 pav.



4.5. Kelio jungtis

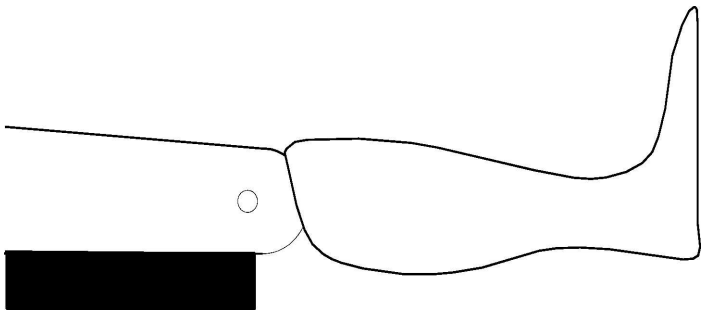
4.5.1. Šlaunis pakreipiama horizontaliai.

4.5.2. Pritaisoma blauzda.

4.5.3. Priveržiama kelio jungties reguliavimo veržlė, blauzdai esant horizontalioje padėtyje.

4.5.4. Reguliavimo veržlė atlaisvinama tiek, kad blauzda pradėtų judėti (žr. 5 pav.).

5 pav.



4.6. Pečių jungtis

4.6.1. Liemuo pastatomas stačiai.

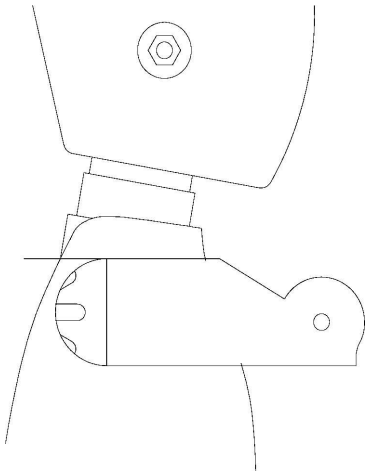
4.6.2. Pritaisomas žastas be dilbio.

4.6.3. Priveržiamos pečių reguliavimo veržlės, žastui esant horizontalioje padėtyje.

4.6.4. Reguliavimo veržlės atlaisvinamos tiek, kad žastas pradėtų judėti (žr. 6 pav.).

4.6.5. Pečių jungtys pradiniuose etapuose turėtų būti dažnai tikrinamos dėl lankstymosi problemų.

6 pav.



4.7. Alkūnės jungtis

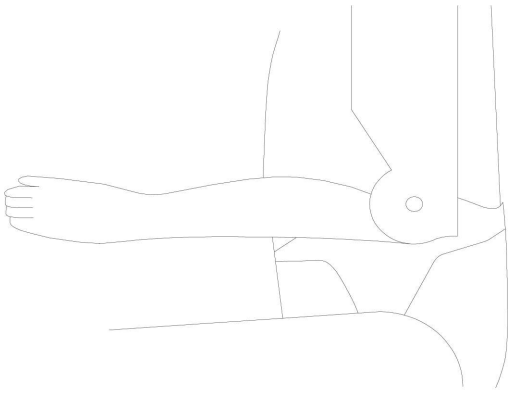
4.7.1. Žastas pakreipiamas vertikaliai.

4.7.2. Pritaisomas dilbis.

4.7.3. Priveržiama alkūnės reguliavimo veržlė, dilbiui esant horizontalioje padėtyje.

4.7.4. Reguliavimo veržlė atlaisvinama tiek, kad dilbis pradėtų judėti (žr. 7 pav.).

7 pav.

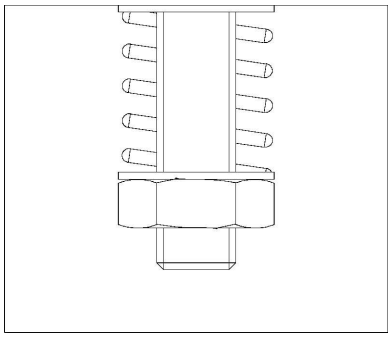


4.8. Juosmens kabelis

4.8.1. Sumontuojama viršutinė liemens dalis, juosmens slanksteliai, apatinė liemens dalis, pilvo įdėklas, kabelis ir spyruoklė.

4.8.2. Kabelio reguliavimo apatinėje liemens dalyje veržlė priveržiama tiek, kad spyruoklė būtų suspausta iki 2/3 savo ilgio, kai ji yra neapkrautą (žr. 8 pav.).

8 pav.



4.9. Pilvo įdėklo kalibravimas

4.9.1. Bendroji dalis

4.9.1.1. Bandymas atliekamas naudojant tinkamą įtempimo mašiną.

4.9.2. Pilvo įdėklas padedamas ant standaus bloko, kurio ilgis ir plotis tokie pat, kaip stuburo juosmeninės dalies. Šios sąrankos storis tūri būti bent du kartus didesnis už stuburo juosmeninės dalies storį (žr. 9 pav.).

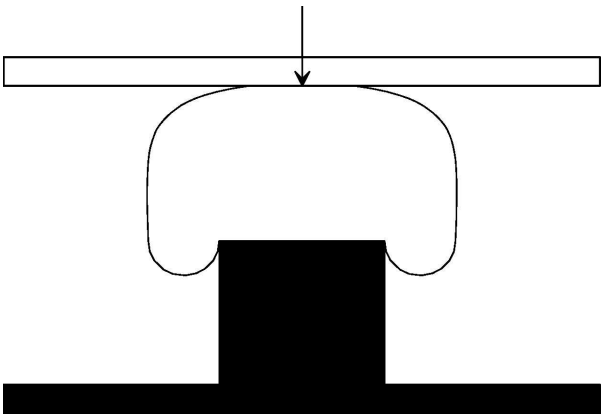
4.9.3. Turi būti taikoma pradinė 20 N apkrova.

4.9.4. Turi būti taikoma pastovi 50 N apkrova.

4.9.5. Pilvo įdėklo deformacija po dviejų minučių:

atliekant	9 mėn. vaiko manekeno –	11,5 ±2,0 mm;
	3 metų vaiko manekeno –	11,5 ±2,0 mm;
	6 metų vaiko manekeno –	13,0 ±2,0 mm;
	10 metų vaiko manekeno –	13,0 ±2,0 mm;

9 pav.



5. Prietaisai

5.1. Bendroji dalis

5.1.1. Kalibravimo ir matavimo procedūros turi būti pagrįstos tarptautiniu standartu ISO 6487 (1980).

5.2. Akcelerometro montavimas krūtinėje

Akcelerometras turi būti sumontuotas apsaugotoje krūtinės ertmėje.

5.3. Pilvo pažeidimo nustatymas

5.3.1. Dangos bandinys lipniąja juosta priekyje turi būti vertikaliai sujungtas su juosmens slanksteliais.

5.3.2. Dangos deformacija nebūtinai reiškia, kad pilvas buvo pažeistas.

5.3.3. Dangos bandiniai turi būti tokio paties ilgio ir pločio kaip stuburo juosmeninės dalies stulpelis; pavyzdžių storis – 25 ± 2 mm.

5.3.4. Gali būti naudojama tik su manekenais pateikta danga.

5.3.5. Atliekant bandymą, dangos temperatūra turi būti 30 ± 5 °C.

8 priedo 2 priedėlis

Naujagimio manekeno aprašymas

1. Manekenas Q0 ([1])

2. P0 manekenas

P0 manekenas pirmą kartą paminėtas dar 1987 m. (02 m. pakeitimų serijos 1 papildyme), o jo aprašymas pateikiamas toliau.

Kaip atskira sąranka, jis sudarytas iš galvos, liemens, rankų ir kojų. Liemuo, rankos ir kojos yra vientisas „Sorbothane“ liejinys, padengtas PVC plėvele, su plieniniu spyruokliniu stuburu. Galva yra poliuretano putplasčio liejinys, padengtas PVC plėvele ir visam laikui pritvirtintas prie liemens. Manekenas apvilktas prigludusiu medvilnės (poliesterio) kostiumu.

Manekeno matmenys ir masė pagrįsti 50 procentilių naujagimio matmenimis; jie pateikti 1 ir 2 lentelėse bei 1 paveiksle.

1 lentelė

Pagrindiniai naujagimio manekeno matmenys

Matmuo		mm	Matmuo		mm
A	Viršutinė pasturgalio dalis	345	E	Pečių plotis	150
B	Apatinė pasturgalio dalis (su tiesia koja)	250	F	Krūtinės plotis	105
			G	Krūtinės storis	100
C	Galvos plotis	105	H	Klubų plotis	105
D	Galvos storis	125	I	C iš G nuo galvos viršaus	235

2 lentelė

Naujagimio manekeno masės pasiskirstymas *

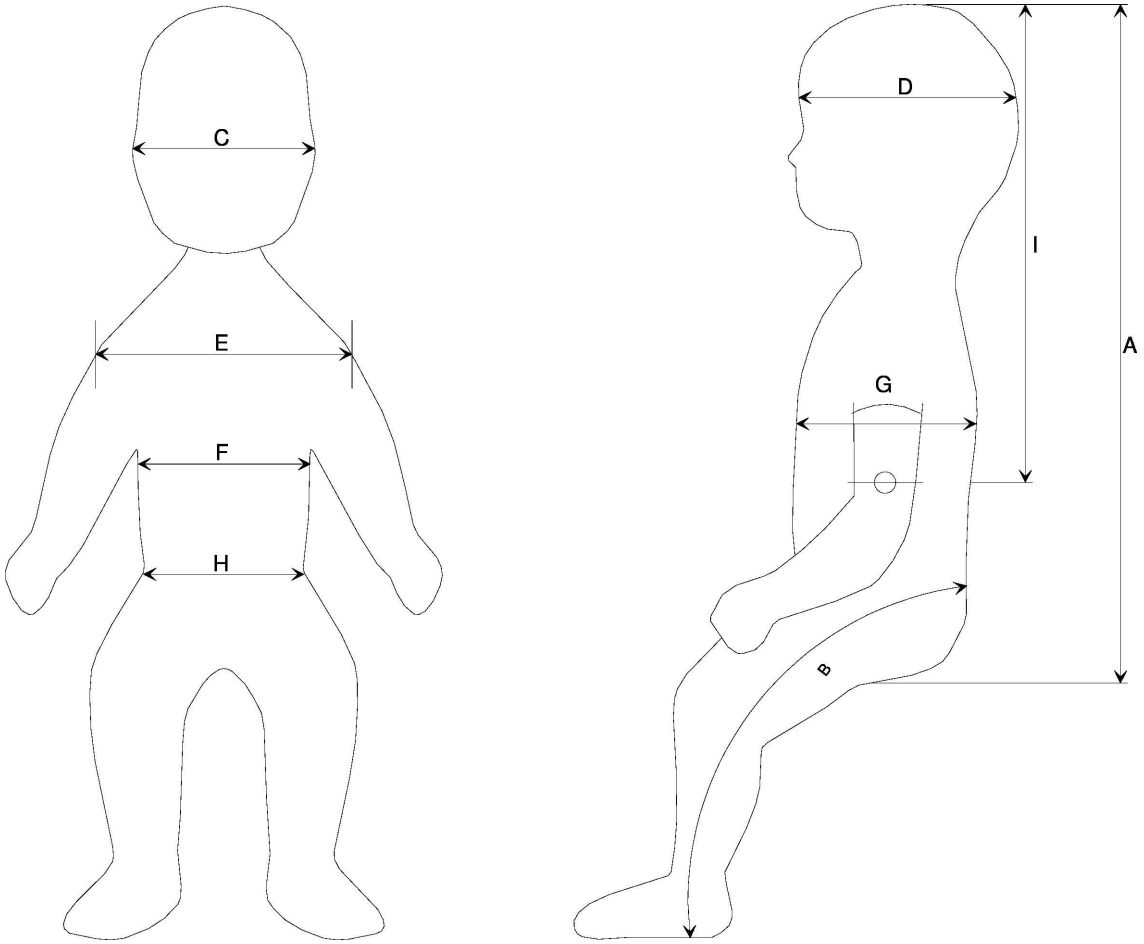
Galva ir kaklas	0,7 kg
Liemuo	1,1 kg
Žastai	0,5 kg
Kojos	1,1 kg
Bendroji masė	3,4 kg

([1]) Manekeno Q, įskaitant Q0, techninės specifikacijos ir išsamūs brėžiniai bei jų pakeitimai, skirti šioje taisyklėje nustatytiems bandymams, yra laikinai patalpinti neformalios JT EEK vaiko apsaugos priemonių darbo grupės svetainėje (https://www2.unece.org/wiki/display/trans/Q-dummy+drawings) (adresas Tautų rūmai, Ženeva, Šveicarija). Kai [taisyklę] priims Pasaulinis forumas transporto priemonių reglamentavimui suderinti (WP.29), iš atskirų puslapių bus pašalintas dokumentas, kuriuo ribojamas brėžinių ir techninių specifikacijų naudojimas, ir ši informacija bus iš naujo įkelta į minėtą svetainę. Pasibaigus laikotarpiui, kuris neformaliai darbo grupei reikalingas manekenų techninėms specifikacijoms ir brėžiniams išnagrinėti, galutiniai suderinti brėžiniai bus vėl įtraukti į Bendrąjį nutarimą dėl 1958 ir 1998 m. susitarimų ir pateikti Pasaulinio forumo WP.29 svetainėje.

* PVC plėvelės storis – 1 ±0,5 mm - 0.
Savitasis svoris turėtų būti 0,865 ±0,1.

1 pav.

Naujagimio manekeno kalibravimas



1. Pečių standumas

1.1. Manekenas paguldomas nugara ant horizontalaus paviršiaus, o liemuo iš vienos pusės paremiamas, kad nejudėtų. (2 pav.)

1.2. 150 N apkrova nukreipiama horizontaliai į 40 mm skersmens plokščią stūmoklį, į viršų ir žemyn nukreiptai manekeno ašiai statmena kryptimi. Stūmoklio ašis turėtų būti manekeno peties centre, greta ant peties esančio A taško (žr. 2 pav.). Šoninis stūmoklio nuokrypis nuo pirmojo sąlyčio su ranka taško turėtų būti 30–50 mm.

1.3. Minėta procedūra taip atliekama su kitu petimi, atramą perstačius į kitą pusę.

2. Kojų jungčių standumas

2.1. Manekenas paguldomas nugara ant horizontalaus paviršiaus (3 pav.), o blauzdos surišamos taip, kad susiliestų vidinės kelių dalys.

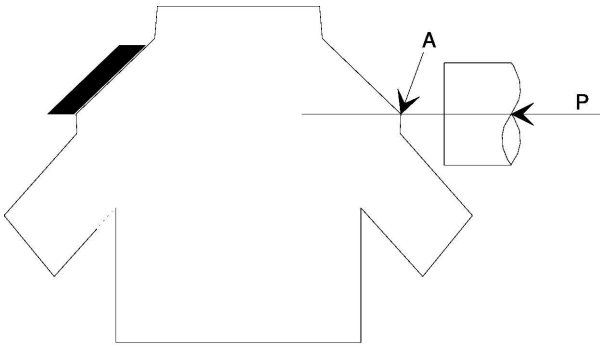
2.2. Keliai spaudžiami vertikalia kryptimi 35 × 95 mm dydžio plokščiu stūmokliu taip, kad centrinė stūmoklio linija būtų virš aukščiausio kelių taško.

2.3. Stūmoklį spaudžianti jėga turi būti pakankama, kad šlaunys susilenktų tiek, jog stūmoklio paviršius būtų 85 mm virš atraminės plokštumos. Ši jėga turėtų būti nuo 30 iki 70 N. Reikia užtikrinti, kad atliekant bandymą apatinės galūnės neliestų jokių paviršių.

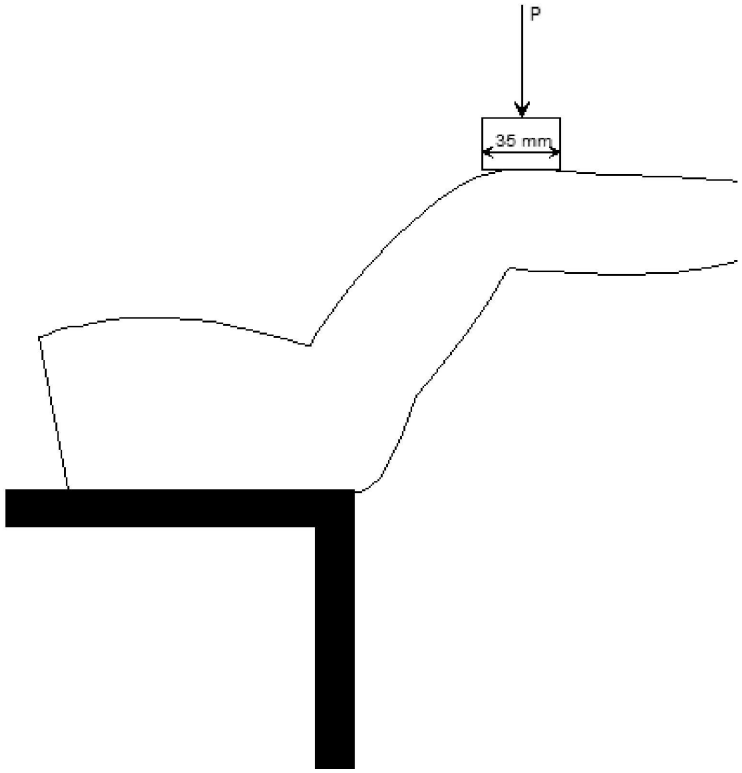
3. Temperatūra

Kalibravimas turėtų būti atliekamas 15–30 °C temperatūroje.

2 pav.



3 pav.



8 priedo 3 priedėlis

18 mėnesių vaiko manekeno aprašymas

1. Bendroji dalis

1.1. Manekeno matmenys ir masė pagrįsti 50 procentilių 18 mėnesių amžiaus vaiko antropometrijos duomenimis.

2. Konstrukcija

2.1. Galva

2.1.1. Galva sudaryta iš pusiau standžios plastikinės kaukolės, aptrauktos galvos odą imituojančia medžiaga. Kaukolėje yra ertmė, kurioje galima sumontuoti (laisvai pasirenkamą) įrangą.

2.2. Kaklas

2.2.1. Kaklas sudarytas iš trijų dalių:

2.2.2. tvirto guminio stulpelio;

2.2.3. reguliuojamos OC jungties guminio stulpelio viršuje; ją naudojant kaklą galima sukinėti aplink šoninę ašį ir reguliuoti trintį;

2.2.4. nereguliuojamos rutulio pavidalo jungties kaklo pagrinde.

2.3. Liemuo

2.3.1. Liemuo sudarytas iš plastikinių griaučių, padengtų minkštuosius audinius (odą) imituojančia medžiaga. Priekinėje liemens dalyje yra ertmė, kurią, siekiant, kad krūtinės ląstos standumas atitiktų nustatytus reikalavimus, galima užpildyti putplasčiu. Galinėje liemens dalyje yra ertmė, kurioje galima montuoti įrangą.

2.4. Pilvas

2.4.1. Manekeno pilvas yra vientisa deformuojamoji dalis, dedama į angą tarp krūtinės ir dubens.

2.5. Stuburo juosmeninė dalis

2.5.1. Stuburo juosmeninė dalis sudaryta iš guminio stulpelio, sumontuoto tarp krūtinės griaučių ir dubens. Stuburo juosmeninės dalies standumas iš anksto nustatomas metaliniu kabeliu guminio stulpelio tuščiavidurėje ertmėje.

2.6. Dubuo

2.6.1. Dubuo yra pagamintas iš pusiau standaus plastiko, o jo forma tokia pati kaip vaiko dubens. Dubens sritis ir vieta apie sėdmenis padengiama minkštus audinius (odą) imituojančia medžiaga.

2.7. Klubų jungtis

2.7.1. Klubų jungtys įtaisomos apatinėje dubens dalyje. Jungtys leidžia atlikti sukimą apie šoninę ašį, taip pat sukimą apie ašį šoninei ašiai stačiu kampu, naudojant Kardano jungtį. Abiem ašims taikoma reguliuojama trintis.

2.8. Kelio jungtis

2.8.1. Kelio jungtis leidžia sulenkti ir ištiesti blauzdą taikant reguliuojamą trintį.

2.9. Pečių jungtis

2.9.1. Pečių jungtis montuojama prie krūtinės griaučių. Naudojantis įspraudomis, rankos padėtis gali atitikti vieną iš dviejų pradinių padėčių.

2.10. Alkūnės jungtis

2.10.1. Naudojant alkūnės jungtį galima sulenkti ir ištiesti dilbį. Naudojantis įspraudomis, dilbio padėtis gali atitikti vieną iš dviejų dvi pradinių padėčių.

2.11. Manekeno montavimas

2.11.1. Stuburo juosmeninėje dalyje įtaisomas stuburo kabelis.

2.11.2. Griaučiuose tarp dubens ir stuburo krūtinės ląstos dalies įtaisoma stuburo juosmeninė dalis.

2.11.3. Tarp krūtinės ląstos ir dubens įtaisomas pilvo įdėklas.

2.11.4. Prie viršutinės krūtinės ląstos dalies pritvirtinamas kaklas.

2.11.5. Ant kaklo įtaisoma galva, naudojant sąsajos plokštelę.

2.11.6. Sumontuojamos rankos ir kojos.

3. Pagrindinės charakteristikos

3.1. Masė

1 lentelė

18 mėnesių vaiko manekeno masės pasiskirstymas

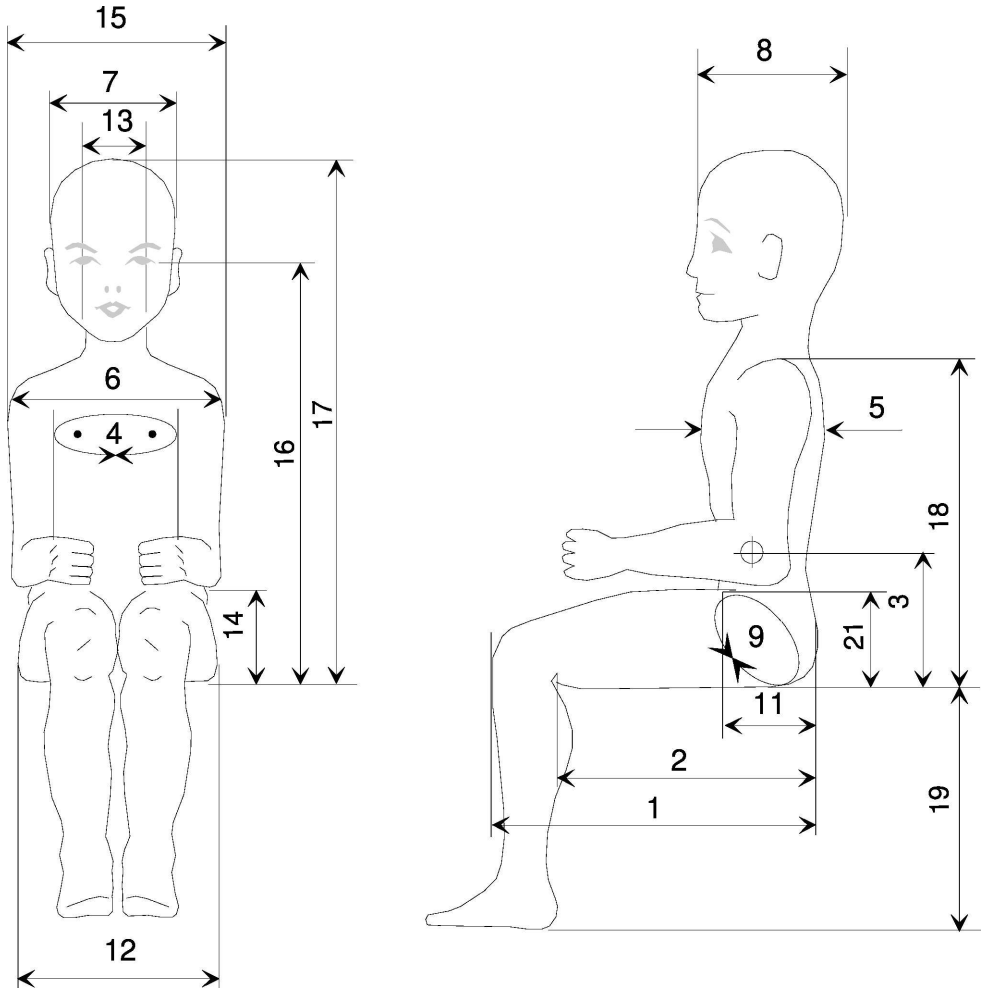
Sudedamoji dalis	Masė (kg)
Galva ir kaklas	2,73
Liemuo	5,06
Žastas	0,27
Dilbis	0,25
Šlaunis	0,61
Blauzda	0,48
Bendroji masė	11,01

3.2. Pagrindiniai matmenys

3.2.1. Pagrindiniai matmenys, remiantis šio priedo 1 paveikslu (parodyta toliau), pateikiami 2 lentelėje.

1 pav.

Pagrindiniai 18 mėnesių vaiko manekeno matmenys



2 lentelė

Nr.	Matmuo	Vertė (mm)
1	Atstumas nuo galinės sėdynės dalies iki kelio priekio	239
2	Atstumas nuo galinės sėdynės dalies iki pakinklių sėdint	201
3	Sėdynės svorio centras	193
4	Krūtinės apimtis	474
5	Krūtinės storis	113
7	Galvos plotis	124
8	Galvos ilgis	160
9	Klubų apimtis sėdint	510
10	Klubų apimtis stovint (neparodyta)	471

Nr.	Matmuo	Vertė (mm)
11	Klubų storis sėdint	125
12	Klubų plotis sėdint	174
13	Kaklo plotis	65
14	Sėdynė iki alkūnės	125
15	Pečių plotis	224
17	Aukštis sėdint	495 *
18	Pečių aukštis sėdint	305
19	Atstumas nuo padų iki pakinklių sėdint	173
20	Ūgis (neparodyta)	820 *
21	Šlaunų aukštis sėdint	66

* Manekeno sėdmenys, kai nugara ir galva remiasi į vertikalų paviršių.

4. Jungčių reguliavimas

4.1. Bendroji dalis

4.1.1. Kad naudojant manekenus būtų gaunami atkuriami rezultatai, svarbu sureguliuoti trintį įvairiose jungtyse, stuburo juosmeninės dalies įtempimą ir pilvo įdėklo standumą.

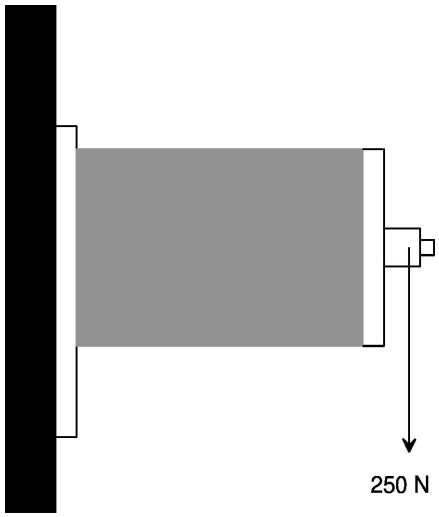
Prieš imantis minėtų priemonių, patikrinama, ar visos šios dalys nesugadintos.

4.2. Stuburo juosmeninė dalis

4.2.1. Stuburo juosmeninė dalis sukalibruojama prieš įmontuojant ją į manekeną.

4.2.2. Apatinė stuburo juosmeninės dalies montavimo plokštelė prie įrenginio pritvirtinama taip, kad priekinė stuburo juosmeninės dalies pusė būtų apačioje (2 pav.).

2 pav.



4.2.3. Viršutinė montavimo plokštelė veikiama žemyn nukreipta 250 N jėga. Žemyn nukreiptas poslinkis turėtų būti užregistruotas per 1–2 sekundes po jėgos poveikio ir turi būti lygus 9–12 mm.

4.3. Pilvas

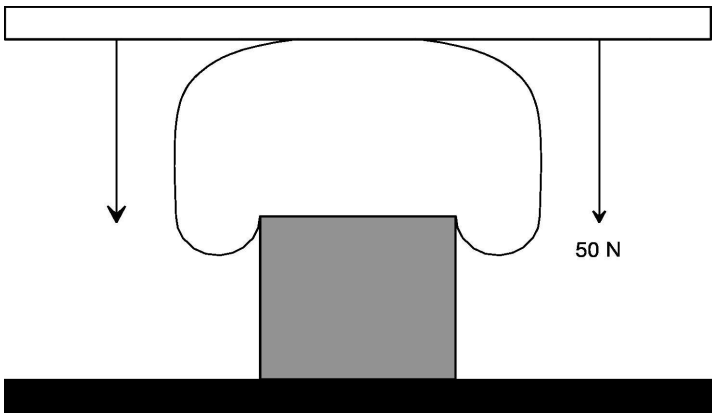
4.3.1. Pilvo įdėklas padedamas ant standaus bloko, kurio ilgis ir plotis toks pat kaip stuburo juosmeninės dalies. Šios sąrankos storis tūri būti bent du kartus didesnis už stuburo juosmeninės dalies storį (žr. 3 pav.).

4.3.2. Turi būti taikoma pradinė 20 N apkrova.

4.3.3. Turi būti taikoma pastovi 50 N apkrova.

4.3.4. Pilvo įdėklo deformacija po dviejų minučių turi būti 12 ± 2 mm.

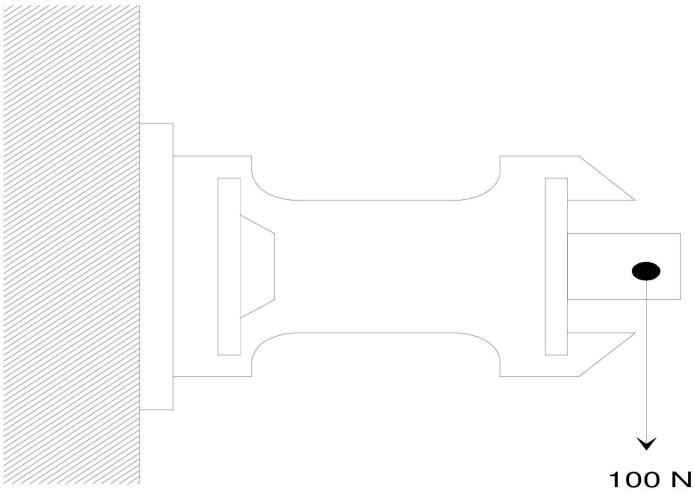
3 pav.



4.4. Kaklo reguliavimas

4.4.1. Kaklas, sudarytas iš guminio stulpelio, rutulio pavidalo jungties ir OC jungties, prie vertikalaus paviršiaus pritvirtinamas taip, kad priekinė pusė būtų nukreipta žemyn (4 pav.).

4 pav.



4.4.2. OC jungties ašis veikiama vertikalia kryptimi nukreipta 100 N jėga. OC jungties padėtis turėtų rodyti 22 ± 2 mm dydžio poslinkį žemyn.

4.5. OC jungtis

4.5.1. Pritaisoma visa kaklo ir galvos sąranka.

4.5.2. Liemuo guldomas nugara ant horizontalios plokštumos.

4.5.3. Dinamometriniu varžliarakčiu galvos ir OC jungties varžtas bei reguliavimo veržlė priveržiami tiek, kad galva negalėtų judėti veikiama sunkio jėgos.

4.6. Klubas

4.6.1. Prie dubens pritaisoma šlaunis be blauzdos.

4.6.2. Šlaunis pakreipiama horizontaliai.

4.6.3. Šoninės ašies trintis didinama tiek, kad koja negalėtų judėti veikiama sunkio jėgos.

4.6.4. Šlaunis pakreipiama horizontaliai šoninės ašies kryptimi.

4.6.5. Kardano jungties trintis didinama tiek, kad šlaunis negalėtų judėti veikiama sunkio jėgos.

4.7. Kelis

4.7.1. Prie šlaunies pritaisoma blauzda.

4.7.2. Šlaunis ir blauzda pakreipiamos horizontaliai; šlaunis turi būti paremta.

4.7.3. Kelio reguliavimo veržlė priveržiama tiek, kad blauzda negalėtų judėti veikiama sunkio jėgos.

4.8. Pečiai

4.8.1. Dilbis ištiesiamas, o žastas įrengiamas aukščiausioje padėtyje, kurioje jis gali užsifiksuoti.

4.8.2. Jei ranka nesilaiko šioje padėtyje, peties įspraudos turėtų būti pataisytos arba pakeistos.

4.9. Alkūnė

4.9.1. Žastas įrengiamas žemiausioje padėtyje, kurioje jis gali užsifiksuoti, o dilbis – viršutinėje padėtyje.

4.9.2. Jei dilbis nesilaiko šioje padėtyje, alkūnės įspraudos turėtų būti pataisytos arba pakeistos.

5. Prietaisai

5.1. Bendroji dalis

5.1.1. Net jei nuostatose nurodyta į 18 mėnesių vaiko manekeną įtaisyti tam tikrą kiekį daviklių, jame paprastai įtaisomi tokio paties dydžio ir svorio pakaitai.

5.1.2. Kalibravimo ir matavimo procedūros turi būti pagrįstos tarptautiniu standartu ISO 6487:1980.

5.2. Akcelerometro montavimas krūtinėje

5.2.1. Akcelerometras turi būti sumontuotas krūtinės ertmėje. Tai atliekama iš manekeno nugaros pusės.

5.3. Pilvo pažeidimo nustatymas

5.3.1. Ar pilvas pažeistas, ar ne, nustatoma naudojant greitaeigę fotografiją.

9 PRIEDAS

Priekinio susidūrimo su kliūtimi bandymas

1. Montavimas, procedūra ir matavimo prietaisai

1.1. Bandymo aikštelė

Bandymo aikštelė turi būti pakankamai didelė, kad užtektų vietos įsibėgėjimo keliui, kliūčiai ir bandymui reikalingai techninei įrangai. Galinė bent 5 metrų ilgio įsibėgėjimo kelio dalis prieš kliūtį turi būti horizontali, lygi ir glotni.

1.2. Kliūtis

Kliūtis turi būti sudaryta iš gelžbetonio plokštės, priekinėje dalyje ne plonesnės kaip 3 m ir ne žemesnės kaip 1,5 m. Kliūtis turi būti tokio storio, kad svertų bent 70 tonų. Priekinis paviršius turi būti vertikalus, statmenas įsibėgėjimo kelio ašiai ir padengtas geros būklės 20 ± 1 mm storio sluoksniuotosios medienos plokštėmis. Kliūtis turi būti įtvirtinama žemėje arba ant jos; jei būtina, naudojami papildomi stabdymo įtaisai, kad būtų apribotas galimas kliūties poslinkis. Taip pat gali būti naudojama kitokių charakteristikų, bet tokius pat įtikinamus rezultatus leidžianti pasiekti kliūtis.

1.3. Transporto priemonės varomoji sistema

Per susidūrimą transporto priemonės neturi veikti joks papildomas vairavimo ar varomasis įrenginys (-iai). Ji turi pasiekti kliūtį susidūrimo sienai statmena kryptimi; didžiausias leidžiamasis šoninis nuokrypis tarp transporto priemonės priekio vertikalios vidurio linijos ir susidūrimo sienos vertikalios vidurio linijos yra ±30 cm.

1.4. Transporto priemonės būklė

1.4.1. Bandymui naudojamoje transporto priemonėje turi būti įtaisytos visos įprastinės sudedamosios dalys ir įranga, įtraukta į nepakrautos transporto priemonės masę, arba ji turi būti tokios būklės, kad atitiktų šį reikalavimą tiek, kiek tai susiję su keleivių skyriaus sudedamosiomis dalimis ir įranga ir visos transporto priemonės masės pasiskirstymu.

1.4.2. Jei transporto priemonė varoma išorinėmis priemonėmis, turi būti pripildyta mažiausiai 90 proc. degalų bako talpos; pilami degalai arba nedegus skystis, kurio tankis ir klampa panašūs į paprastai naudojamų degalų tankį ir klampą. Visos kitos sistemos (stabdžių skysčio bakeliai, radiatorius ir kt.) turi būti tuščios.

1.4.3. Jei transporto priemonė varoma joje įrengtu varikliu, turi būti pripildyta 90 proc. degalų bako talpos. Visi kiti skysčio bakai turi būti pilni.

1.4.4. Jei gamintojas prašo, už bandymus atsakinga techninė tarnyba gali leisti šioje taisyklėje nurodytiems bandymams naudoti tą pačią transporto priemonę, kuri naudojama kitose taisyklėse nurodytiems bandymams (įskaitant bandymus, per kuriuos gali būti paveikta transporto priemonės konstrukcija).

1.5. Susidūrimo greitis

Susidūrimo greitis turi būti 50 +0/-2 km/h. Tačiau jei per bandymą taikomas didesnis susidūrimo greitis, ir transporto priemonė atitinka nurodytas sąlygas, laikoma, kad bandymo rezultatai yra priimtini.

1.6. Matavimo prietaisai

1.5 punkte nurodyto greičio registravimo prietaiso paklaida neturi būti didesnė kaip 1 proc.

10 priedas

Galinio susidūrimo bandymo procedūra

1. Montavimas, procedūra ir matavimo prietaisai

1.1. Bandymo aikštelė

Bandymo vieta turi būti pakankamai didelė: joje turi tilpti smogtuvo varomoji sistema ir turi užtekti erdvės transporto priemonei pasislinkti, kai į ją trenkiasi pirmiau minėtas įrenginys, ir bandymo įrangai išdėstyti. Vieta, kurioje vyksta susidūrimas su transporto priemone ir ji pasislenka, turi būti horizontali. (Nuolydis turi būti mažesnis kaip 3 proc., matuojant bet kurį aikštelės metrą.)

1.2. Smogtuvas

1.2.1. Smogtuvas yra standi plieninė konstrukcija.

1.2.2. Smūginis paviršius turi būti ne mažesnis nei 2 500 mm ilgio ir 800 mm pločio. Paviršiaus briaunos turi būti suapvalintos (kreivės spindulys 40–50 mm). Smogtuvas turi būti padengtas 20 ± 1 mm storio sluoksniuotosios medienos sluoksniu.

1.2.3. Smūgiuojant laikomasi šių reikalavimų:

1.2.3.1. smūginis paviršius turi būti vertikalus ir statmenas vidurinei išilginei transporto priemonės, į kurią smūgiuojama, plokštumai;

1.2.3.2. smogtuvo judėjimo kryptis iš esmės turi būti horizontali ir lygiagreti vidurinei išilginei transporto priemonės, į kurią smūgiuojama, plokštumai;

1.2.3.3. didžiausias šoninis nuokrypis, leidžiamas tarp smogtuvo paviršiaus vidurinės vertikalios linijos ir transporto priemonės, į kurią smūgiuojama, vidurinės išilginės plokštumos, turi būti 300 mm. Be to, smūginis paviršius turi aprėpti visą transporto priemonės plotį;

1.2.3.4. smūginio paviršiaus apatinės briaunos atstumas nuo žemės paviršiaus turi būti 175 ± 25 mm.

1.3. Smogtuvo varomoji sistema

Smogtuvas gali būti pritvirtintas prie vežimėlio (judamosios kliūties) arba būti švytuoklės dalis.

1.4. Specialios nuostatos, taikomos naudojant judamąją kliūtį

1.4.1. Jei smogtuvas tvirtinamas prie vežimėlio (judamosios kliūties) tvirtinamuoju įtaisu, šis turi būti standus ir neturi deformuotis per susidūrimą; vežimėlis per susidūrimą turi judėti laisvai ir daugiau nebūti veikiamas varomojo įtaiso jėgos.

1.4.2. Bendroji vežimėlio ir smogtuvo masė turi būti 1 100 ± 20 kg.

1.5. Specialios nuostatos, taikomos naudojant švytuoklę

1.5.1. Atstumas tarp smūginio paviršiaus centro ir švytuoklės sukimosi ašies neturi būti mažesnis kaip 5 m.

1.5.2. Smogtuvas turi laisvai kyboti stipriai pritvirtintas prie standžių svirčių. Taip sudaryta švytuoklė per susidūrimą iš esmės neturi deformuotis.

1.5.3. Švytuoklėje turi būti įtaisytas stabdymo įtaisas, kad smogtuvas į bandomąją transporto priemonę neatsitrenktų antrą kartą.

1.5.4. Per susidūrimą švytuoklės centrinės dalies smogiamasis greitis turi būti 30–32 km/h.

1.5.5. Sumažintoji masė m_r švytuoklės smūgio centre nustatoma toliau pateikta lygtimi ir apibrėžiama kaip bendros masės m, atstumo a * tarp smūgio centro ir sukimosi ašies bei atstumo l tarp sunkio centro ir sukimosi ašies funkcija:

$$m_r = m \cdot \frac{l}{a}$$

1.5.6. Sumažintoji masė mr lygi 1 100 ± 20 kg.

1.6. Bendrosios nuostatos, susijusios su smogtuvo mase ir greičiu

Jei bandymas buvo atliktas naudojant didesnį smūgio greitį, nei nurodytasis 1.5.4 punkte, ir (arba) didesnę masę, nei nurodytoji 1.5.3 arba 1.5.6 punkte, o transporto priemonė atitiko nustatytus reikalavimus, bandymo rezultatai laikomi priimtinais.

1.7. Transporto priemonės būklė per bandymą

Bandomojoje transporto priemonėje turi būti įtaisytos visos įprastinės sudedamosios dalys ir įranga, įtraukiama į nepakrautos transporto priemonės darbinę masę, arba transporto priemonės būklė turi būti tokia, kad atitiktų šį reikalavimą tiek, kiek tai susiję su visos transporto priemonės darbinės masės pasiskirstymu.

1.8. Komplektinė transporto priemonė su vaiko apsaugos priemone, įtaisyta pagal montavimo instrukcijas, turi būti pastatyta ant tvirto lygaus paviršiaus. Rankinis stabdys turi būti išjungtas, o neutrali pavara įjungta. Per tą patį susidūrimo bandymą gali būti bandoma daugiau kaip viena vaiko apsaugos priemonė.

---

* Atstumas a yra lygus aptariamo sinchroninio švytavimo ilgiui.

11 PRIEDAS

Papildomi tvirtinimo įtaisai, reikalingi pusiau universalios kategorijos vaiko apsaugos priemonėms pritvirtinti motorinėse transporto priemonėse

1. Šis priedas taikomas tik papildomiems pusiau universalios kategorijos vaiko apsaugos priemonių tvirtinimo įtaisams, strypams arba kitoms specialiems įtaisams, naudojamiems vaiko apsaugos priemonėms tvirtinti prie kėbulo, nesvarbu, ar naudojami JT taisyklėje Nr. 14 aptariami tvirtinimo įtaisai, ar ne.

2. Vaiko apsaugos priemonės gamintojas apibrėžia tvirtinimo įtaisus ir pateikia juos tvirtinti patvirtinimo bandymus atliekančiai techninei tarnybai.

   Techninės tarnybos gali atsižvelgti į informaciją, gautą iš transporto priemonės gamintojo.

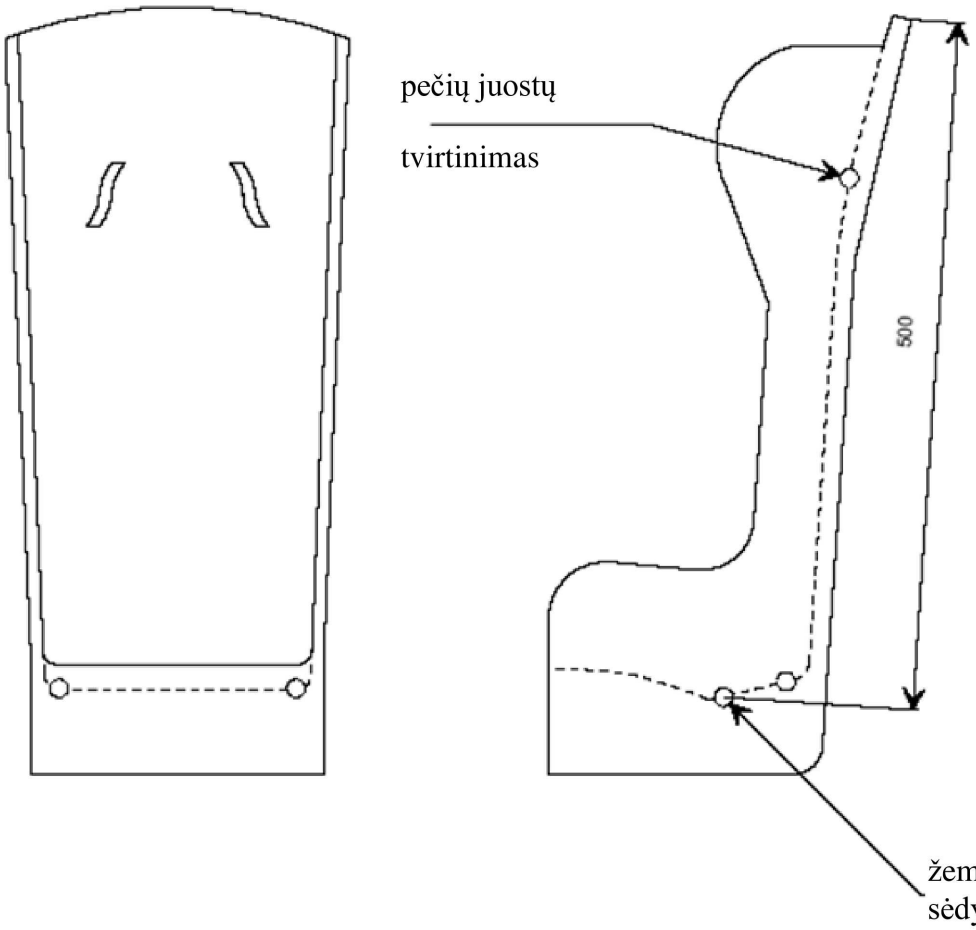
3. Vaiko apsaugos priemonės gamintojas pateikia tvirtinimo įtaisams pritvirtinti reikalingas dalis ir specialų kiekvienai transporto priemonei skirtą planą, kuriame būtų parodyta tiksli tų įtaisų vieta.

4. Vaiko apsaugos priemonės gamintojas vyriausybėms, kurios ketina priimti specialius su keleiviniuose automobiliuose naudojamų vaiko apsaugos priemonių tvirtinimo įtaisais susijusius reikalavimus, pateikiamoje rekomendacijoje nurodo, ar apsaugos priemonei tvirtinti prie automobilio konstrukcijos reikalingi tvirtinimo įtaisai atitinka 3 dalyje pateiktus vietos ir tvirtumo reikalavimus ([1]).

([1]) Žr. JT taisyklės Nr. 16 tekstą.

12 priedas

Kėdė



Matmenys nurodyti milimetrais

13 PRIEDAS

Standartinis saugos diržas

1. Dinaminiam bandymui atlikti reikalingas saugos diržas, atitinkantis didžiausio ilgio reikalavimą, turi būti vienos iš dviejų 1 paveiksle parodytų konfigūracijų. Tai trijose vietose tvirtinamas įtraukiamasis diržas ir dviejose vietose tvirtinamas nejudamas diržas.

2. Trijose vietose tvirtinamas įtraukiamasis diržas turi šias standžiąsias dalis: įtraukiklį (R), statramsčio kilpą (P), du tvirtinimo taškus (A1 ir A2) (žr. 1b pav.) ir centrinę dalį (N, išsamiau parodyta 3 pav.). Diržo įtraukiklio įtraukimo jėga turi atitikti JT taisyklės Nr. 16 reikalavimus. Įtraukiklio ritės skersmuo turi būti 33 ±0,5 mm.

3. Įtraukiamasis diržas turi būti pritaisytas prie bandomosios sėdynės tvirtinimo įtaisų, kaip aprašyta 6 priedo 1 ir 4 priedėliuose:

   diržo tvirtinimo įtaisas A1 turi būti pritaisytas prie vežimėlio tvirtinimo įtaiso B0 (išorėje);

   diržo tvirtinimo įtaisas A2 turi būti pritaisytas prie vežimėlio tvirtinimo įtaiso A (viduje);

   diržo statramsčio kilpa P turi būti pritaisyta prie vežimėlio tvirtinimo įtaiso C;

   diržo įtraukiklis R turi būti pritaisytas prie vežimėlio tvirtinimo įtaiso taip, kad centrinė ritės linija sutaptų su Re.

   Vertė X toliau pateiktame 1 paveiksle yra lygi 200 ± 5 mm. Naudojamas juostos ilgis tarp A1 ir įtraukiklio ritės Re centrinės linijos (kai austinė juosta visiškai ištraukta, įskaitant universaliosios ir pusiau universalios kategorijų bandymams būtiną 150 mm ilgį) turi būti 2 820 ± 5 mm, matuojant tiesia linija be apkrovos ant horizontalaus paviršiaus; atliekant ribotosios kategorijos bandymus šį ilgį galima padidinti; atliekant visų kategorijų su įrengtomis vaiko apsaugos priemonėmis bandymus ant įtraukiklio ritės turi būti ne trumpesnė kaip 150 mm ilgio juosta.

4. Diržų juostai taikomi reikalavimai:

medžiaga poliesterio pluoštas	a)	plotis:	48 ± 2 mm, taikant 10 000 N jėgą;
	b)	storis:	1,0 ±0,2 mm;
	c)	pailgėjimas:	8 ± 2 proc., taikant 10 000 N jėgą.

5. Dviejose vietose tvirtinamas nejudamas diržas, kaip parodyta 1a paveiksle, yra sudarytas iš dviejų standartinių tvirtinimo plokštelių, kaip parodyta 2 paveiksle, ir 4 punkto reikalavimus atitinkančios juostos.

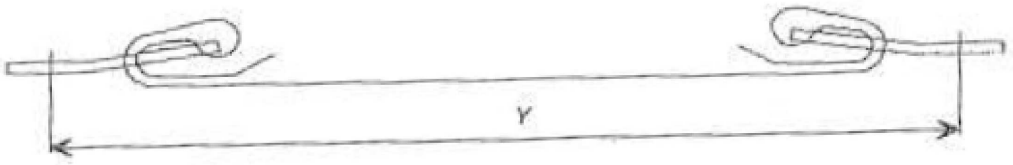
6. Dviejose vietose tvirtinamo diržo tvirtinimo plokštelės pritaisomos prie vežimėlio tvirtinimo įtaisų A ir B. Vertė Y 1a paveiksle yra lygi 1 300 ± 5 mm. Tai didžiausio ilgio reikalavimas, taikomas tvirtinant universaliąsias vaiko apsaugos priemones, naudojamas su dviejose vietose tvirtinamais diržais (žr. šios taisyklės 6.1.9 punktą).

1a ir 1b pav.

Standartinės saugos diržo konfigūracijos

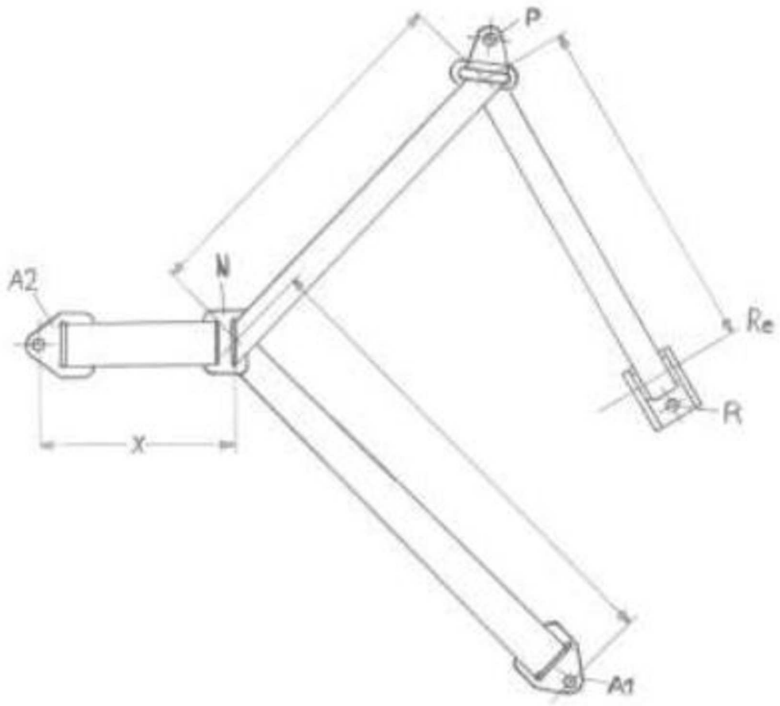
1a pav.

Dviejose vietose tvirtinamas nejudamasis diržas



1b pav.

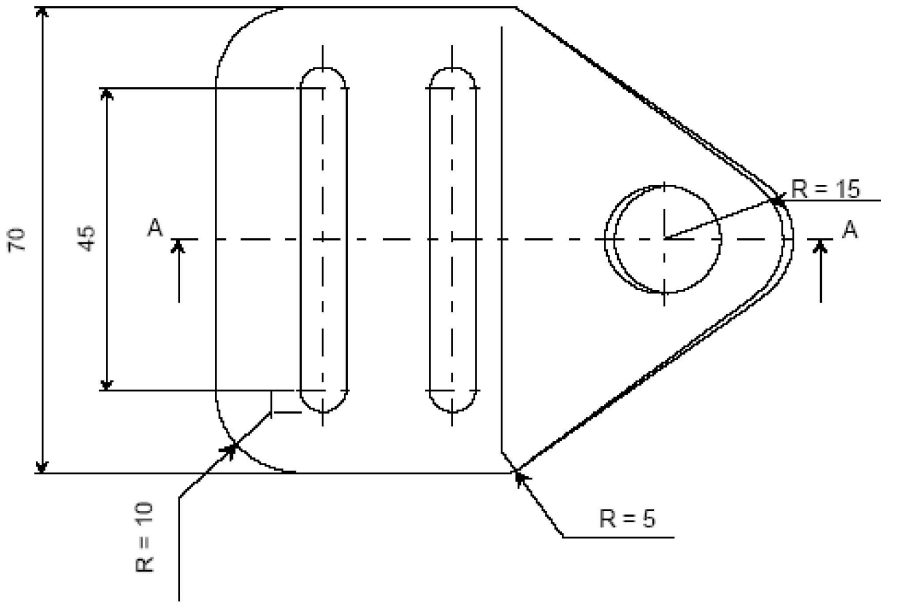
Trijose vietose tvirtinamas įtraukiamasis diržas

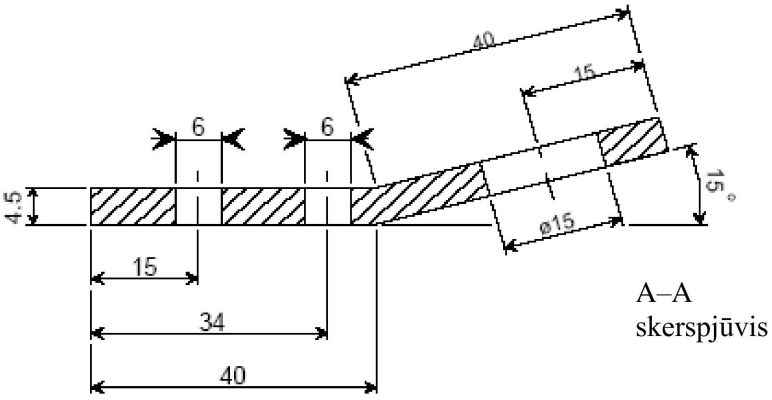


2 pav.

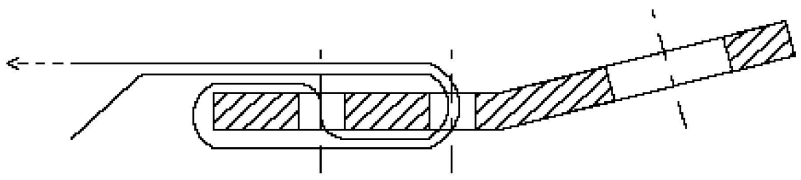
Tipinė standartinė tvirtinimo plokštelė

Matmenys nurodyti mm



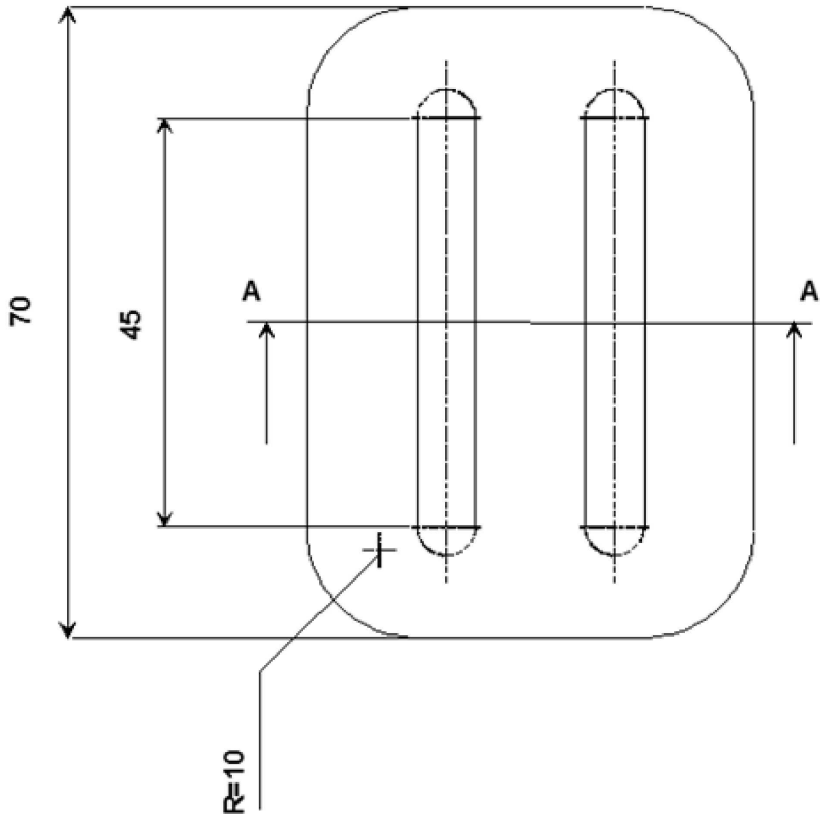


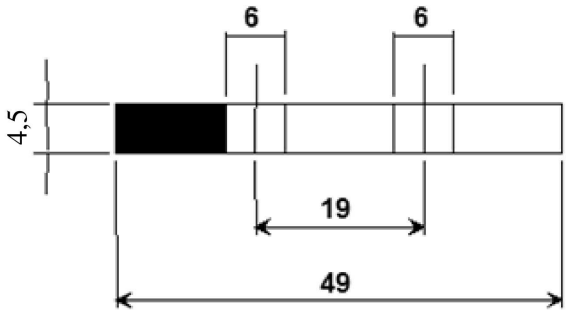
A–A
skerspjūvis



3 pav.

Centrinė standartinės diržo konfigūracijos dalis





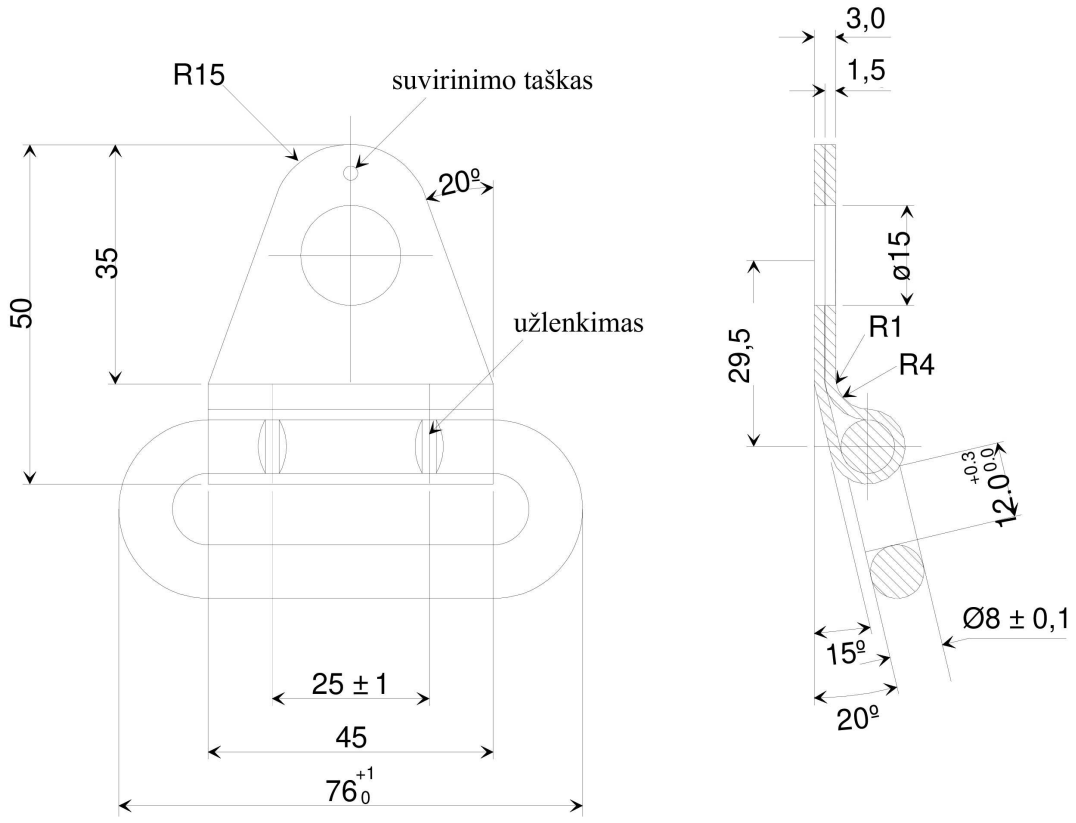
A–A
skerspjūvis

Matmenys nurodyti milimetrais

4 pav.

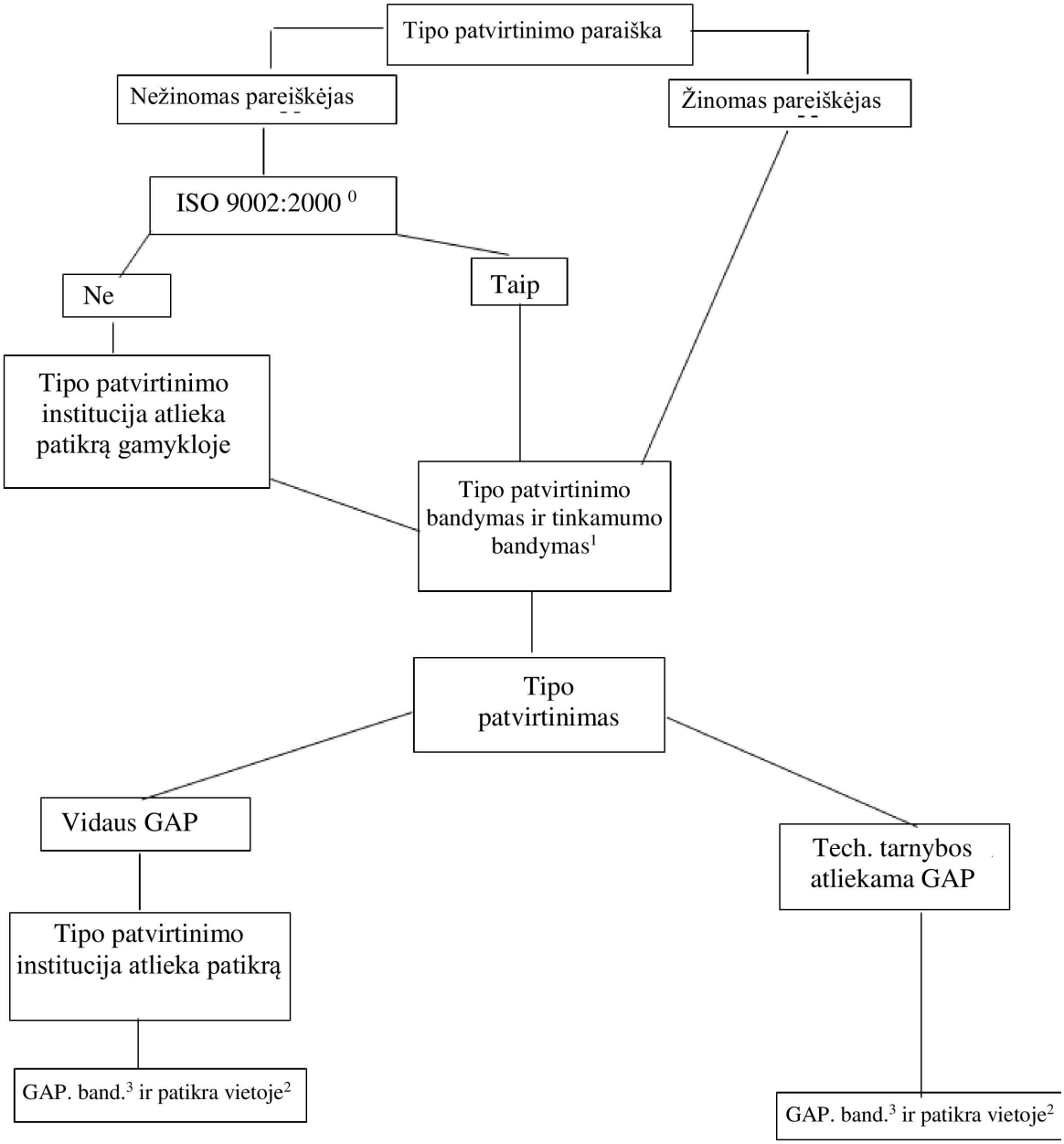
Statramsčio kilpa

apdaila (chromo danga)



14 PRIEDAS

Tipo tvirtinimo schema (procedūros schema pagal standartą ISO 9002:2000)



Pastaba

0) Arba pagal jam lygiavertį standartą, į kurį galima neįtraukti su projektavimo ir kūrimo sąvokomis susijusių reikalavimų, standarto ISO 9002:2000 7.3 punktas „Vartotojų pasitenkinimas ir nuolatinis tobulinimas“.

1) Šiuos bandymus atlieka techninė tarnyba.

2) Pagal 16 priedą bandymus atlieka:

a) jei standartas ISO 9002:2000 neįdiegtas:

i) institucija arba techninė tarnyba 3a pastaboje per nurodytą tikrinamąjį vizitą;

ii) gamintojas tarp 3b pastaboje nurodytų tikrinamųjų vizitų;

b) jei standartas ISO 9002:2000 įdiegtas: gamintojas. Procedūra tikrinama per 3b pastaboje nurodytą tikrinamąjį vizitą.

[3]) Institucijos arba techninės tarnybos tikrinamasis vizitas pas gamintoją, siekiant atlikti patikrą ir atsitiktinę atranką:

a) jei standartas ISO 9002:2000 neįdiegtas: 2 kartus per metus;

b) jei standartas ISO 9002:2000 įdiegtas: 1 kartą per metus.

15 PRIEDAS

Aiškinamosios pastabos

Šiame priede pateiktos aiškinamosios pastabos susijusios su tam tikrų taisyklės punktų aiškinimo sunkumais. Jos laikytinos vadovu, skirtu bandymus atliekančioms techninėms tarnyboms.

2.10.1 punktas

Greitojo reguliavimo įtaisas taip pat gali būti įtaisas su sukamąja ašimi ir spyruokle, panašus į rankiniu būdu atleidžiamą įtraukiklį. Reguliavimo įtaisas turėtų būti išbandytas pagal 7.2.2.5 ir 7.2.3.1.3 punktų reikalavimus.

2.19.2 punktas

Pusiau universalios kategorijos apsaugos priemonė, skirta tvirtinti prie transporto priemonių, kuriose visa diržo sąranka yra identiška, su sedano ir universaliojo tipo kėbulu galinės sėdynės, yra vieno tipo.

2.19.3 punktas

Kai sprendžiama, ar sukurtas naujas tipas, turi būti atsižvelgiama į sėdynės, apdailos, apsauginio skydelio matmenų ir (arba) masės pokyčių svarbą ir energijos sugerties charakteristikas arba medžiagos spalvą.

2.19.4 ir 2.19.5 punktai

Šie punktai netaikomi jokiems atskirai pagal JT taisyklę Nr. 16 patvirtintiems saugos diržams, kurie būtini vaiko apsaugos priemonei prie transporto priemonės tvirtinti arba vaikui prilaikyti.

6.1.2 punktas

Tinkama atgalinės krypties vaiko apsaugos priemonės viršutinės dalies padėtis manekeno galvos atžvilgiu užtikrinama didžiausią manekeną, kuriam yra skirta priemonė, įtaisius labiausiai atloštoje padėtyje ir nustačius, kad akių aukštyje esanti horizontali linija būtų žemiau nei sėdynės viršus.

6.1.8 punktas

150 mm reikalavimas taikomas ir nešiojamiesiems lopšiams.

6.2.4 punktas

Priimtino pečių diržo judėjimo riba: standartinio saugos diržo pečių dalies apatinis kraštas neturi būti žemiau nei manekeno alkūnė, kai manekenas yra didžiausio polinkio taške.

6.2.9 punktas

Bendrai priimtina laikyti, kad tai taikoma ir įrenginiams, turintiems tokį fiksavimo įtaisą, net jei tos grupės įrenginiams jis neprivalomas. Taigi bandymas būtų taikomas tik 2 grupės įrenginiui, tačiau naudojant nustatytąją jėgą, t. y. dvigubai didesnę nei I grupės manekeno masė.

7.1.3 punktas

Apvertimo bandymas bus atliktas naudojant tokią pačią montavimo procedūrą ir parametrus, kaip nustatyta dinaminiam bandymui.

7.1.3.1 punktas

Įrangos sustabdyti apvertimo metu neleidžiama.

7.1.4.1.4 punktas

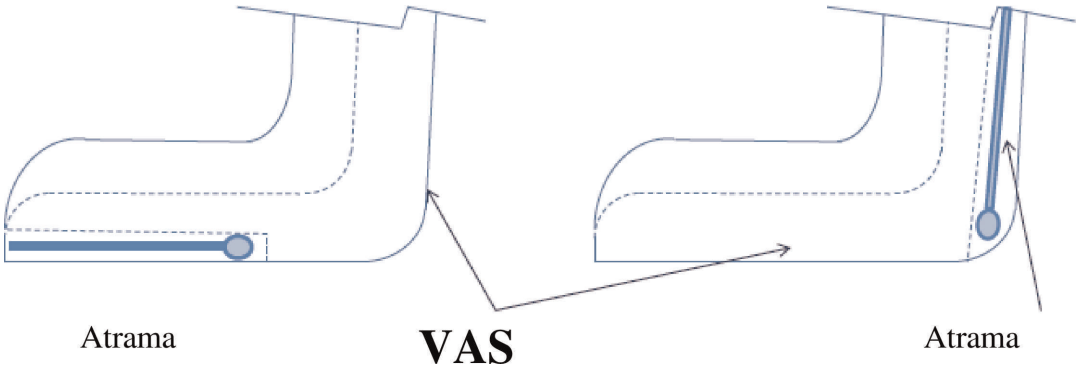
Šio punkto nuostatos skirtos užtikrinti, kad atliekant dinaminį bandymą VAS išlaikytų bet kokią taikomą apkrovą, vaikas liktų vietoje, o pradinė padėtis ir konfigūracija nepakistų. Bet koks pradinės konfigūracijos pokytis, įskaitant atlošimo padėties arba atramos ilgio pokyčius, laikomas gedimu. Bet koks apkrovą laikančios dalies arba sudedamosios dalies, pvz., suaugusiojo saugos diržo sąlyčio taškų (diržo juosimo būdo), apsaugos nuo sukimosi įtaiso arba VAS kėdutės korpuso, sutrikimas laikomas gedimu, išskyrus atvejus, kai aiškiai nurodyta, kad tokia elgsena yra apkrovą ribojančio įtaiso funkcija.

7.1.4.1.10.1.2 punktas

Visiškai užlenktas reiškia, kad, užlenkus atramą, nė viena jos dalis neišsikiša už pagrindo arba korpuso ir nedaro poveikio VAS padėčiai ant bandymų stendo. Toliau pateiktuose paveiksluose žr. aiškinamųjų pavyzdžių.

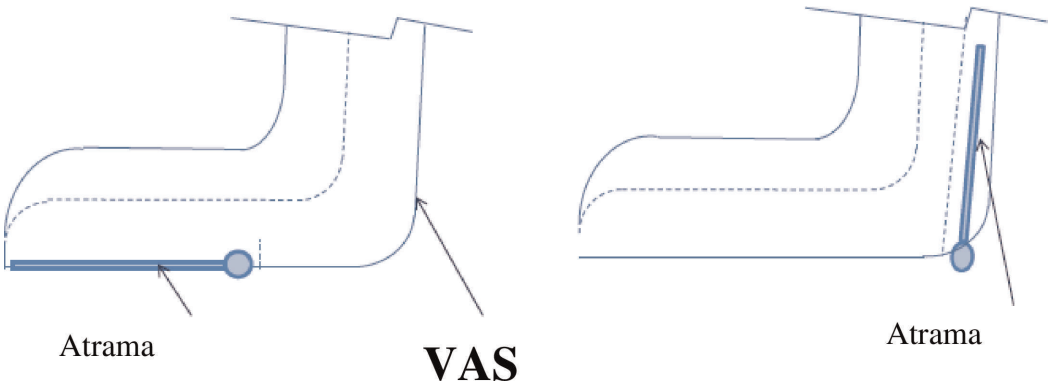
1 pav.

Visiškai užlenktos atramos pavyzdžiai



.tif2 pav.

Nevisiškai užlenktos atramos pavyzdžiai



7.1.4.2.2 punktas

Šiame punkte nurodytas greitėjimas reiškia tempimo jėgą manekeno stubure.

7.1.4.3.1 punktas

Matomi poveikio ženklai reiškia pilvo įdėklo dangai padarytą poveikį (dėl apsaugos priemonės spaudimo), tačiau ne dangos lenkimo be spaudimo horizontalia kryptimi poveikį, pavyzdžiui, sukeliamą paprastai lenkiant stuburą. Taip pat žr. 6.2.4 punkto aiškinimą.

7.2.1.5 punktas

Pirmo sakinio reikalavimo laikomasi, jei manekeno ranka gali pasiekti sagtį.

7.2.2.1 punktas

Tai naudojama siekiant užtikrinti, kad atskirai patvirtintos kreipiamosios juostos galėtų būti lengvai pritvirtinamos ir nuimamos.

7.2.4.1.1 punktas

Reikalingos dvi juostos. Išmatuojama pirmosios juostos trūkimo apkrova. Išmatuojamas antrosios juostos plotis, kai šios apkrovos dydis yra 75 proc.

7.2.4.4 punktas

Neturi būti naudojamos dalys, kurios gali būti išmontuotos arba išardytos ir kurių konfigūracija, sumontuota nepatyrusio naudotojo netinkamai, gali kelti pavojų.

8.1.2.2 punktas

„Pritvirtintas prie sėdynės“ reiškia 6 priede nurodytą bandomąją sėdynę. „Specialūs įtaisai gali“ reiškia, kad apversta „speciali“ apsaugos priemonė paprastai būtų bandoma sumontuota bandomojoje sėdynėje, tačiau leidžiama bandyti, kai ji yra transporto priemonės sėdynėje.

8.1.3.6.3.2 punktas

Atlenkiama plokštė arba panašus lankstus įtaisas padeda imituoti vaiko drabužių nurengimą ir nesėkmingą diržų komplekto sistemos sureguliavimą. Kai vaiko apsaugos sistema reguliuojasi pagal vaiko kūno sudėjimą (kai naudojamas suaugusiojo diržas arba diržų komplekte yra automatinio arba avarinio fiksavimo diržo įtraukikliai), atlenkiamos plokštės naudoti nebūtina. Kai vaiko apsaugos sistemos juostų ilgį galima užfiksuoti (pvz., naudojamas diržų komplektas be įtraukiklio arba suaugusiojo diržas su fiksavimo įtaisu), atlenkiamą plokštę naudoti būtina. Atlenkiama plokštė turi būti naudojama įtaisant VAS, kuriose yra diržais prisegami apsauginiai skydeliai.

8.2.2.1.1 punktas

„Atsižvelgiant į įprastas naudojimo sąlygas“ reiškia, kad šis bandymas turėtų būti atliktas su apsaugos priemone, sumontuota bandymo arba transporto priemonės sėdynėje, bet be manekeno.

Manekenas naudojamas tik reguliavimo įtaisui nustatyti. Pirmiausia juostos turėtų būti sureguliuotos pagal 8.1.3.6.3.2 arba 8.1.3.6.3.3 punktą (nelygu, kuris iš jų yra taikomas). Tada bandymas turėtų būti atliekamas išėmus manekeną.

8.2.5.2.6 punktas

Šis punktas netaikomas kreipiamosioms juostoms, kurios patvirtintos atskirai pagal šią taisyklę.

10.1.3 punktas

10.1.3. Jeigu išplečiamas patvirtintas tipas, atlikus tik vienos VAS grupės pakeitimus, patvirtinto tipo išplėtimo bandymai atliekami tik su tos grupės priemonėmis, o jeigu polinkio rezultatas yra blogesnis už anksčiau užregistruotą blogiausią VAS bandymo rezultatą (po bet kurios grupės priemonės pradinio tipo patvirtinimo arba anksčiau patvirtinto tipo išplėtimo), atliekami nauji gamybos tinkamumo bandymai. Jeigu galvos polinkis nėra blogesnis už užregistruotuosius per bet kurį ankstesnį tipo patvirtinimo arba išplėtimo bandymą (išskyrus gamybos tinkamumo bandymus), daugiau gamybos tinkamumo bandymų atlikti nebūtina.

Jeigu išplečiamas patvirtintas tipas, atlikus kelių grupių pakeitimus (pvz., išplečiamas 2/3 VAS grupės patvirtintas tipas, siekiant įtraukti 1 grupę, tačiau atliktas pakeitimas, pvz., sustiprinimas, gali paveikti ir 2/3 grupes,), atliekami 1 grupės bandymai ir pasirenkamas blogiausias 2/3 grupės rezultatas, gautas taikant pradinę tipo tvirtinimo procedūrą. Jeigu kuris nors rezultatas yra blogesnis už gautąjį atliekant pradinę tipo tvirtinimo procedūrą arba po anksčiau patvirtinto tipo išplėtimo (išskyrus gamybos tinkamumo bandymus), atliekami gamybos tinkamumo bandymai lyginant su nauju blogiausiu rezultatu.

Per visus tipo patvirtinimo arba patvirtinto tipo išplėtimo bandymus (išskyrus gamybos tinkamumo bandymus) gautus rezultatus reikia visada lyginti su blogiausiu rezultatu.

16 PRIEDAS

Gamybos atitikties kontrolė

1. Bandymai

Vaiko apsaugos sistemos privalo atitikti reikalavimus, kuriais pagrįsti toliau nurodyti bandymai.

1.1. Užsifiksavimo ribinės vertės ir avarinio fiksavimo diržo įtraukiklių patvarumo patikrinimas

Pagal 8.2.4.3 punkto nuostatas atitinkamai pačia nepalankiausia kryptimi, atlikus 8.2.4.2, 8.2.4.4 ir 8.2.4.5 punktuose išsamiai aprašytus patvarumo bandymus, kaip reikalaujama 7.2.3.2.6 punkte.

1.2. Automatinio fiksavimo diržo įtraukiklių patvarumo patikrinimas

Pagal 8.2.4.2 punkto nuostatas, papildytas 8.2.4.4 ir 8.2.4.5 punktuose aprašytais bandymais, kaip reikalaujama 7.2.3.1.3 punkte.

1.3. Juostų tvirtumo bandymas po kondicionavimo

7.2.4.2 punkte aprašyta tvarka po kondicionavimo pagal 8.2.5.2.1–8.2.5.2.5 punktų reikalavimus.

1.3.1. Juostų tvirtumo bandymas po dilinimo

7.2.4.2 punkte aprašyta tvarka po kondicionavimo pagal 8.2.5.2.6 punkto reikalavimus.

1.4. Trumpojo slydimo bandymas

Šios taisyklės 8.2.3 punkte aprašyta tvarka.

1.5. Energijos sugertis

Pagal šios taisyklės 7.1.2 punkto nuostatas.

1.6. Vaiko apsaugos sistemos veiksmingumo reikalavimų atitikties patikrinimas atliekant atitinkamą dinaminį bandymą.

Pagal 8.1.3 punkte nustatytas nuostatas su bet kuria sagtimi, kuri anksčiau buvo kondicionuota pagal 7.2.1.7 punkto reikalavimus, laikantis atitinkamų 7.1.4 punkto (vaiko apsaugos priemonės bendras veiksmingumas) ir 7.2.1.8.1 punkto (bet kurios sagties veikimas esant apkrovai) reikalavimų.

1.7. Temperatūros bandymas

Pagal šios taisyklės 7.1.5 punkto nuostatas.

2. Bandymų dažnumas ir rezultatai

2.1. Bandymų pagal 1.1–1.5 ir 1.7 punktų reikalavimus dažnumas turi būti statistiškai kontroliuojamas ir turi būti taikoma atsitiktinė tvarka pagal vieną iš įprastinių kokybės užtikrinimo procedūrų, o bandymai atliekami ne rečiau kaip kartą per metus.

2.2. Būtinosios universaliosios, pusiau universalios ir ribotosios kategorijos vaiko apsaugos sistemų dinaminių bandymų, kaip nustatyta 1.6 punkte, sąlygos

Vadovaudamasis atitinkamų institucijų nurodymais, patvirtinimo sertifikato turėtojas prižiūri, kaip atliekama atitikties kontrolė pagal gaminių partijų kontrolės metodą (2.2.1 punktas) arba nuolatinės kontrolės metodą (2.2.2 punktas).

2.2.1. Vaiko apsaugos sistemų partijų kontrolė

2.2.1.1. Patvirtinimo sertifikato turėtojas vaiko apsaugos sistemas gamybos žaliavų ar tarpinių gaminių (pagal korpuso spalvos skirtumus, diržų komplektų gamybos skirtumus) ir gamybos sąlygų požiūriu suskirsto į kuo vienodesnes partijas. Partijos dydis turi neviršyti 5 000 vienetų.

Susitarus su atitinkamomis institucijomis, bandymus gali atlikti techninės tarnybos, arba už jų atlikimą atsako patvirtinimo sertifikato turėtojas.

2.2.1.2. Laikantis 2.2.1.4 punkto nuostatų, iš ne mažiau kaip 20 proc. visos gaminių partijos turi būti paimtas tam tikras kiekvieną faktinę partiją atitinkančių pavyzdžių skaičius.

2.2.1.3. Vaiko apsaugos sistemų charakteristikos ir atliktinų dinaminių bandymų skaičius nurodyti 2.2.1.4 punkte.

2.2.1.4. Vaiko apsaugos sistemų partija laikoma priimtina, jeigu atitinka šias sąlygas:

Gaminių skaičius partijoje	Pavyzdžių skaičius / vaiko apsaugos sistemų charakteristikos	Bendras pavyzdžių skaičius	Priimtinumo kriterijai	Atmetimo kriterijai	Kontrolės griežtumo laipsnis
N < 500	Pirmas = 1MH Antras = 1MH	1 2	0 1	– 2	Normalus
500 < N < 5 000	Pirmas = 1MH + 1LH Antras = 1MH + 1LH	2 4	0 1	2 2	Normalus
N < 500	Pirmas = 2MH Antras = 2MH	2 4	0 1	2 2	Sustiprinta
500 < N < 5 000	Pirmas = 2MH + 2LH Antras = 2MH + 2LH	4 8	0 1	2 2	Sustiprinta

Pastaba.
MH reiškia griežtesnę konfigūraciją (blogiausi iš geriausių rezultatų, gautų tvirtinant arba išplečiant patvirtintą tipą).
LH reiškia ne tokią griežtą konfigūraciją.

Ši dvigubos atrankos schema veikia taip, kaip aprašyta toliau.

Atliekant įprastą kontrolę, jei pirmojoje imtyje vienetų su trūkumais nerandama, partija priimama neišbandant antrosios imties. Jei imtyje yra du vienetai su trūkumais, partija atmetama. Galiausiai, jei toje grupėje yra vienas vienetas su trūkumais, imama antroji imtis, ir, remiantis bendru skaičiumi, sprendžiama, ar laikomasi pirmiau pateiktos lentelės 5 stulpelyje nurodytos sąlygos.

Jei iš penkių paeiliui tikrinamų partijų dvi yra atmetamos, nuo įprastos kontrolės pereinama prie sustiprintos. Įprasta kontrolė atnaujinama, jei priimamos penkios partijos iš eilės.

Jei nors viena partija atmetama, gamyba laikoma netinkama, o partija negali būti išleista į apyvartą.

Jei, vykdant sustiprintą kontrolę, atmetamos dvi partijos iš eilės, turi būti taikomos 13 punkto nuostatos.

2.2.1.5. Vaiko apsaugos sistemų atitikties kontrolė pradedama nuo partijos, kuri yra pirmoji po partijos, tikrintos atliekant gamybos tinkamumo bandymą.

2.2.1.6. Bandymų rezultatai, aprašyti 2.2.1.4 punkte, neturi viršyti L; čia L – kiekvienam patvirtinimo bandymui nustatyta ribinė vertė.

2.2.2. Tęstinė kontrolė

2.2.2.1. Patvirtinimo sertifikato turėtojas įpareigotas vykdyti nuolatinę gamybos kokybės kontrolę, pagrįstą statistikos principais ir atranka. Susitarus su atitinkamomis institucijomis, bandymus gali atlikti techninės tarnybos, arba už jų atlikimą atsakingas patvirtinimo sertifikato turėtojas, užtikrinantis gaminio atsekamumą.

2.2.2.2. Pavyzdžiai imami vadovaujantis 2.2.2.4 punkto nuostatomis.

2.2.2.3. Vaiko apsaugos sistemų charakteristikos pasirenkamos atsitiktine tvarka, o bandymai atliekami 2.2.2.4 punkte aprašyta tvarka.

2.2.2.4. Kontrolė turi atitikti šiuos reikalavimus:

Atrinktos vaiko apsaugos sistemos	Kontrolės griežtumo laipsnis
0,02 proc. reiškia, kad viena vaiko apsaugos sistema paimta iš kiekvienos 5 000 gaminių partijos.	Normalus
0,05 proc. reiškia, kad viena vaiko apsaugos sistema paimta iš kiekvienos 2 000 gaminių partijos.	Sustiprintas

Ši dvigubos atrankos schema veikia taip, kaip aprašyta toliau.

Jei vaiko apsaugos sistema laikoma atitinkančia reikalavimus, gamyba taip pat pripažįstama tokia.

Jei vaiko apsaugos sistema neatitinka reikalavimų, imamas antros vaiko apsaugos sistemos pavyzdys.

Jei antra vaiko apsaugos sistema atitinka reikalavimus, gamyba pripažįstama atitinkančia reikalavimus.

Jei abi (pirmoji ir antroji) vaiko apsaugos sistemos neatitinka reikalavimų, gamyba laikoma neatitinkančia reikalavimų, vaiko apsaugos sistemos, kuriose gali būti tokių pačių trūkumų, atšaukiamos ir imamasi priemonių gamybos atitikčiai atstatyti.

Sustiprinta kontrolė vietoj įprastos kontrolės pradedama taikyti tuo atveju, jei paeiliui pagaminus 10 000 vaiko apsaugos sistemų gaminiai turėjo būti du kartus atšaukti.

Įprasta kontrolė atnaujinama, jei reikalavimus atitinka 10 000 iš eilės pagamintų vaiko apsaugos sistemų.

Jei produkcija, kuriai taikoma griežtesnė kontrolė, turėjo būti du kartus atšaukta, taikomos 13 punkto nuostatos.

2.2.2.5. Nuolatinė vaiko apsaugos sistemų kontrolė pradedama vykdyti baigus gamybos tinkamumo bandymą.

2.2.2.6. Bandymų rezultatai, aprašyti 2.2.2.4 punkte, neturi viršyti L; čia L – kiekvienam patvirtinimo bandymui nustatyta ribinė vertė.

2.3. Transporto priemonėje įmontuoti specialios transporto priemonės kategorijos įtaisai bandomi tokiu dažnumu:

vaiko apsaugos priemonės, išskyrus paaukštintas sėdynes: kartą per 8 savaites;

paaukštintos sėdynės: kartą per 12 savaičių;

Per kiekvieną bandymą turi būti laikomasi visų 7.1.4 ir 7.2.1.8.1 punktuose išdėstytų reikalavimų. Jei per metus atliktų bandymų rezultatai atitinka nustatytus reikalavimus, gamintojas, susitaręs su tipo patvirtinimo institucija, bandymų dažnumą gali sumažinti taip:

vaiko apsaugos priemonės, išskyrus paaukštintas sėdynes: kartą per 16 savaičių;

paaukštintos sėdynės: kartą per 24 savaites;

Tačiau jei per metus pagaminama ne daugiau kaip 1 000 vaiko apsaugos sistemų, per metus leidžiama atlikti bent vieną bandymą.

2.3.1. Bandydamas specialių transporto priemonių kategorijų įtaisus pagal 2.1.2.4.1 punktą vaiko apsaugos priemonės gamintojas gali pasirinkti taikyti gamybos atitikties procedūras pagal 2.2 punktą (bandomojoje sėdynėje) arba pagal 2.3 punktą (transporto priemonės kėbulo konstrukcijoje).

2.3.2. Jeigu bandinys neišlaiko tam tikro taikomo bandymo, laikantis tų pačių reikalavimų atliekamas papildomas bent trijų kitų bandinių bandymas. Jei vienas iš šių bandinių neišlaiko dinaminių bandymų, produkcija laikoma neatitinkančia reikalavimų, o bandymai turi būti atliekami dažniau, jei pagal 2.3 punktą jie buvo atliekami rečiau, be to būtina imtis reikiamų priemonių gamybos atitikčiai atkurti.

2.4. Jeigu nustatoma, kad gamyba neatitinka reikalavimų pagal 2.2.1.4, 2.2.2.4 ar 2.3.2 punktus, patvirtinimo sertifikato turėtojas ar jo tinkamai įgaliotas atstovas:

2.4.1. informuoja tipą patvirtinusią tipo patvirtinimo instituciją ir nurodo, kokių veiksmų buvo imtasi, kad būtų atkurta gamybos atitiktis.

2.5. Kiekvieną ketvirtį gamintojas praneša tipo patvirtinimo institucijai, kiek gaminių buvo pagaminta, atsižvelgiant į kiekvieną patvirtinimo numerį, nurodydamas būdus, kaip atpažinti gaminius pagal jų patvirtinimo numerį.

17 priedas

Energiją sugeriančios medžiagos bandymas

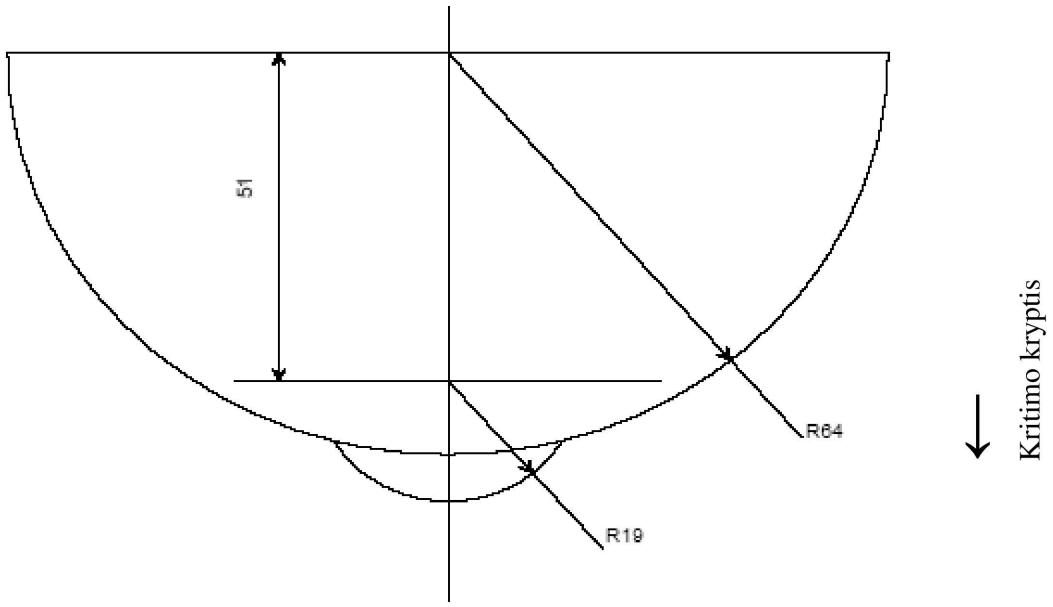
1. Pagrindinė forma

1.1. Galvos modelis – tvirtos medienos pusrutulis su pridėtu mažesniu rutulio formos elementu, kaip parodyta A paveiksle. Jis turi būti sukonstruotas taip, kad jį būtų įmanoma laisvai numesti išilgai pažymėtos ašies ir kad būtų įmanoma sumontuoti akcelerometrą greitėjimui išilgai kritimo krypties matuoti.

1.2. Bendra galvos modelio masė, įskaitant akcelerometrą, turi būti 2,75 ±0,05 kg.

A pav.

Pagrindinė forma



Matmenys nurodyti milimetrais

2. Prietaisai

Atliekant bandymą, pagreitis registruojamas įranga su 1 000 klasės atrankos filtrais, kaip nustatyta naujausioje ISO 6487 redakcijoje.

3. Procedūra

3.1. Surinkta vaiko apsaugos priemonė dedama smūgio vietoje ant standaus lygaus paviršiaus, kurio mažiausi matmenys yra 500 x 500 mm, kad smūgio kryptis būtų statmena vaiko apsaugos sistemos vidiniam paviršiui smūgio vietoje.

3.2. Galvos modelis pakeliamas į 100 −0/+5 mm aukštį nuo atitinkamo viršutinio surinktos vaiko apsaugos priemonės paviršiaus iki žemiausio galvos modelio taško ir paleidžiamas kristi. Užregistruojamas galvos modelio greitėjimas per susidūrimą.

18 PRIEDAS

Įrenginių su atlošais ir atgalinės krypties įrenginių srities, į kurią gali atsitrenkti galva, nustatymo metodas, nustatant mažiausią šoninių sparnų dydį

1. Įrenginys padedamas ant 6 priede aprašytos bandomosios sėdynės. Nustatoma stačiausia atlošiamųjų įrenginių padėtis. Mažiausias manekenas įdedamas į įrenginį pagal gamintojo instrukcijas. Ant atlošo pažymimas taškas A, padedant jį 2 cm atstumu į vidų nuo išorinio rankos krašto tame pačiame horizontaliame lygyje kaip mažiausio manekeno petys. Visi vidiniai paviršiai virš horizontalios plokštumos, kertančios tašką A, išbandomi pagal 17 priedą. Šis plotas turi apimti vidinius atlošo paviršius ir šoninius sparnus, įskaitant vidinius šoninių sparnų kraštus (spindulio zona). Bandant nešiojamuosius lopšius, kai dėl įrenginio ir pagal gamintojo nurodymus manekeno simetriškai įdėti neįmanoma, plotui, atitinkančiam 17 priedo reikalavimus, turi priklausyti visi vidiniai paviršiai virš taško A, kaip apibrėžta pirmiau, einant galvos kryptimi, kai matuojant šis manekenas yra nešiojamajame lopšyje, o lopšys yra ant bandymų stendo, nepalankiausioje gamintojo instrukcijas atitinkančioje padėtyje.

   Jei manekeną įmanoma įdėti į lopšį simetriškai, visas vidaus paviršius turi atitikti 17 priedo reikalavimus.

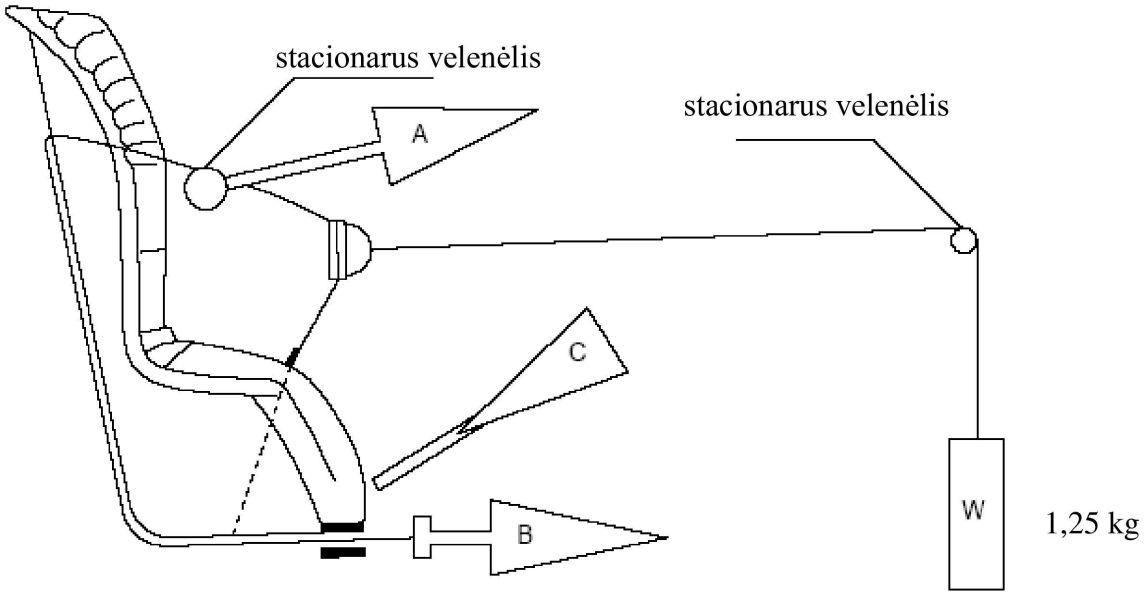
2. Bandant atgalinės krypties priemones turi būti įrengti mažiausiai 90 mm storio šoniniai sparnai, matuojant nuo atlošo paviršiaus vidurio. Šie šoniniai sparnai turi prasidėti horizontalioje plokštumoje, kirsti tašką A ir eiti sėdynės atlošo viršaus link. Pradedant nuo 90 mm žemiau atlošo viršaus esančio taško, šoninio sparno storis gali būti tolygiai mažinamas.

3. 2 punkto reikalavimas dėl mažiausio šoninių sparnų dydžio netaikomas specialiųjų transporto priemonių kategorijai skirtoms II ir III svorio grupių vaiko apsaugos priemonėms, naudojamoms bagažo skyriuje pagal šios taisyklės 6.1.2 punktą.

19 PRIEDAS

Tiesiai ant vaiko apsaugos priemonių montuojamų reguliatorių kondicionavimo aprašymas

1 pav.



1. Metodas

1.1. Nustačius 8.2.7 punkte aprašytą pradinę austinės juostos padėtį, traukiant laisvąjį jos galą, ištraukiama bent 50 mm integruoto diržo komplekto austinės juostos.

1.2. Sureguliuota integruoto diržo dalis pritvirtinama prie traukiklio A.

1.3. Įjungiamas reguliatorius ir į integruotą komplektą įtraukiama bent 150 mm austinės juostos. Tai yra pusė vieno ciklo, per kurį nustatoma A traukiklio padėtis, atitinkanti didžiausio austinės juostos ištraukimo padėtį.

1.4. Laisvasis austinės juostos galas prijungiamas prie traukiklio B.

2. Ciklas

2.1. Traukiklis B patraukiamas bent 150 mm, kol traukiklis A nebetemps integruotojo diržų komplekto.

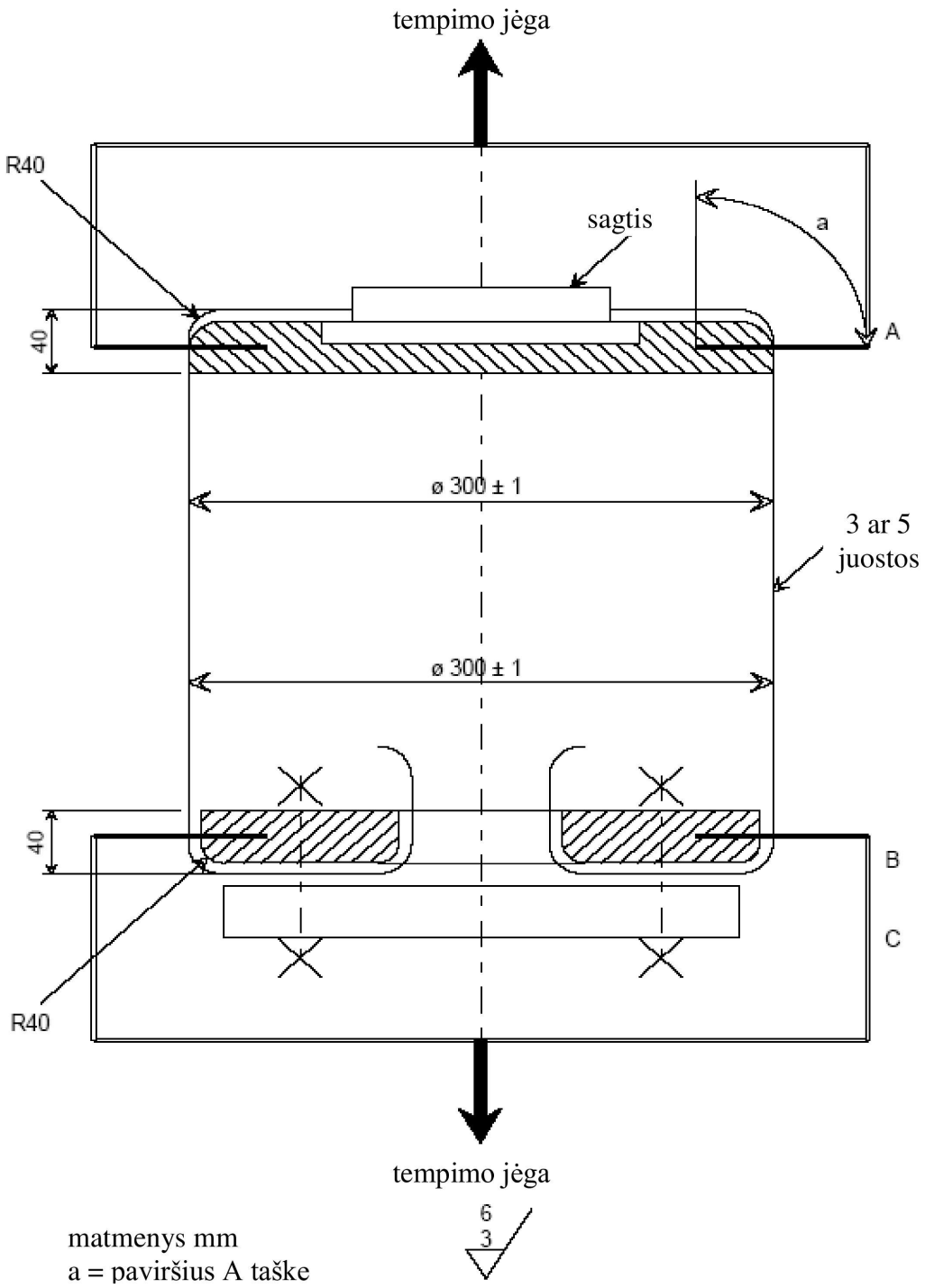
2.2. Įjungiami reguliatoriai, traukiklis A patraukiamas, o B laisvojo austinės juostos galo netempia.

2.3. Takto pabaigoje išjungiamas reguliatorius.

2.4. Ciklas pakartojamas, kaip nustatyta šios taisyklės 7.2.2.7 punkte.

20 PRIEDAS

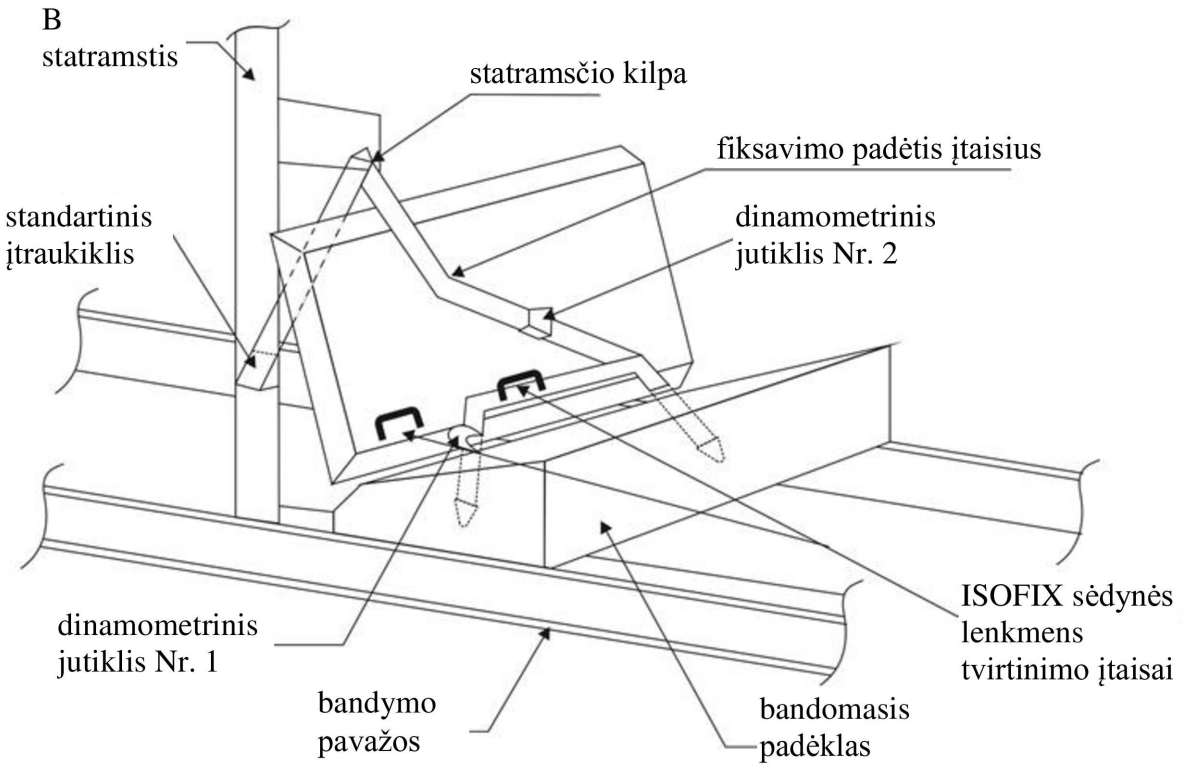
Įprastas sagties tvirtumo bandymo įtaisas



matmenys mm
a = paviršius A taške

21 PRIEDAS

Dinaminio susidūrimo bandymo įrenginys



1. Metodas

1.1. Tik juosmens diržas

1 dinamometrinis jutiklis pritaisomas išorinėje padėtyje, kaip parodyta paveiksle. Įmontuojama vaiko apsaugos priemonė ir įtempiamas diržas išorinėje padėtyje, kad būtų užtikrinama 75 ± 5 N apkrova.

1.2. Juosmens ir įstrižas diržas

1.2.1. 1 dinamometrinis jutiklis pritaisomas išorinėje padėtyje, kaip parodyta paveiksle. Vaiko apsaugos priemonė įtaisoma į teisingą padėtį. Jei fiksavimo įtaisas, pritaisytas prie vaiko apsaugos priemonės, daro poveikį įstrižam diržui, antrasis dinamometrinis jutiklis įtaisomas tinkamoje padėtyje už vaiko apsaugos priemonės, tarp fiksavimo įtaiso ir sagties, kaip parodyta pirmiau. Jei nėra įtaisyta jokio fiksavimo įtaiso arba jei fiksavimo įtaisas įtaisytas prie sagties, dinamometrinis jutiklis įtaisomas patogioje vietoje tarp statramsčio kilpos ir vaiko apsaugos priemonės.

1.2.2. Diržo juosmens dalis sureguliuojama taip, kad ties 1 dinamometriniu jutikliu būtų pasiekta 50 ± 5 N apkrova. Kreida ant austinės juostos pažymima vieta, kurioje ji eina per imituojamą sagtį. Laikant diržą toje padėtyje, sureguliuojama įstrižainė, kad ties 2 dinamometriniu jutikliu būtų užtikrinama 50 ± 5 N apkrova, arba fiksuojant juostą vaiko apsaugos priemonės austinės juostos fiksavimo įtaise, arba traukiant diržą link standartinio įtraukiklio.

1.2.3. Iš įtraukiklio ritės ištraukiama visa austinė juosta ir vėl suvyniojama taikant 4 ± 3 N diržo įtempimo tarp įtraukiklio ir statramsčio kilpos jėgą. Prieš dinaminį bandymą ritė turi būti užfiksuota. Atliekamas dinaminis susidūrimo bandymas.

1.2.4. Prieš pasiruošiant bandymui vaiko apsaugos priemonė patikrinama, kad būtų nustatyta, ar laikomasi 6.2.1.3 punkto reikalavimų. Jei dėl kampo funkcijos pokyčio pasikeičia įrenginio įtempimas, patikrinama, kurioje vietoje įrenginio įtempimas labiausiai susilpnėjo, pasiruošiama bandymui ir diržas kuo labiau įtempiamas; tuomet vaiko apsaugos priemonė iš naujo nustatoma taip, kad susidarytų nepalankiausia padėtis, o suaugusiojo diržas iš naujo neįtempiamas. Atliekamas dinaminis bandymas.

1.3. ISOFIX priedas

Jis skirtas ISOFIX vaiko apsaugos sistemai su reguliuojamos padėties sėdynės lenkmens ISOFIX tvirtinimo įtaisais. Neapkrauta ISOFIX vaiko apsaugos sistema pritvirtinama prie sėdynės lenkmens tvirtinimo vietų H1-H2, kad ji būtų bandymui tinkamoje padėtyje. ISOFIX vaiko apsaugos priemonės fiksavimo mechanizmai turi tempti neapkrautą ISOFIX vaiko apsaugos sistemą link sėdynės lenkmens. Bandymų stendo sėdynės pagalvėlės paviršiui lygiagreti plokštuma paspaudžiama papildoma 135 ± 15 N jėga, nukreipta link sėdynės lenkmens, kad būtų įveikta ISOFIX vaiko apsaugos sistemos ir sėdynės pagalvėlės trinties jėga, taip padidinant fiksavimo mechanizmo savaiminio tempimo poveikį. Poveikio jėgos kryptis turi sutapti arba beveik sutapti su centrine ISOFIX vaiko apsaugos priemonės linija, ne aukščiau kaip 100 mm virš bandymų stendo pagalvėlės paviršiaus. Prireikus viršutinis diržas sureguliuojamas taip, kad tempimo apkrova būtų 50 ± 5 N *. Kai ISOFIX vaiko apsaugos sistema taip sureguliuojama, į vaiko apsaugos priemonę įdedamas atitinkamas manekenas.

Pastaba

1. Pagal 1.1 ir 1.2 punktus įranga montuojama tada, kai apsaugos priemonėje įtaisomas manekenas.

2. Kadangi, sumontavus vaiko apsaugos priemonę, bandomasis putplasčio paaukštinimas susispaus, dinaminis bandymas atliekamas po montavimo praėjus ne daugiau kaip 10 minučių. Kad padėklas galėtų grįžti į pradinę padėtį, tarp dviejų bandymų, kuriuos atliekant naudojamas tas pats padėklas, turi praeiti bent 20 minučių.

3. Tiesiai ant diržo austinės juostos įtaisyti dinamometriniai jutikliai gali būti atjungti elektriniu būdu, bet per dinaminį bandymą turi būti palikti savo vietoje. Kiekvieno jutiklio masė neturi būti didesnė kaip 250 gramų. Juosmens diržo austinės juostos dinamometrinis jutiklis gali būti pakeistas tvirtinimo vietoje įtaisytu dinamometriniu jutikliu.

4. Jeigu apsaugos priemonės sumontuotos su įtaisais, kurių paskirtis yra padidinti saugos diržų įtempimą, taikomas šis bandymo metodas:

vaiko apsaugos sistema sumontuojama taip, kaip reikalaujama šiame priede, tada naudojamas įtempimo įtaisas, nurodytas gamintojo instrukcijose. Jei įtaisas negali būti naudojamas dėl per didelio įtempimo, toks įtaisas laikomas nepriimtinu.

5. Vaiko apsaugos sistemos neturi veikti jokios kitos jėgos, išskyrus tik tas, kurios yra būtinos siekiant užtikrinti tinkamas 1.1 ir 1.2.2 punktuose nurodytą montavimo jėgą.

6. Jei nešiojamasis lopšys montuojamas taip, kaip aprašyta šios taisyklės 8.1.3.5.6 punkte, suaugusiojo saugos diržo ir apsaugos priemonės jungtis turi būti imituojama. Laisvas 500 mm ilgio suaugusiojo saugos diržo galas (išmatuotas, kaip aprašyta 13 priede) prijungiamas prie nurodytų tvirtinimo vietų naudojantis 13 priede aprašyta tvirtinimo plokštele. Tada apsaugos priemonė prijungiama prie laisvojo suaugusiojo saugos diržų galo. Suaugusiojo saugos diržo įtempimas, išmatuotas tarp tvirtinimo vietos ir apsaugos priemonės, turi būti lygus 50 ± 5 N.

---

* Jeigu apsaugos priemonės sumontuotos su įtaisais, kurių paskirtis yra padidinti viršutinės juostos įtempimą, taikomas šis bandymo metodas:
ISOFIX vaiko apsaugos sistema sumontuojama taip, kaip reikalaujama šiame priede, tada naudojamas įtempimo įtaisas, nurodytas gamintojo instrukcijose. Jei įtaisas negali būti naudojamas dėl per didelio įtempimo, toks įtaisas laikomas nepriimtinu.

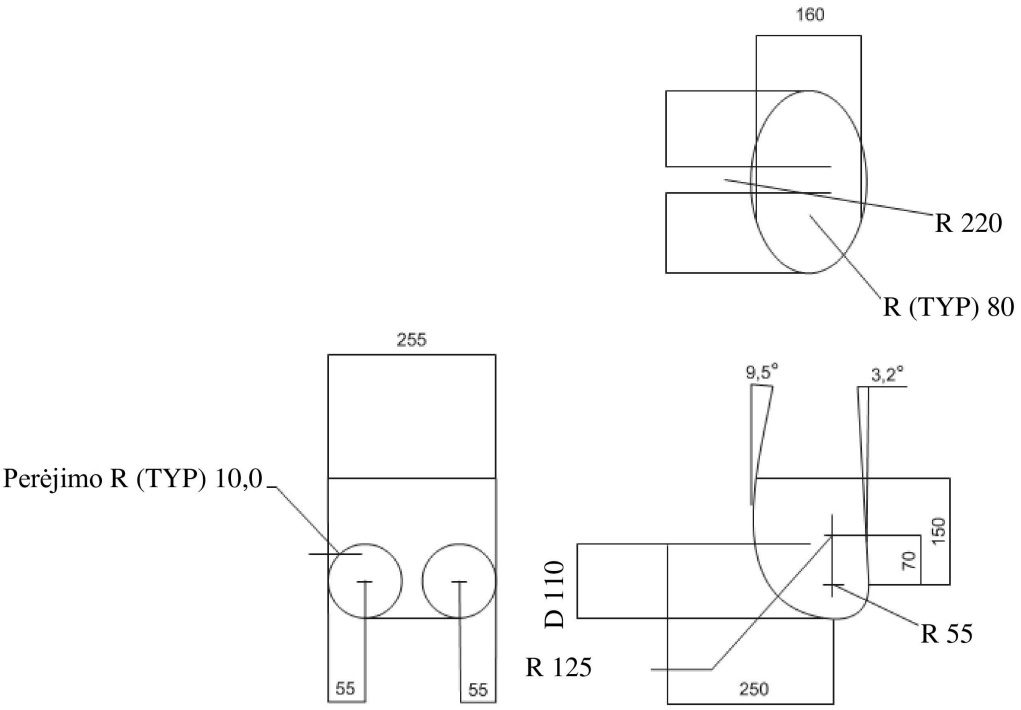
22 PRIEDAS

Apatinės manekeno liemens dalies bandymas

1 pav.

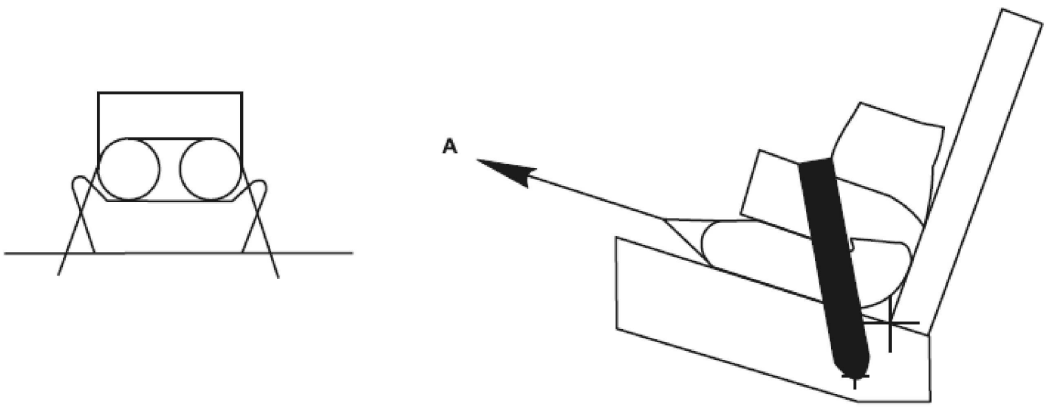
Sutrumpinta manekeno P10 dalis

Medžiaga EPS (40–45 g/l)



2 pav.

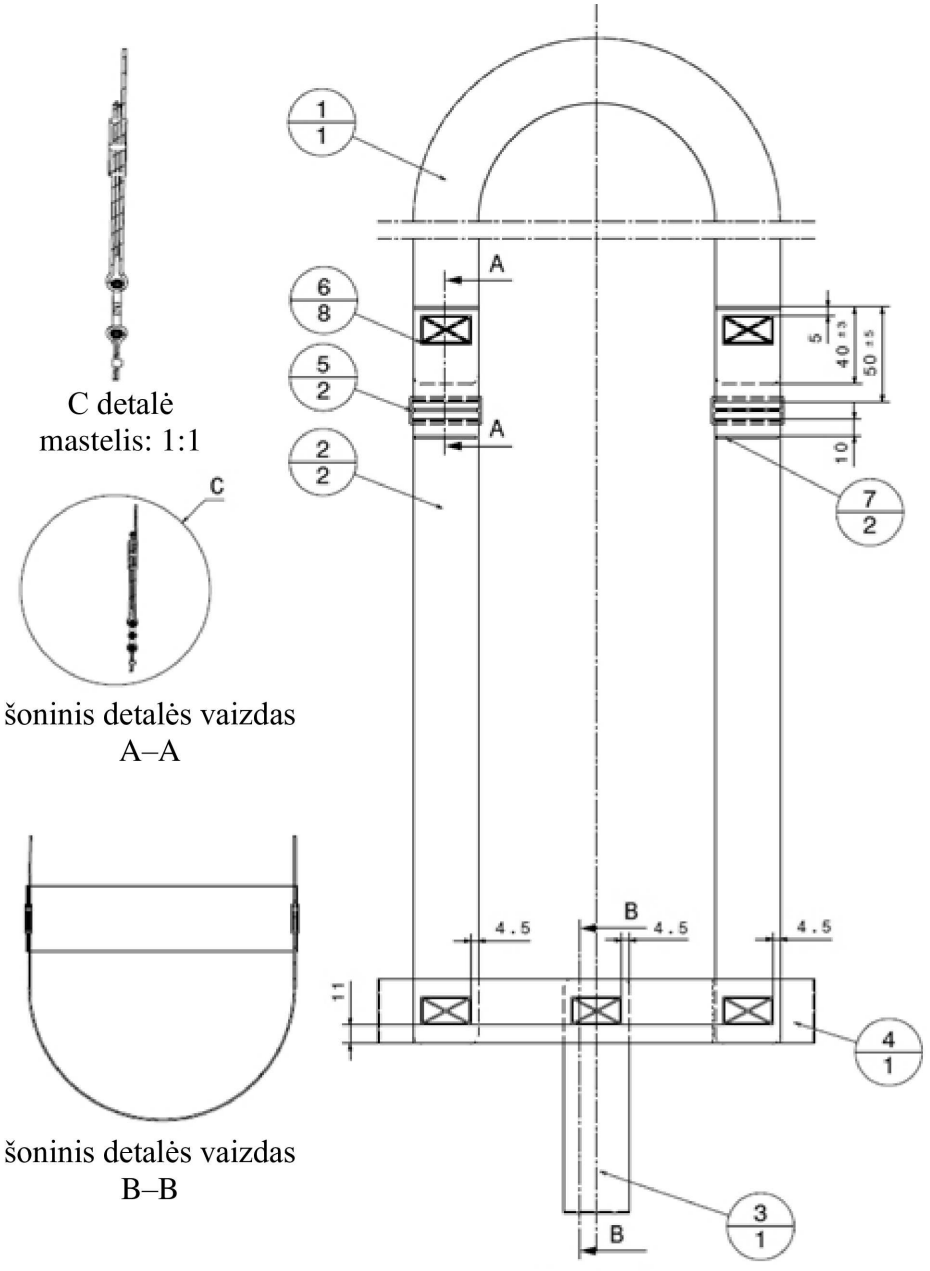
Paaukštinimo traukimo bandymas, naudojant manekeno bloką



23 PRIEDAS

Apkrovos įtaisai

I apkrovos įtaisas

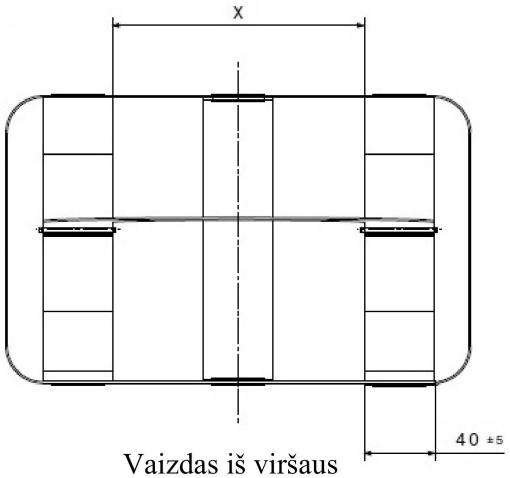


Tamprumo ilgis	(+/– 5 mm)					
	Manekenas P/Q 0	Manekenas P/Q 3/4	P/Q 1,5	P/Q 3	P/Q 6	P/Q 10
Galvos juosta	1 000 mm	1 000 mm	1 000 mm	1 200 mm	1 200 mm	1 200 mm
Pečių juosta	750 mm	850 mm	950 mm	1 000 mm	1 100 mm	1 300 mm
Tarpukojo juosta	300 mm	350 mm	400 mm	400 mm	450 mm	570 mm
Klubų juosta	400 mm	500 mm	550 mm	600 mm	700 mm	800 mm
X matmuo	120 mm	130 mm	140 mm	140 mm	150 mm	160 mm

Nr.	Pavadinimas	Informacija	Kiekis
1	Galvos juosta – 39 mm	–	1
2	Pečių juosta lh-rh – 39 mm	–	2
3	Tarpukojo juosta – 39 mm	–	1
4	Klubų juosta – 39 mm	–	1
5	Dygsnių raštas (30 x 17)	Dygsnis: 77, siūlas: 30	8
6	Plastikinė sagtis		2
7	Dygsnių raštas (2 x 37)	Dygsnis: 77, siūlas: 30	2

Dygsnių raštas	Mažiausia reikalinga jėga
12 x 12 mm	3,5 kN
30 x 12 mm	5,3 kN
30 x 17 mm	5,3 kN
30 x 30 mm	7,0 kN

visų juostų spindulys – 5 mm

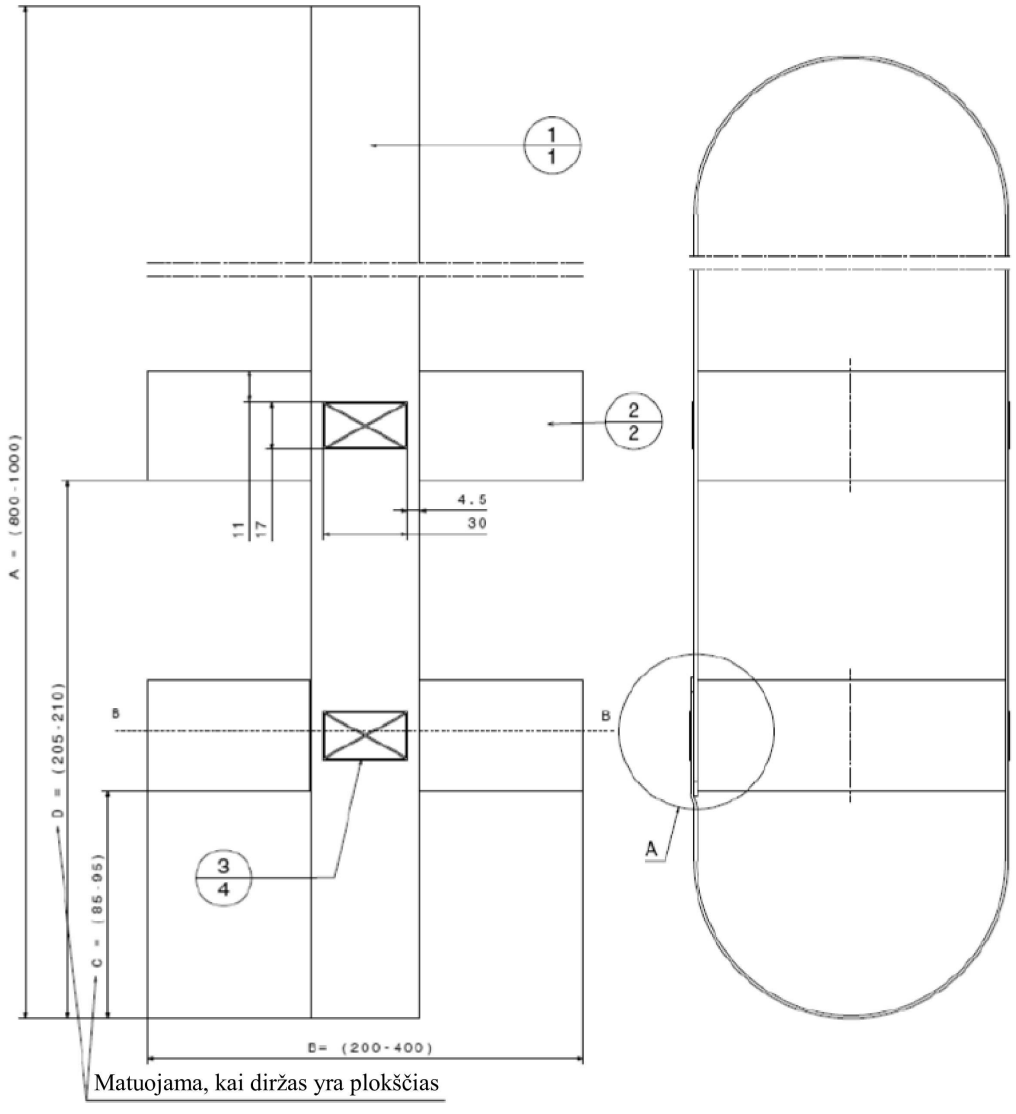


Vaizdas iš viršaus
mastelis 1:2



Izometrinis vaizdas
mastelis 1:10

II apkrovos įtaisas



Matuojama, kai diržas yra plokščias

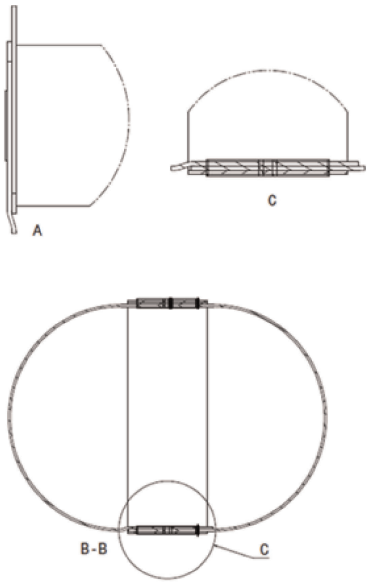
Visi matmenys pateikti milimetrais (mm)

Nr.	Pavadinimas	Informacija	Kiekis
1	Pagrindinė juosta – 39 mm	–	1
2	Klubų juosta (viršutinė arba apatinė) – 39 mm	–	2
3	Dygsnių raštas (30 × 17)	Dygsnis: 77, siūlas: 30-	4

Tamprumo ilgis	(+/– 5 mm)					
	Manekenas P/Q 0	Manekenas P/Q 3/4	P/Q 1,5	P/Q 3	P/Q 6	P/Q 10
Pagrindinė juosta	1 600 mm	1 600 mm	1 600 mm	2 000 mm	2 000 mm	2 000 mm
Klubų juosta	440 mm	540 mm	640 mm	740 mm	740 mm	840 mm

Dygsnių raštas	*Mažiausia reikalinga jėga*
12 × 12 mm	3,5 kN
30 × 12 mm	5,3 kN
30 × 17 mm	5,3 kN
30 × 30 mm	7,0 kN

visų juostų spindulys – 5 mm



Vaizdas iš viršaus
mastelis 1:2



Izometrinis
vaizdas
mastelis 1:10

24 PRIEDAS

Įmontuotoms vaiko apsaugos sistemoms skirtų medžiagų degumas

1. Terminų apibrėžtys

Keleivių salono oro erdvė – keleivių salono erdvė, kurioje paprastai yra šviežio oro.

2. Medžiagos parinkimas (žr. 1 pav.)

2.1. Bet kuri ne toliau kaip 13 mm atstumu nuo keleivių salono oro erdvės esanti vientisos ar sudėtinės medžiagos dalis turi atitikti 6.1.6 punkto reikalavimus.

2.1.1. Bet kuri medžiaga, jei ji yra bandoma atskirai ir neprilimpa prie kitos (-ų) medžiagos (-ų) kiekviename sąlyčio taške, turi atitikti 6.1.6 punkto reikalavimus.

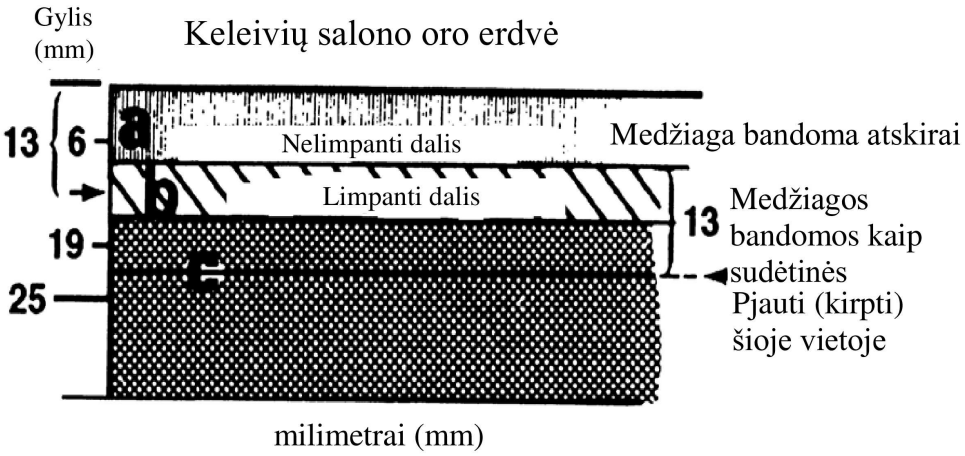
2.1.2. Bet kuri medžiaga, jei ji yra bandoma su kita medžiaga kaip sudėtinė medžiaga ir prilimpa prie kitų medžiagų kiekviename sąlyčio taške, turi atitikti 6.1.6 punkto reikalavimus.

A medžiaga su B medžiaga turi bendrą nelimpančią dalį ir yra bandomos atskirai.

Dalis B medžiagos yra ne toliau kaip 13 mm atstumu nuo keleivio salono oro erdvės ir B medžiaga yra sulipusi su C medžiaga kiekviename sąlyčio taške; todėl B ir C medžiagos yra bandomos kaip sudėtinės medžiagos.

C medžiaga įpjaunama taip, kaip parodyta 1 paveiksle, kad bandinys būtų 13 mm storio.

1 pav.



3. Bandymo procedūra

3.1. Bandymas atliekamas metalinėje dėžėje, kad bandiniai būtų apsaugoti nuo skersvėjo. Dėžės vidus turi būti 381 mm ilgio, 203 mm gylio ir 356 mm aukščio. Jos priekyje turi būti stiklinis stebėjimo langas, uždaroma anga bandinio laikikliui įdėti ir anga dujų degiklio vamzdeliams įrengti. Dėžės vidaus viršutinėje dalyje turi būti 13 mm dydžio ventiliacijos erdvė, dėžės apačioje turi būti dešimt skylių, kurių skersmuo – 19 mm, ir atramos, kad dėžė būtų 10 mm aukščiau nei pagrindas, kaip parodyta 2 paveiksle.

3.2. Prieš bandymą kiekvienas bandinys 24 valandas kondicionuojamas 21 °C temperatūros ir 50 proc. santykinio drėgnio sąlygomis, o bandymas atliekamas tomis aplinkos sąlygomis.

3.3. Bandinys įstatomas tarp dviejų priderintų U formos 25 mm pločio ir 10 mm aukščio metalinių rėmelių.

U formos rėmelių vidiniai matmenys: plotis – 51 mm, o ilgis – 330 mm.

Bandinys, kuris liepsnos viršuje minkštėja, linksta ir todėl netolygiai dega, įstatomas horizontaliai į laikiklį iš plonų karščiui atsparių vielučių, ištemptų po bandiniu 25 mm intervalais per visą U formos rėmelio plotį.

Šio tipo medžiagoms laikyti gali būti naudojamas papildomas U formos rėmelis, jei jis platesnis už bandinį laikantį U formos rėmelį, su 25 mm intervalais ištemptomis 0,01 colio skersmens karščiui atspariomis vielutėmis, uždėtas ant apatinio U formos rėmelio.

3.4. Turi būti naudojamas Bensono degiklis su 10 mm vidinio skersmens vamzdeliu.

Dujų reguliavimo vožtuvas nustatomas taip, kad iš vertikalaus vamzdelio kiltų 38 mm aukščio liepsna. Degiklio oro įleidimo anga turi būti uždaryta.

3.5. Į degiklį tiekiamų dujų liepsnos temperatūra turi atitikti gamtinių dujų temperatūrą.

4. Bandinių paruošimas

4.1. Jei įmanoma, kiekvienas bandomos medžiagos pavyzdys turi būti 102 mm pločio ir 356 mm ilgio stačiakampio formos.

Bandinio storis turi būti lygus transporto priemonėje naudojamos vientisos arba sudėtinės medžiagos storiui, tačiau jei medžiaga yra storesnė nei 13 mm, bandinys nupjaunamas, kad būtų tokio storio, matuojant nuo bandinio, kuris yra arčiausiai keleivių salono oro erdvės, paviršiaus.

Jeigu dėl paviršiaus kreivio bandinys negali būti plokščias, bet kuriame taške bandinys nupjaunamas tiek, kad storis būtų ne didesnis kaip 13 mm.

Pasirenkamas didžiausias įmanomas bandinio ilgis arba plotis, jeigu bet kuris iš matmenų yra mažesnis nei 356 mm arba 102 mm.

4.2. Bandinys paruošiamas pjaunant medžiagą išilgai ir skersai.

Bandinys nukreipiamas taip, kad arčiausiai keleivių salono oro erdvės esantis jo paviršius būtų nukreiptas žemyn į bandymų rėmelį.

4.3. Sušiaušto arba kutuoto paviršiaus medžiaga dedama ant plokščio lygaus paviršiaus ir septynis ar aštuonis 25 mm dydžio dantukus turinčiu šepečiu perbraukiama du kartus prieš pluoštą.

5. Bandymas

5.1. Bandinys tvirtinamas taip, kad abi jo pusės ir vienas galas laikytųsi U formos rėmelyje. Jei bandinys mažesnis kaip 51 mm ir jo pusės nesilaiko U formos rėmelyje, bandinys dedamas ant vielučių pagrindo, kaip aprašyta 3.3 punkte, taip, kad jo vienas galas laikytųsi uždarame U formos rėmelio gale.

5.2. Įdėtas bandinys nukreipiamas horizontaliai į bandymų įrenginio centrą.

5.3. Sureguliavus liepsną pagal 3.4 punktą, Bensono degiklis ir bandinys išdėstomi taip, kad degiklio purkštuko vidurys būtų 19 mm žemiau bandinio atvirojo galo apatinio krašto vidurio.

5.4. Bandinys 15 sekundžių veikiamas liepsna.

5.5. Laikas pradedamas skaičiuoti (neatsižvelgiant į degiklio liepsnos poveikio trukmę), kai degančio bandinio liepsna pasiekia tašką, esantį 38 mm atstumu nuo bandinio atvirojo galo.

5.6. Išmatuojamas laikas, per kurį liepsna pasiekia tašką, esantį 38 mm atstumu nuo suspausto bandinio galo. Jei liepsna nurodyto galinio taško nepasiekia, apskaičiuojamas laikas, per kurį ji pasiekia vietą, kurioje liepsna užgesta.

5.7. Degimo sparta apskaičiuojama pagal šią formulę:

$$B = 60 \times (D/T)$$

Čia:

B = degimo sparta (milimetrais per minutę);

D = liepsnos ilgis (milimetrais) ir

T = laikas sekundėmis, kol liepsna pasiekia D (milimetrais).

2 pav.

Visi matmenys pateikti milimetrais (mm)

